CHINA MIÉVILLE

AWARD WINNING AUTHOR OF *THE SCAR* AND *THE IRON COUNCIL*

THE CITY & THE CITY

China Miéville

The City & The City

The City & the City
2009

Traducere de ALEX NICHIFOR

China Miéville s-a născut la 6 septembrie, 1972 în Norwich, Marea Britanie. Autor multi-premiat de ficţiune, ţine să îşi descrie operele ca făcând parte din genul „weird fiction”, aparţinând unui grup de autori care încearcă să îndepărteze genul fantasy de influenţele şi clişeele specifice lui J.R.R. Tolkien.

Miéville locuieşte în prezent în Londra. Când avea 18 ani, a trăit şi a predat engleză în Egipt, acolo unde a dezvoltat un interes puternic pentru cultura arabă şi politica Orientului Mijlociu şi de Est. Miéville şi-a luat licenţa la *Cambridge,* în antropologie socială, şi a absolvit masterul şi doctoratul cu merite speciale şi la *London School of Economics.* A reuşit de asemenea să obţină o bursă Frank Knox la Harvard.

Membru al Partidului Socialist al Muncitorilor, a candidat din partea Alianţei Socialiste pentru Casa Comunelor din Anglia la alegerile din 2001. Preferinţa sa pentru politica de stânga reiese şi din scrierile sale (e evidentă în *Consiliul de Fier,* al patrulea roman al său).

Primul său roman, *King Rat,* a fost nominalizat pentru premiile *International Horror Guild and Bram Stoker. Staţia Pierzaniei (Perdido Street Station)* a câştigat premiul Arthur C. Clarke şi a fost nominalizat la premiile *Hugo, Nebula,* şi *World Fantasy.* Cel de-al treilea, *Cicatricea (The Scar),* a fost nominalizat pentru premiile *Arthur C. Clarke* şi *World Fantasy.*

În scrierile sale este influenţat de autori precum *M. John Harrison, Michael de Larrabeiti, Michael Moorcock, Thomas Disch, Charles Williams, Tim Powers, J.G. Ballard, H.P. Lovecraft, Mervyn Peake* şi *Gene Wolfe.* Momentan face doctoratul în Relaţii Internaţionale. Este supranumit „Regele cerceilor”, datorită numeroaselor piercing-uri pe care le-a adăugat în decursul anilor.

Volume apărute la Tritonic:

Staţia pierzaniei, în octombrie 2005, câştigătoare a premiilor British Fantasy şi Arthur C. Clarke în anul 2001. *Cicatricea,* în februarie 2006. *Consiliul de Fier,* în mai 2006, câştigătoare a premiilor Arthur C. Clarke şi Locus în 2005. *Un Lun Dun,* în 2008.

Partea întâi

BESŹEL

Capitolul Unu

Un cor mă precedă. „Czai! Czai!” am fost anunţat, ca de pescăruşi. Am mers de-a lungul unei curţi pietruite către un cadavru.

Deasupra mea erau pescăruşi, care planau cu aripi nemişcate precum acelea ale unui avion care cobora deasupra lor, dar nu ei erau cei care vociferau. Glasurile veneau dinspre aleile mahalalei, unde câţiva tineri aşteptau.

„Czai!” strigaseră, cu toate că nu văzusem pe vreunul dintre ei să deschidă gura. Era de parcă însuşi cimentul dădea alarma: *Vin policzaii!*

De fiecare dată când veneam la un astfel de ansamblu de locuinţe, fie însoţit de poliţişti în uniformă, fie singur într-o tentativă de haine civile, cei care vegheau ştiau şi spuneau ceea ce eram eu, ceea ce eram noi, şi că ne apropiam. La acel semnal de alarmă, toată prostituţia, codoşia şi dealăritul de colţul străzii aveau să se evapore cu o stradă sau două înaintea noastră. Brigăzile mobile erau luate la băşcălie prin împrăştierile temporare. Cum să faci o razie într-o curte goală?

În acea dimineaţă nimeni nu făcea afaceri necurate, aşa că nu am făcut niciun efort pentru a ne deghiza. Am mers în urma unui sergent tânăr, dincolo de banda galbenă a poliţiei şi de ofiţerii care aşteptau, către o femeie moartă.

Nu puteam să văd strada sau prea mult din mahala. Eram îngrădiţi de blocuri de culoarea noroiului, de la ferestrele cărora se aplecau în afară femei şi bărbaţi cu părul ciufulit, de dimineaţă, cu căni în mâini, mâncând micul dejun şi urmărindu-ne. Acest teren deschis dintre clădiri fusese modelat cândva. Avea aceleaşi calităţi ca un traseu de golf – o imitare copilărească a geografiei. Poate că avuseseră de gând să-l împădurească şi să creeze un iaz. Era acolo o dumbravă, dar puieţii erau morţi.

Gazonul era plin de bălării, străbătut de cărări bătătorite printre gunoaie, brăzdat de urme de roţi. Erau acolo poliţişti care aveau de îndeplinit diferite sarcini. Nu eram primul detectiv sosit – îl văzusem pe Bard Naustin şi pe alţi câţiva – dar eram cel mai mare în grad. L-am urmat pe sergent către locul în care se strânseseră cei mai mulţi dintre colegii mei, între un turn scund, neîngrijit şi un parc de skateboarding, încercuit de pubele mari, de forma unor tobe. Chiar dincolo de acesta puteam auzi docurile. Un grup de puştani stătea pe un zid, în faţa unor poliţişti care stăteau în picioare. Pescăruşii se rotiră deasupra adunării.

— Inspectore.

Am dat din cap către oricine ar fi fost. Cineva mi-a oferit o cafea, dar am scuturat din cap şi m-am uitat la femeia pe care venisem să o văd.

Zăcea în apropierea rampelor pentru skate-uri. Nimic nu este la fel

de nemişcat precum sunt morţii. Vântul le mişcă părul, după cum i-l mişca şi pe-al ei, iar ei nu au nicio reacţie. Ea stătea într-o poziţie urâtă, cu picioarele îndoite de parcă ar fi dat să se ridice şi cu braţele aşezate ciudat. Era cu faţa la pământ.

O femeie tânără, cu părul şaten prins în două codiţe care se ridicau în sus ca nişte plante. Era aproape goală, şi era trist să-i vezi pielea netedă în acea dimineaţă rece, fără să i se facă de găină. Avea pe ea numai dresul şi un pantof cu toc. Văzându-mă căutându-l pe celălalt, un sergent mi-a făcut semn de la o distanţă destul de mare, de unde el păzea pantoful scăpat.

Trecuseră câteva ore de când fusese descoperit trupul. Am examinat-o. Mi-am ţinut respiraţia şi m-am aplecat spre noroi să-i privesc chipul, dar am putut să văd numai un ochi deschis.

— Unde-i Shukman?

— N-a ajuns încă, Inspectore…

— Să-l sune careva, să-i spună să se mişte.

Am bătut cu degetul pe ceas. Eram responsabil de ceea ce numeam *mise-en-crime.* Nimeni nu avea să o mişte până ce Shukman, legistul, nu sosea, dar erau alte lucruri de făcut. Am verificat unghiurile de vizibilitate. Nu eram la vedere, tomberoanele ne ascundeau, dar puteam simţi atenţia îndreptată asupra noastră, ca pe nişte insecte, de prin întreaga mahala. Ne-am învârtit pe acolo.

La marginea ei se afla o saltea udă, între două tomberoane, lângă un morman de fierătaie ruginite întreţesute cu lanţuri aruncate.

— Aia era pe ea. Poliţista care vorbise era Lizbyet Corwi, o femeie tânără şi deşteaptă cu care lucrasem de câteva ori. Nu ai putea spune că era bine ascunsă, dar a cam făcut-o să arate ca un maldăr de gunoaie, bănuiesc.

Puteam să văd un dreptunghi de pământ ceva mai închis la culoare înconjurând femeia moartă – roua rămasă sub saltea. Naustin stătea pe vine lângă el, holbându-se la pământ.

— Copiii care au găsit-o au tras salteaua pe jumătate de pe ea, zise Corwi.

— Cum au găsit-o?

Corwi arătă spre pământ, la mici urme de lăbuţe de animal.

— Au intervenit să nu fie sfâşiată. Au fugit ca dracu’ când au văzut cu ce au de-a face, au dat telefon la poliţie. Ai noştri, când au sosit… Se opri şi privi către doi poliţişti pe care nu-i cunoşteam.

— Au mişcat-o?

Ea dădu din cap în semn că da.

— Să vadă dacă mai era încă în viaţă, au zis ei.

— Cum îi cheamă?

— Shushkil şi Briamiv.

— Şi ăştia-s descoperitorii?

Am dat din cap spre copiii păziţi. Erau două fete, doi băieţi. La jumătatea anilor adolescenţei, reci, privind în jos.

— Mda. Mestecători.

— Aşa dis-de-dimineaţă, să te pună pe picioare?

— Asta înseamnă dăruirea, hm? spuse ea. Poate candidează la postul de drogaţii lunii sau vreun rahat asemănător. Au ajuns aici cu puţin înainte de şapte. Se pare că aşa a fost făcută groapa de skating. Este construită de doar câţiva ani, înainte nu era nimic aici dar localnicii au pus pe hârtie programul de *muncă.* De la miezul nopţii până la nouă dimineaţa, numai mestecători; de la nouă la unsprezece, gaşca locală face planuri pentru ziua respectivă; de la unsprezece la miezul nopţii, skateboard-uri şi role.

— S-înarmaţi?

— Unul din băieţi are un şiş mic, dar este unul mic. N-ar putea să jefuiască nici un şobolan de lapte cu el, e o jucărie. Şi o mestecătură fiecare. Asta-i tot. Ea ridică din umeri. Drogurile nu erau asupra lor, le-am găsit lângă zid, dar – ridică iar din umeri – ei erau singurii aflaţi prin preajmă.

Făcu semn unuia dintre colegii noştri. Acesta deschise geanta pe care o purta cu el. Mici cocoloaşe de iarbă pline de răşină. Este cunoscută drept *feld,* un hibrid puternic de *Catha edulis,* pe lângă care mai conţine tutun, cofeină şi alte chestii mai puternice, şi firicele de fibră de sticlă care să râcâie gingiile şi să pătrundă în sânge. Numele său este un calambur bilingv: *khat* este în locul unde este crescută, iar animalul numit „cat" în engleză este *feld* în limba noastră. L-am mirosit şi era de o calitate destul de proastă. Am mers până în locul în care cei patru adolescenţi tremurau în gecile lor umflate.

— *Care-i treaba, poliţistule?* zise un băiat cu accent besź într-o aproximare a jargonului englezesc de hip-hop.

Privi în sus şi-mi întâlni privirea, dar era palid. Nici el, nici vreunul dintre tovarăşii lui nu păreau să se simtă bine. De unde stăteau, nu puteau să o vadă pe femeia moartă, dar nici măcar nu priveau în acea direcţie.

Trebuie să fi ştiut că găsisem *feld*-ul, şi că ştiam că era al lor. Ar fi putut să nu zică nimic, pur şi simplu să fugă.

— Eu sunt Inspectorul Borlú, am spus. Brigada de Crime Extreme.

Nu am spus *Sunt Tyador.* O vârstă dificilă, aceasta – prea bătrân pentru prenume, eufemisme şi jucării, încă nu îndeajuns de bătrân pentru a fi adversari în mod statornic la interviuri, când cel puţin regulile erau clare.

— Cum te cheamă?

Băiatul ezită, puse în balanţă folosirea oricărei porecle pe care şi-ar fi acordat-o, dar nu o făcu.

— Vilyem Barichi.

— Tu ai găsit-o? Acesta dădu din cap iar prietenii săi dădură şi ei din cap după el. Spune-mi.

— Venim aici pentru că, pen' că, şi… Vilyem aşteptă, dar nu am spus nimic despre drogurile lui. Privi în jos. Şi am văzut ceva sub

salteaua aia şi am tras-o.

— Erau nişte…

Prietenul lui nu-şi ridică privirea, superstiţios.

— Lupi? am zis. Aceştia se uitară unul la celălalt.

— Da omule, o haită mică, râioasă care-şi băga nasul pe-aici şi…

— Aşa că am crezut că…

— La cât timp după ce-aţi ajuns aici? am zis.

Vilyem ridică din umeri, se uită la prietenii lui.

— Nu ştiu. La câteva ore?

— Mai era altcineva prin preajmă?

— I-am văzut pe unii pe-acolo cu un timp în urmă.

— Dealeri?

Drept răspuns, o ridicare din umeri.

— Şi a mai fost o dubiţă, a luat-o pe iarbă şi a ajuns până aici şi a ieşit de pe iarbă din nou după puţin timp. Nu am vorbit cu nimeni.

— Când a venit dubiţa?

— Nu ştiu.

— Era încă întuneric.

Asta fusese una dintre fete.

— În regulă. Vilyem, puştilor, o să vă dăm ceva de mâncat pentru micul dejun, ceva de băut dacă vreţi… Am făcut semn către cei care îi păzeau. Am vorbit cu părinţii lor? am întrebat.

— Sunt pe drum, şefu', cu excepţia alor ei – arătând spre una dintre fete – nu putem da de ei.

— Încercaţi în continuare. Duceţi-i la centru acum. Cei patru adolescenţi îşi aruncară priviri.

— Ăsta-i un rahat, omule, zise, nesigur, băiatul care nu era Vilyem.

Ştia că, potrivit unor politici, ar trebui să se opună instrucţiunilor mele, dar voia să meargă cu subalternul meu. Ceai negru, pâine şi hârţogărie, plictiseala şi girofarurile, toate atât de diferite faţă de datul la o parte al unei saltele grele îmbibate cu apă, dificil de manevrat, în curte, în întuneric.

Stepen Shukman şi asistentul său, Hamd Hamzinic, sosiseră. Am aruncat o privire la ceas. Shukman mă ignoră. Când se aplecă deasupra cadavrului, am gâfâit. Făcu o estimare în privinţa morţii. Făcu observaţii pe care Hamzinic le notă.

— Ora? am întrebat.

— Pe la 12, spuse Shukman. Apăsă pe unul din membrele femeii. Aceasta se clătină. În *rigor mortis,* şi pe cât de instabilă era pe pământ, probabil că-şi luase în primire poziţia morţii întinsă fiind pe o altă suprafaţă. Nu a fost omorâtă aici, mai zise.

Auzisem de multe ori zicându-se că era bun la ce făcea, dar nu văzusem nicio dovadă care să ateste că era mai mult decât competent.

— Gata? spuse el către unul dintre tehnicienii de investigaţie.

Aceasta mai făcu două fotografii din unghiuri diferite şi încuviinţă. Shukman întoarse femeia pe cealaltă parte cu ajutorul lui Hamzinic.

Părea să i se opună, cu nemişcarea, cu înţepenirea ei. Întoarsă, era absurdă, precum cineva care făcea pe insecta moartă, cu membrele îndoite, legănându-se pe şira spinării.

Se uita în sus la noi de sub o margine care flutura. Faţa-i era încremenită într-o încordare uimită: era, la nesfârşit, surprinsă de ea însăşi. Era tânără. Machiajul, din care avea destul, era întins peste o faţă lovită zdravăn. Era imposibil de spus cum arătase, ce faţă ar fi văzut cei care o cunoşteau, dacă-i auzeau numele. Am putea să aflăm mai multe mai târziu, când avea să se destindă în moartea ei. Sângele îi însemna chipul, întunecat precum noroiul. Flashuri ale aparatelor de fotografiat.

— Ei, salutare cauză a morţii, rosti Shukman către rănile de pe pieptul ei.

Pe obrazul ei stâng, arcuindu-se pe sub maxilar, o despicătură lungă, roşie. Fusese tăiată pe jumătate din faţă.

Rana era netedă pentru câţiva centimetri, trasată cu precizie de-a lungul cărnii ei ca după trecerea unei pensule. Unde ajungea sub maxilar, dedesubtul proeminenţei gurii ei, se zigzaga urât şi se sfârşea sau începea cu o gaură adâncă în ţesutul moale dinapoia osului. Privea fără să vadă către mine.

— Fă şi câteva fără blitz, am spus.

Precum alţi câţiva care se uitară în altă parte în vreme ce Shukman murmură – părea voluptuos de privit. Investigatori tehnici, în uniformă, de *mise-en-crime, mecteci* în jargonul nostru, căutară într-un cerc care se tot mărea. Răscoliră gunoaiele şi cercetară de-a lungul urmelor lăsate de autovehicule. Aşezară markere de referinţă şi fotografiară.

— În regulă atunci, se ridică Shukman. Haideţi să o luăm de aici.

Doi bărbaţi o traseră pe o targă.

— Isuse Hristoase, am spus, acoperiţi-o.

Cineva găsi o pătură nu ştiu pe unde, şi porniră din nou spre autovehiculul lui Shukman.

— Voi pleca în după-amiaza aceasta, zise el. Te voi vedea? Clătinai din cap într-un mod incert. Am mers înspre Corwi.

— Naustin, am ridicat vocea, când am fost poziţionat astfel încât Corwi să fie la marginea discuţiei noastre. Ea îşi ridică privirea şi veni puţin mai aproape.

— Inspectore, zise Naustin.

— Vorbeşte despre situaţie.

Acesta îşi sorbi cafeaua şi mă privi agitat.

— Prostituată? spuse el. Primele impresii, Inspectore. Zona asta, goală şi bătută? Şi… Arătă, către faţa lui, machiajul ei exagerat. Prostituată.

— O ceartă cu un client?

— Mda, dar… Dacă ar fi fost doar rănile de pe corp, ştii, apoi te-ai uita la, poate că ea nu vrea să facă ce vrea el, în fine. Lui îi sare ţandăra. Dar asta. Îşi atinse din nou obrazul, tulburat. Asta-i altceva.

— Vreun degenerat? El ridică din umeri.

— Poate. O taie, o omoară, o aruncă aici. Un nenorocit înfumurat pe deasupra, îl doare undeva că o s-o găsim.

— Înfumurat sau prost.

— Sau înfumurat *şi* prost.

— Deci un sadic înfumurat şi prost, am zis. El îşi ridică privirea. *Poate.*

— În regulă. Se poate. Verifică fetele din zonă. Pune pe cineva care cunoaşte zona să o facă. Află dacă au avut probleme cu careva de curând. Să punem în circulaţie o fotografie, să găsim un nume pentru Fulana Detail. (Am folosit numele generic pentru femeie necunoscută.) În primul rând vreau să-i interoghezi pe Barichi şi pe tovarăşii lui. Fii drăguţ, Bardo, ei nu erau nevoiţi să raporteze asta. Vorbesc serios. Şi ia-o pe Yaszek când o faci. Ramira Yaszek era o interpelatoare grozavă. Mă suni în după-amiaza asta?

Când deja nu mă mai putea auzi, i-am spus lui Corwi:

— În urmă cu câţiva ani, nu am fi avut nici pe jumătate atâţia oameni la anchetarea morţii unei fete muncitoare.

— Am ajuns departe, spuse ea.

Nu era cu mult mai în vârstă decât fata moartă.

— Mă îndoiesc că Naustin este încântat să umble pe străzi, dar vei vedea că nu se plânge.

— Am ajuns departe, spuse ea.

— Şi? Am arcuit o sprânceană. Am privit în direcţia lui Naustin. Am aşteptat. Mi-am adus aminte de munca lui Corwi la dispariţia lui Shulban, un caz în mod considerabil mai bizantin decât păruse la prima vedere.

— Doar că, bănuiesc, ştii, ar trebui să păstrăm în minte şi alte posibilităţi, zise ea.

— Spune-mi.

— Machiajul ei, spuse ea. Este tot, ştii, din culori pământii. A fost dat în strat gros dar nu este – îşi ţuguie buzele ca o vampă. Şi ai băgat de seamă părul ei? Băgasem de seamă. Nu este vopsit. Fă cu mine un drum pe GunterStrász, pe lângă arenă, prin oricare din locurile frecventate de fete. Două treimi sunt blonde, bănuiesc. Iar restul au părul negru sau roşcat, sau ceva de genul. Şi... Îşi încolăci degetul prin aer de parcă ar fi fost păr. Este murdar, dar încă mult mai bine decât al meu. Îşi trecu mâna prin propriile ei vârfuri despicate.

Pentru multe dintre cele care făceau trotuarul în Beszél, în special în zone ca asta, mâncarea şi hainele pentru copiii lor erau pe primul loc; *feld* sau cocaină pentru ele; mâncare pentru ele; apoi cheltuielile diverse, iar în acea listă balsamul ar fi fost pe ultimele locuri. Am aruncat o privire la restul poliţiştilor, la Naustin care se pregătea de plecare.

— Ok, am zis. Cunoşti zona asta?

— Ei bine, spuse ea, este cam departe de drumurile bătătorite, ştii?

De-abia dacă se poate numi ca făcând parte din Besźel, de fapt. Locul meu obişnuit e Lestov. Au chemat pe câţiva dintre noi când au primit informaţia. Dar am făcut un tur aici în urmă cu câţiva ani, ştiu zona cât de cât.

Până şi Lestov era deja aproape o suburbie, la şase k sau pe acolo faţă de centrul oraşului, iar noi eram la sud de el, peste Podul Yovic pe un petic de pământ între Bulkya Sound şi, aproape, gura pe unde se vărsa râul în mare. Tehnic o insulă, chiar dacă atât de apropiată şi unită de uscat prin ruine ale unei industrii la care nu te-ai gândi niciodată în astfel de termeni, Kordvenna însemna locuinţe, depozite, băcănii care plăteau chirii mici, mâzgălite toate de un şir nesfârşit de graffiti. Era destul de departe de inima Besźelului şi astfel era uşor de dat uitării, spre deosebire de mahalalele mai din oraş.

— De cât timp eşti aici? am întrebat.

— De şase luni, standard. La ce te-ai aştepta: furt stradal, copii drogaţi care-şi rup capul în bătaie unul altuia, droguri, prostituţie.

— Crimă?

— Două sau trei în timpul meu. Legate de droguri. De cele mai multe ori, se opresc până să ajungă acolo: găştile sunt destul de deştepte în a se pedepsi una pe cealaltă, fără să mai implice şi BCE-ul.

— Înseamnă că cineva a dat-o-n bară.

— Mda. Sau nu-i pasă.

— În regulă, am zis. Te vreau pentru caz. Ce faci în momentul ăsta?

— Nimic care să nu poată să aştepte.

— Vreau să-ţi schimbi reşedinţa pentru un timp. Mai ai ceva contacte aici? Ea îşi făcu gura pungă. Dă de ele dacă poţi, dacă nu, vorbeşte cu câţiva din tipii de pe-aici, vezi care le sunt ciripitorii. Te vreau pe teren. Ascultă bine, du-te şi înconjoară mahalaua – mai zi-mi o dată cum se numeşte locul ăsta.

— Pocost Village. Ea râse fără să fie amuzată, eu am ridicat o sprânceană.

— E nevoie de un sat întreg să creşti un copil, am zis. Vezi peste ce poţi să dai.

— Comisarului meu n-o să-i placă.

— O să mă ocup eu de el. Este Bashazin, nu?

— O să rezolvi tu? Deci mi se oferă o sarcină specială?

— Hai să n-o numim în niciun fel momentan. Acum doar îţi cer să te concentrezi pe asta. Şi să-mi raportezi direct mie. I-am dat numerele telefonului meu mobil şi de la birou. Poţi să-mi arăţi împrejurimile mirifice din Kordvenna mai târziu. Şi… Am ridicat privirea către Naustin, iar ea mă văzu. Ţine un ochi deschis.

— Probabil că are dreptate. Probabil este doar crima unui sadic înfumurat, şefu'.

— Probabil. Hai să aflăm de ce îşi ţine părul atât de curat. Exista o listă întreagă, întocmită pe baza instinctelor. Cu toţii ştiam că în zilele lui de bătut străzile, Comisarul Kerevan a dat de cap câtorva cazuri

urmând piste care nu aveau nici cel mai mic sens logic; şi că Inspectorul Şef Marcoberg era lipsit de asemenea baftă, şi că palmaresul său decent era rezultatul, mai degrabă, al muncii istovitoare. Nu am fi numit niciodată micile intuiţii inexplicabile „bănuieli”, de frica atragerii atenţiei universului. Dar se întâmplau, şi ştiai că te afli în preajma uneia dacă vedeai un detectiv sărutându-şi degetele şi atingându-şi pieptul, în locul în care ar fi atârnat, în mod teoretic, un pandantiv închinat lui Warsha, sfântul patron al inspiraţiilor inexplicabile.

Ofiţerii Shushkil şi Briamiv fură surprinşi, apoi în defensivă şi în cele din urmă îmbufnaţi când i-am întrebat de ce au căutat să mişte salteaua. I-am pus în raport. Dacă şi-ar fi cerut scuze, aş fi lăsat de la mine. Era depresiv de obişnuit să vezi urme de ghete de poliţie prin rămăşiţe sangvine, amprente şterse şi stricate, probe deformate sau pierdute.

Un mic grup de jurnalişti se strângea la marginea terenului deschis. Petrus Nu-ştiu-cum, Valdir Mohli, un tip tânăr, pe numele lui, Rackhaus, alţi câţiva.

— Inspectore! Inspectore Borlú! Chiar şi: Tyador! Marea parte a presei fusese întotdeauna politicoasă, şi aplecase urechea la sugestiile mele referitoare la ceea ce dădeau în vileag. În ultimii câţiva ani, ziare noi, mult mai desfrânate şi mai agresive luaseră fiinţă, inspirate şi, în unele cazuri, controlate de proprietari britanici sau nord-americani. Fusese inevitabil, şi în realitate binecunoscuta noastră piaţă de desfacere era de la statornică până la plictisitoare. Ceea ce provoca îngrijorare era mai puţin trendul pentru senzaţional, şi nici măcar comportamentul enervant al tinerilor condeieri ai noii prese, cât tendinţa lor de a respecta cu sfinţenie un scenariu scris cu mult înainte ca ei să se fi născut. Rackhaus, care scria pentru un săptămânal numit *Rejal!,* spre exemplu. Sigur că putea să mă sâcâie referitor la dovezi pe care ştia că nu aveam de gând să i le dau, sigur că putea să încerce să mituiască ofiţeri subalterni, şi câteodată să reuşească, fără să-mi spună: „Publicul are dreptul să ştie!”

Nici măcar nu-l înţelesesem prima dată când o spusese. În Besź, cuvântul „drept” este polisemantic, destul cât să eludeze însemnătatea categorică pe care o avusese drept scop. Am fost nevoit să traduc în minte în engleză, în care sunt fluent într-un mod acceptabil, pentru a înţelege propoziţia. Fidelitatea sa pentru clişeu întrecuse nevoia de comunicare. Poate că nu avea să fie mulţumit până ce nu aş mârâi şi l-aş numi vultur, sau hienă.

— Ştiţi ce voi spune, le-am zis. Banda galbenă, întinsă ne separa. Va avea loc o conferinţă de presă în această după-amiază, la Centrul BCE.

— La ce oră?

Mi se făcu o fotografie.

— Vei fi informat, Petrus.

Rackhaus zise ceva ce nu am băgat de seamă. În timp ce m-am

întors, am privit dincolo de marginile ansamblului de locuinţe către capătul GunterStrász, între clădirile murdare din cărămidă. Gunoiul se mişca în vânt. Ar putea să fie oriunde. O femeie în vârstă se îndepărta încetişor de mine, într-o legănare târşâită. Îşi întoarse capul şi mă privi. Mişcarea ei mi-a atras atenţia, şi i-am întâlnit privirea. M-am întrebat dacă voia să-mi spună ceva. I-am măsurat cu privirea hainele, felul ei de a merge, de a se ţine şi de a se uita.

Cu greu, mi-am dat seama că ea nu se afla deloc pe GunterStrász, şi că eu n-ar fi trebuit să o văd.

Imediat, tulburat, am privit în altă parte, şi ea a făcut la fel, cu aceeaşi viteză. Mi-am ridicat privirea la un aparat de zbor aflat la ultima etapă a coborârii sale. Când, după câteva clipe, mi-am ridicat din nou ochii, fără să observ bătrâna care se îndepărta cu greu, în loc să privesc spre ea, aflată pe strada ei străină, am privit cu băgare de seamă la faţadele apropiatei şi localei GunterStrász, acea zonă de depresiune.

Capitolul Doi

Am pus un poliţist să mă lase la nord de Lestov, în apropierea podului. Nu cunoşteam prea bine zona. Fusesem desigur pe insulă, vizitasem ruinele, pe când eram elev şi în mod ocazional de atunci, dar locurile mele de preumblat erau în altă parte. Semne oferind îndrumare către destinaţii locale erau atârnate pe suprafeţele exterioare ale brutăriilor şi micilor ateliere, şi le-am urmat către o staţie de tramvai aflată într-o piaţă drăguţă. Am aşteptat între un azil evidenţiat printr-un logo cu o clepsidră, şi o prăvălie de mirodenii, aerul din jurul ei mirosind a scorţişoară.

Când sosi tramvaiul, zăngănind şi zdruncinându-se pe şinele sale, nu m-am aşezat, cu toate că vagonetul era pe jumătate gol. Ştiam că se va umple de pasageri în vreme ce ne îndreptam înspre nord, către centrul Besźelului. Am stat aproape de geam şi am privit chiar înspre oraş, înspre aceste străzi nefamiliare.

Femeia, poziţia ei dizgraţioasă sub acea saltea veche, adulmecată de animale care se hrănesc cu hoituri. I-am telefonat lui Naustin de pe mobil.

— Este testată salteaua pentru urme?

— Aşa ar trebui să fie, domnule.

— Verifică. Dacă tehnicienii se ocupă de asta este în regulă, dar Briamiv şi amicul lui ar putea s-o dea în bară şi cu un punct la sfârşitul unei propoziţii.

Poate că era nouă în acest stil de viaţă. Poate dacă am fi găsit-o o săptămână mai târziu părul ei ar fi fost blond deschis.

Aceste regiuni de lângă râu sunt încâlcite, multe clădiri vechi de un secol sau chiar mai bine. Tramvaiul îşi urmă şinele pe străzi prin care Besźel şi cel puţin jumătate din lucrurile pe lângă care treceam păreau să se încovoaie şi să planeze ameninţător deasupra noastră. Ne-am clătinat şi am încetinit, pe lângă maşini locale şi cele de aiurea, am ajuns la o haşurare unde clădirile besźe erau magazine de antichităţi. Acel tip de comerţ mersese bine, la fel cum mergea orice, în oraş, de câţiva ani, obiecte transmise din generaţie în generaţie lustruite şi dichisite de oameni care îşi goleau apartamentele de moştenirile de familie pentru câteva besźmărci.

Unii editorialişti erau plini de optimism. În vreme ce liderii lor răcneau neostoiţi unul la altul după cum făcuseră dintotdeauna în Camera Oraşului, mulţi dintre membrii de soi nou ai tuturor partidelor munceau cot la cot pentru a pune Besźelul pe primul loc. Fiecare strop de investiţie străină, şi spre surprinderea tuturor picura bine, a dat naştere encomiei. Chiar şi câteva companii de tehnologie înaltă se mutaseră aici de curând, cu toate că era greu de crezut că se întâmplase drept răspuns la autodescrierea recentă şi infatuată a

Beszélului drept „Estuarul de Silicon”.

M-am dat jos la statuia Regelui Val. Centrul comercial era aglomerat: m-am poticnit, cerându-mi scuze de la cetăţeni şi turiştii locali, nebăgându-i în seamă pe alţii cu grijă, până ce am ajuns la clădirea pătrăţoasă a Centrului BCE. Două grupuri de turişti erau îndrumate de ghizi besź. Am rămas în picioare pe trepte şi am privit în josul UropaStrász. Mi-au trebuit câteva încercări pentru a avea semnal.

— Corwi?

— Şefu'?

— Tu cunoşti acea zonă: este vreo şansă să ne confruntăm cu o breşă?

Urmară câteva clipe de tăcere.

— Pare puţin probabil. Zona aceea este în mare parte destul de totală. Şi Pocost Village, tot acel proiect, este cu siguranţă.

— Totuşi, o parte din GunterStrász…

— Da dar… Cea mai apropiată haşurare este la sute de metri distanţă. Nu ar fi putut… Ar fi fost un risc extraordinar din partea criminalului sau a criminalilor. Bănuiesc că putem să presupunem, spuse ea.

— În regulă. Dă-mi de ştire despre ce afli. O să te mai sun în curând.

Aveam de completat hârţogărie pentru alte cazuri pe care le deschisesem, organizându-le o vreme după tiparul lor. O femeie omorâtă-n bătaie de prietenul ei, care reuşise să ne evite până acum, în ciuda urmăririi numelui şi a amprentelor sale la aeroport. Styelim era un bătrân care surprinsese un drogat intrând prin efracţie, fusese lovit o dată, fatal, cu cheia pentru buloane pe care el însuşi o agitase în aer. Acel caz nu voia să se închidă. Un tip aflat sub urmărire după presupusele împuşcături la nimereală ale partenerului său de afaceri, pe care aveam să-l arestăm în curând. Un tânăr numit Avid Avid, lăsat să sângereze la cap după ce muşcase din bordură din pricina unui rasist, „Gunoi Ébru” fiind scris pe zidul de deasupra lui. Pentru acesta, coordonam desfăşurarea anchetei cu un coleg de la Divizia Specială, Shenvoi, care, de ceva timp înaintea uciderii lui Avid, era sub acoperire în extrema dreaptă din Beszél.

Ramira Yaszek sună în vreme ce luam prânzul la birou.

— Tocmai ce am terminat de interogat acei copii, domnule.

— Şi?

— Ar trebui să fiţi bucuros că nu-şi cunosc mai bine drepturile, pentru că dacă le-ar fi cunoscut, Naustin ar fi fost pus sub acuzaţie acum.

M-am frecat la ochi şi am înghiţit ce aveam în gură.

— …Ce a făcut?

— Sergev, tovarăşul lui Barichi, era insolent, aşa că Naustin i-a pus o întrebare cu pumnul peste gură şi i-a spus că era principalul suspect. Am înjurat. Nu a dat chiar atât de tare, şi măcar a făcut să fie mai uşor pentru mine să *gudcop*[1]. Furasem din engleză *gudcop* şi *badcop* şi le

transformasem în verbe. Naustin era unul dintre aceia care trecea cu prea mare uşurinţă repede la interogatoriul dur. Sunt unii suspecţi cu care acea metodologie are trecere, care au nevoie să cadă pe scări în timpul unui interogatoriu, dar un mestecător tânăr şi îmbufnat nu este unul dintre ei.

— În orice caz, nu face nimic, zise Yaszel. Poveştile lor se potrivesc. Ieşiseră afară, toţi patru, se duseseră la acel pâlc de copaci. Niţică nebuneală, probabil. Au stat acolo timp de cel puţin câteva ore. La un moment dat, şi nu cere să afli ceva mai exact de-atât pentru că n-ai să auzi altceva în afară de „încă întuneric”, una dintre fete vede dubiţa intrând pe iarbă şi îndreptându-se către skatepark. Nu-i dă prea mare atenţie pentru că oamenii vin mai tot timpul acolo la fiecare oră din zi şi din noapte să facă afaceri, să arunce chestii, tot ce vrei. Dubiţa dă o tură, trece de skatepark, se întoarce. După o vreme se îndepărtează în trombă.

— Se îndepărtează?

Am notat în carneţel, încercând cu cealaltă mână să-mi deschid e-mailul de pe calculatorul meu învechit. Conexiunea se întrerupse mai mult decât o dată. Ataşamente mari pe un sistem neadecvat.

— Mda. Se grăbea şi avea făcute praf suspensiile. Aşa şi-a dat ea seama că pleca.

— Descriere?

— Gri. Nu se pricepe la dubiţe.

— Pune-o să se uite la nişte poze, să vedem dacă poate să recunoască marca.

— Acum mă ocup de asta, domnule. O să vă dau de ştire. Mai târziu alte două maşini sau dubiţe au venit, indiferent de motiv, pentru afaceri, potrivit lui Barichi.

— Asta ar putea să complice urmele de cauciuc.

— După vreo oră sau pe-acolo de pipăit, fata le zice despre dubiţă celorlalţi şi se duc să verifice, în cazul în care era vorba de ceva aruncat. Zice că din timp în timp poţi să pui mâna pe combine stereo vechi, pantofi, cărţi, tot felul de rahaturi aruncate.

— Şi o găsesc. Unele dintre e-mailuri puteau fi citite. Era unul de la fotografii mectec, l-am deschis şi am început să trec printre imagini.

— O găsesc.

Comisarul Gadlem m-a chemat. Glasul său mieros, atitudinea teatrală, blândeţea manierată, erau toate nu foarte subtile, dar întotdeauna mă lăsase să-mi fac treaba. Am stat jos în vreme ce el bătea la tastatură şi înjura. Puteam să văd ceea ce probabil erau parole ale bazei de date scrise pe bucăţi de hârtie şi lipite de marginea ecranului său.

— Deci? zise el. Ansamblul de locuinţe?

— Da.

— Unde este?

— În sud, în suburbii. Femeie tânără, răni cauzate prin înjunghiere.

Shukman a luat-o-n primire.

— Prostituată?

— Ar putea să fie.

— Ar putea să fie, spuse el ducându-şi mâna făcută pâlnie la ureche, şi totuşi. Pot s-o aud. Ei bine, *avanti,* urmează-ţi instinctele. Vino şi spune-mi dacă vrei să-ţi împărtăşesc cauzele acelui „şi totuşi”, bine? Cine este subalternul tău?

— Naustin. Şi mai am un poliţist de patrulă care dă o mână de ajutor. Corwi. Poliţist de prim grad. Cunoaşte zona.

— Pe acolo patrulează?

Am încuviinţat cu o mişcare scurtă din cap. Destul de aproape.

— Ce altceva mai este deschis?

— Pe biroul meu? I-am spus. Comisarul a dat din cap. Chiar şi cu ceilalţi, mi-a acordat libertate de acţiune pentru a mă ocupa de Fulana Detail.

— Deci ai văzut toată treaba aia?

Era aproape 10 seara, trecuseră mai bine de 40 de ore de când găsisem victima. Corwi condusese – nu făcuse niciun efort pentru a-şi masca uniforma, în ciuda faptului că aveam o maşină nemarcată – prin străzile din jurul GunterStrász. Nu ajunsesem acasă noaptea trecută decât la o oră foarte târzie, şi după o dimineaţă de unul singur pe aceste străzi, acum eram din nou aici.

Existau locuri de haşurare pe străzile mai largi şi alte câteva altundeva, dar mare parte din zona aceasta era totală. Câteva stilizări antice besź până acum, câteva acoperişuri abrupte ori ferestre cu multe ochiuri de geam: acestea erau fabrici care şchiopătau şi antrepozite vechi de cel puţin câteva decenii, deseori cu geamurile sparte, funcţionând la capacitate scăzută, asta în cazul în care chiar funcţionau. Faţade acoperite cu scânduri. Băcănii împrejmuite cu grilaje. Câteva faţade mai bătrâne, în stilul clasic besź, aflate în ruină. Unele case colonizate şi transformate în capele şi case unde se consumau droguri; unele arse şi lăsate sub forma unor reprezentări brute din carbon ale lor.

Zona nu era aglomerată dar era departe de a fi goală. Cei care erau afară arătau ca făcând parte din peisaj, de parcă ar fi fost dintotdeauna acolo. Erau mai puţini în acea dimineaţă, dar nu prea ieşeau în evidenţă.

— L-ai văzut pe Shukman ocupându-se de cadavru?

— Nu. Mă uitam la ce depăşeam, folosindu-mă de hartă. Am ajuns acolo după ce terminase.

— Ţi-era scârbă? zise ea.

— Nu.

— Ei bine… Zâmbi şi întoarse maşina. Ai fi nevoit să spui asta, chiar dacă ţi-ar fi fost.

— Adevărat, am spus, cu toate că nu era.

Indică spre ceea ce trecea drept borne de hotar. Nu i-am spus că

fusesem în Kordvenna mai devreme în acea zi, sondând aceste locuri. Corwi nu încercase să-şi mascheze hainele ei de poliţie pentru că în acest fel cei care ne vedeau, care ar fi putut să creadă altminteri că eram acolo pentru a-i prinde-n cursă, ar fi ştiut că nu asta era intenţia noastră; şi faptul că nu eram într-o „vânătaie”, după cum le spuneam maşinilor de poliţie negre cu albastru, le spunea că nu eram acolo nici pentru a-i hărţui. Încâlcite înţelegeri!

Cei mai mulţi din jurul nostru erau în Beszél, aşa că îi vedeam. Sărăcia îi desfigura pe cei deja aşezaţi, croieli şi culori mohorâte care caracterizau într-o manieră durabilă hainele besźe – ceea ce fusese denumită moda fără gust a oraşului. Dintre excepţii, ne-am dat seama când am privit în jur că unele erau altundeva, deci nevăzute, dar Besźii mai tineri erau de asemeni mai coloraţi, hainele lor mai pline de desene faţă de ale părinţilor lor.

Majoritatea bărbaţilor şi femeilor besźe (mai este nevoie să fie spus?) nu făceau altceva decât să meargă dintr-un loc în altul, de la schimbul de noapte, de acasă la alte case sau magazine. Şi totuşi, felul în care priveam lucrurile pe lângă care treceam o transforma într-o geografie ameninţătoare, şi aveau loc suficiente activităţi tainice încât asta nu se resimţea drept cea mai puternică paranoia.

— De dimineaţă am găsit câţiva dintre localnicii cu care obişnuiam să vorbesc, zise Corwi. Am întrebat dacă au auzit ceva.

Ne-a dus printr-un loc întunecat, în care balanţa de haşurare era schimbătoare, şi am păstrat tăcerea până ce felinarele din jurul nostru deveniră din nou mai înalte şi cu familiarul aspect deco. Sub acele lumini – strada pe care eram vizibili într-o curbă în perspectivă dinspre noi – femei se sprijineau de ziduri, vânzând sex. Ele urmăriră precaute apropierea noastră.

— Nu am avut prea mare noroc, spuse Corwi.

Nu avusese nici măcar o fotografie în acea expediţie de mai devreme. Atât de devreme încât fusese vorba de contacte absolut cinstite şi deschise, vânzători la magazine de băuturi alcoolice, preoţi ai bisericilor locale stabilite ilegal în locuinţe, printre aceştia fiind şi câţiva preoţi-muncitori, bătrâni bravi tatuaţi cu secera şi crucea pe bicepşi şi pe antebraţe, pe rafturile din spatele lor găsindu-se traduceri în besźă ale lui Gutiérrez, Rauschenbusch, Canaan Banana. Oameni care stăteau pe prispă. Tot ce reuşise Corwi să facă a fost să-i întrebe ce puteau să-i spună despre evenimentele din Pocost Village. Aceştia auziseră de crimă dar nu ştiau nimic.

Acum aveam o poză. Shukman mi-o dăduse. Am fluturat-o când ne-am dat jos din maşină: literalmente am fluturat-o, pentru ca femeile să vadă că le adusesem ceva, că acesta era scopul vizitei noastre, nu să facem arestări.

Corwi le cunoştea pe unele dintre ele. Ele fumară şi se uitară la noi. Era frig, şi la fel ca toţi care le vedeau, m-am mirat de picioarele lor în dresuri. În mod sigur le afectam afacerile – destui dintre localnicii care

treceau pe acolo ridicau privirea spre noi şi îşi mutau privirea din nou. Am văzut o vânătaie încetinind traficul când a trecut pe lângă noi – trebuie că văzuseră o arestare uşoară – dar şoferul şi pasagerul lui zăriră uniforma lui Corwi şi prinseră din nou viteză cu un salut. Am făcut cu mâna înspre stopurile lor.

— Ce vreţi? întrebă o femeie.

Cizmele ei erau înalte şi ieftine. I-am arătat poza.

Faţa Fulanei Detail fusese curăţată. Rămăseseră urme – câteva zgârieturi erau vizibile sub machiaj. (Ar fi putut să le scoată complet de pe poză, dar şocul pe care acele răni îl provocau era folositor în chestionare.) Îi făcuseră poza înainte de a-i rade capul. Nu părea liniştită. Părea nerăbdătoare.

— Nu o ştiu. Nu o ştiu.

Nu am văzut recunoaştere deghizată rapid. Ele se strânseră în lumina cenuşie a felinarului, spre consternarea clienţilor care zăboveau la marginea întunecimii locului, trecură poza din mână în mână şi indiferent dacă scoteau sau nu vreun sunet de compătimire, nu o ştiau pe Fulana.

— Ce s-a întâmplat?

I-am dat femeii care mă întrebase cartea mea de vizită. Era oacheşă, evreică sau turcoaică la origine. Besźa ei nu avea accent.

— Asta încercăm să aflăm.

— E nevoie să ne facem griji?

— Eu… După ce m-am oprit, Corwi a spus: Vă vom spune dacă va fi cazul, Sayra.

Ne-am oprit lângă un grup de tineri care beau vin forte în faţa unei săli de biliard. Corwi luă în primire câteva dintre vorbele lor fără perdea, apoi dădu fotografia să circule printre ei.

— Ce căutăm noi aici? Întrebarea mea a fost silenţioasă.

— Ei sunt gangsteri începători, şefu', mi-a spus. Priveşte cum reacţionează.

Dar ei nu prea se destăinuiau de bunăvoie, asta dacă chiar ar fi ştiut ceva. Au înapoiat fotografia şi mi-au luat cartea de vizită cu nepăsare.

Am repetat ritualul şi la alte adunări, şi după, de fiecare dată, am aşteptat câteva minute în maşină, destul de departe pentru ca vreun membru tulburat al oricăruia dintre grupuri să se poată scuza de plecare şi să vină să ne găsească, să ne spună vreun rahat dizident care ar putea să ne pună pe drumul cel bun spre detaliile şi familia femeii noastre moarte. Nimeni nu făcu asta. Mi-am dat cartea de vizită multora şi mi-am notat în agendă numele şi caracterizările celor puţini despre care Corwi mi-a spus că au însemnătate.

— Cam ăştia sunt toţi cei pe care îi cunoşteam, spuse ea. Unii dintre bărbaţi şi femei o recunoscuseră, dar asta nu păruse să facă mare diferenţă în felul în care a fost primită. Când am căzut de acord în cele din urmă că terminaserăm, era ora două noaptea. Semiluna era spălăcită: după o ultimă intervenţie ajunseserăm într-un punct mort,

stăteam pe o stradă care se golea chiar şi de cei care o frecventau la cele mai târzii ore din noapte.

— Ea încă se află sub un mare semn de întrebare. Corwi era surprinsă.

— O să am grijă să fie puse afişele în zona asta.

— Pe bune, şefu'? Comisarul va accepta asta? Vorbeam încet. Mi-am împletit degetele în zăbrelele unui gard care împrejmuia un teren umplut numai cu betoane şi moloz.

— Mda, am zis. O să treacă el peste. Nu e cine ştie ce.

— Înseamnă câteva uniforme timp de câteva ore şi n-o să accepte să… nu pentru o…

— Trebuie să facem rost de datele ei. La naiba, o să le lipesc eu.

Aş aranja ca ele să fie trimise către fiecare dintre departamentele din oraş. Când am fi dat de un nume, dacă povestea Fulanei era aşa cum intuiserăm într-o doară, puţinele noastre resurse ar fi fost epuizate deja. Exploatam o permisivitate care s-ar fi eradicat singură.

— Tu eşti şeful, şefu'.

— Nu chiar, dar sunt şeful acestui caz pentru un timp.

— Mergem? Arătă spre maşină.

— O s-o iau pe jos până la un tramvai.

— Pe bune? Haide, vei face câteva ore.

Dar i-am făcut cu mâna. M-am îndepărtat numai în sunetele propriilor paşi şi ale vreunui câine apucat de pe-o stradă lăturalnică, înspre locul în care strălucirea cenuşie a felinarelor noastre era ştearsă, iar eu eram luminat de o lumină străină, portocalie.

Shukman era mult mai liniştit în laboratorul său decât afară, în lume. Stătusem la telefon cu Yaszek întrebând de înregistrarea interogatoriului copiilor, cu o zi înainte, când Shukman m-a contactat şi mi-a spus să vin. Era frig, desigur, şi cu un aer stătut de la chimicale. Era pe-atât de mult lemn, întunecat la culoare şi pătat, pe cât era oţel în imensa încăpere fără ferestre. Pe pereţi erau aviziere, pe fiecare dintre ele crescând desişuri de hârtie.

Noroiul părea să pândească din colţurile camerei, pe marginile bancurilor de lucru: dar o dată mi-am trecut degetul de-a lungul unei caneluri cu aspect soios, lângă opritorul ridicat, şi l-am ridicat curat. Petele erau vechi. Shukman stătea la capătul unei mese de disecţie din oţel pe care, acoperită cu un cearşaf puţin pătat, cu trăsăturile feţei clare, era Fulana noastră, holbându-se în vreme ce noi discutam despre ea.

M-am uitat la Hamzinic. Era doar cu puţin mai în vârstă, bănuiam eu, decât femeia moartă. Stătea cu deferenţă lângă ea, cu mâinile încrucişate. Prin voia sorţii sau nu, stătea chiar lângă un panou pe care era ataşată, printre cărţi poştale şi însemnări, o mică *shahada* bătătoare la ochi. Hamd Hamzinic era ceea ce ucigaşii lui Avid Avid ar fi numit de asemenea „ébru". În prezent, termenul era folosit în principal

de cei de modă veche, de rasişti, sau în mod provocator de către ţintele epitetului: unul dintre cele mai cunoscute grupuri besź de hip-hop se numea Ébru W.A.

În mod tehnic, cuvântul era, desigur, ridicol de inexact pentru cel puţin jumătate dintre cei vizaţi. Dar pentru cel puţin două sute de ani, de când refugiaţii din Balcani veniseră în căutarea refugiului, mărind rapid populaţia musulmană a oraşului, *ébru,* vechiul cuvânt besź pentru „evreu”, a fost impus pentru a-i include şi pe noii imigranţi, devenind un termen colectiv pentru ambele populaţii. Fostele ghetouri evreieşti din Besźel erau locul în care îşi găsiseră adăpost musulmanii nou-veniţi.

Chiar şi înainte de sosirea refugiaţilor, indigenii celor două comunităţi minoritare din Besźel erau în mod tradiţional aliate, din veselie sau frică, în funcţie de politicile de la momentul respectiv. Puţini cetăţeni îşi dau seama că obiceiul nostru de a glumi despre prostia copilului mijlociu derivă dintr-un dialog mucalit vechi de secole dintre Rabinul şef din Besźel şi Imamul şef despre lipsa de cumpătare a Bisericii Ortodoxe din Besźel. Nu avea, căzuseră ei de acord, nici înţelepciunea bătrânei credinţe Abrahamice, nici vigoarea celei mai tinere.

O formă obişnuită de stabiliment, pentru mare parte a istoriei Besźelului, fusese *DöplirCaffé:* o cafenea musulmană şi una evreiască, închiriate una lângă cealaltă, fiecare cu propria tejghea şi bucătărie, halal şi kosher, împărţind un singur nume, firmă şi întindere a meselor, zidul despărţitor fiind îndepărtat. Grupuri mixte ar fi venit, i-ar fi salutat pe cei doi proprietari, ar fi stat împreună, despărţindu-se în linii comunitare numai cât să-şi comande mâncarea permisă din partea relevantă, sau în mod ostentativ de la oricare sau de la amândouă în cazul liber-cugetătorilor. Dacă o *DöplirCaffé* era un singur local sau două depindea de cine întreba: pentru un dijmuitor al taxei pe proprietate, era întotdeauna unul singur.

Ghetoul din Besźel era numai arhitectură acum, fără graniţe politice formale, case vechi şubrede renovate de curând într-un stil şic, îngrămădite printre alte spaţii străine, foarte diferite. Totuşi, ăsta era oraşul, nu era o alegorie, iar Hamd Hamzinic s-ar fi lovit de situaţii neplăcute în studiile sale. Am avut o părere puţin mai bună despre Shukman: un bărbat de vârsta şi temperamentul lui, am fost poate surprins că Hamzinic se simţea liber să-şi etaleze crezul religios.

Shukman nu o descoperi pe Fulana, care zăcea între noi. Ei îi făcuseră ceva astfel că arăta de parcă se odihnea.

— Ţi-am trimis pe e-mail raportul, spuse Shukman. Femeie de douăzeci şi trei, patru, cinci ani. Starea generală de sănătate bună, în afară de faptul că este moartă. Timpul morţii, pe la miezul nopţii, acum două nopţi, plus sau minus, desigur. Cauza morţii, răni de puncţionare la piept. Patru în total, din care una i-a străpuns inima. Mai are de asemenea o rană urâtă la cap, şi multe abraziuni ciudate. Mi-am ridicat privirea. Unele sub păr. A fost lovită pe o parte a capului. El îşi balansă

mâna şi imită o lovitură cu încetinitorul. A pocnit-o pe partea stângă a craniului. Aş spune că a lăsat-o inconştientă, sau cel puţin a trântit-o la pământ şi a ameţit-o, apoi rănile de cuţit au dat lovitura de graţie.

— Cu ce a fost lovită? În cap? Cu cuţitul?

— Nu, nu cu o lamă. Ceva greu şi contondent. Ar putea fi un pumn, dacă era mare, dar mă-ndoiesc. Trase de colţul cearşafului, dezvelind cu dibăcie o parte a capului ei. Pielea avea culoarea urâtă a unei vânătăi. Şi *voilà.* Îmi făcu semn să mă apropii de scalpul ei ras.

M-am apropiat de mirosul de chimicale folosite împotriva descompunerii. Printre firele brunete rămase erau câteva urme de puncţionare care formaseră cruste.

— Ce sunt astea?

— Nu ştiu, zise el. Nu sunt adânci. Probabil de la ceva pe care a aterizat ea.

Semnele erau cam de mărimea unui vârf de creion împins în piele. Acopereau o zonă de mărimea unui lat de palmă, frângând suprafaţa într-un mod neuniform. Din loc în loc formau nişte linii lungi de câţiva milimetri, mai adânci în centru decât la capete, unde dispăreau.

— Urme de raporturi sexuale?

— Nu de curând. Deci dacă este o fată muncitoare, poate că refuzul ei de a face ceva a adus-o în starea asta. Am încuviinţat. El a aşteptat. Acum am spălat-o, zise el în cele din urmă. Dar era acoperită de noroi, pete de iarbă, toate la câte te-ai aştepta de la locul în care zăcea. Şi rugină.

— Rugină?

— Peste tot. O grămadă de zgârieturi, tăieturi, cele mai multe post-mortem, şi o grămadă de rugină.

Am dat iar din cap. M-am încruntat.

— Răni de apărare?

— Nu. Ori au venit rapid şi pe neaşteptate, ori era întoarsă cu spatele. Mai sunt destule alte zgârieturi şi eu mai ştiu ce pe corp. Shukman arătă spre urmele de frecare de pe pielea ei. În concordanţă cu târârea ei. Frecuşurile crimei.

Hamzinic deschise gura, o închise la loc. Mi-am ridicat privirea spre el. Cu tristeţe scutură din cap: *Absolut nimic.*

Capitolul Trei

Afişele erau puse. Îndeosebi în preajma zonei în care fusese găsită Fulana noastră, dar unele dintre ele pe străzile principale, pe cele de cumpărături, în Kyezov şi Topisza şi locuri de genul ăsta. Chiar am văzut unul când am ieşit din bloc.

Nici măcar nu era foarte aproape de centru. Locuiam la est şi la sud puţin de oraşul vechi, la penultimul etaj într-un turn cu şase caturi de pe VulkovStrász. Este o stradă intens haşurată – pâlcuri-pâlcuri de arhitectură întrerupte de alteritate, în câteva locuri chiar şi casă cu casă. Clădirile locale sunt mai înalte cu un etaj sau trei faţă de celelalte, aşa că Besź iese în evidenţă cu semi-regularitate, iar acoperişurile aproape că formează un crenel.

Legată de umbrele turnurilor susţinute de grinzi care s-ar contura ameninţător deasupra ei dacă ar fi acolo, Biserica Înălţării se află la capătul VulkovStrász, şi cu toate că ferestrele sale sunt protejate de grilaje de sârmă, unele din vitralii sunt sparte. O piaţă de peşte este acolo la fiecare câteva zile. Cu toate că locuisem acolo pentru o vreme îndelungată, nu dădusem niciodată destulă atenţie pentru a fi sigur de orarul ei, ştiind numai că, în mod regulat, aveam să-mi iau micul dejun în strigătele vânzătorilor, lângă găleţile lor cu gheaţă şi grămezile de moluşte vii. Chiar şi tinerele femei care lucrau acolo se îmbrăcau ca bunicile lor în vreme ce stăteau în spatele tarabelor, fotogenice într-o manieră nostalgică, cu părul legat cu eşarfe colorate ca nişte cârpe de şters vase, cu şorţuri cu modele în cenuşiu şi roşu pentru a diminua petele care apăreau când curăţau peştii de maţe. Bărbaţii arătau, într-un mod care inducea în eroare sau nu, de parcă acum s-ar fi dat jos din bărci, de parcă n-ar fi lăsat din mână captura de când s-au întors de pe mare şi până ce n-au atins piatra de pavaj de dedesubt. Muşterii din Besźel zăboveau, miroseau şi încercau cu degetul marfa.

Dimineaţa, trenurile treceau pe o linie înălţată, la câţiva metri de fereastra mea. Ele nu erau în oraşul meu. Nu o făceam, desigur, dar puteam să mă fi uitat în vagoane – atât de aproape erau – şi să fi întâlnit privirea călătorilor străini.

Ei ar fi văzut doar un bărbat slab, la începutul vârstei mijlocii, îmbrăcat cu un halat, ocupat cu iaurtul şi cafeaua de dimineaţă, scuturând şi îndoind un ziar *(Inkyistor* sau *Iy Déurnem* sau un *Besźel Journal* pătat pentru a-mi exersa engleza). De obicei singur – din când în când una sau cealaltă din două femei cam de aceeaşi vârstă cu el s-ar fi putut afla acolo. (Un istoric economic la Universitatea din Besźel; o scriitoare pentru o revistă de artă. Ele nu ştiau una de existenţa celeilalte, dar nu le-ar fi păsat.)

Şi când am plecat, la o mică distanţă de uşa de la intrare, pe un panou de afişe, chipul Fulanei mă privea. Cu toate că avea ochii închişi,

ei se jucaseră cu poza în aşa fel încât nu părea moartă, ci stupefiată. *O cunoaşteţi pe femeia aceasta?* scria pe afiş.

Era tipărit în alb-negru, pe hârtie mată. *Sunaţi la Brigada de Crime Extreme,* şi era trecut numărul nostru de telefon. Prezenţa afişului ar putea fi dovada că poliţiştii locali erau deosebit de eficienţi. Poate că erau prin tot cartierul. La fel de bine se putea, ştiind unde locuiesc, să fi vrut să scape de mine, să nu le suflu în ceafă, cu câteva amplasări strategice, special pentru ochii mei.

Erau câţiva kilometri până la baza BCE. Am mers pe jos. Am trecut pe lângă arcadele de cărămidă: sus, unde se aflau şinele, ele erau altundeva, dar nu toate dintre ele de la temelie. Cele pe care puteam să le văd adăposteau mici prăvălii şi locuinţe ocupate abuziv, decorate cu artă graffiti. În Besźel era o zonă liniştită, dar străzile erau aglomerate cu cei de altundeva. I-am *nevăzut,* dar mi-a luat ceva să caut cu privirea dincolo de ei. Înainte să dau colţul pe Via Camir, Yaszek mă sună pe mobil.

— Am găsit dubiţa.

Am luat un taxi care când prindea viteză, când rămânea prins în trafic. Pont Mahest era aglomerat, local şi aiurea. Am avut la dispoziţie minute bune să privesc în râul murdar, în vreme ce ne apropiam de malul vestic, la fumul şi la vasele andocate, negre de funingine, în lumina reflectată a clădirilor oglindite pe un ţărm străin – un district financiar demn de invidiat. Remorchere besźe se legănau în siajele taxiurilor de apă ignorate. Dubiţa era trasă şui între clădiri. Nu se afla pe vreo parcelă, ci pe un canal care lega o clădire de import-export şi una de birouri, o bucată de spaţiu plină de gunoaie şi de rahat de lup, unind două străzi mai mari. Banda care izola scena crimei securiza ambele capete (puţină incorectitudine, de vreme ce aleea era de fapt haşurată, deşi rareori folosită, aşa că banda era o obişnuită abatere de la regulă în asemenea circumstanţe). Colegii mei se fâţâiau în jurul vehiculului.

— Şefu'. Era Yaszek.

— Corwi e pe drum?

— Da, i-am dat informaţia.

Yaszek nu spuse nimic despre rechiziţionarea mea a ofiţerului junior. Mă conduse până la maşină. Era un VW vechi, hârbuit, într-o stare foarte proastă. Era mai degrabă alburiu decât gri, dar era acoperit de praf.

— Aţi terminat de curăţat? am zis. Mi-am pus mănuşile de cauciuc. Mectecii dădură din cap şi lucrară în jurul meu.

— Era descuiată, spuse Yaszek.

Am deschis uşa. Am împuns tapiţeria despicată. Un ornament pe bord – un sfânt de plastic, dansând hula-hoop. Am deschis torpedoul şi am dat peste un atlas rutier deteriorat şi praf. Am răsfoit paginile cărţii dar nu era nimic înăuntru: era ajutorul clasic al şoferului besź, cu toate că o ediţie destul de veche pentru a fi alb-negru.

— Deci de unde ştim că asta este?

Yaszek mă conduse până la partea din spate a maşinii şi o deschise. Am privit înăuntru la şi mai mult praf, un miros neplăcut deşi nu neapărat să-ţi întoarcă stomacul pe dos (cel puţin la fel de multă rugină pe cât mucegai), un cablu de nylon, o grămadă de gunoaie.

— Ce-s toate astea?

Le-am împuns de câteva ori. Un mic motor de la nu se ştie ce, balansându-se pe oxidul produs de el; un televizor stricat; rămăşiţe de la tot felul de obiecte, grohotiş sfredelit, toate pe un strat de pânză şi praf. Straturi de rugină şi cruste de oxid.

— Vezi asta? Yaszek arătă spre petele de pe podea. Dacă nu m-aş fi uitat mai bine, aş fi spus că e ulei. Câteva persoane de la birouri au sunat să o reclame, o dubiţă abandonată. Uniformele au văzut că uşile sunt deschise. Nu ştiu dacă au dat atenţie alertei lor, sau dacă sunt pur şi simplu conştiincioşi când fac verificări, dar oricum ar fi, suntem norocoşi. Unul din mesajele care ar fi fost citite tuturor patrulelor besźe în dimineaţa anterioară le-ar fi cerut să investigheze şi să raporteze orice vehicule gri, şi să transmită informaţiile către BCE. Aveam noroc că aceşti ofiţeri nu-i chemaseră pur şi simplu pe cei de la tractări. În orice caz, au văzut nişte murdărie pe jos şi au dat-o spre analize. Încă facem verificări, dar pare să fie grupa sangvină a Fulanei. Vom avea în curând un rezultat precis.

Zăcând ca o cârtiţă sub un maldăr de gunoaie. M-am aplecat să mă uit sub tot acel grohotiş. L-am clintit încet din loc, deranjând gunoaiele. Când mi-am ridicat mâna, era roşie. M-am uitat la fiecare-n parte, le-am atins pentru a le estima greutatea. Chestia cu aspect de motor putea fi învârtită în aer, ţinută de o ţeavă care făcea parte din ea: partea de jos era greoaie şi ar fi zdrobit ce ar fi întâlnit în cale. Cu toate astea nu părea zgâriată, nici pătată de sânge sau să fi avut fire de păr lipite de ea. Ca o armă a crimei nu mă convingea.

— Nu a fost luat nimic?

— Nu, niciun fel de hârţoage, nimic. Nu era nimic aici. Nimic în afară de toate astea. Vom primi rezultatele într-o zi sau două.

— Sunt atât de multe rahaturi aici, am zis. Corwi tocmai ajunsese. Câţiva trecători zăboveau la ambele capete ale aleii, privindu-i pe mecteci lucrând. N-o să fie o problemă faptul că nu avem destule indicii, ci din contră, vor fi prea multe.

— În regulă. Să presupunem pentru o clipă că toate gunoaiele dinăuntru au acoperit-o de rugină. A stat acolo, întinsă. Petele se găseau atât pe faţă cât şi pe corpul ei, nu erau concentrate pe mâini: nu încercase să împingă gunoaiele de lângă ea, sau să-şi protejeze capul. Era în stare de inconştienţă sau moartă când se afla în dubiţă, în timp ce gunoiul se lovea de ea.

— De ce conduceau cu toate rahaturile astea în maşină? spuse Corwi.

Până să cadă seara, aveam numele şi adresa proprietarului dubiţei,

şi până-n dimineaţa următoare aveam confirmarea că sângele era al Fulanei noastre.

Numele bărbatului era Mikyael Khurusch. Era al treilea proprietar al dubiţei, asta cel puţin în mod oficial. Avea cazier, făcuse pârnaie pentru două acuzaţii de atac, pentru furt, ultima dată în urmă cu patru ani. Şi – „Uite", făcu Corwi – fusese prins încercând să cumpere favoruri sexuale, abordase o poliţistă sub acoperire într-un loc în care fetele ieşeau la produs.

— Deci ştim că este client.

De atunci nu mai ieşise în evidenţă, dar era, conform unor informaţii date în pripă, un comerciant care vindea diferite lucruri în numeroasele pieţe ale oraşului, şi de asemenea trei zile pe săptămână într-o prăvălie din Mashlin, în vestul Besźelului.

Puteam să facem legătura între el şi dubiţă, şi între dubiţă şi Fulana – dar fără o legătură directă între el şi ea, o arestare nu ar fi ţinut. Am mers la birou şi mi-am verificat mesajele. Ceva informaţii despre cazul Styelim, doar de dragul de a fi date, o actualizare de la pupitrul nostru de comandă cu referire la afişe şi două apeluri întrerupte. Cei de la centrala telefonică tot promiteau de doi ani că vor face un upgrade pentru a permite aflarea numărului apelantului.

Fuseseră, desigur, multe persoane care sunaseră să ne spună că o recunoşteau pe Fulana, dar numai câteva – personalul care prelua acele apeluri ştia cum să-i filtreze pe deziluzionaţi şi pe cei care sunau din rea-voinţă, şi-ntr-un grad surprinzător erau precişi în judecata lor – numai câteva până acum ale căror piste păreau să merite investigate. Ody-ul era un asistent juridic într-un mic cabinet din cartierul Gyedar, care nu mai fusese văzut de câteva zile; sau ea era, insistase o voce anonimă, „o târfă numită Rosyn Îmbufnata, şi asta-i tot ce aflaţi de la mine". Uniformele se ocupau de verificări.

I-am spus Comisarului Gadlem că voiam să merg pe teren şi să vorbesc cu Khurusch acasă la el, să-l fac să se ofere să-i luăm amprentele, o probă de salivă, să coopereze. Să văd cum reacţionează. Dacă ar fi refuzat, am fi putut s-o citām şi să-l ţinem sub observaţie.

— În regulă, spuse Gadlem. Dar să nu pierdem timpul. Dacă nu cooperează, pune-l sub *seqyestre* şi adu-l încoace.

Aş fi încercat să nu fac asta, deşi legea besźă ne dădea dreptul. *Seqyestre,* „arestare pe jumătate", însemna că puteam reţine un martor necooperant sau o „parte conexă" timp de şase ore, pentru un interogatoriu preliminar. Nu puteam lua probe fizice, nici, în mod oficial, trage concluzii din necooperare sau tăcere. Întrebuinţarea convenţională era de a obţine confesiuni de la suspecţi împotriva cărora nu existau suficiente dovezi pentru a-i aresta. Câteodată mai era, de asemenea, o tehnică folositoare pentru a trage de timp, împotriva acelora care prezentau un risc înalt de a-şi lua tălpăşiţa. Dar juraţii şi avocaţii începeau să-şi întoarcă spatele de la această metodă, şi un arestat pe jumătate care nu mărturisea avea, de obicei, un caz mai

puternic, pentru că noi păream a fi prea zeloşi. Lui Gadlem, care era de modă veche, nu-i păsa, iar eu aveam ordinele mele.

Khurusch îşi desfăşura activitatea într-una din acele prăvălii semiactive aflate una lângă alta, într-o zonă stagnantă din punct de vedere economic. Sosisem în mijlocul unei operaţiuni făcute în grabă. Poliţiştii locali, printr-un subterfugiu bine ticluit, stabiliseră că Khurusch se afla acolo.

L-am scos din birou, o cameră mult prea încălzită şi prăfuită aflată deasupra magazinului, cu calendare industriale şi pete decolorate pe pereţi, între fişete. Asistenta lui se holbă prosteşte, ridicând şi punând jos tot felul de lucruri de pe biroul ei, în vreme ce noi îl conduceam afară pe Khurusch.

El ştia cine sunt înainte de a-şi face apariţia în pragul uşii Corwi sau celelalte uniforme. Era îndeajuns de profesionist, sau fusese, pentru a şti că nu era arestat, în ciuda stilului nostru, şi că prin urmare ar fi putut să refuze să meargă, iar eu aş fi fost nevoit să dau ascultare ordinelor lui Gadlem. După un moment când ne-a văzut pentru prima dată (timp în care se încordase ca şi cum ar fi luat în calcul fuga, dar încotro?) a mers cu noi în josul scărilor de fier care se clătinau de pe zidul clădirii, singura intrare. Am mormăit într-o staţie radio, punându-i pe poliţiştii înarmaţi care aşteptau la intrare să se retragă. El nu a apucat să-i vadă.

Khurusch era un bărbat voinic, cam rotofei, şi avea pe el o cămaşă cu carouri ce părea la fel de decolorată şi prăfuită ca şi pereţii din biroul lui. Mă urmărea cu privirea din cealaltă parte a mesei din camera noastră de interogare. Yaszek stătea jos, Corwi stătea în picioare, instruită fiind să nu vorbească, ci doar să privească. Eu păşeam prin cameră. Nu înregistram. Acesta nu era un interogatoriu, nu din punct de vedere tehnic.

— Ştii de ce te afli aici, Mikyael?

— Habar n-am.

— Ştii unde se află dubiţa ta?

Acesta se uită în sus şi mă fixă cu privirea. Vocea i se schimbă – brusc plină de speranţă.

— Despre asta e vorba? zise el în cele din urmă. Dubiţa? Scoase un *hah* şi se lăsă puţin pe spate. Încă prudent, dar destinzându-se. Aţi găsit-o? Despre *asta…*

— Să o găsim?

— A fost furată. Acum trei zile. Aţi găsit-o? Isuse. Ce era… E la voi? Pot s-o iau înapoi? Ce s-a întâmplat?

M-am uitat la Yaszek. Se ridică şi-mi şopti la ureche, se aşeză din nou şi-l urmări pe Khurusch.

— Da, despre asta e vorba, Mikyael, am spus. Despre ce credeai că-i vorba? De fapt nu, nu arăta spre mine, Mikyael, şi ţine-ţi gura până-ţi zic eu, nu vreau să ştiu. Uite cum stau lucrurile, Mikyael. Un tip ca tine, un livrator, are nevoie de o dubă. Tu nu ai raportat-o pe a ta ca fiind dispărută. M-am uitat scurt la Yaszek, *suntem siguri?* Ea dădu din cap.

Nu ai raportat că a fost furată. Eu, unul, pot să-mi dau seama că pierderea acelui rahat pe roţi, şi chiar vreau să spun rahat pe roţi, nu te-ar face să suferi prea mult, nu la un nivel uman. În orice caz, mă întreb, dacă a fost furată, nu văd ce te-ar reţine în a ne alerta pe noi şi, mai mult de-atât, asigurarea ta. Cum îţi poţi desfăşura activitatea fără ea?

Khurusch dădu din umeri.

— Nu i-am dat de cap. Aveam de gând să o fac. Am fost ocupat…

— Ştim cât de ocupat eşti, Mik, şi totuşi te întreb, de ce nu ai raportat dispariţia ei?

— Nu i-am dat de cap. Pe bune, nu-i nimic dubios, să-mi bag…

— Timp de trei zile?

— E la voi? Ce s-a întâmplat? A fost folosită la ceva, nu-i aşa? La ce a fost folosită?

— O cunoşti pe femeia aceasta? Unde te aflai marţi noaptea, Mik?

El se zgâi la fotografie.

— Isuse. Se albi la faţă. A fost cineva omorât? Isuse. A fost lovită? A fost lovită de cineva şi a fugit de la locul accidentului? Scoase un PDA zgâriat, apoi îşi ridică privirea fără să-l deschidă. Marţi? Am fost la o întâlnire. Marţi noapte? Pentru numele lui Dumnezeu, am fost la o *întâlnire.* Scoase un sunet de nervi. Aia a fost noaptea-n care a fost furată nenorocita aia de dubă. Am fost la o întâlnire şi sunt douăzeci de oameni care pot confirma asta.

— Ce întâlnire? Unde?

— În Vyevus.

— Cum ai ajuns acolo, fără dubiţă?

— Cu fututa mea de maşină! Nimeni n-a furat-o şi pe-asta. Am fost la Pariorii Anonimi.

L-am privit lung.

— La naiba, mă duc în fiecare săptămână. În ultimii patru ani.

— De când ai fost ultima dată la închisoare.

— *Da,* de când am fost la închisoare, băga-mi-aş pula, Isuse, ce crezi că m-a băgat acolo?

— Atac.

— Mda, i-am spart nasul jegosului de agent de pariuri al meu, pentru că eram în urmă cu plata şi mă ameninţa. Ce-ţi pasă ţie? Am fost într-o cameră plină de oameni, marţi noaptea.

— Asta înseamnă, cât, două ore cel mult…

— Da şi dup-aia la nouă am mers la bar – este Pariorii Anonimi, nu Alcoolicii Anonimi – şi am stat acolo până după miezul nopţii, şi nu m-am dus acasă singur. E o femeie-n grupul meu… Oricine ţi-o poate spune.

Se înşela în legătură cu asta. Din grupul PA de 18 persoane, 11 nu şi-ar compromite anonimatul. Persoana care se ocupa de întâlniri, un bărbat vânos cu părul prins în coadă, cunoscut sub numele de Zyet, „Bobiţă”, nu a vrut să ne dea numele lor. Avea dreptate să nu o facă. L-

am fi putut forţa, dar de ce? Cei şapte care au fost dispuşi să vorbească cu noi au confirmat cu toţii povestea lui Khurusch.

Niciunul dintre ei nu era femeia cu care pretinsese că se dusese acasă, dar mai mulţi dintre ei consimţeau că ea există. Am fi putut să aflăm, dar la fel, la ce bun? Mectecii se entuziasmaseră când am găsit ADN-ul lui Khurusch pe Fulana, dar erau numai câteva fire de păr de pe mâini găsite pe pielea ei: ţinând cont de cât de des urca şi dădea jos lucruri din vehicul, nu dovedea nimic.

— Deci de ce nu a spus nimănui că era dispărută?

— A făcut-o, îmi spuse Yaszek. Doar că nu ne-a spus nouă. Dar am vorbit cu secretara, Ljela Kitsov. A tot înjurat şi s-a plâns despre asta în ultimele câteva zile.

— Doar că nu s-a mişcat să ne spună nouă? Măcar cum se descurcă fără ea?

— Kitsov zice că doar dă drumul la chestii de pe o parte pe alta a râului. Importurile ocazionale, la o scară foarte mică. Este ştiut faptul că se duce peste hotare şi ia lucruri pe care le revinde: haine ieftine, CD-uri îndoielnice.

— Peste hotare unde?

— Varna. Bucureşti. Turcia câteodată. Ul Qoma desigur. Pleacă pentru zile-ntregi când se iveşte prilejul, de obicei cu maşina.

— Asta vreau să zic. Şi a fost mult prea confuz pentru a raporta furtul?

— Se mai întâmplă, şefu'.

Bineînţeles că, spre furia lui – în ciuda faptului că nu raportase furtul ei, acum era deodată nerăbdător să o ia înapoi – nu i-am înapoiat dubiţa. Dar l-am dus la parcul auto pentru a verifica dacă era a lui.

— Da, a mea este. Am aşteptat ca el să se plângă despre cât de rău fusese folosită, dar asta era cu siguranţă culoarea ei obişnuită. De ce nu pot s-o iau înapoi? Am nevoie de ea.

— După cum tot ţi-am spus. Aparţine scenei crimei. O vei primi când va fi gata. Pentru ce sunt toate astea?

Pufăind şi bombănind, se uită în spatele dubiţei. L-am ţinut la distanţă pentru a nu atinge nimic.

— Rahatul ăsta? Să-mi bag pula dacă ştiu.

— Despre asta zic.

Cablul făcut bucăţi, gunoaiele oxidate.

— Mda. Habar n-am ce sunt, nu le-am pus eu acolo. Nu te uita aşa la mine, de ce aş căra după mine nişte gunoaie ca astea?

I-am spus lui Corwi în biroul meu după aceea:

— Te rog, chiar te rog să mă opreşti dacă ai vreo idee, Lizbyet. Pentru că văd o fată care poate e, poate nu e, o prostituată, pe care nu o recunoaşte nimeni, azvârlită în plină stradă dintr-o dubă furată, în care fuseseră puse cu grijă tot felul de rahaturi, fără niciun motiv. Şi niciunul dintre ele nu este arma crimei, ştii, asta-i destul de sigur.

Am împuns cu degetul hârtia de pe biroul meu care-mi spunea

aceste lucruri.

— Sunt gunoaie prin toată mahalaua, spuse ea. Sunt gunoaie prin tot Besźelul, le-ar fi putut strânge de oriunde. „El”… Ei, probabil.

— Le-au luat, le-au făcut teanc, au scăpat de ele, şi odată cu asta şi de dubiţă.

Corwi stătea jos destul de ţeapănă, aşteptându-mă să spun ceva. Tot ceea ce făcuseră gunoaiele a fost să se rostogolească peste femeia moartă şi să o ruginească de parcă ar fi fost şi ea, de asemenea, fier vechi.

Capitolul Patru

Ambele piste erau false. Secretara de la birou demisionase şi nu se obosise să le spună şi lor. Am dat de ea în Byatsialic, în partea de est a Besźelului. Se simţea ruşinată pentru că ne făcuse probleme. Tot repeta că „niciodată nu dau preaviz. Nu când sunt angajatori ca ei. Iar asta nu mi s-a mai întâmplat niciodată, nimic de genul ăsta.” Corwi o găsise pe Rosyn „îmbufnata” fără prea mare bătaie de cap. Aceasta lucra în locul ei obişnuit.

— Nu arată de niciun fel ca Fulana, şefu’. Corwi îmi arătă un jpeg pentru care Rosyn fusese încântată să pozeze. Nu puteam nici să dăm de sursa acelei informaţii greşite, livrată cu aşa o autoritate convingătoare, nici să ne dăm seama de motivul pentru care cineva le-ar fi confundat pe cele două femei. Ne-au mai parvenit şi alte informaţii pentru care am trimis oameni să le verifice. Am găsit mesaje şi mesaje goale pe telefonul de serviciu.

Ploua. Pe chioşcul din faţa uşii mele de la intrare, afişul Fulanei se înmuia, culorile începând să se prelingă de pe el. Cineva pusese un flyer lucios pentru o seară de muzică tehno balcanică, acoperindu-i jumătatea de sus a feţei. Noaptea de clubbing se ivea din buzele şi bărbia ei. Am dat jos noul poster. Nu l-am aruncat – doar l-am mutat cât să fie din nou vizibilă faţa Fulanei, cu ochii închişi, lângă el. DJ Radic şi grupul Tiger Kru. Hard Beats. N-am mai văzut şi alte poze ale Fulanei, deşi Corwi mă asigurase că erau pe-acolo, prin oraş.

Khurusch este peste tot prin dubiţă, desigur, dar cu excepţia acelor câteva fire de păr, Fulana era curată de el.

De parcă toţi acei pariori care se recuperau ar minţi, în orice caz. Am încercat să luăm numele tuturor persoanelor cărora le-ar fi împrumutat vreodată dubiţa. El a menţionat câteva, dar a bătut monedă pe faptul că fusese furată de un străin. În lunea de după găsirea cadavrului, am primit un telefon.

— Borlú.

Mi-am spus din nou numele după o pauză lungă, şi mi-a fost repetat.

— Inspector Borlú.

— Pot să te ajut?

— Nu ştiu. Speram că mă poţi ajuta în urmă cu câteva zile. Am tot încercat să dau de tine. Eu pot să te ajut mai mult se pare.

Bărbatul vorbea cu un accent străin.

— Poftim? Îmi cer scuze, trebuie să vorbeşti mai tare, legătura este foarte proastă.

Conexiunea era bruiată, iar bărbatul se auzea de parcă ar fi fost o înregistrare de pe o maşinărie antică. Nu puteam să zic dacă întârzierea era pe fir, sau dacă-i lua lui foarte mult timp până să-mi răspundă de

fiecare dată când spuneam ceva. Vorbea o besźă bună, dar ciudată, punctată de arhaisme.

— Cine e la telefon? Ce vrei? am întrebat.

— Am informaţii pentru tine.

— Ai sunat la linia noastră de informaţii?

— Nu pot. Suna de peste hotare. Ecoul datorat centralei telefonice învechite din Besźel era caracteristic. Cam asta-i treaba. Din cauza legii.

— Cum ai făcut rost de numărul meu?

— Borlú, taci din gură. Mi-am dorit iar să fi putut înregistra apelurile. M-am ridicat în picioare. Caută pe Google. Numele tău este în ziare. Te ocupi de investigaţia asupra fetei. Nu este greu să treci de secretare. Vrei să te ajut sau nu?

Am aruncat o privire-n jur, dar nimeni nu se uita la mine.

— De unde suni?

Am privit prin jaluzeaua de la fereastra mea, de parcă aş fi putut vedea pe cineva urmărindu-mă de pe stradă. Fireşte că nu am văzut pe nimeni.

— Haide, Borlú. Ştii de unde sun. Luam notiţe. Cunoşteam accentul. Suna din Ul Qoma.

— Ştii de unde sunt şi pentru asta te rog să nu te oboseşti să-mi ceri numele.

— Nu faci nimic ilegal vorbind cu mine…

— Nu ştii ce am de gând să-ţi spun. *Nu ştii ce am de gând să-ţi spun.* Este – s-a oprit din vorbit şi l-am auzit spunând ceva unei alte persoane, în spatele mâinii pe care o pusese peste telefon, pentru un moment. Uite, Borlú, eu nu ştiu care-i părerea ta despre astfel de lucruri dar eu cred că este lunatic, o insultă, faptul că *vorbesc* cu tine dintr-o altă ţară.

— Nu sunt un om politic. Ascultă, dacă mai degrabă… Am început ultima propoziţie în illitană, limba din Ul Qoma.

— Asta este în regulă. Mă întrerupse vorbind în besźa de modă veche cu accent de illitană. Până la urmă este aceeaşi limbă nenorocită. Am notat că a zis asta. Acum taci. Vrei să auzi informaţia mea?

— Bineînţeles.

Stăteam în picioare, mă întindeam, încercam să găsesc o cale de a localiza apelul. Linia mea telefonică nu era echipată. Ar dura ore întregi pentru a merge înapoi pe fir, prin BesźTel, chiar dacă aş fi putut da de ei în vreme ce el încă vorbea cu mine.

— Femeia pe care tu… Este moartă. Nu-i aşa? Este. O cunoşteam.

— Îmi pare rău să… Am spus asta doar după ce făcuse o pauză de câteva secunde bune.

— A fost acum o vreme. Câţiva ani. Vreau să te ajut, Borlú, dar nu din cauză că eşti poliţist, Lumină Sfântă! Nu-ţi recunosc autoritatea. Dar dacă Marya a fost ucisă, atunci unii oameni la care ţin nu sunt în

siguranţă. Inclusiv unul la care ţin în mod special, şi anume persoana mea. Deci... asta-i tot ce ştiu. Numele ei este Marya. Sub numele ăsta era cunoscută. Am cunoscut-o aici. Aici în Ul Qoma. Îţi spun ce ştiu, dar n-am ştiut niciodată prea multe. Ea era din altă ţară. O ştiam datorită convingerilor sale politice. Era serioasă – avea convingeri nestrămutate, ştii? Doar că nu referitoare la ce crezusem la început. Dar stătea printre noi. Ştia multe, nu era unul dintre acei oameni care irosesc timpul. Nu a mai fost văzută de ceva vreme.

— Uite, am zis.

— Asta-i tot ce pot să-ţi spun. Ea locuia aici.

— Era în Besźel.

— Haide. Era mâniat. Haide. Chiar dacă era, ea era aici. Du-te şi uită-te la celule, la radicali. Cineva va şti cine este. Se ducea peste tot. Prin tot mediul subteran. De ambele părţi. Voia să meargă peste tot din cauză că avea nevoie să ştie totul. Ai crede că era vreo diletantă, doar că ştia atât de multe despre tot. Asta-i tot.

— De unde ai aflat că a fost ucisă? L-am auzit şuierând.

— Borlú, dacă chiar eşti serios cu asta, atunci eşti cu adevărat prost şi îmi pierd timpul. I-am recunoscut poza, Borlú. Îţi închipui că te-aş ajuta dacă n-aş fi încredinţat că trebuie? Dacă nu aş fi crezut că asta era important. Tu cum crezi că am aflat? *Am văzut afişul tău nenorocit.*

— A pus telefonul jos. Am mai ţinut receptorul la ureche pentru o vreme, de parcă s-ar mai fi putut întoarce.

Am văzut afişul tău. Când mi-am coborât privirea asupra carneţelului, scrisesem pe el, pe lângă detaliile pe care mi le dăduse, *rahat/rahat/rahat.*

Nu am mai stat în birou pentru mult timp.

— Eşti în regulă, Tyador? zise Gadlem. Pari cam...

Sunt sigur că păream. De la o tarabă, mi-am luat o cafea tare *aj Tyrko* – turcească – o greşeală. Am devenit şi mai agitat.

Era, nu într-un mod surprinzător pentru acea zi probabil, greu să observ graniţele, să văd şi să nevăd doar ceea ce trebuia, pe drumul meu spre casă. Eram înconjurat de oameni aflaţi nu în oraşul meu, mergând încet prin zone aglomerate, dar nu aglomerate în Besźel. M-am concentrat asupra pietrelor din jurul meu – catedrale, baruri, înfloriturile din cărămidă a ceea ce fusese o şcoală – cu care crescusem. Am ignorat restul sau am încercat să o fac.

Am format numărul Sariskăi, istoricul, în acea seară. Sexul ar fi fost binevenit, dar de asemenea îi făcea plăcere câteodată să vorbească despre cazurile la care lucram, iar ea era deşteaptă. I-am format numărul de două ori, dar s-a deconectat tot de două ori înainte ca ea să poată răspunde. Nu aveam de gând să o implic în asta. O infracţiune deghizată-în-ipoteză despre clauza de confidenţialitate referitoare la anchetele aflate în desfăşurare, era un lucru. Să o fac complice la Breşă, era cu totul altceva.

Am tot revenit asupra acelui *rahat/rahat/rahat.* În cele din urmă am

ajuns acasă cu două sticle de vin şi m-am pus încet – amortizându-le în stomac cu o cină pe alese cu măsline, brânză, cârnaţi – să le dau de cap. Am făcut mai multe adnotări inutile, unele chiar sub forma unor diagrame, dar situaţia – enigma – era limpede. Puteam să fiu victima unei farse elaborate, fără pic de sens, dar nu părea să fie cazul. Mult mai probabil era faptul ca bărbatul de la telefon să fi spus adevărul.

În care caz, mi se dăduse un avans considerabil, informaţii exacte despre Fulana-Marya. Mi se spusese unde să mă duc şi pe cine să găsesc pentru a afla mai multe. Iar în asta consta slujba mea. Dar ar fi extrem de ilegal să urmăresc această pistă. Mai mult decât ilegal, nu numai ilegal în ceea ce priveşte codul besź – ar fi breşă.

Informatorul meu nu ar fi trebuit să vadă afişele. Ele nu se aflau în ţara lui. Nu ar fi trebuit niciodată să-mi spună. Dacă acţionam, aş fi fost complice – informaţia era un alergen în Besźel – simpla ei prezenţă în mintea mea era un fel de traumă. Eram complice la Breşă. Era un fapt consumat. (Poate din cauză că eram beat nu mi-a venit în minte pe moment faptul că nu era obligatoriu ca el să-mi spună care era sursa informaţiei, şi că trebuia să fi avut un motiv întemeiat pentru a nu o face.)

Nu aveam de gând să o fac, dar cine nu ar fi tentat să dea foc sau să facă bucăţi notiţele acelei conversaţii? Fireşte că nu aveam s-o fac, dar… Am stat până târziu în noapte la masa din bucătărie, cu ele întinse în faţa mea, scriind într-aiurea *rahat/rahat* pe ele, de-a curmezişul, din loc în loc. Am pus nişte muzică: *Little Miss Train,* o colaborare, Van Morrison în duet cu Coirsa Yakov, *Umm Kalsoum Besźă,* după cum era supranumită, din turneul său din 1987. Am mai băut niţel şi am aşezat fotografia Maryei Fulana Străină Neidentificată Trecătoare prin Breşă lângă notiţe.

Nimeni nu o cunoştea. Poate că, Dumnezeu să ne ajute, nici nu fusese aici în Besźel. Copiii care i-au găsit cadavrul, întreaga investigaţie, ar putea să fie breşă de asemenea. Nu ar trebui să mă incriminez singur continuând. Poate că ar trebui pur şi simplu să părăsesc investigaţia şi să o las să se prefacă în praf. Era o evadare plăcută, să îmi închipui pentru o clipă că aveam să fac aşa. În cele din urmă aveam să-mi fac datoria, chiar dacă asta ar fi însemnat încălcarea unui cod, a unui protocol existenţial cu mult mai important decât oricare altul pe care eram plătit să-l impun.

Când eram copii obişnuiam să ne jucăm de-a Breşa. Nu era deloc un joc de care să mă fi bucurat prea mult, dar îmi aşteptam rândul, furişându-mă peste liniile pe care le trăsesem cu cretă şi urmărit fiind de prietenii mei cu chipuri palide şi mâini îndoite ca nişte gheare. Şi eu aveam să-i urmăresc, atunci când venea rândul meu. Acesta, împreună cu scosul de beţigaşe şi pietricele din pământ şi revendicându-le filonul magic besź, erau jocuri obişnuite. Nu există niciun sistem teologic atât de nesăbuit încât să nu poţi da de el. În Besźel e o sectă care preamăreşte Breşa. Este scandalos, dar nu întru totul surprinzător,

având în vedere puterile implicate. Nu există nicio lege împotriva congregaţiei, cu toate că natura religiei lor îi face pe toţi să tresalte. Au fost subiectul multor emisiuni TV deocheate.

La ora trei dimineaţa eram beat şi foarte treaz, privind pe deasupra străzilor din Besźel (şi mai mult – haşurarea). Puteam să aud lătrăturile câinilor şi un urlet sau două ale vreunui lup de stradă costeliv, mâncat de viermi. Hârtiile – ambele faţete ale argumentului, încă de parcă ar fi fost doar atât, un argument, erau împrăştiate pe toată masa. Chipul Fulanei Marya era acoperit de cercuri de la paharele de vin, dar la fel erau şi notiţele ilegale cu *rahat/rahat/ rahat.* Nu este ceva neobişnuit la mine să nu reuşesc să adorm. Sariska şi Biszaya erau obişnuite cu mersul în somn din dormitor până la baie, erau obişnuite să mă găsească citind la masa din bucătărie, mestecând atât de multă gumă încât făceam băşicuţe de la zahăr. (Nu mă voi apuca iar de fumat.) Sau privind deasupra oraşului noaptea şi (inevitabil, nevăzând dar atins de lumina lui) celălalt oraş.

Sariska a râs de mine o dată. „Uită-te la tine”, a spus, nu lipsită de afecţiune. „Cum stai acolo ca o bufniţă. Gargui melancolic. Nemernic sentimental ce eşti. Nu-ţi dai seama de esenţă, ştii, doar pentru că e noapte. Doar pentru că unele clădiri au luminile aprinse.” Ea nu era acolo, în noaptea aceea, pentru a mă tachina, iar eu voiam orice înţelegere la care aş fi putut să ajung, fie ea şi greşită, aşa că am continuat să privesc.

Avioane treceau pe deasupra norilor. Turlele catedralei scânteind în lumina zgârie-norilor de sticlă. Arhitectură recurbată şi luminată de neoane semirotunde, de cealaltă parte a graniţei. Am încercat să-mi conectez calculatorul pentru a căuta niscaiva lucruri, dar singura conexiune pe care o aveam era prin dial-up şi era foarte frustrant, aşa că am oprit-o.

— Detaliile mai târziu.

Cred că de fapt am spus-o cu voce tare. Am mai făcut câteva adnotări. În cele din urmă, am apelat linia directă de la biroul lui Corwi.

— Lizbyet. M-am gândit la ceva. Instinctul meu era, ori de câte ori minţeam, să spun prea multe, mult prea repede. Încercam să vorbesc aşa, în dorul lelii. Oricum, ea nu era proastă. Este târziu, îţi las mesajul aici pentru că mâine s-ar putea să nu fiu la birou. N-am ajuns nicăieri cu întrebatul pe străzi, aşa că este destul de evident că nu-i ceea ce credeam, cineva ar fi recunoscut-o. Avem poza ei la toate secţiile, aşa că dacă este o fetiţă care a plecat din locul ei, poate vom avea noroc. Dar între timp aş vrea să mă uit şi în alte direcţii, cât mai putem să ţinem ancheta în desfăşurare.

— Mă gândesc, uite, ea nu-i la locul ei, este o situaţie ciudată, nu dăm de niciun semn. Vorbeam cu un tip pe care-l ştiu, din Unitatea Dizidenţilor, şi zicea despre cât de secretoşi sunt oamenii pe care-i urmăreşte. Sunt numai Nazişti, Roşii, Unifi şi aşa mai departe. În orice caz, m-a pus pe gânduri despre ce fel de oameni îşi ţin ascunse

identităţile, şi cât încă mai avem timp aş vrea să merg pe firul ăsta puţin. Ceea ce mă gândesc este – stai puţin, mă uit peste nişte notiţe… Ok, aş putea la fel de bine să încep cu Unifii.

— Vorbeşte cu Gaşca de Scrântiţi, vezi ce poţi să afli referitor la adrese, filiale, nu ştiu prea multe despre asta. Cere să ţi se dea legătura la biroul lui Shenvoi. Spune-i că te ocupi de ceva pentru mine. Treci pe la cei pe la care se poate, ia şi pozele, vezi dacă o recunoaşte careva. Nu e nevoie să-ţi spun că se vor purta dubios cu tine – nu te vor vrea prin preajma lor. Dar vezi ce poţi să faci. Păstrăm legătura, o să am mobilul la mine. După cum spuneam, n-o să fiu la birou. Ok. Vorbim mâine. Ok, pa.

— A fost groaznic.

Cred că şi asta am spus-o cu voce tare.

Când am terminat cu asta, am apelat numărul Taskinei Cerush de la biroul nostru administrativ. Avusesem grijă să-mi notez numărul ei direct atunci când mă ajutase să trec prin birocraţie, cu trei sau patru cazuri în urmă. Păstrasem legătura cu ea. Era nemaipomenită în meseria ei.

— Taskin, sunt Tyador Borlú. Ai putea, te rog, să mă suni pe mobil mâine, sau când ai ocazia, şi să-mi dai de ştire despre ce ar trebui să fac dacă aş vrea să ajung cu un caz la Comisia de Supraveghere? Dacă aş vrea să duc un caz în Breşă. Ipotetic vorbind. M-am înfiorat şi am râs. Păstrează informaţia asta pentru tine, ok? Mulţumesc, Task. Doar spune-mi ce trebuie să fac şi dacă ai vreo sugestie din interior care să-mi folosească. Mulţam.

Nu se punea prea mare problemă despre ceea ce-mi spusese teribilul meu informator. Frazele pe care le copiasem şi le subliniasem.

aceeaşi limbă

recunoaşte autoritatea – nu

ambele părţi ale oraşului

Avea sens faptul că mă sunase pe mine, că a fost comis acest delict; ceea ce văzuse şi că văzuse nu l-ar fi putut face să se dea în lături, cum mulţi alţii ar fi făcut-o. În principiu a făcut-o pentru că se temea de orice ar fi implicat pentru el moartea Maryei-Fulana. Ceea ce-mi spusese era că ar fi fost foarte posibil ca acei co-conspiratori ai săi din Besźel să o fi văzut pe Marya, că ea nu ar fi respectat graniţele. Şi dacă vreo gaşcă de zurbagii din Besźel ar fi fost implicată în acel tip particular de crimă şi tabu, din aceea ar fi făcut parte informatorul meu şi tovarăşii săi. Erau în mod cert Unificaţionişti.

Sariska mă lua peste picior în mintea mea, în vreme ce mă întorceam spre acel oraş luminat pe timp de noapte, şi de data asta m-am uitat şi i-am văzut vecinul. Ilicit, dar am făcut-o. Cine nu a făcut asta într-un moment al vieţii? Erau camere de gaz pe care nu ar trebui să le văd, încăperi de care atârnau reclame, priponite de rame scheletice metalice. Pe stradă, cel puţin unul din trecători – puteam să-mi dau seama de asta după haine, culori, mers – nu era în Besźel, dar l-am

urmărit cu privirea oricum.

M-am întors către şinele de cale ferată aflate la câţiva metri de fereastra mea şi am aşteptat – după cum ştiam că în cele din urmă avea să vină – până când trecu un tren întârziat. Am privit înspre trecerea lui rapidă, prin geamurile luminate, în ochii puţinilor pasageri târzii, din care puţini chiar m-au văzut şi au tresărit. Dar au trecut în viteză, deasupra acoperişurilor îmbinate: era o fărădelege fulgerătoare, şi nu din vina lor. Probabil că nu s-au simţit vinovaţi pentru mult timp. Probabil că nu şi-au mai amintit acea privire aţintită asupra lor. Dintotdeauna îmi dorisem să trăiesc într-un loc de unde puteam să văd trenuri străine.

Capitolul Cinci

Dacă nu ştii prea multe despre ele, atunci illitana şi besźa sună foarte diferit. Sunt scrise, desigur, în alfabete diferite. Besźa este în besź: 34 de litere, se citeşte de la stânga la dreapta, toate sunetele sunt redate clar şi fonetic, consoanele, vocalele şi semivocalele decorate cu diacritice – seamănă, şi asta o auzi deseori, cu alfabetul chirilic (cu toate că asta-i o comparaţie care, după toate şansele, poate enerva un cetăţean al Besźelului, fie ea adevărată sau nu). Illitana întrebuinţează scrierea latină. Asta de puţin timp.

Citeşte jurnalele de călătorie din secolul precedent, şi pe cele mai vechi de-atât, şi constaţi că asupra straniei şi frumoasei caligrafii illitane de la dreapta la stânga – şi sistemului ei fonetic disonant – se fac remarci constante. Toată lumea l-a auzit pe Sterne, din al său jurnal: „În Tărâmul Alfabetelor, *Arabic* i-a prins privirea *Damei Sanskrite* (beat era, în ciuda poruncilor mahomedane, altfel vârsta ei l-ar fi deconsiliat). Nouă luni mai târziu, un *prunc renegat* a fost zămislit. Copila sălbatică este *Illitana,* hermes-afrodită nu fără frumuseţe. Are ceva din amândoi părinţii în înfăţişarea sa, dar vocea este a acelora care au crescut-o – păsările."

Manuscrisul a fost pierdut în 1923, peste noapte, un punct culminant al reformelor lui Ya Ilsa: Atatürk a fost cel care l-a imitat, şi nu, după cum se afirmă de obicei, invers. Până şi în Ul Qoma, nimeni nu mai poate citi manuscrise în illitană în afară de arhivişti şi activişti.

În orice caz, fie în forma ei originală, fie în cea scrisă, de mai târziu, illitana nu mai prezintă vreo asemănare cu besźa. Nici măcar nu mai sună la fel. Dar aceste deosebiri nu sunt atât de adânci pe cât par. În ciuda scrupuloasei diferenţieri culturale, în ceea ce priveşte formele lor gramatice şi relaţiile fonemelor lor (dacă nu chiar înseşi sunetele lor de bază), limbile se înrudesc de aproape – împart un strămoş comun, până la urmă. Pare aproape o răzvrătire să afirmi asta. Încă.

Evul mediu al Besźelului este foarte întunecat. Undeva între acum 2000 şi 1700 de ani oraşul a fost fondat, aici în această buclă a liniei de coastă. Încă se mai găsesc rămăşiţe ale acelor timpuri în inima oraşului, de când era un port ascuns, la câţiva kilometri în susul râului, ferit de piraţii ţărmului. Întemeierea oraşului a avut loc fireşte în acelaşi timp cu întemeierea altuia. Ruinele sunt acum înconjurate, sau într-unele locuri încorporate, fundaţii antice, adânc în substanţa oraşului. De asemenea există şi alte ruine mai vechi, precum rămăşiţele mozaice din Parcul Yozhef. Totuşi, credem că aceste vestigii romanice precedă Besźelul, oraş pe care l-am ridicat, probabil, pe oasele lor.

Ar fi putut să fie sau nu Besźelul, cel pe care l-am ridicat, pe-atunci, în vreme ce alţii ar fi ridicat Ul Qoma pe aceleaşi oase, care zac ca nişte cadre spre a înrăma un detritus palimpsestic unic de cultură materială.

Poate că a fost un lucru atunci, care mai târziu a scizionat pe ruine, sau poate că străbunul nostru Besźel încă nu se întâlnise şi nu se împletise, într-o manieră rezervată, cu vecinul său. Nu sunt un cunoscător într-ale Scindării, dar dacă aş fi fost, tot nu aş şti.

— Şefu'. Mă sunase Lizbyet Corwi. Şefu', eşti pornit rău. Cum de ai ştiut? Întâlneşte-te cu mine pe BudapestStrász la numărul 68.

Încă nu mă îmbrăcasem în hainele de stradă, cu toate că era după-amiază. Masa din bucătărie era un peisaj de hârtii. Cărţile de politică şi istorie pe care le aveam se rezemau într-un turn babel lângă lapte. Ar trebui să-mi ţin departe laptopul de toată dezordinea asta, dar nu m-am deranjat niciodată. Am dat cu mâna jos cacao de pe notiţele mele. Personajul cu faţă neagră zâmbitoare de pe ciocolata mea franţuzească de băut îmi zâmbi.

— Despre ce vorbeşti? Care zici că-i adresa?

— Este în Bundalia, zise ea. O pre-suburbie industrială la nord-vest de Parcul Funicular, lângă râu. Şi mă iei peste picior cu despre ce vorbesc? Am făcut ce mi-ai spus, am întrebat încoace şi-ncolo, am aflat cam care sunt principalele grupuri, care ce crede despre celălalt, bla bla bla. Mi-am petrecut dimineaţa punând întrebări. Instalând teama. Nu pot să zic că te bucuri de prea mare respect din partea nenorociţilor ăstora purtând uniforma, ştii? Apoi, şi nu pot să zic că aveam mari speranţe pentru asta, mi-am dat seama – ce naiba altceva trebuia să facem? În orice caz, mă preumblam încercând să înţeleg care-i treaba cu politica şi alte alea, şi unul din tipii de la una din, cred că le-ai zice loje bănuiesc, începe să-mi spună câte ceva. Nu voia să recunoască la început, dar puteam să-mi dau seama. Eşti un geniu, stimabile. BudapestStrász este un cartier general al Unificaţioniştilor.

Sentimentul ei de uimire era aproape deja de suspiciune. S-ar fi uitat cu o intensitate chiar şi mai mare la mine dacă ar fi văzut documentele de pe masa mea, cu care duceam tratative atunci când mă sunase. Câteva erau deschise spre indiciile pe care le purtau, pregătite să arate ce legături aveau cu Unificaţionismul. Realmente, nu dădusem peste adresa de pe BudapestStrász.

Într-un clişeu politic tipic, unificaţioniştii erau împărţiţi pe mai multe axe. Câteva grupuri se aflau în ilegalitate: conform investigaţiilor mele online, unele organizaţii înfrăţite, deopotrivă în Besźel şi Ul Qoma. În mare parte, acele grupuri puse în afara legii erau acelea care, la un anumit moment în istoria lor, pledaseră în favoarea folosirii violenţei spre aducerea oraşelor la unitatea lor hărăzită de Dumnezeu/ destin/ istorie sau popor.

Aceşti extremişti erau aspru criticaţi de către cei aflaţi în sânul mişcării, chitiţi să păstreze libertăţile mişcării şi întrunirilor, indiferent de gândurile lor ascunse. Şi aici erau diviziuni: între diferitele închipuiri despre cum ar arăta oraşul unit, care ar fi limba lui, care i-ar fi numele. Chiar şi aceste mici grupuri aveau soarta de a fi supravegheate fără contenire, şi de a fi verificate cu regularitate de către autorităţile din

oraşul lor, indiferent care ar fi fost acela.

— Brânză elveţiană, făcuse Shenvoi când vorbisem cu el în acea dimineaţă. Probabil că sunt chiar mai mulţi informatori şi turnători printre unifi decât în Civii Adevăraţi sau alţi ţicniţi. Nu mi-aş face griji din cauza lor, n-or să mişte un deget fără aprobarea cuiva încredinţat.

De asemenea, ei trebuie să ştie, cu toate că e musai ca ei să n-o descopere niciodată, că nimic din ce au făcut n-ar rămâne necunoscut Breşei. Şi eu m-aş găsi în raza vizuală a Breşei, în timpul vizitei mele, asta dacă nu eram deja.

Veşnica problemă despre cum să te deplasezi prin oraş. Ar fi trebuit să chem un taxi, de vreme ce Corwi mă aştepta, dar nu, două tramvaie, o schimbare la Vencelas Square. Trecând pe sub siluetele sculptate cu precizie, ale burghezilor besźi, de pe faţadele oraşului, ignorând, nevăzând, frontispiciile mai strălucitoare de altundeva, celelalte părţi.

Pe lungimea BudapestStrász, petice de budleia de iarnă ieşeau la iveală spumegând din clădiri vechi. În Besźel este o buruiană urbană tradiţională, dar nu şi în Ul Qoma, unde o taie de cum intruzionează, aşa că, BudapestStrász fiind partea din Besźel a unei zone de haşurare, fiecare tufiş, neînflorit la acea vreme, se iţea neîngrijit dintr-una, două sau trei clădiri locale, apoi se sfârşea într-un plan vertical brusc la marginea Besźelului.

Clădirile din Besźel erau toate cărămidă şi tencuială, fiecare dintre ele acoperite cu câte unul din *Larii* gospodăriei holbându-se la mine, un mic omuleţ grotesc, năpădit de acele ierburi. Cu câteva decenii în urmă, aceste locuri nu ar fi fost lăsate aşa, la voia sorţii, ci ar fi scos mai multe sunete, iar această stradă, BudapestStrász, ar fi fost plină de clerici tineri în veşminte închise la culoare, şi de oameni de vază aflaţi în vizită. În spatele clădirilor din nord se aflau şantiere industriale, şi dincolo de ele un vârtej în râu, unde docurile obişnuiau să freamăte şi unde osemintele lor de fier încă mai zac nemişcate.

Pe atunci, acea parte din Ul Qoma care împărţea spaţiul era liniştită. A devenit tot mai zgomotoasă: vecinii au avut parte de dezvoltare prin antifaza economică. În timp ce industria riverană a încetinit, sectorul de afaceri din Ul Qoma a progresat, iar acum erau mai mulţi străini care mergeau pe pavajul haşurat, mâncat de vreme, decât localnici besźi. Cartierele de case vechi din Ul Qoma, care pe-atunci stăteau gata-gata să cadă, crenelate şi vulgar-baroce (nu că le-aş fi văzut, le-am nevăzut cu mare băgare de seamă, dar tot se imprimaseră puţin, într-o manieră ilicită, şi mi-am amintit de stilurile lor din fotografii), erau renovate, fiind acum amplasamente ale galeriilor de artă şi ale startup-urilor .uq.

Mi-am îndreptat privirea spre numerele clădirilor locale. Acestea se ridicau neclar, alternant, împestriţate cu spaţiile străine. În Besźel, zona era tăcută, dar nu şi de cealaltă parte a graniţei, fiind nevoit să evit prin nevedere destui tineri afacerişti isteţi. Vocile lor erau de neauzit pentru mine, zgomot de fundal. Acea stingere auditivă vine din ani şi ani de atenţie besźă. Când am ajuns la frontispiciul smolit, unde Corwi mă

aştepta împreună cu un bărbat care nu părea prea fericit, am stat împreună într-o parte aproape părăsită a oraşului Besźel, înconjuraţi de o mulţime de oameni ocupaţi, neauziţi.

— Şefu'. Acesta este Pall Drodin.

Drodin era un bărbat înalt şi slab, trecut de 35 de ani. Purta mai mulţi cercei în urechi, o geacă de piele cu embleme de membru, obscure şi mai mult ca sigur nemeritate, ale diferitelor organizaţii militare şi nu numai pe ea, şi, frapant, nişte pantaloni eleganţi, deşi murdari. Se uită la mine supărat, fumând.

Nu era arestat. Corwi nu îl luase în custodie. Am salutat cu o mişcare scurtă din cap, apoi m-am întors încet la 180 de grade şi am privit clădirile din jurul nostru. M-am concentrat, bineînţeles, numai pe cele besźe.

— Breşă? am zis. Drodin părea luat prin surprindere. Deci într-adevăr, Corwi o făcuse, cu toate că o acoperise. Când am văzut că Drodin nu spune nimic, am zis: Nu crezi că suntem urmăriţi de puteri?

— Da, nu, suntem. Părea plin de resentimente. Sunt sigur că era. Sigur. Sigur. Mă întrebi unde-s ele? Este o întrebare mai mult sau mai puţin lipsită de însemnătate, dar una pe care nici vreun besźan, nici vreun ul-qoman nu o poate alunga. Drodin nu privea într-altă parte în afară de ochii mei. Vezi clădirea de cealaltă parte a străzii? Cea care a fost o fabrică de chibrituri? Rămăşiţele unei picturi murale în cruste de vopsea vechi de aproape un secol, o salamandră zâmbind prin corona sa de flăcări. Vezi tot felul de chestii mişcându-se acolo înăuntru. Chestii care, ceva de genul, vin şi pleacă, dar care n-ar trebui.

— Deci poţi să le vezi când apar? Iar părea neliniştit. Crezi că acela-i locul unde se manifestă?

— Nu, nu, dar procesul eliminării.

— Drodin, intră. O să venim şi noi într-o clipă, spuse Corwi. I-a făcut semn să intre şi el i-a urmat indicaţia. Ce naiba, şefu'?

— Vreo problemă?

— Tot rahatul ăsta legat de Breşă. Şi-a coborât glasul când a zis *Breşă.* Ce faci? Eu nu am spus nimic. Încerc să stabilesc o dinamică de putere aici şi *sunt* la capătul ei, nu al Breşei, şefu'. Nu vreau să am de-a face cu rahatul ăsta. De unde naiba ai scos şi rahatul ăsta care-ţi face pielea de găină?

Când a văzut că tot nu zic nimic, a scuturat din cap şi m-a condus înăuntru.

Frontul Solidarităţii din Besźqoma nu-şi bătuse prea mult capul cu decorul. Erau două camere, două şi jumătate la o numărătoare generoasă, pline de dulapuri şi rafturi pline cu documente şi cărţi. Într-unul din colţuri, zidul fusese golit şi curăţat, ca pentru a fi folosit drept fundal, iar un webcam stătea aţintit asupra unui scaun gol.

— Transmisiuni, zise Drodin. Văzuse la ce mă uitam. Online. Începu să-mi spună o adresă de internet până ce am scuturat din cap.

— Toţi ceilalţi au plecat când am intrat eu înăuntru, mi-a zis Corwi.

Drodin stătea la biroul său în camera din spate. Mai erau alte două scaune acolo. Nu ne-a oferit un loc, însă eu şi Corwi ne-am aşezat oricum. Şi mai multe cărţi împrăştiate, un calculator murdar. Pe un perete, o hartă mare, la scară, a Besźelului şi a Ul Qomei. Pentru a evita condamnarea, liniile şi culorile de diviziune erau acolo, dar ostentativ de subtile, în nuanţe de gri. Pentru o vreme, am stat uitându-ne unii la alţii.

— Uite, zise Drodin. Ştiu… înţelegi că nu sunt obişnuit să… Voi nu mă plăceţi, şi asta e-n regulă, e de înţeles. Noi nu am zis nimic. El s-a jucat cu nişte lucruri de pe biroul său. Şi nici nu sunt vreun turnător.

— Isuse, Drodin, zise Corwi, dacă eşti în căutarea iertării păcatelor, du-te la un preot, continuă el.

— Treaba-i că… Dacă asta are de-a face cu chestiile în care era ea implicată, atunci o să credeţi cu toţii că are de-a face cu noi, şi poate că *ar avea* ceva de-a face cu noi, şi nu-i dau nimănui prilejul să vină peste noi. Ştiţi? Ştiţi?

— În regulă, e destul, spuse Corwi. Termină cu rahatul ăsta. Se uită prin cameră. Ştiu că te crezi deştept, dar pe bune, la câte infracţiuni crezi că mă uit chiar acum? Pentru început, harta ta, ştiu că îţi închipui că e făcută cu prudenţă, dar nu ar fi nevoie de un procuror exagerat de patriotic pentru a o interpreta într-un fel care te-ar băga la răcoare. Ce altceva? Vrei să mă uit printre cărţile tale? Câte din ele sunt pe lista proscrişilor? Vrei să-mi bag nasul prin documentele tale? Tot locul ăsta are Ofense de Gradul Doi aduse Suveranităţii Besźe scânteind deasupra lui ca un neon.

— La fel ca districtele cu cluburi din Ul Qoma, am spus. Neoane din Ul Qoma. Ţi-ar plăcea asta, Drodin? Le preferi în detrimentul celor locale?

— Deci, în vreme ce apreciem ajutorul tău, domnule Drodin, să nu ne amăgim cu privire la motivele pentru care o faci.

— Nu înţelegeţi. Zise mormăit: Trebuie să-i protejez pe-ai mei. Se întâmplă tot felul de rahaturi ciudate acolo. Se întâmplă tot felul de rahaturi ciudate.

— În regulă, spuse Corwi. Indiferent. Care-i povestea, Drodin? Luă fotografia Fulanei şi o aşeză în faţa lui. Spune-i şi şefului meu ce începuseşi să-mi spui mie.

— Mda, făcu el. Ea e.

Corwi şi cu mine ne-am aplecat în faţă. Sincronizare perfectă.

— Cum o cheamă? am spus.

— Din ce a zis, a zis că numele ei e Byela Mar. Drodin ridică din umeri. Asta a zis ea. Ştiu, dar ce pot să vă spun?

Era un pseudonim evident, un joc de cuvinte elegant. Byela este un nume besź unisex; Mar este cel puţin plauzibil ca nume de familie. Împreună, fonemele lor aproximează fraza *byé lai mar,* literalmente „numai peştele folosit ca momeală”, o expresie de pescuit care înseamnă „nimic nu merită observat”.

— Nu e ceva neobişnuit. Multe din contactele şi membrii noştri folosesc pseudonime.

— *Noms,* am spus, *de réunification.* Nu puteam să-mi dau seama dacă m-a înţeles. Spune-ne despre Byela.

Byela, Fulana, Marya era nume false care se tot adunau.

— A fost aici nu ştiu când, acum vreo doi ani. Nu am mai văzut-o de atunci. Era în mod cert de prin alte părţi.

— Din Ul Qoma?

— Nu. Vorbea ok illitană, dar nu fluent. Vorbea în besźă sau illitană – sau, mă rog, rădăcina. Nu am auzit-o vorbind altă limbă, şi nici nu a vrut să-mi spună de unde era. Din accentul ei, aş zice că era din America sau poate din Anglia. Nu ştiu ce făcea. Nu e… e destul de nepoliticos să întrebi prea multe despre oameni în branşa asta.

— Păi şi, bun, venea la întruniri? Era organizatoare? Corwi se-ntoarse către mine şi spuse fără a-şi domoli vocea: Nici măcar nu ştiu ce fac ăştia, şefu', nici măcar nu ştiu ce să-ntreb.

Drodin o urmări cu privirea, nu mult mai ursuz decât fusese de când sosisem noi.

— Şi-a făcut apariţia, după cum am şi zis, cu vreo doi ani în urmă. Voia să folosească biblioteca noastră. Avem pamflete şi cărţi vechi despre… despre oraşe, o groază de chestii pe care nu le găseşti în altă parte.

— Ar trebui să aruncăm o privire, şefu', spuse Corwi. Să vedem că nu-i nimic de prost gust.

— La naiba, doar vă ajut, nu? Vreţi să mă prindeţi cu cărţi interzise? Nu e nimic de Clasa Unu, iar cele de Clasa a Doua pe care le avem se găsesc oricum în mare parte şi online.

— Bine, bine, am făcut. I-am făcut semn să continue.

— Deci a venit şi am vorbit o groază. Nu a stat aici mult timp. Vreo două săptămâni. Nu mă întrebaţi ce altceva a mai făcut, şi chestii de genul ăsta, pentru că nu ştiu. Tot ce ştiu este că zi de zi venea pe aici, la ore dubioase, şi se uita la cărţi, sau vorbea cu mine despre ce se mai întâmplă, despre campaniile noastre, ceva de genul.

— Ce campanii?

— Fraţii şi surorile noastre din închisoare. Aici *şi* în Ul Qoma. Pentru nimic altceva în afară de convingerile lor. Amnesty International este de partea noastră acolo, ştii. Vorbind cu contacte în Consiliu. Demonstraţii.

În Besźel, demonstraţiile Unificaţioniste erau refractare, la scară mică, dar periculoase. Sigur că naţionaliştii locali aveau să vină şi să-i împrăştie, ţipând la ei că sunt trădători, şi în genere până şi cel mai apolitic localnic nu-i avea la inimă. În Ul Qoma era aproape la fel de rău, excepţia fiind, în mod aparent, că era mai puţin probabil ca ei să fie lăsaţi, în primul rând, să mărşăluiască. Asta trebuie să fi fost o sursă de furie, cu toate că i-a salvat pe unifii din Ul Qoma de la a fi bătuţi.

— Cum arăta? Se îmbrăca bine? Cum era?

— Da, se-mbrăca bine. Elegant. Aproape şic, ştii? Stătea acolo. Până

şi el râse de propria-i persoană. Şi era isteaţă. Chiar îmi plăcea de ea la început, ştii? Eram foarte stârnit. La început.

Pauzele lui erau cereri pentru ca noi să-l zgândărim, pentru ca nimic din toată conversaţia asta să nu fie pur şi simplu dat afară de el.

— Dar? am zis eu. Ce s-a întâmplat?

— Ne-am certat. De fapt, doar eu m-am certat cu ea pentru că se purta cu curul cu unii din ceilalţi tovarăşi, ştii? Fie că intram în bibliotecă, sau coboram jos, sau indiferent de ce făceam, unul sau altul tot ţipa la ea. Ea niciodată nu ţipa la ei, ci vorbea calm şi asta-i scotea din sărite, şi în cele din urmă a trebuit să-i zic să plece. Era... era periculoasă. Se aşternu o altă tăcere. Corwi şi cu mine ne uitarăm unul la celălalt. Nu, nu exagerez, spuse el. Ea v-a adus până aici, nu-i aşa? Vă zic eu, era periculoasă.

Ridică fotografia şi o studie. Pe faţa lui s-au perindat mila, furia, antipatia, teama. Teama, cu siguranţă. S-a ridicat, a dat ocol biroului său – ridicol, o cameră mult prea mică pentru a păşi în susul şi-n josul ei, dar a încercat.

— Vedeţi voi, problema era că... Se duse până la mica lui fereastră şi privi afară, apoi se întoarse către noi. Era conturat de cerul Besźelului, sau al Ul Qomei, sau al amândurora, nu puteam să-mi dau seama. Nu era una de-a noastră. Nu era un unif. De asta mi-am dat eu seama.

— Punea tot felul de întrebări despre unele dintre cele mai sărite de pe fix chestii din *underground.* Legende, zvonuri, mituri urbane, prostii. Nu m-am gândit prea mult la asta pentru că avem parte de o groază de rahaturi de genul ăsta, şi ea era evident mai deşteaptă decât toţi scrântiţii interesaţi de aşa ceva, deci m-am gândit că ăsta e felul ei de a fi, de a afla lucruri noi.

— Nu erai curios?

— Sigur. O tipă străină, tânără, isteaţă, misterioasă? *Pasionată?* Se luă singur peste picior cu felul în care spusese asta. Dădu din cap. Sigur că eram. Sunt curios în legătură cu toţi oamenii care vin aici. Unii dintre ei îmi îndrugă verzi şi uscate, alţii nu. Dar nu aş fi lider a acestei filiale dacă m-aş duce peste ei şi i-aş chestiona. E o femeie aici, mult mai în vârstă decât mine... m-am tot întâlnit cu ea în ultimii 15 ani. Nu-i ştiu nici numele adevărat, nici altceva despre ea. Ok, un exemplu prost pentru că-s sigur că-i una dintre voi, un agent, dar în mare aţi înţeles. Nu pun întrebări.

— În ce era băgată, atunci? Byela Mar. De ce ai dat-o afară?

— Uite cum stă treaba. Când eşti implicat în asta... Am simţit-o pe Corwi încordându-se, de parcă ar fi fost gata să-l întrerupă, să-l facă să termine mai repede, şi am atins-o *nu, aşteaptă,* pentru a-l lăsa să o spună în ritmul lui. Nu se uita la noi, ci la provocatoarea sa hartă a celor două oraşe. Când eşti implicat în asta, ştii că trebuie să eviţi... ei, dacă nu te porţi cum trebuie, ai parte de necazuri serioase. Cum ar fi să vă am pe voi pe cap aici, de exemplu. Sau îi putem pune în dificultate pe

fraţii noştri din Ul Qoma, cu poliţaii de acolo. Sau – sau poate fi şi mai rău. S-a uitat la noi în acel moment. Nu putea să mai stea, avea de gând să aducă Breşa asupra noastră. Era băgată în… Nu, nu era *băgată* în nimic, era *obsedată.* De Orciny.

Se uita cu prudenţă la mine, aşa că tot ce am făcut a fost să-mi mijesc ochii. Cu toate astea, eram surprins.

După cum nici măcar nu se clintise, era clar că Corwi nu ştia cine este Orciny. Ar putea părea ca o subminare să-i explic aici, dar în vreme ce şovăiam, se apucase el să explice. Era un basm. Asta a zis el.

— Orciny este cel de-al treilea oraş. Se află între celelalte două. Este în *dissensi,* zonele disputate, locuri despre care Besźelul crede că aparţin Ul Qomei şi Ul Qoma Besźelului. Când vechea comună s-a împărţit, nu s-a împărţit în două, s-a împărţit în trei. Orciny este oraşul secret. Controlează chestii.

Dacă despre o împărţire era vorba. Acel început era o negură a istoriei, destul de necunoscută – consemnările s-au şters şi s-au făcut nevăzute pentru un secol, de fiecare parte. Orice s-ar fi putut întâmpla. Din acel punct al istoriei, concis şi destul de opac, a venit haosul istoriei noastre materiale, o anarhie a cronologiei, a rămăşiţelor nepotrivite care i-au încântat şi terifiat pe cercetători. Tot ce ştim se leagă de nomazi în stepă, apoi acele secole de cutie neagră, pline de instigări – anumite evenimente, după care au fost făcute filme, poveşti şi jocuri speculative (toate făcându-l pe cenzor cel puţin nervos) despre naşterea dublă – apoi istoria îşi reintră în atribuţii şi avem Besźelul şi Ul Qoma. A fost vorba de sciziune sau de unire?

Ca şi cum asta n-ar fi fost îndeajuns de misterios, şi de parcă două ţări haşurate n-ar fi fost destul, barzii au inventat-o pe cea de-a treia, pretinsa Orciny. La ultimele etaje, în locuinţele urbane clădite în stil romanic şi care puteau fi lesne trecute cu vederea, în cele dintâi locuinţe din lut amestecat cu nuiele, ocupând spaţiile îmbinate şi separate într-un mod încâlcit, distribuite la dezbinarea sau închegarea triburilor, cel de-al treilea orăşel, Orciny, a rămas tăinuit, ascuns între cele două cetăţi trufaşe. O comunitate mică de suzerani imaginari, exilaţi probabil, în cele mai multe poveşti uneltind şi făcând lucrurile întocmai, cârmuind cu un pumn subtil de fier. Orciny era locul unde trăiau Illuminati – genul ăsta de lucruri.

Cu câteva decade în urmă, n-ar fi fost nevoie de niciun fel de explicaţie – basmele despre Orciny fuseseră apanajul copiilor, pe lângă aventurile Regelui Shavil şi Monstrul marin care a ajuns în port. Harry Potter şi Power Rangers sunt mult mai populare acum, şi tot mai puţini copii ajung să cunoască acele fabule vechi. Şi asta e-n regulă.

— Vrei să zici – ce? l-am întrerupt eu. Zici că Byela era o folcloristă? Că era interesată de poveştile vechi? El ridică din umeri. Nu voia să se uite la mine. Am încercat din nou să-l înţeleg şi să desluşesc că voia să insinueze. Tot ce făcea era să ridice din umeri. De ce ar fi vorbit cu tine despre asta? l-am întrebat. De ce era aici până la urmă?

— Nu ştiu. Avem chestii despre asta. Vine vorba, ştii? Au şi în Ul Qoma, ştii, poveşti despre Orciny. Noi nu ţinem documente, ştii, doar *şi doar* despre ce suntem interesaţi. Ştii? Cunoaştem istoria noastră, avem tot felul de... Începu să bată câmpii. Mi-am dat seama că nu eram noi ceea ce o interesa pe ea, ştii?

Ca orice disidenţi, şi ei erau obsedaţi de partea arhivistică. Fie că aprobai, dezaprobai, nu-ţi păsa de sau te preocupa intens viziunea lor asupra istoriei, nu puteai să spui că nu o sprijineau cu note de subsol şi cercetări. (Şi fără doar şi poate, nu aveai cum să pui la îndoială metodologia lor.) Biblioteca lor trebuia să aibă colecţii întregi, strânse într-o manieră nevrotică, despre orice ar fi implicat până şi o pată a hotarelor urbane. Ea venise – asta era limpede – în căutarea informaţiilor legate de Orciny. Ce enervant trebuie să fi fost când şi-au dat seama că straniile ei cercetări nu erau doar capricii ale investigaţiei, ci însuşi scopul acesteia. Când şi-au dat seama că nu prea dădea doi bani pe unificare.

— Tot nu văd motivul pentru care a trebuit să te descotoroseşti de ea. Doar pentru că pierdea vremea?

— Nu, omule, era periculoasă, doar ţi-am zis. Pe bune. Putea să atragă belele asupra noastră şi asupra tovarăşilor noştri din, ştii tu, celălalt loc. Dar a zis că oricum n-avea de gând să mai stea mult prin preajmă.

— Ai vorbit cu filiala din Ul Qoma despre ea? A ridicat vag din umeri. De ce era periculoasă? M-am aplecat înspre el. Drodin, breşa?

— Isuse, nu cred. Dacă a făcut-o, nu ştiu nici pe dracu despre asta. Îşi ridică mâinile. La naiba, ai idee cât de urmăriţi suntem? Îşi smuci mâna în direcţia străzii. Vă avem pe voi într-o patrulă semi-permanentă în zonă. Fireşte că poliţiştii din Ul Qoma nu pot sta cu ochii pe noi, dar în schimb au grijă de fraţii şi surorile noastre. Şi mai la obiect, ne urmăreşte... ştii tu. Breşa.

Pentru un moment nu s-a mai spus nimic. Ne simţeam cu toţii vegheaţi.

— Le-ai văzut?

— Sigur că nu. Drept cine mă iei? Cine le *vede!* Dar ştim că sunt acolo. Veghează. Orice scuză... şi suntem duşi. Ai habar... Îşi scutură capul şi când mă privi iar, o făcu cu furie şi, poate, cu ură. Ai habar câţi dintre prietenii mei au fost luaţi? Şi pe care nu i-am mai văzut apoi? Suntem *mai* atenţi decât oricine.

Era adevărat. O ironie politică. Aceia care erau dedicaţi străpungerii graniţei dintre Beszél şi Ul Qoma trebuiau să o observe cu atenţie sporită. Dacă eu sau vreunul din prietenii mei am fi avut o slăbiciune de moment în a *nevedea* (Şi cui nu i se întâmpla asta? Cine nu eşua în a eşua să vadă, câteodată?), atâta timp cât nu făceai caz de asta şi nu te nărăveai, nu ar fi trebuit să fii în pericol. Dacă m-aş fi uitat în treacăt o clipă sau două la o trecătoare atractivă din Ul Qoma, dacă m-aş fi bucurat în tăcere de conturul pe cer al celor două oraşe împreună, dacă

aş fi fost agasat de zgomotul unui tren din Ul Qoma, nu aş fi fost luat.

Aici, totuşi, la această clădire, nu numai colegii mei dar înseşi puterile Breşei erau mereu pregătite să dezlănţuie urgia, precum în Vechiul Testament, de vreme ce aveau puterea şi dreptul de a fi. Acele puteri teribile ar putea să facă să apară şi să dispară un Unificaţionist chiar şi pentru o Breşare somatică, o tresărire la un rateu dat de o maşină din Ul Qoma. Dacă Byela, Fulana, breşa, şi-ar fi făcut-o cu mâna ei. Deci se părea că nu din cauza suspiciunilor generate de acel fapt ajunsese Drodin să se teamă.

— De ce te-ai descotorosit de ea?

— Era aşa, ceva. Îşi ridică privirea şi se uită pe fereastră la cele două oraşe. Poate că… *sigur* ar fi adus Breşa asupra noastră, în cele din urmă.

— Ia stai puţin, zise Corwi. Ne-ai spus că ai vorbit cu filiala din Ul Qoma despre ea, iar dacă ei o cunoşteau…

— Ea a zis că se duce acolo. Oficial. Legal. Dar mi-a dat aşa impresia că mai fusese şi înainte. Eu luam notiţe la repezeală. Era doar o problemă de timp… Îşi băga nasul în tot felul de chestii ciudate, în rahaturi periculoase, aveam o presimţire rea.

— Şi totuşi, asta nu-i tot, nu-i aşa? am zis. Ce mai e? El se holbă la mine.

— Nu ştiu, omule, era de belea, era înfricoşătoare, se întâmplau prea multe, era… era pur şi simplu ceva. Când începea să vorbească despre chestiile de care era interesată, pielea ţi se făcea de găină. Te făcea să-ţi ieşi din fire. Se uită din nou pe fereastră. La dracu, zise, şi dădu din cap.

— Îmi pare rău că a murit, spuse. Îmi pare rău că cineva a ucis-o. Dar nu mă miră.

Acea duhoare a insinuării şi a misterului – oricât de cinic sau de neinteresat te-ai fi crezut, se lipea de tine. Când am plecat, am văzut-o pe Corwi ridicându-şi privirea şi uitându-se la faţadele lăsate în paragină ale depozitelor. Poate că privind puţin mai mult în direcţia unui magazin, şi-ar da seama că acesta era în Ul Qoma. Se simţea urmărită. Amândoi ne simţeam, şi pe bună dreptate. Eram agitaţi.

Când am plecat, am dus-o pe Corwi – o provocare, recunosc, totuşi nu îndreptată împotriva ei, ci împotriva universului, într-un fel – să luăm prânzul în micuţul Cartier Ul Qoma din Besźel. Se afla la sud de parc. Date fiind culorile şi înscrisurile specifice ale firmelor prăvăliilor, forma faţadelor, vizitatorii din Besźel care apucau să-l vadă erau de fiecare dată încredinţaţi că se uită la Ul Qoma şi îşi întorceau degrabă capul şi priveau cu ostentaţie în altă parte (pe-atât de aproape pe cât puteau străinii să ajungă, în linii mari, la nevedere). Dar cu o privire mai atentă, cu experienţă, ajungi să bagi de seamă acel stil kitschos şi înghesuit al designului clădirilor, o parodie la propria-i adresă. Poţi să vezi la fireturi nuanţa numită Albastru de Besźel, una din culorile ilegale în Ul Qoma. Aceste proprietăţi sunt locale.

Aceste câteva străzi – nume corcite, substantive illitane şi un sufix besź, YulSainStrász, LiligiStrász, şi aşa mai departe – erau centrul lumii culturale pentru micuţa comunitate de expatriaţi ul-qomani care trăiau în Besźel.

Aceştia veniseră din varii motive – persecuţie politică, prosperitate economică (şi cât de plini de remuşcări trebuie să fie acum bătrânii care au trecut prin greutăţile deloc de neglijat ale emigrării, pentru acel motiv), moft, iubire. Mulţi dintre cei care au 40 de ani sau mai puţin sunt deja a doua şi, acum, a treia generaţie, vorbind illitană acasă şi besźă, fără accent, pe stradă, în ciuda influenţei ul-qomane a hainelor lor. Când şi când, bătăuşii locali, sau mai rău, le sparg ferestrele şi-i iau la bătaie pe stradă.

Acesta-i locul în care exilaţii cărora le este dor de casă vin să-şi ia produsele lor tradiţionale de patiserie, mazărea lor prăjită în zahăr, tămâia lor. Aromele Cartierului Ul Qoma din Besźel sunt un talmeş-balmeş. Primul impuls este să le nemiroşi, să ţi le închipui plutind, trecând de hotare, să le consideri la fel de nerespectuoase ca şi ploaia („Ploaia şi fumul trăiesc în ambele oraşe”, după vorba proverbului. În Ul Qoma au aceeaşi zicătoare, doar că unul dintre subiecte este „ceaţa”. Se prea poate să-l auzi vorbind despre alte condiţii atmosferice, sau chiar despre gunoaie, canalizare, şi, spuse de cei cutezători, despre porumbei sau lupi). Dar acele mirosuri sunt în Besźel.

Din când în când, se poate întâmpla ca o tânără ul-qomană, care nu cunoaşte acea zonă din oraşul ei pe care o haşurează Cartierul Ul Qoman, să facă o boacănă cerând indicaţii unui locuitor din Besźel, dar din punct de vedere etnic ul-qoman, luându-l drept compatriot al ei. Greşeala este iute reperată – nu-i nimic la fel ca a fi nevăzut într-un mod ostentativ pentru a te alarma – şi Breşa este în genere milostivă.

— Şefu’, spuse Corwi. Ne aşezam la o cafenea pe colţ, „Con ul Cai”, pe care o frecventam. Am făcut o mare panaramă dându-i bineţe proprietarului şi spunându-i pe nume, cum ar fi făcut, fără-ndoială, mulţi dintre muşterii lui besźi. Probabil că mă dispreţuia. De ce naiba suntem aici?

— Haide, am zis. Mâncare ul-qomană. Haide. Ştiu că o vrei. I-am oferit linte cu scorţişoară, ceai dulce gros. A refuzat. Suntem aici, i-am spus, pentru că încerc să absorb atmosfera. Încerc să intru în spiritul Ul Qomei. Rahat. Eşti deşteaptă, Corwi, nu-ţi spun nimic din ce nu ştii deja. Ajută-mă puţin cu asta. Am numărat pe degete. A fost aici, fătuca asta. Această Fulana, Byela. Aproape că spusesem Marya. A fost aici cu doi ani în urmă. Stătea prin preajma unor politicieni primejdioşi de mâna a doua, dar ea căuta altceva, ceva cu care ei n-au fost în stare s-o ajute. Ceva despre care până şi ei credeau că este *periculos.* Şi mai ştii ce a zis Drodin? Mi-am adus aminte de telefonul pe care-l primisem. Că la un moment dat sau altul a fost şi în Ul Qoma. Am înjurat, şi Corwi a făcut la fel.

— Cerceta tot felul de lucruri, am zis, în ambele oraşe. Acum doi

ani. Dispare. Se duce în Ul Qoma.
— Aşa credem.
— Aşa credem. Apoi, deodată, reapare aici.
— Moartă.
— Moartă.
— La naiba.
Corwi se aplecă, ridică şi începu să mănânce îngândurată una din delicatesele mele. Se opri din mestecat cu gura plină. Pentru un timp niciunul dintre noi n-a zis nimic.
— Este. Este o nenorocită de breşare, nu-i aşa? zise în cele din urmă Corwi.
— …Este o breşare, cred… Da, cred că este.
— Ei bine…
— În regulă. E-n regulă.
— Pe naiba este.
— Nu, ascultă-mă, am spus. Asta înseamnă că nu mai e problema noastră. Sau cel puţin… n-o să mai fie o problemă odată ce voi convinge Comisia de Supraveghere. O să pun în mişcare treaba asta.
Ea se încruntă.
— N-o să-ţi mănânce ficaţii?
— N-ar trebui. Va trebui să facem o prezentare a dovezilor noastre, dar cred că avem destule. Sunt ele condiţionate de împrejurări, dar probabil sunt suficiente pentru a trece cu ele. Probabil.
S-a uitat în altă parte, apoi şi-a întors privirea.
— Eşti sigur că vrei asta, şefu'?
— Rahat, da. Da. Uite. Înţeleg. E bine de tine că vrei să păstrezi cazul, dar ascultă-mă. Nu poţi să investighezi Breşa. Această Străină Ucisă Byela Fulana are nevoie de cineva care să-i poarte de grijă. Am făcut-o pe Corwi să se uite la mine nemaizicând nimic. Nu suntem cei mai buni oameni, Corwi. Ea merită mai mult decât putem noi să facem. Nimeni n-are să fie în stare să aibă mai mare grijă de ea decât Breşa. Isuse, cine naiba ajunge ca Breşa să fie de partea lor? În căutarea unui ucigaş?
— Nu prea mulţi.
— Mda. Aşa că este bine să dăm mai departe cazul. Comisia de Supraveghere ştie asta, ei ştiu că toată lumea ar încerca să paseze totul, de-asta ţin şi ştafeta atât de sus. S-a uitat la mine într-un mod dubios, şi am continuat. Aşa că am de gând să pun cap la cap cazul nostru, pentru a-i convinge. După cum ziceam, cred că avem destule date, dar hai ca în următoarele două zile să încercăm să punem şi o cireaşă pe tort. Uită-te la profilul ei pe care-l avem acum. În sfârşit, avem îndeajuns. Dispare din Besźel în urmă cu doi ani, îşi face apariţia, dar moartă: trebuie ca *de-abia* să fi fost în Ul Qoma. Vreau să stai numai pe telefon. Străină, cercetătoare, etcetera. Află cine este.
La întoarcere, am trecut pe la biroul lui Taskin.
— Borlú. Ai primit telefonul meu?

— Doamnă Cerush, scuzele dumneavoastră elaborate pentru a fi în preajma mea devin tot mai neconvingătoare.

— Am primit mesajul de la tine şi m-am pus în mişcare. Nu, nu te lega la cap fugind pe ascuns cu mine, Borlú, ai să fii dezamăgit. Se pare că va trebui să aştepţi o vreme pentru a vorbi cu comisia.

— Cum o să se desfăşoare treaba?

— Când ai făcut ultima dată asta? Acum câţiva ani, nu? Ascultă, sunt convinsă de faptul că eşti încredinţat că ai prins marele şlem – nu te uita aşa la mine, care-i sportul tău preferat? Boxul? – ştiu că tu crezi că vor trebui s-o invoce – glasul ei deveni serios – pe moment, vreau să zic, dar nu o vor face. Va trebui să-ţi aştepţi rândul, şi ar putea să fie câteva zile.

— Credeam că…

— Da, de timp e vorba. Altfel s-ar fi oprit din ce făceau. Dar este o perioadă cam ciudată, şi noi suntem mai mulţi decât ei. Niciunuia dintre reprezentanţi nu-i face plăcere, dar pe cinstite, nu Ul Qoma este marea ta problemă acum. De când oamenii lui Syedr au intrat în coaliţie vociferând despre slăbiciunea naţională, guvernul a devenit tot mai atent, să nu pară întotdeauna gata de a invoca Breşa, aşa că n-au de gând să se grăbească. Au anchete publice despre lagărele de refugiaţi, şi n-are cum să nu exploateze subiectul.

— Hristoase, cred că glumeşti, încă se mai agită din cauza acelor câţiva amărâţi?

Unii sunt nevoiţi să treacă şi să ajungă într-un oraş sau altul, dar dacă ar face-o, ar fi aproape imposibil pentru ei să nu breşeze, fără un instructaj de imigrare. Graniţele noastre erau păzite bine. Când disperaţii nou-veniţi dădeau de bucăţi de ţărm haşurate, acordul nescris era că se aflau în oraşul oricărei patrule de graniţă dădea peste ei, şi prin urmare erau încarceraţi, pentru început, în lagărele de coastă. Cât de decepţionaţi trebuie să fi fost aceia care, sperând la Ul Qoma, aterizau în Besźel.

— Mă rog, zise Taskin. În orice caz, n-or să-şi amâne întâlnirile de afaceri şi mai ştiu eu ce, aşa cum ar fi făcut în urmă cu o vreme.

— Prostituându-se pentru dolarii yankeilor.

— Nu spune asta. Dacă ar aduce dolarii yankeilor aici, mie mi-ar conveni. Dar n-or să sară pentru tine, indiferent de cine a murit. A murit cineva?

Nu i-a luat mult lui Corwi să dea de lucrurile pe care o pusesem să le caute. A doua zi, pe mai târziu, a venit în biroul meu cu un dosar.

— Abia l-am primit prin fax din Ul Qoma, spuse ea. Am luat-o pe urma indiciilor. Nici măcar n-a fost atât de complicat, dacă am ştiut de unde să încep. Ai avut dreptate.

Aici era, victima noastră, dosarul ei, poza ei, masca noastră mortuară şi, pe neaşteptate şi mai degrabă uluitor, fotografii cu ea în viaţă, monocrome şi pătate de la fax, dar aici, femeia noastră moartă zâmbind, fumând o ţigară, şi prinsă în mijlocul propoziţiei, cu gura

deschisă. Notiţele noastre scrijelite, detaliile ei, evaluate şi acum altele în roşu, fără semne de întrebare care să stăruie în jurul lor, datele despre ea; şi sub numeroasele nume inventate, numele ei adevărat.

Capitolul Şase

— Mahalia Geary.

În jurul mesei (antice, se mai pune întrebarea?) erau patruzeci şi trei de oameni. Patruzeci şi doi dintre ei stăteau jos, cu dosare înaintea lor. De asemenea mai erau şi doi grefieri care transcriau de zor la posturile lor din colţurile camerei. Puteam să văd microfoane pe masă şi translatori aşezaţi în apropierea lor.

— Mahalia Geary. În vârstă de douăzeci şi patru de ani. Americancă. Toate aceste informaţii au fost strânse de colega mea, ofiţer Corwi, doamnelor şi domnilor. Toate informaţiile se află în dosarele pe care le-am trimis.

Nu toţi le citeau. Unii nici măcar nu le aveau deschise. Nu i-am recunoscut pe toţi cei douăzeci şi unu de reprezentanţi besźi, ci doar pe unii. O femeie de vârstă mijlocie, cu părul vărgat ca un profesor universitar de studii cinematografice, Shura Katrinya, ministru fără portofoliu, respectată, dar trecută de vremea ei. Mikhel Buric, de la Partidul Social Democrat, opoziţia oficială, tânăr, capabil, îndeajuns de-ambiţios pentru a fi în mai mult de o singură comisie (securitate, comerţ, arte). Maiorul Yorj Syedr, unul din liderii Blocului Naţional, gruparea de dreapta cu care a lucrat în coaliţie, fapt controversat, prim-ministrul Gayardicz, în ciuda reputaţiei lui Syedr de a fi nu numai un fanfaron, ci unul nu chiar competent. Yavid Nyisemu, vicepremier al Culturii, desemnat de Gayardicz pentru a prezida comisia. Şi alte chipuri erau cunoscute, şi cu puţin efort ar fi venit mai multe nume. Nu am recunoscut pe niciunul dintre omologii din Ul Qoma. Nu dădeam prea mare atenţie politicii externe.

Cei mai mulţi ul-qomani răsfoiră în grabă pachetele pe care le pregătisem. Trei dintre ei purtau căşti, dar mai toţi erau îndeajuns de fluenţi în besźă măcar pentru a mă înţelege. Era ciudat să nu-i nevezi pe acei oameni în veşminte protocolare ul-qomane – bărbaţi în cămăşi fără guler şi jachete fără rever, închise la culoare, puţinele femei în şaluri spiralate, purtate de jur împrejurul umerilor, în culori care ar fi fost de contrabandă în Besźel. Dar, până una alta, nu eram în Besźel.

Comisia de Supraveghere se întruneşte în amfiteatrul imens, baroc, pavat cu beton din centrul Oraşului Vechi al Besźelului, care împarte spaţiul cu Oraşul Vechi al Ul Qomei. Este unul din puţinele locuri care poartă acelaşi nume în ambele oraşe – Sala Ligamentului. Asta pentru că nu este o clădire haşurată, cu un etaj sau o încăpere în Besźel şi următoarea în Ul Qoma: pe dinafară se află în ambele oraşe; înăuntru este în amândouă sau în niciunul. Noi toţi, câte douăzeci şi unu de legiuitori din cele două oraşe, asistenţii lor, şi acea siluetă tăcută, veghetoare, de la capătul mesei, stând în picioare, dar într-un fel sau altul părând afundată, mai greu de văzut decât ar fi fost normal, asta

dacă nu era nepotrivit din punct de vedere social să-l priveşti în ochi, ne întâlneam într-un punct de legătură, un interstiţiu, o zonă internaţională de frontieră.

În timp ce-şi băteau capul cu hârtiile lor, acelora care măcar făceau asta le-am mulţumit încă o dată pentru că au acceptat să mă vadă. O mică revărsare politică a sentimentelor. Aceste întruniri ale Comitetului de Supraveghere aveau loc în mod regulat, dar eram nevoit să aştept câteva zile pentru a sta înaintea lor. Am încercat, în ciuda avertismentului dat de Taskin, să convoc o şedinţă extraordinară pentru a încredinţa răspunderea pentru Mahalia Geary cât mai repede cu putinţă (Cine voia să se gândească la ucigaşul ei ca fiind în libertate? Exista o şansă bună pentru a pune la punct situaţia asta), însă dacă nu era vorba de vreo criză epocală, un război civil sau vreo catastrofă naturală, aceasta era imposibil de aranjat.

Ce-ar fi dacă s-ar convoca o întrunire redusă? Câteva persoane lipsă cu siguranţă n-ar… Dar nu, am fost iute informat, una ca asta ar fi imposibil de acceptat. Ea mă avertizase şi avusese dreptate, iar eu am devenit tot mai neliniştit cu fiecare zi care trecea. Taskin mi-a dat cel mai bun contact al ei, o Secretară Confidenţială a unuia dintre miniştrii din comisie, care a explicat că Camera Comerţului desfăşura unul dintre târgurile sale de comerţ, care aveau loc tot mai des, cu firme străine care doreau să investească în Beszél. Aşa mi s-a spus, iar treaba asta îi scotea din calcule pe Buric, Nyisemu, şi chiar pe Syedr. Mi s-a mai spus de Katrinya, care avea întâlniri cu diplomaţi. De Hurian, membru al Bursei ul-qomane, care la rândul lui avea o întâlnire imposibil de contramandat cu Ministrul Sănătăţii din Ul Qoma, şi aşa mai departe, şi n-avea să fie nicio întrunire specială. Tânăra moartă va fi trebuit să mai rămână pentru câteva zile insuficient investigată, până la adunarea bisăptămânală, moment în care, între afacerile indispensabile legate de adjudecarea oricăror disensiuni, de managementul resurselor comune – câteva dintre reţelele mai mari de energie electrică, sistemele de canalizare, cele mai încâlcit haşurate clădiri – mi-ar fi fost acordat un timp de douăzeci de minute pentru a-mi prezenta cazul.

Poate că unii oameni cunoşteau detaliile acestor condamnări fără drept de apel, dar detaliile maşinaţiunilor Comisiei de Supraveghere nu au prezentat niciodată vreun mare interes. Mai prezentasem în faţa lor de două ori, cu mult timp în urmă. Înfăţişarea comisiei era alta pe-atunci, desigur. În ambele dăţi, cele două părţi, cea besźă şi cea ul-qomană, aproape că s-au zburlit una la cealaltă: relaţiile fuseseră mai tensionate. Chiar şi pe când eram susţinători necombatanţi ale părţilor opuse în conflicte, cum ar fi în timpul celui de-al Doilea Război Mondial – nu cea mai strălucită perioadă a Ul Qomei – Comisia de Supraveghere trebuise să se întrunească. Ce întâlniri dezagreabile trebuie să fi fost acelea. Totuşi, din câte îmi aminteam din lecţiile mele, nu se întruniseră în timpul celor două războaie deschise ale noastre, scurte şi

dezastruoase. În orice caz, acum, despre cele două naţiuni ale noastre se presupunea, într-o manieră mai degrabă pompoasă, că se află în bune relaţii politice.

Niciunul din aceste cazuri anterioare pe care le prezentasem nu avea un caracter atât de urgent. Prima dată fusese vorba despre o breşare pentru contrabandă, după cum se întâmplă în cele mai multe din trimiteri. O gaşcă din Besźelul de vest începuse să vândă droguri rafinate din medicamente ul-qomane. Membrii găştii ridicau colete din apropierea periferiei oraşului, aproape de capătul axei est-vestice a şinelor transversale ale căii ferate care împărţeau Ul Qoma în patru părţi.

O persoană de legătură din Ul Qoma arunca acele cutii din tren. În nordul Besźelului se află o mică porţiune unde însăşi calea ferată haşurează şi serveşte de asemenea drept cale ferată ul-qomană, pentru ca mai apoi kilometrii de şine îndreptate spre nord, care ies din ambele oraşe-stat, care ne leagă de vecinii noştri nordici prin tunelul montan împart şi calea ferată, până la graniţa noastră, unde devin o singură linie atât în legalitate existenţială cât şi ca fapt metalic în sine: până la acele hotare naţionale, şina reprezenta două căi ferate separate din punct de vedere juridic. Cutiile cu produse medicale erau aruncate în Ul Qoma, şi rămâneau acolo, abandonate în tufărişul de pe marginea şinelor ul-qomane: dar erau ridicate în Besźel, iar asta însemna Breşare.

Nu i-am prins niciodată pe făptaşi în flagrant, dar când ne-am prezentat dovezile afirmând că aceea era singura sursă posibilă, comisia a acceptat şi a predat cazul Breşei. Acel trafic de stupefiante a luat sfârşit: distribuitorii au dispărut de pe străzi.

Al doilea caz era despre un bărbat care-şi omorâse soţia, şi când ne-am apropiat de el, într-un gest prostesc, a breşat, intrând într-un magazin din Besźel, schimbându-şi hainele şi ieşind în Ul Qoma. Ne-am dumirit rapid. În nebunia sa liminală, nici noi şi nici colegii noştri ul-qomani nu ne-am fi atins de el. A fost luat de Breşă şi dus a fost.

Aceasta era pentru prima dată, după mult timp, când am cerut ca Breşa să fie invocată. Mi-am prezentat cazul. M-am adresat, cu politeţe, atât membrilor ul-qomani cât şi celor besźi. Protocolul de a te adresa bărbatului de la masă, bărbatului care era un avatar şi care nu aparţinea niciunuia dintre oraşe, era neclar. Am încercat să-i întâlnesc privirea de câteva ori în timp ce vorbeam, pentru orice eventualitate, dar de fiecare dată, aproape instantaneu, îşi întorcea privirea.

— Locuia în Ul Qoma, nu în Besźel. Din moment ce am aflat asta, am găsit-o. Corwi adică a aflat, vreau să spun. A stat acolo vreme de aproape un an. Îşi dădea doctoratul acolo.

— Ce studia? zise Buric.

— Era arheologă. Istoria timpurie. Lucra la unul din situri. Aveţi toate datele în dosare.

Un mic murmur, reiterat în mod diferit de besźi şi de ul-qomani.

Şantierele arheologice sunt un lucru constant în Ul Qoma, proiecte permanente de cercetare, solul său fiind mult mai bogat decât al nostru în extraordinarele artefacte ale epocilor pre-Scindare. Numeroase cărţi şi conferinţe aveau rolul de a încinge spiritele în privinţa caracterului lor preponderent, dacă acesta reprezintă o coincidenţă a răspândirii sau o dovadă a unei chestii tipic ul-qomane (naţionaliştii ul-qomani insistă, desigur, asupra celei din urmă). Mahalia Geary era afiliată la un şantier de lungă durată la Bol Ye'an, în partea de vest a Ul Qomei, un sit la fel de important ca şi Tenoctitlan şi Sutton Hoo, care a fost activ, fără oprire, încă de la descoperirea sa în urmă cu aproape un secol.

Ar fi fost frumos pentru compatrioţii mei care se ocupau de istorie dacă ar fi fost haşurat, dar cu toate că în parcul la marginea căruia era localizat se întâmpla asta, doar puţin, haşurarea fiind destul de apropiată de pământul plin de comori, scormonit cu grijă, situl în sine nu o făcea. Sunt câţiva besźi care vor afirma că această asimetrie este un lucru bun, că dacă am fi avut un filon măcar pe jumătate la fel de bogat în acel haos uluitor de pietriş istoric, precum avea Ul Qoma, cu artefacte ca shiela-na-giguri[2], rămăşiţe de ceasuri solare, cioburi de ceramică, capete de topor şi frânturi criptice de pergament, condimentate cu ceva bârfe de purtare necuviincioasă trupească, pur şi simplu le-am fi vândut. Ul Qoma măcar, cu făţărnicia sa în privinţa istoriei duse până la extrem, cu arhiviştii de stat şi restricţiile de export, îşi proteja trecutul.

— Bol Ye'an este condus de un grup de arheologi de la Universitatea Prince of Wales din Canada, unde era înscrisă şi Geary. Profesoara ei îndrumătoare trăia când şi când în Ul Qoma, de ani buni – Isabelle Nancy. Mai mulţi dintre ei trăiesc acolo. Organizează conferinţe din timp în timp. Le ţin chiar şi în Besźel, o dată la câţiva ani, ca un fel de premiu de consolare pentru pământul nostru lipsit de relicve. Ultima mare conferinţă a avut loc în urmă cu câţiva ani, când dăduseră peste acel ultim fond de artefacte. Sunt convins că vă aduceţi cu toţii aminte.

Vestea ajunsese în ziarele din întreaga lume. Colecţiei îi fusese dat grabnic un nume, pe care nu mi-l mai aminteam. Conţinea un astrolab şi o maşinărie cu roţi dinţate, de o complexitate grozavă, pe-atât de specifică şi în afara timpului ca şi mecanismul Antikytheria, de care se legaseră numeroase visuri şi speculaţii şi al cărui scop, într-o manieră asemănătoare, nu reuşise nimeni să-l găsească.

— Şi până la urmă care este treaba cu fata asta? Era unul dintre ul-qomani cel care vorbise, un bărbat gras pe la vreo 50 de ani, într-o cămaşă în mai multe nuanţe căreia, în Besźel, i s-ar fi pus sub semnul întrebării legalitatea.

— A fost trimisă acolo, în Ul Qoma, timp de câteva luni de zile, pentru cercetările ei, am spus. În Besźel a venit în urmă cu câţiva ani, pentru o conferinţă. Vă amintiţi că a avut loc acea mare expoziţie cu artefacte şi chestii împrumutate din Ul Qoma, şi au avut loc conferinţe care s-au întins pe o săptămână sau două şi aşa mai departe. O

grămadă de oameni au venit atunci din tot locul, academicieni din Europa, America de Nord, din Ul Qoma şi tot aşa.

— Bineînţeles că ne aducem aminte, spuse Nyisemu. Mulţi dintre noi au fost implicaţi.

Desigur. Fiecare dintre diferitele comitete de stat avuseseră standuri la expoziţie, miniştrii din guvern şi cei din opoziţie participaseră la conferinţe. Prim-ministrul dăduse startul lucrărilor, dar Nyisemu fusese cel care deschisese oficial expoziţia de la muzeu, şi fusese cerută prezenţa tuturor politicienilor importanţi.

— Ei bine, ea a fost acolo. A provocat ceva discuţii, a fost acuzată de Lipsă de Respect, a ţinut o cuvântare groaznică despre Orciny, la o prezentare. Aproape că a fost dată-n stradă.

Câteva chipuri, printre care cel al lui Buric şi al Katrinyei cu siguranţă, arătau de parcă asta le aducea aminte de ceva – de partea ul-qomană, cel puţin o persoană părea, de asemenea, căzută pe gânduri.

— După aceea pare că se linişteşte, îşi termină masterul şi îşi ia doctoratul, primeşte viză de a intra în Ul Qoma pentru a participa la săpături – nu s-a mai întors niciodată aici, cel puţin nu cred, nu după acea intervenţie, şi sincer mă miră faptul că a fost primită acolo – şi a stat acolo, cu mici întreruperi, mai puţin de sărbători, pentru o vreme. Căminul studenţesc se află în apropierea şantierului. În urmă cu câteva săptămâni a dispărut şi a apărut în Besźel. În Pocost Village, un ansamblu de locuinţe, care se află cu totul, după cum ştiţi, în Besźel, deci în afara Ul Qomei, şi era moartă. Toate datele se găsesc în dosar, domnule congresman.

— Nu ai dovedit breşarea, nu? Nu prea. Yorj Syedr vorbea mult mai molcom decât m-aş fi aşteptat de la un om al armatei. Vizavi de el, câţiva dintre congresmenii ul-qomani şopteau în illitană, intervenţia sa dându-le ghes să se consulte. M-am uitat la el. Aflat în apropierea lui, Buric şi-a dat ochii peste cap, şi m-a văzut că am văzut asta.

— Va trebui să mă iertaţi, stimate domn, am zis. Nu ştiu ce pot să spun în privinţa asta. Această tânără trăia în Ul Qoma. Oficial, adică, avem documentele. Dispare. Apare moartă în Besźel. M-am încruntat. Nu sunt chiar sigur… ce altceva aţi considera că ar reprezenta o dovadă?

— Circumstanţial, totuşi. Vreau să zic, ai verificat la Ministerul de Externe? Ai aflat, spre exemplu, dacă nu cumva domnişoara Geary părăsise Ul Qoma pentru un eveniment din Budapesta sau ceva de genul? Poate că a făcut asta, iar apoi a venit în Besźel. Sunt aproape două săptămâni care nu sunt justificate, Inspectore Borlú. M-am uitat lung la el, iar acesta a ezitat, a făcut o faţă aproape plină de regret şi a continuat: Breşa este… o putere extraterestră. Scuză-mă. A făcut o plecăciune scurtă din cap către bărbatul din capătul mesei, care s-a uitat la el şi a păşit înapoi în umbre. Era greu de adus aminte dacă acea siluetă neclară era măcar acolo. Câţiva dintre membrii comisiei,

deopotrivă besźi şi ul-qomani, păreau şocaţi. Toţi ştim că aşa este, zise Syedr, fie că e politicos să o recunoşti sau nu.

— Breşa este, repet, o *putere extraterestră,* căreia îi remitem puterea asupra suveranităţii noastre, pe răspunderea noastră. Noi ne-am spălat pur şi simplu mâinile de orice fel de situaţii dificile şi le-am înmânat, îmi cer scuze din nou dar asta este, unei umbre asupra căreia suntem neputincioşi. Şi asta doar pentru a ne face vieţile mai uşoare.

— Îţi arde de glumă, consiliere? zise cineva.

— Am auzit destul, începu Buric.

— Nu toţi ne gudurăm pe lângă duşmani, spuse Syedr.

— Domnule Preşedinte, strigă Buric. Veţi permite aceste defăimare? Este strigător la cer…

Am urmărit cu privirea Noul Spirit Nepartizan despre care citisem.

— Desigur, în situaţiile în care este necesară intervenţia lor, susţin pe de-a-ntregul invocarea lor, spuse Syedr. Dar în partidul meu se tot poartă discuţii aprinse, de ceva vreme încoace, cum că trebuie să ne oprim din… a mai da cu parafa cedării unei autorităţi considerabile în favoarea Breşei. Câte cercetări ai întreprins mai exact, Inspectore? Ai vorbit cu părinţii ei? Cu prietenii ei? Ce ştim *cu adevărat* despre această sărmană tânără?

Ar fi trebuit să vin mai bine pregătit. Nu mă aşteptasem la asta.

Mai văzusem Breşa înainte, pentru câteva scurte clipe. Cine nu-i văzuse? Îi văzusem preluând controlul. Marea parte a breşelor sunt acute şi imediate. Breşa *intervine.* Nu eram obişnuit să cer voie, să invoc, nu eram obişnuit cu aceste căi oculte. Aveţi încredere în Breşă, auzim spunându-se, nevedeţi şi nu spuneţi nimic la muncă despre hoţii de buzunare sau pungaşii ul-qomani, chiar dacă vedeţi vreo tâlhărie din locul în care vă aflaţi în Beszél, deoarece breşarea este o infracţiune mult mai gravă decât a lor.

Când aveam 14 ani, am văzut Breşa pentru prima dată. Cauza a fost una dintre cele mai des întâlnite, un accident rutier de breşare. O mică dubiţă pătrăţoasă ul-qomană – asta se-ntâmpla acum mai bine de treizeci de ani, economia ul-qomană şi vehiculele de pe şoselele ei erau cu mult mai puţin impresionante decât sunt acum – derapase. Mergea de-a lungul unui drum haşurat, iar cam o treime dintre maşinile din acea zonă erau besźe.

Dacă dubiţa şi-ar fi corectat direcţia, şoferii besźi ar fi răspuns într-un mod tradiţional unor astfel de obstacole străine nepoftite, dificultăţi inevitabile date de traiul în oraşe haşurate. Când un ul-qoman se loveşte de un besźan, fiecare în oraşul său; dacă un câine al vreunui ul-qoman este scăpat din ochi şi miroase un trecător besź; o fereastră spartă în Ul Qoma care lasă cioburi împrăştiate în calea pietonilor besźi; în fiecare caz, besźii (sau ul-qomanii, în situaţia opusă) evită obstacolul străin cât de bine pot, fără a-l băga de seamă.

Îl pot atinge dacă este neapărată nevoie, deşi este mai bine să nu. Asemenea nevedere politicoasă şi stoică este modul ideal de a te ocupa

de protube – acesta este termenul besź pentru acele protuberanţe din celălalt oraş. Există şi un termen illitan, dar nu îl cunosc. (Numai gunoiul face excepţie, atunci când este îndeajuns de vechi. Zăcând de-a lungul pavajului haşurat, ori umflat de rafale de vânt şi dus într-un alt loc faţă de cel în care fusese aruncat, începe ca şi protub, dar după suficient de mult timp pentru ca el să devină fad, iar scrierea illitană sau besźă să fie ascunsă de murdărie şi albită de lumină, şi atunci când se încheagă cu alte gunoaie, inclusiv cu cele din celălalt oraş, este doar gunoi, şi trece de graniţe precum ceaţa, ploaia şi fumul.)

Şoferul dubiţei pe care o văzusem nu şi-a revenit. A luat-o în diagonală de-a lungul caldarâmului – nu ştiu ce stradă este în Ul Qoma, era KünigStrász în Besźel – şi s-a izbit de zidul unui butic besź, şi de pietonul care se uita prin fereastră acolo. Bărbatul besź a murit, şoferul ul-qoman era grav rănit. Oameni din ambele oraşe ţipau. Eu nu am văzut impactul, dar mama mea l-a văzut şi m-a apucat de mână atât de tare încât am urlat de durere, înainte ca măcar să fi băgat de seamă zgomotul violent.

Anii copilăriei unui copil besź (şi, probabil, ai unuia ul-qoman) aduc cu ei învăţături intense de semne şi reguli. Învăţăm să ne îmbrăcăm, învăţăm care sunt culorile permise, felurile de a merge şi de a ne purta, cu repeziciune, înainte de împlinirea vârstei de opt ani, se putea avea încredere în noi, sau în cei mai mulţi dintre noi, că nu vom breşa într-un mod ruşinos şi ilegal, cu toate că permisivitatea, desigur, este acordată copiilor în fiecare moment în care se află pe stradă.

Eram mai mare de-atât atunci când am ridicat privirea să văd sângerosul rezultat al acelui accident de breşare, şi aducându-mi aminte că trebuie să-mi aduc aminte de acele reguli, şi că erau pline de rahat. În acel moment în care mama mea, eu şi toţi cei de acolo nu puteam să facem altceva decât să vedem accidentul ul-qoman, toată acea nevedere atentă pe care o învăţasem de curând tocmai se ducea pe apa Sâmbetei.

În câteva clipe, veni Breşa. Forme, siluete, unele dintre care poate că fuseseră acolo de la bun început, dar care, cu toate acestea, păreau că se încheagă din locurile de unde se ridica fumul de la accident, mişcându-se mult prea rapid pentru a fi văzute clar, mişcându-se cu o autoritate şi o putere atât de absolută încât în decursul câtorva secunde aveau sub control şi împresuraseră zona intruziunii. Puterile erau aproape imposibile, păreau aproape imposibil de distins. La marginile zonei de criză, poliţia besźă – şi nu puteam să nu văd, cea ul-qomană – îi dădea la o parte pe curioşi, împrejmuind cu bandă zona, ţinându-i de cealaltă parte pe privitori, sigilând o zonă înăuntrul căreia, cu mişcări rapide încă vizibile, cu toate că eu cel de atunci mă temeam să-i văd, era Breşa, animând, cauterizând, restabilind.

Aceste tipuri de situaţii rare erau momentele în care puteai zări Breşa, făcând ceea ce făceau. Accidente şi catastrofe care străpungeau graniţele. Cutremurul din 1926, un mare incendiu.

(O dată avusese loc un incendiu aproape de apartamentul meu, într-un fel, dar reuşiseră să-l menţină în limitele unei singure case, dar o casă nu din Besźel, pe care o nevăzusem. Aşa că am urmărit materialul filmat, transmis din Ul Qoma, pe televizorul meu local, în vreme ce ferestrele din sufragerie fuseseră luminate de strălucirea roşie, pâlpâitoare a focului.) Moartea unui martor ul-qoman, cauzată de un glonţ rătăcit, în timpul unui jaf. Era greu să asociezi acele crize cu silueta care stătea tăcută la capătul mesei, oricât de neînclinat ai fi fost să-ţi concentrezi atenţia asupra ei.

Părea că scoate la iveală un zâmbet slab de amuzament. Nu m-am uitat la el, cu toate că poftea la complicitate în vreme ce Maiorul Syedr continua să vorbească. Breşa trebuie să răspundă pentru acţiunile ei, în faţa acelor specialişti care o invocă, dar asta nu sună prea mult a limitare pentru mulţi dintre noi.

— Ai vorbit cu colegii ei? spuse Syedr. Cât de departe ai mers cu investigaţiile?

— Nu. Nu am vorbit cu ei. Adjunctul meu trebuie, desigur, să verifice informaţiile.

— Ai vorbit cu părinţii ei? Pari foarte chitit să te descotoroseşti de această investigaţie.

Am lăsat câteva secunde să treacă, înainte să vorbesc peste şuşoteala de pe ambele părţi ale mesei.

— Corwi le-a spus. Vin încoace cu avionul pentru a face o identificare a cadavrului. Domnule Maior, nu sunt încredinţat că înţelegeţi situaţia în care ne aflăm. Da, *sunt* chitit. Nu vreţi să fie găsit ucigaşul Mahaliei Geary?

— În regulă, e suficient. Yavid Nyisemu. Bătu cu degetele pe masă. Inspectore, ai putea să nu iei tonul ăla. Există o îngrijorare printre membrii guvernului, rezonabilă şi totodată crescândă, referitoare la faptul că cedăm prea rapid Breşei, în situaţii în care de fapt am putea alege să nu o facem, şi că făcând astfel este periculos şi poate constitui chiar şi o trădare. Aşteptă până când cererea lui părea în cele din urmă că este înţeleasă, iar eu am făcut un zgomot care putea fi interpretat drept scuze. În orice caz, continuă el. Domnule Maior, ai putea de asemenea să iei în calcul să fii mai puţin argumentativ şi ridicol. Pentru numele lui Dumnezeu, tânăra se află în Ul Qoma, dispare, apare moartă în Besźel. Îmi vine cu greu să mă gândesc la un caz mai clar de-atât de Breşă. Bineînţeles că vom susţine predarea acestuia Breşei. Tăie aerul cu mâinile în vreme ce Syedr începu să se plângă.

Katrinya dădu din cap.

— O voce a raţiunii, spuse Buric.

Ul-qomanii mai văzuseră cu siguranţă aceste lupte interne şi înainte. Splendorile democraţiei noastre. Fără îndoială că aveau de purtat propriile lor ciorovăieli.

— Cred că asta a fost tot, Inspectore, spuse el, acoperind vocea ridicată a Maiorului. Avem documentele de la tine. Mulţumim. Aprodul

te va conduce afară. Vei primi veşti de la noi în cel mai scurt timp.

Coridoarele Sălii Ligamentului au un anume stil care trebuie să fi evoluat de-a lungul multelor secole ale existenţei clădirii şi poziţiei centrale faţă de viaţa şi politica besźă şi ul-qomană: sunt antichizate şi înalte, dar fără definire, fără specificitate culturală. Picturile în ulei sunt bine executate, dar parcă fără să fie precedate de ceva, sec de generale. Personalul, besź şi ul-qoman, vine şi pleacă pe acele coridoare mijlocitoare. Sala este condusă de una dintre comisiile mixte, care o fac să pară (după cum o fac de obicei) nu conlucrativă, ci goală.

Intervenţia lui Syedr nu a fost convingătoare – a dat impresia că se decisese să-şi spună cuvântul cu următoarea petiţie care avea să-i ajungă pe birou, şi a avut ghinionul să fie a mea, un caz pe marginea căruia era greu să pledezi – şi motivaţiile sale îndoielnice. Dacă aş fi avut înclinaţii politice, nu i-aş fi urmat sub nicio formă iniţiativa. Dar, pentru precauţia sa, exista un motiv.

Puterile Breşei sunt, în comparaţie cu cele ale autorităţilor noastre şi cele ul-qomane, aproape fără de limită, înspăimântătoare, în mod potenţial, cu uşurinţă. Ceea ce limitează Breşa este simplul fapt că acele puteri sunt cum nu se poate de specifice în amănunţime. Stăruinţa ca acele circumstanţe să fie urmate cu sfinţenie este o precauţie necesară pentru oraşe.

Iar acesta este motivul pentru care există acest echilibru ocult între Besźel, Ul Qoma şi Breşă. În situaţii diferite faţă de diferitele breşe acute şi de necontestat, cum sunt cele legate de crime, accidente şi dezastre (deversări toxice, explozii de gaz, un borfaş deranjat mintal comiţând atacuri de cealaltă parte a graniţelor municipale), comisia cercetează fiecare invocare potenţială – care sunt cu toatele, până la urmă, situaţii în care Besźel şi Ul Qoma se dezbară de orice putere.

Chiar şi după evenimentele acute, cărora nicio persoană sănătoasă la minte nu li s-ar putea opune, reprezentanţii comisiei celor două oraşe examinează cu grijă justificările post-facto pe care le folosiseră pentru intervenţiile Breşei. Ar putea, tehnic, să pună sub semnul întrebării pe oricare dintre acestea: ar fi absurd să facă aşa ceva, dar comisia nu le va submina autoritatea, netrecând prin moţiunile importante.

Cele două oraşe au nevoie de Breşă, pentru a fi ele însele. Şi fără oraşe şi integritatea lor impusă, Breşa n-ar însemna nimic, chiar şi cu întreaga-i putere terifiantă. Corwi mă aştepta.

— Deci? Îmi dădu o cafea. Ce au spus?

— Ei bine, o să fie predat cazul. Dar m-au cam făcut să mă dau peste cap. Am mers spre maşina de poliţie. Toate străzile din jurul Sălii Ligamentului erau haşurate, iar noi ne-am croit drum, nevăzând, printr-un grup de prieteni ul-qomani, până-n locul în care parcase Corwi. Îl ştii pe Syedr?

— Porcul ăla fascist? Sigur.

— A-ncercat să facă să pară ca şi cum n-ar fi vrut să lase cazul să ajungă la Breşă. A fost ciudat.

— Ei urăsc Breşa, nu-i aşa? NatBlocul?

— Ciudat s-o urăşti. Ca şi cum ai urî aerul sau ceva de genul. Şi el e naţionalist, şi fără Breşă nu e nici Beszél.

— E complicat, nu-i aşa? zise ea, deoarece chiar dacă avem nevoie de ei, este un semn de dependenţă că suntem în situaţia asta. Naţionaliştii sunt divizaţi, în orice caz, în cei care caută balanţa puterii şi triumfalişti. Poate că el este un trimfalist. Ei consideră că Breşa protejează Ul Qoma, singurul obstacol pentru ca Beszél să preia controlul.

— Vor să preia controlul asupra Ul Qomei? Trăiesc într-o lume de vis dacă-şi închipuie că Beszélul ar putea câştiga. Corwi îmi aruncă o privire. Ştiam amândoi că era adevărat. În orice caz, este adusă în discuţie. Cred că poza.

— Este un idiot. Vreau să zic, pe lângă faptul că este fascist, nu este prea isteţ. Când o să primim aprobarea?

— Peste o zi sau două, cred. Vor vota toate moţiunile aduse în faţa lor astăzi. Cred.

De fapt, nu ştiam cum era făcută organizarea.

— Deci, între timp ce facem? zise răspicat.

— Păi, ai destule alte chestii cu care să-ţi ocupi timpul, nu? Ăsta nu-i singurul tău caz. M-am uitat la ea în vreme ce mergeam cu maşina.

Am trecut de Sala Ligamentului, cu tot cu imensa ei intrare, ca o peşteră seculară, făcută de mâna omului. Clădirea este cu mult mai mare decât o catedrală, mai mare decât un circ roman. Este deschisă în masivele sale laterale de est şi de vest. La nivelul solului şi cam pentru primii cincisprezece metri boltiţi, deasupra ei, se află o stradă intens circulată, pe jumătate împrejmuită, punctată cu stâlpi, direcţiile de circulaţie fiind separate de ziduri, stop-startate cu puncte de control.

Pietoni şi vehicule veneau şi treceau. Maşini şi dube intrau în ea, în apropierea noastră, pentru a aştepta la cel mai estic punct unde actele lor erau verificate şi li se dădea permisiunea de a părăsi Beszélul. Nu atât de multe, dar un flux constant. Mai mulţi metri, prin interstiţiul de punct de control intern de sub arcul sălii, un alt şir aflat în aşteptare la porţile de vest ale clădirii, pentru a intra în Ul Qoma. Un proces inversat pe celelalte benzi.

Apoi vehiculele cu aprobările lor ştampilate de a trece dincolo ieşeau pe la capătul opus faţă de cel prin care intraseră şi pătrundeau într-un oraş străin. De multe ori mergeau în sensul opus, pe străzile haşurate din Oraşul Vechi sau din Oraşul Vechi, prin acelaşi loc pe care-l ocupaseră cu câteva minute mai devreme, cu toate că într-un nou teritoriu juridic. Dacă cineva avea nevoie să meargă la o casă învecinată din punct de vedere fizic cu a lui, dar în oraşul învecinat, aceasta se afla pe un drum diferit, într-o putere neprietenească. Asta-i ceea ce străinii rareori înţeleg. Un locuitor besź nu poate face câţiva paşi până la casa de alături fără Breşă.

Dar trecând prin Sala Ligamentului, el sau ea ar putea părăsi

Besźelul, iar la capătul sălii ar putea ieşi exact în acelaşi loc (în mod corporal) în care se aflase, dar într-o altă ţară, ca turist, un vizitator care se minunează de toate câte le vede, pe o stradă care împărţea aceeaşi latitudine-longitudine cu propria adresă. O stradă pe care n-o mai vizitase până acum, a cărei arhitectură o nevăzuse întotdeauna, la casa ul-qomană aflată chiar lângă – şi la un întreg oraş distanţă de – propria clădire, de nevăzut acum că se afla acolo, după drumul făcut prin Breşă, înapoi acasă.

Sala Ligamentului, precum mijlocul unei clepsidre, punctul de intrare şi de ieşire, buricul dintre oraşe. Întregul edificiu, ca o pâlnie, lăsând vizitatorii să treacă dintr-un oraş în celălalt şi invers.

Sunt puţine locurile care nu sunt haşurate şi care nu împart spaţiul comun, şi unde Besźelul este întrerupt de o bucată subţire din Ul Qoma. Pe când eram copii, ne străduiam să nevedem Ul Qoma, după cum ne formaseră, fără contenire, părinţii şi profesorii noştri (ostentaţia cu care noi şi contemporanii noştri ul-qomani eram obişnuiţi să ne neobservăm unii pe ceilalţi, atunci când eram aproape din punct de vedere spaţial, era impresionantă). Obişnuiam să aruncăm pietre prin alteritate, să mergem pe lungul drum şi să le ridicăm din nou, întrebându-ne dacă făcuserăm ceva greşit prin asta. Breşa, bineînţeles, nu s-a manifestat niciodată. Făceam la fel cu şopârlele locale. Erau întotdeauna moarte când le ridicam, şi ziceam că micul zbor prin Ul Qoma le omorâse, cu toate că de vină ar fi putut fi, la fel de bine, şi aterizarea.

— Nu va mai fi pentru mult timp bătaia noastră de cap, am spus, privind câţiva turişti ul-qomani ieşind în Besźel. Mahalia, vreau să zic. Byela. Fulana Detail.

Capitolul Şapte

Să zbori către Beszél de pe Coasta de Est a Statelor Unite implică schimbatul avioanelor cel puţin o dată, iar asta este o alegere bună. Este o călătorie ştiută de toţi ca fiind extrem de complicată de făcut. Sunt curse directe către Beszél din Budapesta, Skopje şi, probabil cea mai bună alegere pentru un american, din Atena. Din punct de vedere tehnic, Ul Qoma ar fi fost mai dificilă pentru ei, din cauza blocadei, dar tot ce trebuiau să facă era să tragă o fugă până-n Canada şi ar fi putut zbura direct. Către Noul Lup existau mai multe facilităţi.

Soţii Geary ajungeau pe aeroportul Halvic din Beszél la 10 dimineaţa. Deja o pusesem pe Corwi să le transmită prin telefon ştirea legată de moartea fiicei lor. I-am spus că aveam de gând să-i însoţesc chiar eu pentru identificarea trupului, cu toate că putea să mi se alăture dacă voia. A vrut.

Am ajuns devreme la aeroport, în caz că şi avionul avea să sosească mai devreme. Am băut câte-o cafea proastă de la corespondentul Starbucks din terminal. Corwi m-a întrebat din nou despre activităţile Comisiei de Supraveghere. Am întrebat-o dacă a părăsit vreodată Beszélul.

— Sigur, zise ea. Am fost în România. Am fost în Bulgaria.

— Turcia?

— Nu. Tu?

— Am fost. Şi-n Londra. Moscova. Paris, o dată, acum mult timp, şi în Berlin. În Berlinul de Vest, aşa cum era înainte să se reunească.

— Berlin? spuse ea.

Aeroportul nu era prea aglomerat: în mare parte, beszi care se întorceau, sau cel puţin aşa păreau, plus câţiva turişti şi călători comerciali din Europa de Est. Este greu să fii turist în Beszél sau în Ul Qoma – câte destinaţii de petrecere a sărbătorilor programează examinări înainte să te lase să intri? – dar oricum, cu toate că nu am fost, am văzut un film despre destul de recentul aeroport din Ul Qoma, aflat cam la 26–27 de kilometri în sud-est, de-a lungul Bulkya Sound din Lestov, şi are hăt mai mult trafic decât noi, deşi condiţiile de vizitare nu erau cu mult mai permisive decât ale noastre. Fusese reconstruit în urmă cu câţiva ani, devenind dintr-un aeroport mai mic decât al nostru, unul mai mare, asta în urma câtorva luni de construit frenetic. De deasupra terminalelor sale străluceau oglinzi în formă de semiluni, al căror design era semnat de Foster sau ceva de genul.

Un grup de evrei ortodocşi fuseseră aşteptaţi de rudele lor de aici, judecând după haine, mult mai puţin devotate. Un ofiţer de securitate gras îşi lăsă arma să se bălăbănească pentru a se scărpina-n bărbie. Mai erau câţiva directori executivi, îmbrăcaţi în costume intimidante, de la acele sosiri recente de pulbere de aur, noii noştri prieteni super-

tehnologizaţi, chiar şi americani, găsindu-şi şoferii care-i aşteptau cu semne-n braţe pentru membrii din comitetul de conducere al Sears and Core, Shadner, VerTech, acei executivi care nu ajungeau în propriile lor avioane şi nu aterizau cu elicopterul pe propriile helipaduri. Corwi mă văzu citindu-i.

— De ce naiba ar vrea cineva să investească aici? zise ea. Crezi că măcar îşi amintesc că au acceptat asta? Trebuie că guvernul le dă Rohypnol în aceste deplasări pe care tot le fac.

— Vorbărie defetistă tipică besź, doamnă poliţist. Asta-i ceea ce ţine ţara asta pe loc. Mai-marii noştri, Buric, Nyisemu şi Syedr, îşi fac întocmai munca pe care le-o încredinţăm.

— Sigur, zise ea. Serios acum, uită-te la tipii ăştia când ies, jur că se vede panica din ochii lor. Am văzut acele maşini care-i cară prin oraş, la puncte turistice, haşurări şi toate cele. Se uită la atracţiile turistice, cu siguranţă: săracii de ei încearcă să găsească locuri pe unde să fugă. Am arătat înspre un panou: avionul aterizase.

— Deci ai vorbit cu supraveghetoarea Mahaliei? am spus eu. Am încercat s-o sun de câteva ori, dar nu am putut să dau de ea, iar ei nu vor să-mi dea numărul de mobil.

— Nu pentru mult timp, zise Corwi. Am dat de ea la centru – este un fel de centru de cercetare care face parte din şantierul arheologic din Ul Qoma. Profesoara Nancy este una dintre ştabi, are o mulţime de studenţi. În orice caz, am sunat-o şi a confirmat că Mahalia era una dintre studentele ei, că nimeni n-a mai văzut-o de o vreme, şi aşa mai departe. I-am spus că avem motive să credem puncte puncte. A fost foarte şocată.

— Mda?

— Sigur. Era… a tot îndrugat despre ce studentă grozavă era Mahalia, despre cum nu-i venea să creadă ce s-a întâmplat, şi tot aşa. Deci ai fost în Berlin. Vorbeşti germană prin urmare?

— Vorbeam, i-am zis. *Ein bisschen.*

— Ce căutai acolo?

— Eram tânăr. Am fost la o conferinţă. „Păstrarea ordinii în oraşele împărţite". Ţineau prelegeri despre Budapesta, Ierusalim şi Berlin, Besźel şi Ul Qoma.

— La naiba!

— Ştiu, ştiu. Asta ziceam şi noi la timpul respectiv. Complet lipsite de sens.

— Oraşe *împărţite?* Mă mir că ţi-au dat voie de la academie să pleci.

— Ştiu, aproape că-mi simţeam cheful evaporându-se în faţa patriotismului altora. Supraveghetorul meu zicea că nu este numai o înţelegere greşită a statutului nostru, ci o *insultă adusă Besźelului.* Nu greşea, bănuiesc. Dar era o călătorie subvenţionată în afară, chiar aveam de gând să o refuz? A trebuit să-l conving. Măcar am întâlnit primii mei ul-qomani, care reuşiseră la rândul lor să-şi învingă mânia. Am întâlnit unul în mod particular la discotecă, din câte-mi amintesc.

Ne-am făcut partea în domolirea tensiunilor internaţionale, cu *99 Luftballons* pe fundal.

Corwi râse zgomotos, dar pasagerii începură să treacă, aşa că ne-am luat feţele serioase pentru momentul în care soţii Geary aveau să iasă.

Ofiţerul de imigrare care-i escorta ne-a văzut şi a dat discret din cap, lăsându-i să vină la noi. Puteau fi recunoscuţi din fotografiile care ne fuseseră trimise de către omologii noştri americani, dar i-aş fi găsit oricum. Aveau mina pe care o văzusem numai la părinţii rămaşi fără copii: chipurile lor erau pământii, umflate din cauza epuizării şi a mâhnirii. Merseră târşâit prin îmbulzeală, ca şi cum ar fi avut cu 15 sau 20 de ani mai mult decât vârsta lor adevărată.

— Domnul şi doamna Geary? Îmi exersasem engleza.

— Oh, făcu ea, femeia. Îşi întinse mâna. Oh da, dumneavoastră sunteţi domnul Corvi, nu-i aşa…

— Nu, doamnă. Eu sunt Inspectorul Tyador Borlú de la BCE-ul din Besźel. Am strâns mâna ei şi pe a soţului ei. Aceasta este ofiţerul Lizbyet Corwi. Domnule, doamnă Geary, îmi pare – ne pare – sincer rău de pierderea suferită.

Cei doi clipiră ca nişte animale, dădură din cap şi-şi deschiseră gurile, dar nu spuseră nimic. Mâhnirea lor îi făcea să pară proşti. Era crud.

— Pot să vă conduc la hotelul dumneavoastră?

— Nu, mulţumim, Inspectore, spuse domnul Geary. Am aruncat o privire la Corwi, dar ea urmărea ce se spunea, mai mult sau mai puţin – comprehensiunea ei era bună. Am vrea să facem, am vrea să facem lucrul pentru care suntem aici. Doamna Geary strânse de poşetă şi-i dădu iar drumul. Am vrea s-o vedem.

— Desigur. Vă rog. I-am condus la maşină.

— O s-o vedem pe doamna profesoară Nancy? întrebă domnul Geary în vreme ce Corwi şofa. Şi pe prietenii lui May?

— Nu, domnule Geary, am zis. Nu putem să facem asta, din păcate. Ei nu se află în Besźel. Ei sunt în Ul Qoma.

— Ştii asta, Michael, ştii cum merg lucrurile aici, zise nevastă-sa.

— Da, da, îmi spuse el mie, de parcă acelea ar fi fost cuvintele mele. Da, îmi pare rău, daţi-mi voie să… Eu doar vreau să vorbesc cu prietenii ei.

— Se poate aranja, domnule, doamnă Geary, am zis. O să vedem de telefoane. Şi… Mă gândeam la o trecere prin Sala Ligamentului. Va fi nevoie să vă escortăm în Ul Qoma. După ce vom fi rezolvat lucrurile aici.

Doamna Geary se uită la soţul ei. Acesta se holba la acumularea de străzi şi maşini din jurul nostru. Câteva dintre pasajele superioare de care ne apropiam se aflau în Ul Qoma, dar eram convins că el n-avea să se stăpânească în a se uita la ele. Nu i-ar fi păsat nici dacă ar fi ştiut că nu trebuie să o facă. Pe drum avea să se facă văzută o privelişte ilicită,

scânteietoare, spre o Zonă de Economie Rapidă Ul Qomană, plină de artă publică teribilă şi de dimensiuni considerabile.

Soţii Geary purtau amândoi eşarfe de vizitatori în culori besźe, dar pe cât de rari erau cei care primeau avizul de intrare din pură compasiune, pe-atât nu aveau pic de instruire turistică şi înţelegere a politicii şi graniţelor locale. Recent văduviţi, erau complet indiferenţi, din cauza durerii. Pericolele breşării lor erau mari. Trebuia să-i protejăm să nu comită, fără ştiinţa lor, crime care i-ar fi adus în situaţia de deportare. Până ce înmânarea situaţiei către Breşă avea să fie făcută oficială, trebuia să facem pe dădacele: nu trebuia să-i lăsăm singuri pe soţii Geary câtă vreme aceştia erau treji.

Corwi nu se uită la mine. Trebuia să fim atenţi. Dacă soţii Geary ar fi fost turişti sau vizitatori pe termen lung, ar fi fost puşi să treacă printr-o instruire obligatorie şi să treacă de examenul riguros de intrare, atât în forma lui teoretică, precum şi în cea practică, de jucare a unui rol, spre a se califica pentru vizele lor. Ar fi ştiut, măcar în linii mari, însemnătăţile cheie ale arhitecturii, îmbrăcămintei şi comportamentului, gesturi şi culori scoase în afara legii, detalii obligatorii – şi, depinzând de profesorul lor besź, presupusele diferenţieri în ceea ce priveşte fizionomia naţională – deosebind Besźelul de Ul Qoma şi pe cetăţenii lor. Ar fi ştiut puţintel şi despre Breşă (nu că noi, localnicii, ştiam prea multe). În mod crucial, ar fi ştiut suficient de mult pentru a evita breşele evidente din partea lor.

După cursul de două săptămâni sau oricât de mult ar fi durat, nimeni nu s-ar fi aşteptat de la vizitatori să fi metabolizat acel instinct pre-discursiv profund pentru graniţele noastre pe care besźii şi ul-qomanii îl au, să fi avut acele cunoştinţe elementare de nevedere. Dar noi am insistat ca ei să se poarte ca şi cum aşa ar fi stat lucrurile. Noi şi autorităţile ul-qomane ne aşteptam din partea vizitatorilor să fi păstrat o etichetă strict vădită, neinteracţionând deloc cu oraşul nostru învecinat şi cu care ne intersectam, deşi în mod normal observându-l.

De vreme ce sancţiunile pentru breşă sunt severe şi cele două oraşe depind de asta, breşa trebuie să fie dincolo de orice îndoială. Cu toţii bănuim că, în vreme ce suntem experţi de o bună bucată de timp în a-l nevedea, turiştii din ghetoul Besźelului Vechi observă pe furiş podul Yal Iran, cu faţada lui de sticlă, al Ul Qomei, cu care se învecinează, topologic vorbind. Privind în sus la panglicile fâlfâind ale baloanelor de parada Zilei Vântului din Besźel, cu siguranţă că nu pot (cum putem noi) să nu observe turnurile înălţate în formă de lacrimă din districtul palatului din Ul Qoma, lângă ele, deşi într-o cu totul altă ţară.

Cât timp nu arătă cu degetul şi nu cască gura (motiv pentru care niciunui străin sub 18 ani nu i se permite intrarea, decât în anumite situaţii speciale), toată lumea implicată în proces poate admite posibilitatea că nu este vorba de breşă. Este vorba de tocmai acea înfrânare pe care instruirea de dinaintea acordării vizei o predă, mai degrabă decât o nevedere riguroasă precum cea a unui localnic, iar cei

mai mulţi novici au atâta minte încât să înţeleagă asta. Noi toţi, inclusiv Breşa, tindem să-i considerăm nevinovaţi pe vizitatori ori de câte ori este posibil.

În oglinda maşinii am văzut-o pe doamna Geary privind un camion care trecea. Eu l-am nevăzut deoarece se afla în Ul Qoma.

Aceasta conversa şoptit cu soţul ei din când în când – engleza sau auzul meu trebuie să nu fi fost atât de bune pentru a-mi da seama ce spuneau. În mare parte a timpului au stat tăcuţi, fiecare într-o parte, privind prin geamurile maşinii.

Shukman nu era în laborator. Poate că ştia cum este şi cum ar fi părut celor veniţi să identifice cadavrul. Nici eu nu aş fi vrut să fiu întâmpinat de el în aceste circumstanţe. Hamzinic ne-a condus către camera de depozitare. Părinţii ei au suspinat în acelaşi timp, intrând şi văzând silueta de sub cearşaf. Hamzinic a aşteptat cu respectul cuvenit pentru ca ei să-şi ia inima-n dinţi, iar atunci când mama a dat din cap, el a descoperit faţa Mahaliei. Părinţii ei suspinară din nou. O priviră îndelung, iar după câteva secunde lungi mama ei îşi duse mâna la faţă.

— Oh, oh da, ea este, zise domnul Geary. Plângea. Ea este, ea e fata mea, mai spuse el de parcă am fi cerut o identificare formală din partea sa, ceea ce nu era cazul. Ei doriseră să o vadă. Am dat din cap ca şi cum asta ar fi fost o informaţie folositoare pentru noi şi i-am aruncat o privire lui Hamzinic, care puse la loc cearşaful şi se făcu ocupat, în vreme ce noi i-am condus pe părinţii Mahaliei afară.

— Nu vreau, nu vreau să *merg* în Ul Qoma, spuse domnul Geary. Eram obişnuit să aud acea emfază pusă pe verb din partea străinilor: se simţea ciudat folosind-o. Îmi pare rău, ştiu că se poate să fie ceva destul de greu de pus la punct, dar vreau să văd unde ea…

— Desigur, i-am zis.

— Desigur, zise şi Corwi.

Corwi putea să ţină pasul cu o anumită cantitate de engleză, şi vorbea când şi când. Luam prânzul împreună cu soţii Geary la *Regina Czezille,* un hotel îndeajuns de confortabil cu care poliţia din Besźel avea un aranjament valabil de multă vreme. Personalul avea experienţă în a acorda acea asistenţă, aproape ca o recluziune făcută pe furiş, pe care vizitatorii necalificaţi o necesitau.

James Thacker, un membru al ambasadei Statelor Unite, aflat undeva pe la jumătate în lanţul ierarhic şi având în jur de 28–29 de ani, ni se alăturase. Vorbea din când în când cu Corwi într-o besźă excelentă. Ferestrele sălii de mese erau îndreptate spre extremitatea nordică a Insulei Hustav. Vasele fluviale treceau (în ambele oraşe). Soţii Geary piguleau din peştele lor cu piper.

— Ne gândiserăm că v-ar plăcea să vizitaţi locul de muncă al fiicei dumneavoastră, am zis eu. Am fost în tratative cu domnul Thacker şi omologii săi din Ul Qoma pentru actele necesare pentru a vă duce acolo prin Sala Ligamentului. Într-o zi sau două cred că se rezolvă.

— Şi… aţi spus că, aţi spus că asta este pentru Breşă acum? spuse

doamna Geary. Aţi spus că nu ul-qomanii se vor ocupa de investigaţie, ci această Breşă, nu? Se holbă la mine cu o neîncredere nemaipomenită în ochi. Deci când vom vorbi cu ei?

I-am aruncat o privire lui Thacker.

— Asta nu se va întâmpla, am spus. Breşa nu este precum poliţia din Besźel sau din Ul Qoma.

— Nu…

— Inspectore Borlú, daţi-mi voie să explic asta, zise Thacker.

Acesta ezită. Voia ca eu să plec. Orice explicaţie dată în prezenţa mea ar fi trebuit să fie destul de rafinată: singur, cu alţi americani, ar fi putut emfaza despre cât de ridicole şi dificile sunt aceste oraşe, cât de rău le părea lui şi colegilor săi de complicaţiile adăugite ale unei crime petrecute în Besźel şi aşa mai departe. Ar fi putut insinua. Era un impediment, un antagonism, să fie nevoit să aibă de-a face cu o forţă disidentă precum Breşa.

— Nu ştiu câte cunoaşteţi despre Breşă, domnule şi doamnă Geary, dar nu este… precum alte puteri. Aveţi vreo idee despre… capacităţile ei? Breşa este, ah, deosebit de rezervată. Noi, cei de la ambasadă, nu avem niciun contact cu… niciunul dintre reprezentanţii Breşei. Îmi pot închipui cât de ciudat trebuie să sune asta, dar… pot să vă asigur că recordul Breşei în privinţa judecării criminalilor este, ah, fenomenal. Impresionant. Vom primi vorbă despre progresul acesteia şi asupra oricărei acţiuni pe care ar lua-o împotriva oricui e considerat responsabil.

— Asta înseamnă că… spuse domnul Geary. Aici există pedeapsa cu moartea, nu-i aşa?

— Şi în Ul Qoma? zise soţia sa.

— Aşa este, spuse Thacker. Dar nu despre asta-i vorba. Domnule şi doamnă Geary, prietenii noştri din Besźel şi Ul Qoma sunt pe cale să invoce *Breşa* pentru a se ocupa de moartea fiicei dumneavoastră, aşa că legile besźe şi ul-qomane sunt destul de irelevante. Sancţiunile, ah, de care dispune Breşa sunt cam fără limite.

— Să invoce? zise doamna Geary.

— Există nişte protocoale, am spus eu. Care să fie urmate. Înainte ca Breşa să se manifesteze spre a avea grijă de asta.

Domnul Geary:

— Cum rămâne cu judecata?

— Aceasta se va petrece *in camera,* am răspuns eu. Toate tribunalele Breşei sunt secrete.

— Noi nu vom depune mărturie? Nu vom vedea nimic? Domnul Geary era stupefiat. Lucrurile acestea trebuie că fuseseră explicate mai înainte, dar se ştie cum este. Doamna Geary îşi scutura capul de furie, dar fără ca soţul ei să fie surprins.

— Mă tem că nu, spuse Thacker. Este o situaţie unică aici. Pot să vă garantez cu o anumită siguranţă că acela care a făcut asta nu va fi numai prins, ci va fi pus în faţa, ah, unei judecăţi destul de severe.

Ucigaşul Mahaliei Geary ar fi putut fi compătimit din acest punct de vedere. Eu nu-l compătimeam.

— Dar asta este…

— Ştiu, doamnă Geary, îmi pare sincer rău. Nu există şi alte servicii precum acesta în funcţiune. Ul Qoma, Besźelul şi Breşa… Acestea sunt nişte situaţii unice.

— Doamne Dumnezeule. Ştiţi, e vorba despre… toate aceste lucruri de care era interesată Mahalia, spuse domnule Geary. Oraşul, oraşul, celălalt oraş. Besźel – pronunţase *Bezzel* – şi Ul Qoma. Şi or sinea.

Nu am înţeles acele ultime cuvinte.

— *Or sinii,* zise ea. Am ridicat privirea. Nu este Orsinea, este Orciny, dragă.

Thacker îşi ţuguie cu politeţe buzele din cauza neînţelegerii şi scutură din cap întrebător.

— Cum aţi spus, doamnă Geary? am zis eu. Ea se jucă cu geanta sa. Corwi scoase, în linişte, o agendă la iveală.

— Acestea sunt lucrurile de care era interesată Mahalia, spuse doamna Geary. Asta studia ea. Voia să-şi dea doctoratul în asta. Domnul Geary zâmbi strâmb, indulgent, mândru, uimit. Se descurca foarte bine. Ne-a spus şi nouă câte ceva despre asta. Sună de parcă acel Orciny era într-un fel ca şi Breşa.

— Încă de când a venit pentru prima dată aici, spuse domnul Geary. Asta voia ea să facă.

— Este adevărat, prima dată a venit aici. Vreau să zic… aici, în Besźel, nu-i aşa? A venit aici mai întâi, dar apoi a zis că trebuie să se ducă în Ul Qoma. N-o să vă mint, Inspectore, eu credeam că-i vorba cam despre acelaşi loc. Ştiu că m-am înşelat. Şi acolo a stat să lucreze.

— Orciny… este un fel de poveste folclorică, i-am spus lui Thacker. Mama Mahaliei încuviinţă, tatăl ei privi în altă parte. Nu este chiar ca Breşa, doamnă Geary. Breşa este reală. O putere. Dar Orciny este… Am ezitat şi cuvintele n-au mai ieşit.

— Cel de-al treilea oraş, îi spuse Corwi lui Thacker în besźă, care îşi încreţi iar fruntea de mirare. Când văzu că nu dă niciun semn de înţelegere, ea mai zise: Un secret. Un basm. Între celelalte două.

Thacker dădu din cap şi se uită la ea, fără interes: *Oh.*

— Iubea acest loc, spuse doamna Geary. Părea plină de dor. Adică, îmi pare rău, adică Ul Qoma. Suntem aproape de locul în care a trăit? Din punct de vedere pur fizic, global-topic, pentru a folosi termenul unic pentru Besźel şi Ul Qoma, nefolositor în oricare altă parte, da, eram. Nici eu şi nici Corwi nu am dat curs întrebării, de vreme ce era una complicată. Îl studia de ani de zile, de când a citit prima oară o carte despre oraşe. Profesorii ei întotdeauna au dat de înţeles că se descurca excelent în munca ei.

— V-a plăcut de profesorii ei? am zis eu.

— Oh, nu i-am cunoscut niciodată. Dar mi-a arătat ea câte ceva din ce făceau, mi-a arătat un website pentru nişte conferinţe la care a dat o

mână de ajutor în desfăşurarea lor.

— Vorbiţi despre doamna profesoară Nancy?

— Cu dânsa se consulta, da. Mahaliei îi plăcea de ea.

— Munceau bine împreună? Corwi mă privi când am întrebat asta.

— Oh, nu ştiu să vă spun. Doamna Geary chiar râse. Mahalia părea să se certe cu ea mai tot timpul. Păreau că nu se înţeleg în prea multe privinţe, dar când am întrebat-o *Şi* asta *cum merge pentru tine?* mi-a zis că *Bine.* A spus că le plăcea să nu cadă de acord, că astfel învăţa mai mult.

Aţi ţinut pasul cu munca fiicei dumneavoastră? am întrebat eu. I-aţi citit eseurile? V-a povestit despre prietenii ei ul-qomani?

Corwi se fâţâi pe scaun. Doamna Geary îşi scutură capul.

— Oh, nu, făcu ea.

— Inspectore, zise Thacker.

— Chestiile pe care le-a făcut chiar nu erau genul de lucruri pe care… de care eram cu adevărat interesată, domnule Borlú. Vreau să spun că de când era ea acolo, sigur că poveştile din ziare despre Ul Qoma ne atrăgeau atenţia puţin mai mult ca înainte, şi sigur că le citeam. Dar câtă vreme Mahalia era fericită, eu, noi eram fericiţi. Fericiţi că făcea ce voia, ştiţi.

— Inspectore, cam pe când consideraţi că vom primi actele de deplasare în Ul Qoma? întrebă Thacker.

— Curând, bănuiesc. Şi era? Fericită?

— Oh, cred că… zise doamna Geary. Sunt întotdeauna drame, ştiţi.

— Mda, făcu tatăl ei.

— Acum, spuse doamna Geary.

— Oh? am făcut eu.

— Ei, acum nu era… doar că era mai stresată în ultimul timp, ştiţi. I-am spus că avea nevoie să vină acasă pentru o vacanţă – ştiu, să vină acasă nu prea sună a mare vacanţă, dar ştiţi – dar a spus că făcea un adevărat progres, că ar fi fost pe cale să facă o descoperire în munca ei.

— Şi unele persoane erau ofticate pe treaba asta, zise domnul Geary.

— Dragă.

— Erau. Ea ne-a zis.

Corwi se uită confuză la mine.

— Domnule şi doamnă Geary…

În vreme ce Thacker zise asta, eu i-am explicat repede lui Corwi în besźă:

— Nu-i vorba de oftică, de boală. Ei sunt americani – vor să zică supăraţi. Cine era ofticat? i-am întrebat. Profesorii ei?

— Nu, zise domnul Geary. La naiba, cine credeţi că a făcut asta?

— John, te rog, te rog…

— La naiba, ce naiba este Prima Qoma? spuse domnul Geary. Nici măcar nu ne-aţi întrebat cine credem noi că a făcut asta. Nici măcar nu

ne-aţi întrebat. Credeţi că nu ştim?

— Ce v-a spus ea? am întrebat eu.

Thacker stătea în picioare acum, mişcându-şi mâinile în semn de *calmaţi-vă, oameni buni.*

— Un vierme la o conferinţă i-a zis că munca ei e trădare de ţară. Cineva a pus ochii pe ea încă de când a ajuns pentru prima oară aici.

— John, te rog, le amesteci. Prima dată, când acel om i-a spus asta, ea era aici, *aici* aici, în Besźel, nu în Ul Qoma, iar aia nu se numea Prima Qoma, îi zicea Adevăraţii Cetăţeni sau ceva de genul…

— Staţi puţin, ce? am zis. Prima Qoma? Şi… ea era în Besźel?

— Stai puţin, şefu', este… spuse Corwi repede în besźă.

— Cred că trebuie să ne oprim o clipă, spuse Thacker. Le luă partea soţilor Geary de parcă le-ar fi fost adusă o ofensă, iar eu mi-am cerut scuze de parcă i-aş fi ofensat. Aceştia ştiau că se aştepta de la ei să stea în hotelul lor. Aveam doi poliţişti, postaţi la parter, pentru a asigura respectarea conformităţii. Le-am spus că aveam să-i înştiinţăm atunci când primeam ştiri că actele lor de călătorie ar fi ajuns, şi că aveam să ne întoarcem a doua zi. Între timp, dacă aveau nevoie de ceva anume sau de vreo informaţie – le-am lăsat numerele mele de telefon.

— El va fi găsit, le spuse Corwi, în vreme ce ne pregăteam de plecare. Breşa îl va lua pe cel care a făcut asta. Asta pot să v-o promit. Afară, îmi zise: Prima Qoma este ca şi NatBloc-ul, în Ul Qoma. La fel de drăguţi ca şi ai noştri, din toate punctele de vedere, dar nu sunt bătaia noastră de cap.

— Iar Mahalia i-a făcut să le sară ţandăra.

— Aşa afirmă tatăl ei. Nu ştie…

— Ştim că a reuşit cu siguranţă să-i înfurie pe Unificaţioniştii de aici, acum ceva timp. Iar apoi a făcut la fel cu Naţionaliştii de acolo? Mai sunt oare extremişti pe care nu i-a supărat? Mergeam cu maşina. Ştii, i-am zis, acea întrunire, a Comisiei de Supraveghere… a fost destul de ciudată. Unele lucruri zise de unii oameni…

— Syedr?

— Syedr, sigur, printre alţii, unele lucruri pe care le-au spus nu au avut prea mare sens pentru mine în acel moment. Poate dacă aş fi urmărit scena politică mai îndeaproape... Poate că voi face asta. După o tăcere scurtă, am mai spus: Hai să mergem mâine la cartierul general al NatBloc-ului.

— Ce naiba, şefu'? Corwi se răsuci în scaun. Nu părea supărată, ci confuză. Ce se petrece? De ce i-ai aţâţat în felul ăla? Ştabii ăia sunt pe cale să invoce nenorocita de *Breşă* într-o zi sau două pentru a se ocupa de rahatul ăsta, şi să-l facă să plătească pe cel care i-a făcut asta Mahaliei. Ştii? Chiar dacă mai găsim vreo pistă acum, nu vom mai avea cazul, şi asta din clipă în clipă, e doar o problemă de timp.

— Mda, am făcut. M-am mişcat puţin într-o parte pentru a evita un taxi ul-qoman, nevăzându-l pe cât posibil. Mda. Dar totuşi. Sunt impresionat de cineva care-şi poate pune-n cap atâţia nebuni. Şi care

sunt cu toţii unul la gâtul celuilalt. Naţionaliştii besźi, cei ul-qomani, anti-naţionaliştii…

— Lasă Breşa să se ocupe. Ea merită Breşa, şefu', chiar tu ai spus asta. Ce pot face ei.

Să fi fost asta un gest religios pe care l-a făcut acum?

— O merită. Şi o s-o primească. I-am făcut semn să conducă-n continuare. *Avanti.* Pentru următoarele câteva ore, ne are pe noi.

Capitolul Opt

Fie sincronizarea sa era supranaturală, fie Comisarul Gadlem se folosea de vreun vicleşug instalat pe sistemul său – ori de câte ori veneam la birou, toate e-mailurile de la el erau automat în vârful listei din Inbox.

Bine, zicea ultimul său mail. *Înţeleg că dl. şi dna. G au fost instalaţi la hotel. Nu vreau să stai îngropat în hârţogărie prea mult timp (sunt convins că eşti de aceeaşi părere) aşa că numai însoţeşte-i cu politeţe te rog până sunt terminate formalităţile. Ai făcut o treabă bună.*

Orice informaţie am fi avut, trebuia ca eu să o dau mai departe atunci când sosea vremea. Nu avea niciun sens să-mi fac singur de lucru, zicea Gadlem, nici să lipsesc departamentul de timpul meu, aşa că să-mi iau piciorul de pe acceleraţie. Am scris şi am citit notiţe (nişte grafice făcute urât care ar fi fost de necitit, într-o oră, de către mine sau de oricine altcineva, cu toate că le păstram şi le îndosariam pe toate cu mare grijă – metodologia mea obişnuită). Am recitit mesajul lui Gadlem de câteva ori, rotindu-mi ochii. Probabil că am şi mormăit ceva, tare, ca pentru mine.

Am petrecut o vreme căutând numere de telefon – online şi printr-un operator aflat la celălalt capăt al telefonului – şi am dat un telefon care a făcut nişte sunete ca de cloncănit în timp ce trecea prin diferite centrale telefonice internaţionale.

— Birourile din Bol Ye’an.

Mai sunasem de două ori înainte, dar apelurile trecuseră printr-un fel de sistem automat: acum era prima dată când răspundea cineva. Illitana lui era bună, dar accentul său era nord-american, aşa că am spus în engleză:

— Bună ziua, aş dori să vorbesc cu doamna profesoară Nancy. I-am lăsat câteva mesaje pe căsuţa vocală, dar…

— Cine o caută, vă rog?

— Sunt Inspectorul Tyador Borlú, de la Brigada de Crime Extreme din Besźel.

— Oh. *Oh.* Vocea îi suna puţin mai diferit acum. Este vorba de Mahalia, nu-i aşa? Domnule Inspector, eu… Staţi puţin, o să încerc s-o găsesc pe Izzy. Urmă o tăcere seacă. Isabelle Nancy aici.

Cu anxietate în glas, aş fi bănuit că era americană dacă nu aş fi ştiut că era din Toronto. Nu semăna cu vocea de la căsuţa vocală.

— Doamna profesoară Nancy, eu sunt Tyador Borlú de la Policzia din Besźel, BCE. Bănuiesc că aţi vorbit cu colega mea, ofiţerul Corwi? Poate că mi-aţi primit mesajele?

— Inspectore, da, eu, vă rog să-mi acceptaţi scuzele. Aveam de gând să vă sun înapoi, dar a fost, totul a fost, îmi pare foarte rău…

Schimba limba din engleză într-o besźă bună.

— Înţeleg, doamnă profesoară. Îmi pare şi mie rău de domnişoara Geary. Îmi dau seama că aceasta trebuie să fie o perioadă foarte grea pentru dumneavoastră şi pentru colegii dumneavoastră.

— Eu, noi, suntem toţi în stare de şoc aici, Inspectore. Cu adevărat tulburaţi. Nu ştiu ce să vă spun. Mahalia a fost o tânără minunată, şi…

— Desigur.

— Unde sunteţi? Sunteţi… aici? Aţi vrea să ne întâlnim?

— Mă tem că acesta este un telefon internaţional, doamnă profesoară, mă aflu încă în Besźel.

— Înţeleg. Deci… cu ce pot să vă ajut, Inspectore? Este vreo problemă? Adică orice altă problemă în afară de *toate* astea, vreau să spun… I-am auzit respiraţia. Aştept să sosească părinţii Mahaliei din zi în zi.

— Da, de fapt tocmai ce am fost cu ei. Ambasada de aici înaintează documentele pentru ei şi ar trebui să ajungă la dumneavoastră în curând. Nu, v-am sunat pentru că aş vrea să ştiu mai multe despre Mahalia şi despre ocupaţiile ei.

— Iertaţi-mă, Inspectore Borlú, dar aveam impresia că… această crimă… nu veţi invoca Breşa, credeam că…?

Se calmase şi vorbea numai besźă acum, aşa că ce naiba, am renunţat la engleză, care nu era mai bună decât besźa ei.

— Da. Comisia de Supraveghere… scuzaţi-mă, doamnă profesoară, nu ştiu cât de multe cunoaşteţi despre cum stau lucrurile acestea. Dar da, responsabilitatea pentru acest caz va fi predată. Înţelegeţi cum se va întâmpla asta, totuşi?

— Cred că da.

— În regulă. Fac doar câteva treburi pe ultima sută. Sunt doar curios. Am auzit lucruri interesante despre Mahalia. Vreau să ştiu câte ceva despre munca ei. Puteţi să mă ajutaţi? Dumneavoastră aţi fost consultantul ei, nu-i aşa? Aveţi timp să vorbiţi cu mine despre asta pentru câteva minute?

— Bineînţeles, Inspectore, aţi aşteptat destul. Nu prea ştiu ce…

— Vreau să ştiu la ce lucra. Şi despre trecutul ei cu dumneavoastră şi cu programul. Şi spuneţi-mi şi despre Bol Ye'an. Studia oraşul Orciny, din câte am înţeles.

— Poftim? Isabelle Nancy era şocată. Orciny? În niciun caz. Acesta este un departament de arheologie.

— Iertaţi-mă, aveam impresia că… Ce vreţi să spuneţi, este vorba de arheologie?

— Vreau să spun că dacă studia Orciny-ul, şi ar putea fi nişte motive întemeiate pentru a face una ca asta, şi-ar fi dat doctoratul în folclor sau în antropologie sau poate literatură comparată. Dat fiind faptul că limitele disciplinelor se întrepătrund. Şi datorită faptului că Mahalia este – era – una dintr-un număr de studenţi tineri mai interesaţi de Foucault şi Baudrillard decât de Gordon Childes şi de mistrii. În voce nu i se simţea supărarea, ci tristeţea şi un vag amuzament. Dar nu am fi

acceptat-o dacă doctoratul ei nu avea să fie în arheologie.

— Deci ce era?

— Bol Ye’an este un vechi şantier arheologic, Inspectore.

— Povestiţi-mi despre el.

— Sunt convinsă că sunteţi conştient de toată această controversă despre artefactele timpurii din această regiune, Inspectore. Bol Ye’an a dat la lumină piese care au o vechime de câteva milenii. Oricărei teorii legate de Clivaj subscrii, împărţire sau convergenţă, lucrurile pe care le-am găsit precedă Ul Qoma şi Besźelul. Sunt chestii primordiale.

— Trebuie să fie ceva extraordinar.

— Cu siguranţă. Şi de asemenea, complet opace. Vă daţi seama că nu ştim mai nimic despre cultura care a produs toate aceste lucruri.

— Bănuiesc, şi de aici tot acest interes, nu?

— Păi… da. Asta *şi felul* lucrurilor de aici. Ceea ce făcea Mahalia era să încerce să decodifice ceea ce titlul proiectului ei numea „o hermeneutică a identităţii” din potrivirea mecanismelor şi aşa mai departe.

— Nu sunt sigur că înţeleg.

— Înseamnă că a făcut o treabă bună. Scopul unui doctorat este să asigure faptul că nimeni, nici chiar profesorul tău îndrumător, nu înţelege ce faci decât după câţiva ani. Glumesc, vă daţi seama. Ceea ce făcea ea ar fi avut implicaţii asupra teoriilor celor două oraşe. De unde au venit, înţelegeţi. Nu prea spunea ce face, aşa că nu eram sigură de la lună la lună unde se afla faţă de subiect, dar încă mai avea câţiva ani în care să se hotărască. Sau măcar să inventeze ceva.

— Deci ajuta cu săpăturile efective.

— Absolut. Majoritatea studenţilor noştri axaţi pe cercetare o fac. Unii pentru subiecte de cercetare primară, alţii ca parte din stipendiul lor, unii câte un pic din amândouă, alţii ca să se dea bine pe lângă noi. Mahalia era şi plătită puţin, dar în mare parte avea nevoie să pună mâinile pe artefactele necesare muncii ei.

— Înţeleg. Îmi pare rău, doamnă profesoară, am avut impresia că se axase pe Orciny…

— Poate că se axase, mă gândesc. S-a dus prima oară în Besźel, pentru o conferinţă, acum câţiva ani.

— Da, cred că am auzit despre asta.

— Corect. Ei bine, asta a provocat o mică reacţie de protest, pentru că la acea vreme era *foarte* interesată de Orciny, în totalitate, era puţin Bowdeniană, iar disertaţia pe care a ţinut-o nu a mers prea bine. I-am admirat tupeul, dar nu prea avea cum să aibă sorţi de izbândă prin asta. Când a aplicat pentru a-şi face lucrarea de doctorat – sinceră să fiu, am fost destul de mirată că voia s-o facă cu mine – am purtat o discuţie lungă cu ea despre asta. Dar… vreau să zic că era posibil ca ea încă să mai fi fost puţin intrigată de subiect, nu ştiu ce citea în timpul liber, ci doar ce scria, când am primit actualizările doctoratului ei, erau, erau în regulă.

— În regulă? am zis eu. Nu păreţi prea… A ezitat înainte să răspundă.

— Ei bine… Cinstită să fiu, am fost puţin, puţin dezamăgită. Era deşteaptă, ştiu că era, pentru că, vedeţi, la seminarii şi aşa mai departe era grozavă. Şi muncea super mult. Era o „grind”, aş zice, cuvântul din engleză, o tocilară, întotdeauna în bibliotecă. Dar capitolele ei…

— Nu erau bune?

— Erau. Pe bune, erau ok. Şi-ar fi luat doctoratul fără nicio problemă, dar nu ar fi adus o revoluţie. Îi cam lipsea acea strălucire, ştiţi? Şi ţinând cont de orele petrecute muncind la el, era destul de *subţirel.* La bibliografie şi aşa mai departe. Oricum, vorbisem cu ea despre asta şi promisese că, ştiţi, lucrează la el.

— Aş putea să-l văd?

— Sigur. Fusese luată prin surprindere. Adică, bănuiesc. Nu ştiu. Trebuie să aflu care ar fi etica în această situaţie. Eu am capitolele pe care mi le-a dat ea, dar sunt incomplete, voia să lucreze mai mult la ele. Dacă l-ar fi terminat, ar fi avut acces public şi n-ar fi fost nicio problemă, dar din moment ce lucrurile stau aşa… Pot să vă sun eu? Probabil că ea ar fi trebuit să publice din lucrarea ei sub formă de articole în jurnale, ar fi fost o treabă ca şi făcută, dar nu a publicat. Vorbisem şi despre asta, zicea că lucrează la asta.

— Ce înseamnă Bowdenian, doamnă profesoară?

— Oh. Râse. Îmi cer scuze. Este sursa acestor chestiuni legate de Orciny. Sărmanul David nu mi-ar mulţumi că folosesc termenul. Înseamnă cineva inspirat de lucrările timpurii ale lui David Bowden. Îi cunoaşteţi activitatea?

— …Nu.

— A scris o carte, cu mulţi ani în urmă. *Între Oraş şi Oraş.* Sună cunoscut? A fost o chestie bestială pentru viitorii copii ai florilor. A fost pentru prima oară, după o generaţie-ntreagă, când cineva a luat în serios Orciny-ul. Bănuiesc că nu-i chiar o surpriză că nu ai văzut-o, este încă în afara legii. În Besźel şi în Ul Qoma. N-ai s-o găseşti nici măcar în bibliotecile universitare. Într-un fel, a fost o lucrare genială, autorul a făcut o muncă arhivistică fenomenală, şi a văzut unele analogii şi conexiuni care sunt… ei bine, încă destul de remarcabile. Dar până la urmă era o divagaţie de excentric.

— Cum aşa?

— Deoarece credea în asta! Colaţionase toate referinţele, găsise altele noi, le pusese pe toate cap la cap într-un fel de mit originar, apoi le-a reinterpretat ca fiind un secret. El… Ok, aici trebuie să fiu puţin mai atentă, Inspectore, pentru că sincer, niciodată nu am crezut *într-adevăr* că el credea în asta, am crezut întotdeauna că era un fel de joc, dar cartea *spunea* că el credea. A venit în Ul Qoma, de unde s-a dus în Besźel, a reuşit, habar n-am cum, să treacă dintr-unul în celălalt, în mod legal vă asigur, de mai multe ori, şi a pretins că găsise urme ale Orciny-ului. Şi a mers şi mai departe – a spus că Orciny-ul nu era doar

un loc care existase în spaţiile libere dintre Qoma şi Besźel de la punerea temeliilor lor sau de la unirea sau împărţirea lor (nu îmi amintesc care era opinia lui legată de Clivaj): a spus că încă mai era acolo.

— Orciny?

— Întocmai. O colonie secretă. Un oraş între oraşe, locuitorii ei trăind la vedere.

— Ce? Făcând ce? Cum?

— Nevăzuţi, precum ul-qomanii pentru besźi şi viceversa. Mergând pe străzi nevăzuţi, dar cercetându-le cu privirea pe cele două. Dincolo de Breşă. Şi făcând, cine ştie? Planuri secrete. Încă se mai dezbate tema, n-am nicio îndoială, pe site-urile cu teorii ale conspiraţiei. David zicea că are de gând să intre în el şi să dispară.

— Uau.

— Exact, uau. Uau este şi cuvântul. Este foarte cunoscut. Caută pe Google şi-ai să vezi. În orice caz, prima dată când am văzut-o pe Mahalia, era obsedată. Destul de neîmpăcată. Mi-a plăcut de ea pentru că era încăpăţânată şi, Bowdeniană sau nu, avea panaş şi deşteptăciune. Dar era o glumă, înţelegeţi? Chiar mă întrebam dacă ştia asta, dacă râdea singură de ea.

— Dar nu mai lucra la asta?

— Nimeni cu o reputaţie nu ar superviza un doctorand Bowdenian. Am purtat o discuţie serioasă cu ea despre asta atunci când s-a înscris la mine, dar chiar a râs. Zicea că lăsase toate acele lucruri în urmă. Trebuie să recunosc, am fost surprinsă că venise la mine. Lucrările mele nu sunt la fel de avangardiste ca ale ei.

— Cei inspiraţi de Foucault şi de Zizek nu vă sunt pe plac?

— Îi respect, desigur, dar...

— Oare nu există, cum ar trebui să le numim, soiuri de teorii pe care le-ar fi putut lua cu ea?

— Da, dar îmi spunea că trebuie să pună mâna pe *obiectele* efective. Eu sunt o specialistă în artefacte. Colegii mei mai orientaţi spre partea filosofică ar... ei bine, nu m-aş încrede în prea mulţi dintre ei să cureţe cu peria o amforă. Am râs. Aşa că bănuiesc că avea sens pentru ea, era chiar insistentă să înveţe cum se face acea partea a lucrurilor, dar încă eram mirată. Înţelegeţi că aceste piese sunt unice, Inspectore?

— Cred că da. Am auzit toate zvonurile, desigur.

— Vă referiţi la puterile lor magice? Oh, mi-aş dori una ca asta, mi-aş dori. Dar chiar şi aşa, aceste şantiere nu au termen de comparaţie. Această cultură materială nu are pic de sens. Nicăieri în lume nu vei mai găsi ceva care seamănă cu o antichitate târzie, o lucrătură din bronz cu adevărat frumoasă şi complicată, îmbinată cu nişte chestii, ca să fiu sinceră, neolitice. Stratigrafia se duce de râpă cu asta. Face bucăţi Matricea lui Harris. Acesta-i motivul pentru care aceste şantiere sunt atât de populare printre tinerii arheologi. Şi nici măcar nu pun la

socoteală toate poveştile, pentru că doar asta sunt, dar care nu i-au oprit pe anumiţi cercetători mai neobişnuiţi să tânjească după o ocazie în care să arunce o privire. Totuşi, aş fi crezut că Mahalia ar fi încercat să meargă la Dave, nu că şi ar fi avut prea mare noroc cu el.

— Dave? Bowden? Este în viaţă? Predă?

— Desigur că este în viaţă. Dar chiar şi atunci când era obsedată de asta, Mahalia nu ar fi izbutit să-l aibă de supervizor. Pot să pun pariu că trebuie să fi vorbit cu el când s-a apucat prima oară de asta. Şi mai pot să pun pariu că a fost expediată. El a repudiat toate acestea în urmă cu ani buni. Este povara vieţii lui. Întrebaţi-l. O izbucnire din adolescenţă de care n-a reuşit să se scuture. N-a mai publicat altceva care să merite, el este omul cu Orciny pentru restul carierei sale. Vă va spune asta chiar el dacă-l întrebaţi.

— Aşa s-ar putea să fac. Îl cunoaşteţi?

— Este un coleg. Nu este un domeniu prea mare, arheologia pre-clivaj. Şi el predă la Prince of Wales, cel puţin part-time. Trăieşte aici, în Ul Qoma.

Locuia între trei şi cinci luni din an în camerele mobilate ale universităţii din Ul Qoma, în districtul academic, unde Prince of Wales şi alte câteva instituţii canadiene exploatau cu voioşie faptul că Statele Unite (pentru nişte motive jenante acum chiar şi pentru extremiştii de dreapta) boicotau Ul Qoma prin născocirea, cu entuziasm, a unor legături, academice şi economice, cu instituţiile ul-qomane.

Besźel, desigur, avea relaţii de prietenie şi cu Canada şi cu Statele Unite, dar entuziasmul combinat cu care cele două ţări se amestecau pe piaţa noastră, care mergea tot mai prost, era minimizat de acela cu care Canada crea legături cu ceea ce ei numeau New Wolf Economy, Noua Economie a Lupului. Noi eram ca un câine vagabond, sau poate ca un şobolan sfrijit. Cele mai multe animale dăunătoare şi paraziţi erau interstiţiale. Era foarte greu de dovedit că sfioasele şopârle de vreme rece care locuiau în crăpăturile zidurilor besźe trăiau numai în Besźel: cu siguranţă că mureau dacă erau exportate în Ul Qoma, dar aveau tendinţa să facă la fel şi în captivitatea besźă. Porumbeii, şoarecii, lupii, liliecii, locuiau cu toţii în ambele oraşe, erau animale haşurate. Dar conform tradiţiei negrăite, majoritatea lupilor locali, nişte animale rele, numai piele şi os, adaptate de mult să umble după mâncare prin oraş, erau în general, chiar dacă vag, considerate ca fiind besźe: numai acele câteva animale de o mărime respectabilă şi nu prea respingătoare, cu pielea numai bună de tăbăcit, după cum susţinea aceeaşi neadevărată dar puternică tradiţie, erau ul-qomane. Mulţi cetăţeni ai Besźelului evitau să încalce acest hotar categoric – întru totul inutil şi inventat – nefăcând niciodată referire la lupi.

Cei mai mulţi dintre ul-qomanişti, după cum se descria şi Nancy, erau bilocalizaţi astfel – o explicase cu un sentiment palpabil de vină, menţionând iarăşi şi iarăşi că trebuia să fie un capriciu al istoriei localizarea sit-urilor arheologice mai fecunde în zonele de totalitate ul-

qomană, sau în zonele cu haşurare abundentă ul-qomană. Prince of Wales avea un mic campus în Ul Qoma şi aranjamente legate de durata prezenţei sale acolo cu mai multe instituţii ul-qomane. David Bowden trăia o parte din ce în ce mai mare din an în Ul Qoma, şi tot mai puţin în Canada. Acum se afla în Ul Qoma. Avea, după cum îmi spusese ea, puţini studenţi, şi nişte sarcini profesorale nu prea mari, dar tot nu reuşeam să dau de el la numărul de telefon pe care ea mi-l dăduse.

Puţină cotrobăială online. A fost destul de uşor de confirmat mare parte din ce-mi spusese Isabelle Nancy. Am găsit o pagină care lista titlul lucrării de doctorat a Mahaliei (încă nu-i puseseră numele pe offline, nici nu puseseră pe pagină unul din acele tributuri online despre care eram convin că avea să vină). Am găsit lista de lucrări publicate a lui Nancy, şi pe cea a lui David Bowden. Cartea pe care Nancy o menţionase, cea din 1975, două articole cam din aceeaşi perioadă, încă un articol, după un deceniu, apoi, în mare parte, gazetărie.

Am găsit fracturedcity.org, principalul site de discuţii pentru ţăcăniţii dopplurbanologiei, obsesia legată de Ul Qoma şi Besźel (obsesia site-ului ar scandaliza opinia de bun-simţ din amândouă oraşele, dar judecând după comentariile de pe forum era frecvent, dacă nu chiar şi puţin ilegal, accesat din ambele oraşe).

De acolo, un şir de linkuri (cu neruşinare, încrezătoare în indulgenţa sau incompetenţa cenzorilor online beszi şi ul-qomani, multe erau servere cu adrese terminate în .uq şi .zb) mi-au oferit câteva paragrafe copiate din *Între Oraş şi Oraş.* Erau întocmai aşa cum sugerase şi Nancy.

Telefonul m-a făcut să tresar. Mi-am dat seama că era târziu, trecut de şapte.

— Borlú, am zis, lăsându-mă pe spătar.

— Inspectore? Oh, rahat, domnule, avem o problemă. Ceczoria la telefon. Agim Ceczoria era unul dintre ofiţerii postaţi la hotel pentru a-i supraveghea pe părinţii Mahaliei. M-am frecat la ochi şi mi-am verificat e-mailul, să văd dacă ratasem vreun mesaj. În spatele lui era zgomot, foială. Este vorba de domnul Geary… a fugit, domnule. La naiba, a… breşat.

— Poftim?

— A ieşit din cameră, domnule.

În spatele său se auzea vocea unei femei, ţipând.

— Ce naiba s-a întâmplat?

— Nu ştiu cum naiba a trecut de noi, domnule, pur şi simplu nu ştiu. Dar nu a lipsit mult timp.

— De unde ştii? Cum aţi pus mâna pe el? A înjurat din nou.

— Nu noi. Breşa a făcut-o. Sun din maşină, domnule, suntem în drum spre aeroport. Breşa ne… *escortează.* Undeva. Ne-au spus ce să facem. Cea pe care o puteţi auzi e doamna Geary. El trebuie să plece. Acum.

Corwi plecase, şi nu răspundea la telefon. Am luat o maşină fără

însemne din parcarea unităţii, dar am condus-o cu sirenele pornite, scoţând sunetele lor isterice, *gulp gulp,* pentru a putea ignora legile de circulaţie. (Numai legile besźe se aplicau pentru mine, şi prin urmare, le ignoram cu autoritate, dar legea traficului era una dintre zonele de compromis unde Comisia de Supraveghere asigura o similaritate apropiată între regulile din Besźel şi cele din Ul Qoma. Cu toate că cele două culturi de trafic nu erau identice, pentru binele pietonilor şi al maşinilor care trebuiau, nevăzând, să treacă prin destul trafic străin, vehiculele noastre şi ale lor rulau la viteze comparabile în feluri comparabile. Învăţaserăm cu toţii să evităm cu tact vehiculele de urgenţă ale vecinilor noştri, la fel cum ul-qomanii aveau să mă ignore pe mine şi, la fel de bine, vehiculele noastre.)

Nu existau curse aeriene pentru câteva ore, dar Breşa avea să-i sechestreze pe soţii Geary şi, într-un mod obscur, să-i urmărească şi să se asigure că s-au suit în avion şi, de acolo, că şi-au luat zborul. Ambasada noastră din State trebuia să fie deja informată, ca şi cea ul-qomană de altfel, şi câte-o atenţionare de „fără viză” lângă nume, pe sistemele noastre şi-ale lor. Odată ce erau afară, nu aveau să mai intre. Am alergat prin aeroportul din Besźel către biroul Policzailor şi le-am arătat insigna.

— Unde se află soţii Geary?

— În celule, domnule.

Depinzând de ce aveam să văd, pregătisem un *aveţi habar ce li s-ar întâmplat oamenilor ăstora, chiar dacă au încălcat legea, tocmai ce şi-au pierdut fata,* şi aşa mi departe, dar nu era cazul. Le dăduseră mâncare şi băutură şi-i trataseră cu atenţie. Ceczoria era cu ei în micuţa cameră. Mormăia către doamna Geary în engleza sa de bază.

Aceasta se uită la mine cu ochii înlăcrimaţi. Soţul ei, crezusem pentru o clipă, dormea pe pat. Am văzut cât de lipsit de mişcare era şi mi-am revizuit părerea.

— Inspectore, zise Ceczoria.

— Ce i s-a întâmplat?

— Este… Breşa a făcut-o, domnule. Cred că va fi ok, se va trezi în curând. Nu ştiu. Nu ştiu ce naiba i-a făcut.

Doamna Geary zise:

— Mi-aţi *otrăvit soţul…*

— Doamnă Geary, vă rog. El se ridică şi se apropie de mine, coborându-şi glasul deşi acum vorbea în besźă. Nu am ştiut nimic despre asta, domnule. A avut loc puţină agitaţie afară şi cineva a intrat în holul în care ne aflam. Chiar dacă doamna Geary ar fi putut să-l audă dacă ar fi dorit asta, ea plângea şi vorbea cu soţul său aflat în stare de inconştienţă. Geary intră împleticindu-se şi leşină. Securitatea hotelului se duce spre el, şi doar se uită la silueta asta, cineva în spatele lui Geary pe coridor; paznicii se opresc şi aşteaptă. Aud această voce: „Ştii ce reprezint. Domnul Geary a breşat. Scoateţi-l.” Ceczoria dădu din cap neputincios. Apoi, şi tot nu puteam să văd nimic foarte clar, oricine

vorbise se făcuse nevăzut.

— Cum…?

— Inspectore, nu am nici cea mai vagă idee. Îmi… Îmi asum responsabilitatea, domnule, Geary trebuie să fi trecut chiar pe lângă noi.

M-am holbat la el.

— Şi vrei un premiu pentru asta? Normal că este responsabilitatea ta. Ce a făcut?

— Nu ştiu. Breşa plecase înainte să pot scoate vreun cuvânt.

— Cum rămâne cu… Am dat din cap înspre doamna Geary.

— Ea nu a fost deportată: nu a făcut nimic. Vorbea şoptit. Dar când i-am spus că trebuie să-i luăm soţul, a zis că are să meargă cu el. Nu vrea să rămână singură pe-aici.

— Inspectore Borlú. Doamna Geary se străduia să pară că se stăpâneşte. Dacă vorbiţi *despre* mine, ar trebui să vorbiţi *cu* mine. Vedeţi ce i s-a *făcut* soţului meu?

— Doamnă Geary, îmi pare nespus de rău.

— Ar *trebui* să vă pară…

— Doamnă Geary, nu eu am făcut asta. Nici Ceczoria. Nici oricare dintre ofiţerii mei. Înţelegeţi asta?

— Oh, *Breşa, Breşa, Breşa…*

— Doamnă Geary, soţul dumneavoastră tocmai a comis o infracţiune gravă. O infracţiune gravă. Era tăcută, auzindu-i-se numai respiratul greu. Mă înţelegeţi? S-a făcut vreo greşeală aici? Am fost altceva în afară de clari în explicaţiile noastre asupra sistemului de limitări şi echilibre dintre Besźel şi Ul Qoma? Înţelegeţi că această deportare *nu are nimic de a face cu noi,* şi că nu avem absolut nicio putere pentru a face ceva în legătură cu asta, şi că el este, ascultaţi-mă, el este *incredibil de norocos,* şi că asta-i tot ce a avut? Ea nu zise nimic. În maşină am avut impresia că soţului dumneavoastră nu-i era foarte clar cum merg lucrurile pe aici, aşa că spuneţi-mi dumneavoastră, doamnă Geary, a mers ceva prost? A înţeles greşit… sfatul nostru? Cum de oamenii mei nu l-au văzut plecând? Încotro se îndrepta?

Ea încă părea ca şi cum ar fi stat să plângă, apoi aruncă o privire la soţul său culcat pe spate şi starea de spirit i se schimbă. Se îndreptă de spate şi-i şopti ceva ce nu am auzit. Doamna Geary se uita acum la mine.

— A fost în Forţele Aeriene, zise ea. Credeţi că vă uitaţi la un grăsan bătrân oarecare? Îl atinse. Nu ne-aţi întrebat niciodată despre cine ar fi putut face una ca asta, Inspectore. Nu ştiu ce să cred despre dumneavoastră, chiar nu ştiu. După cum a spus şi soţul meu, *chiar credeţi că nu ştim cine a făcut asta?* Apucă cu mâna o bucată de hârtie, o despături şi o împături, fără să se uite la ea, o scosese dintr-un buzunar lateral al genţii ei (mult prea mare pentru a fi o poşetă) şi o băgă din nou înăuntru. Credeţi că fata noastră nu vorbea cu noi? Prima

Qoma, Adevăraţii Cetăţeni, Bloc Nat… Mahaliei îi era *teamă,* Inspectore.

Tatăl ei menţionase Adevăraţii Cetăţeni şi mai înainte. Mult mai radicali în iubirea lor de Beszél decât Blocul Naţional al lui Syedr, mărşăluitori în cvasi-uniforme şi născocitori de discursuri înspăimântătoare. În stare de legalitate, dar nu cu mult. Noi nu reuşiserăm în a dovedi responsabilitatea lor pentru atacurile asupra Cartierului Ul Qoman din Beszél, asupra ambasadei ul-qomane, moscheilor, sinagogilor şi librăriilor de stânga, asupra micii, dar în creştere, populaţii a noastre de imigranţi. Noi, prin care mă refer desigur la noi, policzaii, îi găsiserăm în mai multe rânduri pe făptaşi, iar aceştia erau membri ai AC, dar organizaţia negase atacurile, drept, drept, şi niciun judecător nu i-a condamnat până acum.

— Încă nu ne-am dat seama exact cine a făcut ce şi nu ştim de ce, ci unde se ducea, spuneţi? Se ducea să afle. I-am spus că n-avea să meargă, că nu vorbea limba, că nu ştia s-o citească, dar avea nişte adrese pe care le luasem de pe internet şi un ghid de conversaţie şi ce, doar nu aveam să-i zic să *nu* se ducă? Să nu se ducă? Sunt atât de mândră de el. Adevăraţii Cetăţeni o urau pe Mahalia de ani de zile, încă de când a ajuns aici.

— Scoase de pe internet?

— Şi vreau să zic *aici,* în Beszél. Când a venit la acea conferinţă. Apoi, aceeaşi chestie cu alţii, în Ul Qoma. Aveţi de gând să-mi spuneţi că nu există nicio legătură? Ea ştia că-şi făcuse duşmani, ne *spusese* că-şi făcuse duşmani. Când se interesează de Orciny îşi face duşmani. Când pătrunde mai adânc, îşi face şi mai mulţi. Cu toţii o urau, din cauza a ceea ce făcea. A ceea ce ştia.

— Cine o ura?

— Toţi.

— Ce anume ştia?

Scutură din cap şi se încovoie de spate.

— Soţul meu se ducea să *investigheze.*

Acesta se căţărase pe o fereastră la nivel cu solul de la baie, pentru a-i evita pe ofiţerii mei puşi de pază. Câţiva paşi de-a lungul drumului, ceea ce ar fi însemnat doar o încălcare a regulilor pe care i le impusesem, dar s-a aventurat din greşeală într-o haşurare, şi într-o alter zonă, într-o curte care exista numai în Ul Qoma; iar Breşa, care trebuie să-l fi urmărit tot timpul, venise după el. Speram să nu-l fi rănit prea tare. Dacă ar fi făcut-o, eram destul de sigur că acasă n-avea să găsească vreun doctor care să fie-n stare să identifice cauza lezării sale. Ce aş fi putut să mai spun?

— Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat, doamnă Geary. Soţul dumneavoastră nu ar fi trebuit să încerce să scape de Breşă. Eu… Noi suntem de aceeaşi parte.

Se uită la mine cu băgare de seamă. În cele din urmă zise şoptit:

— Atunci, lăsaţi-ne să plecăm. Haideţi. Putem să mergem pe jos înapoi în oraş. Avem bani. Soţul meu… o ia *razna.* Are nevoie să

cerceteze. Altfel doar are să se-ntoarcă. Vom veni amândoi, prin Ungaria şi, sau, prin Turcia sau Armenia, sunt modalităţi de a intra, ştiţi… o să aflăm cine a făcut asta…

— Doamnă Geary, Breşa ne urmăreşte acum. *Acum.* Mi-am ridicat mâinile deschise, încet, şi le-am umplut cu aer. Nu aţi apuca să faceţi zece metri. Ce anume credeţi că puteţi face? Nu vorbiţi besźa sau illitana. Lăsaţi-mă *pe mine,* doamnă Geary. Lăsaţi-mă să-mi fac slujba pentru dumneavoastră.

Domnul Geary era în continuare în stare de inconştienţă atunci când îmbarcarea avu loc. Doamna Geary mă privi cu reproş şi speranţă, iar eu am încercat să-i mai spun încă o dată că n-aş fi putut face absolut nimic, că domnul Geary şi-o făcuse cu mâna lui.

Nu erau prea mulţi alţi pasageri. Mă întrebam unde se afla Breşa. Remiterea noastră avea să se termine atunci când uşile avionului se vor închide. Doamna Geary ţinea cu grijă capul soţului ei în vreme ce se mişca pe targa cu care îl cărasem. În uşa avionului, în vreme ce-i duseră pe soţii Geary la locurile lor, i-am arătat legitimaţia unuia dintre asistenţii de zbor.

— Poartă-te frumos cu ei.

— Cu deportaţii?

— Mda. Pe bune.

Acesta ridică din sprâncene, dar încuviinţă. Am mers până unde erau aşezaţi soţii Geary. Doamna Geary mă fixă cu privirea. M-am lăsat pe vine.

— Doamnă Geary. Vă rog să-i transmiteţi soţului dumneavoastră scuzele mele. Nu ar fi trebuit să facă ceea ce a făcut, dar pot să înţeleg de ce. Am ezitat. Ştiţi… dacă ar fi ştiut Besźelul mai bine, ar fi putut probabil evita să cadă în Ul Qoma, iar Breşa nu l-ar fi putut opri. Ea doar se holbă. Daţi-mi voie. M-am ridicat, i-am luat geanta şi am pus-o deasupra. Bineînţeles că atunci când vom şti ce se întâmplă, dacă vom da până la urmă peste vreo pistă, orice informaţie, vă voi anunţa. Ea încă nu spunea nimic. Gura i se mişca: încerca să se hotărască dacă să fie de acord cu mine sau să mă acuze de ceva. M-am înclinat puţin, gest de modă veche, m-am întors şi am părăsit avionul şi pe cei doi soţi îndureraţi.

Înapoi în clădirea aeroportului, am scos din buzunar hârtia pe care o luasem din buzunarul lateral al genţii ei şi am privit-o. Nume de organizaţii, Adevăraţii Cetăţeni, copiate de pe internet. Locul spre care domnul şi doamna Geary îşi îndreptaseră atenţia prin propriile lor investigaţii disidente. O adresă.

Capitolul Nouă

Corwi se plânse, mai mult cu supunere decât cu fervoare.

— Despre ce-i vorba până la urmă, domnule? zise ea. Nu mai sunt pe cale să invoce Breşa din clipă-n clipă?

— Ba da. De fapt, nu prea se grăbesc. Ar fi trebuit s-o fi făcut până acum, nu ştiu ce-i reţine.

— Deci ce naiba, domnule? De ce suntem într-aşa o grabă să facem asta? De Mahalia va avea grijă Breşa, care-l va vâna pe ucigaşul ei în curând. În timpul ăsta şofam…. La dracu, ăsta-i motivul, nu? Nu vreţi să predaţi cazul, aşa-i?

— Oh, dar vreau.

— Deci…

— Vreau doar să verific nişte lucruri mai întâi, în acest răgaz neaşteptat pe care-l avem.

Se opri din a se zgâi la mine când ajunserăm la cartierul general al Adevăraţilor Cetăţeni. Dădusem un telefon şi pusesem pe cineva să verifice adresa pentru mine: era întocmai cum stătea scris pe hârtia doamnei Geary. Încercasem să dau de Shenvoi, cunoştinţa mea sub acoperire, dar nu reuşisem, aşa că m-am bizuit pe ce am putut citi cu rapiditate despre AC, Adevăraţii Cetăţeni. Corwi stătea lângă mine; am văzut-o ducându-şi mâna la patul armei.

O uşă ranforsată, ferestre blocate, dar casa însăşi era sau fusese una rezidenţială, iar restul străzii era astfel. (M-am întrebat dacă avusese loc vreodată vreo încercare de a închide AC-ul pe baza unor acuzaţii legate de planificarea urbană.) Strada aproape că părea haşurată, datorită variaţiilor ei, întâmplătoare la prima vedere, dintre clădirile terasate şi cele separate, dar nu era, era în totalitate în Besźel, cu toate diferenţele ei de stil şi ciudăţeniile arhitecturale; în orice caz, se afla la un colţ de stradă distanţă de o zonă extrem de haşurată.

Auzisem un zvon care plecase, pare-se, de la liberali, cum că acest aspect era mai mult decât ironic, că apropierea de Ul Qoma dădea AC-ului oportunităţi de intimidare. Cu siguranţă, indiferent de cum îi nevedeau, ul-qomanii apropiaţi din punct de vedere fizic trebuie să fi consemnat la un anumit nivel muncile obositoare paramilitare, fanioanele *Besźel Înainte De Toate.* Ai fi fost încredinţat aproape să spui că era breşare, cu toate că nu era cu adevărat cazul.

În vreme ce ne apropiam, ei se învârteau pe-acolo, sau stăteau tolăniţi, fumând, bând, hohotind gălăgios. Eforturile lor de a-şi revendica strada ca fiind a lor erau atât de făţişe, încât ar fi putut la fel de bine să urineze mosc. Cu excepţia unei femei, toţi erau bărbaţi. Cu toţii ne pironiră cu privirea. Câteva cuvinte fură spuse, iar cei mai mulţi dintre ei intrară alene în clădire, lăsând numai câţiva la uşă. Îmbrăcaţi în piele, denim, unul dintre ei, în ciuda frigului, într-un tricou mulat

după cum şi merita fizicul său, holbându-se la noi. Un halterofil, câţiva cu părul tuns scurt, unul cu o frizură antichizată besź-aristocrată, păr scurt în părţi şi pe creştet şi lung la spate. Acesta se sprijinea de o bâtă de baseball – nu-i un sport besź, dar destul de plauzibil încât să nu poată fi acuzat de Posesie de Armă cu Intenţie.

Muşchi îi mormăi ceva lui Freză, care vorbi la iuţeală la un telefon mobil şi-l închise. Nu erau prea mulţi trecători. Toţi cei care erau, erau cu siguranţă besźi, aşa că puteau – şi chiar o făcură – să se zgâiască la noi şi la ceata AC, cu toate că cei mai mulţi dintre ei priviră-n altă parte mai apoi. Unul dintre bărbaţii tunşi scurt se uită cu fermitate la musculos şi la prietenul său cu chică.

— Eşti pregătită pentru asta? am zis.

— Scuteşte-mă, şefu', bombăni Corwi. Pletosul cu bâtă o roti prin aer într-aiurea.

La câţiva metri de comitetul de primire, am vorbit tare în staţie:

— La cartierul general al AC-ului, GyedarStrász numărul 411, conform planului. Verificare într-o oră. Alertă de grad. Pregătiţi întăriri.

Am închis staţia repede, înainte ca operatorul să aibă ocazia de a răspunde, şi de a fi auzit de toţi, ceva de genul *Despre ce naiba vorbeşti, Borlú?*

Tipul mare:

— Pot să vă ajut cu ceva, domnule poliţist?

Unul dintre tovarăşii săi o măsură pe Corwi din cap până-n picioare şi scoase un sunet de pupic-pupic, care ar fi putut fi ciripitul unei păsări.

— Da, vrem să intrăm pentru a pune câteva întrebări.

— Nu prea cred.

Freză zâmbi, dar Muşchi era cel care se ocupa de vorbit.

— Chiar o să intrăm, ştiţi?

— Slabe şanse. Acum vorbea bărbatul blond, tuns scurt, punându-se în faţa cunoştinţei sale musculoase. Aveţi acte de Intrare şi Cercetare? Nu? Atunci nu veţi intra.

M-am dat într-o parte.

— Dacă nu aveţi nimic de ascuns, de ce nu ne lăsaţi să intrăm? spuse Corwi. Avem câteva întrebări... dar Muşchi şi Freză râdeau.

— Te rog, zise Freză. Îşi scutură capul. Te rog. Cu cine crezi că vorbeşti?

Liderul său tuns scurt îi făcu semn să tacă.

— Am terminat aici, zise.

— Ce ştiţi despre Byela Mar? am întrebat. Se uitară fără să ştie despre ce e vorba, sau cu incertitudine. Mahalia Geary.

Acest nume le era cunoscut. Bărbatul îmbrăcat în piele scoase un *ah,* Freză îi şopti ceva tipului masiv.

— Geary, zise halterofilul. Citim ziarele. Dădu din umeri, *que sera.* Da. O lecţie despre pericolele anumitor comportamente?

— Cum aşa?

Mi-am pus mâna pe tocul uşii, forţându-l pe Chică să se dea înapoi

cu un pas sau doi. Acesta mormăi din nou ceva către prietenul său. Nu am putut auzi ce anume.

— Nimeni nu scuză atacurile, dar domnişoara *Geary,* pronunţă Tunsulici numele cu un accent american exagerat, şi se interpuse între noi şi ceilalţi, şi-a făcut o reputaţie printre patrioţi. Nu am mai auzit nimic de la ea de ceva vreme, adevărat. Speram să-şi fi băgat minţile-n cap. Se pare că nu. Ridică din umeri. Dacă denigrezi Beszélul, ceva din furia pe care o atragi se va întoarce împotriva ta.

— Ce *denigrare?* spuse Corwi. Ce ştiţi despre ea?

— Haideţi, doamnă poliţist! Aruncaţi o privire pe articolele publicate de ea. Nu era un prieten al Beszélului.

Tunsulici îi aruncă o privire aspră lui Păr, când Păr zise asta.

— În regulă, spuse el. Unif. Sau mai rău, un spion. M-am uitat la Corwi şi ea la mine.

— Ce? am zis eu. Care dintre ele?

— Ea nu era… zise Corwi. Ezitarăm amândoi.

Bărbatul rămase în dreptul uşii şi nici măcar nu mai avea de gând să se contrazică cu noi. Chică părea pornit, ca răspuns la provocările mele, dar Halterofil zise:

— Las-o aşa, Caczos, iar bărbatul închise gura şi rămase doar să se uite la noi din spatele bărbatului mai vânjos, iar celălalt bărbat, cel care vorbise, îi dojeni din priviri; aceştia se dădură înapoi câţiva paşi, dar privirea încă o aveau aţintită asupra mea. Am încercat să dau de Shenvoi pe linia sa securizată, dar nu era în preajma telefonului. Mi-am dat seama că ar fi putut (nu mă număram printre cei care cunoşteau locul în care era detaşat) fi chiar în clădirea dinaintea mea.

— Inspectore Borlú. Vocea veni din spatele nostru. O maşină neagră, modernă, oprise în spatele maşinii noastre, iar un bărbat mergea înspre noi, lăsând portiera din faţă deschisă. Avea în jur de 50 de ani, aş fi spus, era impunător, cu un chip aspru şi ridat. Purta un costum închis la culoare, fără cravată. Părul pe care încă nu-l pierduse era cărunt şi tuns scurt. Inspectore, zise din nou. Este vremea să pleci.

Am ridicat o sprânceană.

— Desigur, desigur, am spus. Doar atât vă rog… cine sunteţi, în numele Fecioarei?

— Harkad Gosz. Avocat pledant al Adevăraţilor Cetăţeni ai Beszélului.

Câţiva dintre bărbaţii duri părură mai degrabă înfioraţi.

— Oh, grozav, şopti Corwi.

— Doar treceaţi prin zonă, nu-i aşa? am spus. Sau aţi primit un telefon? I-am făcut cu ochiul lui Chică, iar acesta ridică din umeri, destul de amiabil. Înţeleg că nu aveţi o linie directă cu aceşti nătărăi, aşa că de unde aţi primit vorbă? Freză 100 i-a dat de veste lui Syedr?

Acesta ridică o sprânceană.

— Dă-mi voie să ghicesc de ce te afli aici, Inspectore.

— O clipă, Gosz… De unde ştii cine sunt?

— Dă-mi voie să ghicesc – ai venit aici pentru a pune întrebări despre Mahalia Geary.

— Categoric. Niciunul din băieţii tăi nu pare prea afectat de moartea ei. Şi pe deasupra şi jalnic de ignoranţi la adresa activităţii ei: trăiesc cu impresia că ea era o Unificaţionistă, fapt care i-ar face pe Unifi să râdă cu gura până la urechi. N-ai auzit niciodată de Orciny? Şi dă-mi voie să mă repet, de unde-mi ştii numele?

— Inspectore, chiar ai de gând să ne iroseşti tot timpul? Orciny? Oricum ar fi vrut Geary să prezinte situaţia, indiferent de nebuniile la care se preta şi de notele stupide de subsol pe care ţinea să le bage în eseurile ei, combustibilul a tot ceea ce făcea ea era subminarea Beszélului. Cu această situaţie nu este de joacă, Inspectore. Mă înţelegi? Ori Geary era proastă, pierzându-şi timpul cu braşoave care reuşeau deopotrivă să fie lipsite de sens şi să fie nişte insulte, ori nu era proastă, şi toată această activitate despre lipsa secretă de autoritate a Beszélului era croită să dea un punct de vedere foarte diferit. Ul Qoma pare să fi fost mai potrivită pentru ea, până la urmă, nu-i aşa?

— Mă iei peste picior? Ce vrei să zici? Că Mahalia se *prefăcea* că studiază problema Orciny-ului? Că era o inamică a Beszélului? Ce, o agentă ul-qomană…?

Gosz se apropie de mine. Făcu semn celor trei AC, care se dădură înapoi şi intrară în casa lor fortificată, închizând uşa doar pe jumătate, aşteptând şi urmărind.

— Inspectore, nu ai Intrare şi Cercetare. Pleacă. Dacă ai de gând să insişti pe tema asta, dă-mi voie să-ţi recit cu supunere următoarele: continuă această abordare şi mă voi plânge superiorilor tăi despre hărţuirea, hai să ne-aducem aminte, a AC din B, aflaţi în completă legalitate. Aşteptam să se oprească. Erau mai multe lucrurile pe care el voia să le spună. Şi întreabă-te ce ai considera despre cineva care ajunge aici în Beszél, începe nişte cercetări asupra unui subiect pe bună dreptate ignorat de ceva vreme, subiect care afirmă *lipsa de valoare şi slăbiciunea* Beszélului, îşi face, fără mari surprize, duşmani la fiecare pas, pleacă şi apoi *se duce ţintă în Ul Qoma.* Şi apoi, în orice caz, fapt de care se pare că eşti în necunoştinţă de cauză, începe să renunţe la ceea ce fusese de la bun început un teren neprielnic pentru cercetări. Ţi-ai aruncat ochii pe ce-a scris? Nu mai publicase nimic despre Orciny de ani întregi, chiar *recunoştea* că era praf în ochi, pentru numele lui Dumnezeu! Lucra la unul dintre cele mai dubioase şantiere arheologice pro-ul-qomane din ultimul secol. Deci cred eu că există temeiuri pentru a-i suspecta motivele, Inspectore? Da, cred.

Corwi se holba la el literalmente cu gura deschisă.

— La naiba, şefu', aveai dreptate, zise ea fără a-şi coborî vocea. Sunt *smintiţi.*

Acesta se uită la ea cu răceală.

— Doar pleacă, zise el. Spune-i lui Gadlem că-i transmit salutările

mele. Vrei o slujbă, Inspectore? Nu, nu-i o ameninţare, doar o întrebare. Ţi-ar plăcea o slujbă? Ţi-ar plăcea s-o păstrezi pe cea pe care o ai? Eşti pe bune, Inspectore De-Unde-Îţi-Ştiu-Numele? Râse. Crezi că aici – arătă cu degetul spre clădire – e locul în care se termină lucrurile?

— Oh nu, am spus. Ştiu, ai primit un telefon de la cineva.

— Acum pleacă.

— În ce ziar aţi citit? am zis eu ridicându-mi vocea. Mi-am ţinut ochii pe Gosz, dar mi-am întors suficient capul cât să se vadă că vorbeam cu bărbaţii din dreptul uşii. Tu, tipule mare? Freză? În ce ziar?

— Este suficient, gata, zise cel tuns scurt, în vreme ce Muşchi spuse către mine:

— Ce?

— Aţi zis că aţi citit în ziar. În care? Din câte ştiu eu, nimeni nu i-a menţionat numele adevărat încă. Încă era o Fulana Detail atunci când am văzut eu articolul. În mod clar nu citesc cele mai bune ziare. Aşa că ce ar trebui să citesc?

Un freamăt, un râset.

— Le iau din mers. Gosz nu-i spusese bărbatului să-şi ţină gura. Cine ştie de unde am auzit. Şi ce ar trebui să citeşti tu? *Strigătul Săgeţii,* desigur!

Fâlfâi prin aer un exemplar al ziarului AC-ului.

— Ei, toate astea sunt atât de emoţionante, am spus eu. Sunteţi cu toţii atât de informaţi. Sărăcuţul de mine, zăpăcit cum sunt, presupun că va fi o uşurare să predau cazul ăsta. Chiar nu pot să-l ţin în frâie. După cum zici, nu am actele potrivite pentru a pune întrebările potrivite. Desigur că Breşei nu-i trebuie acte. Poate să *întrebe* orice, pe oricine, oricând.

Asta le luase maul. M-am uitat la ei, la Muşchi, Chică şi la avocat, pentru câteva secunde bune, înainte să plec, urmat de Corwi.

— Ce adunătură neplăcută de poponari.

— Ei bine, am făcut eu. Eram la pescuit. Puţin cam neobrăzaţi. Cu toate că nu mă aşteptam să fiu bătut la fund ca un asemenea băiat neastâmpărat.

— Despre ce era vorba…? Cum de *ştia* cine eşti? Şi toată treaba aia cu ameninţările…

— Nu ştiu. Poate că era pe bune. Poate că ar putea să-mi facă viaţa un calvar dacă mai continuu. Dar nu va mai fi problema mea peste puţin.

— Presupun că am auzit, spuse ea. Despre legături, vreau să zic. Toată lumea ştie că Adevăraţii Cetăţeni sunt soldaţii de stradă ai Bloc Nat-ului, aşa că trebuie să-l ştie pe Syedr. După cum ai şi spus, probabil el este cel care i-a trimis mesajul. Îmi ţineam gura. Probabil că este. Dar ar fi Syedr atât de prostănac încât să ne dea pe mâna AC-ului?

— Chiar tu ai zis că este destul de prostănac.

— Ok, da, dar de ce ar face-o?

— El e un bătăuş.

— Adevărat. Cu toţii sunt, aşa funcţionează sistemul politic, ştii? Aşa că, mda, poate că asta se petrece, nişte ameninţări deşarte ca să te sperie.

— Ca să mă sperii de ce?

— Ca să te sperie numai. Fără „de ce”. Sunt bătăuşi din naştere, tipii ăia.

— Cine ştie? Poate că ştie ceva, poate că nu. Trebuie să recunosc că-mi place ideea Breşei vânându-l pe el şi pe tipii lui. Când va veni în cele din urmă invocaţia.

— Mda. Doar mă gândeam că păreai… încă mai urmărim piste, mă întrebam dacă ţi-ai dori să poţi… nu mă mai aşteptam să fac nimic în cazul ăsta. Adică se presupune că doar aşteptăm acum. Aşteptăm Comisia să…

— Mda, am făcut. Ei bine, ştii cum e. M-am uitat la ea şi, apoi, în altă parte. Ar fi bine să renunţăm la caz, ea are nevoie de Breşă. Dar încă nu s-a făcut înmânarea. Cu cât avem mai multe să le dăm…

Inspiraţie mare, expiraţie mare. Am oprit şi am cumpărat cafea pentru amândoi dintr-un loc nou, înainte de a ne întoarce la secţie. Cafea americană, spre dezgustul lui Corwi.

— Credeam că-ţi place *aj Tyrko,* spuse ea, mirosind-o.

— Îmi place, dar chiar mai mult decât îmi place *aj Tyrko,* nu-mi pasă.

Capitolul Zece

Am ajuns devreme la birou în ziua următoare, dar n-am avut timp să mă apuc de nimic.

— *El Jefe* vrea să te vadă, Tyad, zise Tsura, aflată la birou, în vreme ce intram.

— Rahat, am făcut. A ajuns deja? M-am ascuns pe după mână şi i-am şoptit: Întoarce-te, întoarce-te, Tsura. Erai la toaletă când am intrat eu. Nu m-ai văzut.

— Haide, Tyad.

A fluturat din mână ca şi cum m-ar fi şters şi şi-a acoperit ochii. Dar pe biroul meu era un bilet. *Vino la mine IMEDIAT.* Mi-am rotit ochii. Pezevenghi. Dacă ar fi trimis asta pe mail sau dacă ar fi lăsat un mesaj vocal, aş fi putut spune că nu l-am văzut timp de câteva ore. Acum nu-l mai puteam evita.

— Domnule? Am ciocănit şi mi-am băgat capul pe lângă uşa întredeschisă. M-am gândit la diferite feluri prin care să-mi explic vizita făcută Adevăraţilor Cetăţeni. Cât despre Corwi, speram să nu fie prea loială sau prea cinstită pentru a da vina pe mine în cazul în care şi-ar fi auzit cuvinte pentru asta. Voiaţi să mă vedeţi?

Gadlem se uită la mine pe deasupra marginii ceştii sale şi-mi făcu semn să intru şi să iau un loc.

— Am auzit despre soţii Geary, spuse el. Ce s-a întâmplat?

— Da domnule. A fost… a fost o harababură. Nu îi contactasem. Nu ştiam dacă doamna Geary ştia unde-i dispăruse hârtia. Cred că ei au fost doar, ştiţi, au fost neatenţi şi au făcut un lucru prostesc…

— Un lucru prostesc cu destulă planificare-n avans. Cel mai organizat act de prostie spontană de care am auzit vreodată. Or vrea să depună vreo plângere? O să ajung să-mi aud cuvinte dure de la ambasada Statelor Unite?

— Nu ştiu. Ar fi destul de neobrăzat din partea lor dacă ar face-o. Nu ar avea prea multe dovezi.

Ei breşaseră. Era trist şi simplu. El dădu din cap, oftă, şi-mi oferi cei doi pumni strânşi ai săi.

— Vestea bună sau vestea proastă? zise el.

— Hm… pe cea proastă.

— Nu, o primeşti pe cea bună mai întâi. Îşi scutură mâna stângă şi o deschise într-un mod teatral, vorbind de parcă ar fi dat drumul unei propoziţii. Vestea bună este că am un caz cât se poate de uimitor pentru tine. Am aşteptat. Vestea proastă. Îşi deschise mâna dreaptă şi o trânti de birou cu o veritabilă furie. Vestea proastă, Inspectore Borlú, este că e vorba de acelaşi caz la care deja lucrezi.

— …Domnule? Nu înţeleg…

— Ei bine, nu, Inspectore, cine dintre noi înţelege? Căruia dintre noi,

sărmani muritori, îi este dată *înţelegerea?* Lucrezi încă la caz. Desfăcu o scrisoare şi o flutură în faţa mea. Am văzut ştampile şi simboluri în relief deasupra textului. Veşti de la Comisia de Supraveghere. Răspunsul lor oficial. Îţi aminteşti, acea mică formalitate? Nu vor preda cazul Mahaliei Geary. Refuză să invoce Breşa.

M-am trântit pe spate.

— Ce? *Ce?* Ce naiba...?

Vocea lui era plată.

— Nyisemu, din partea Comisiei, ne informează că au revizuit dovezile prezentate şi că au hotărât că nu există suficiente dovezi pentru a presupune că a fost vorba de breşare.

— Ăsta-i un mare rahat. M-am ridicat în picioare. Aţi văzut dosarul meu, domnule, ştiţi ce le-am dat, ştiţi că n-are cum să nu fi fost vorba de Breşă. Ce au spus? Care au fost motivele lor? Au fost probleme la voturi? Cine a semnat scrisoarea?

— Nu sunt obligaţi să dea niciun fel de motiv.

Îşi scutură capul şi privi cu dezgust la hârtia pe care o ţinea cu vârfurile degetelor sale, ca în cleşte.

— La *naiba.* Cineva încearcă să... Domnule, asta e ridicol. Trebuie să invocăm Breşa, este singura care poate... Cum pot eu să investighez rahatul ăsta? Sunt doar un poliţist din Beszel, asta-i tot. E ceva putred pe-aici.

— În regulă, Borlú. După cum ziceam, ei nu-s obligaţi să dea vreun motiv dar, fără îndoială, anticipând ceva din surprinderea noastră politicoasă, au inclus de fapt o notă şi o anexă. Conform acestei urgente scrisorele, problema nu a fost prezentarea ta. Aşa că simte-te consolat cu faptul că, indiferent cât de stângaci ai fost, i-ai *convins* mai mult sau mai puţin că acesta este un caz de breşă. Ceea ce s-a întâmplat, explică ei, este faptul că, în timpul „investigaţiilor lor de rutină” – ghilimelele sale făcute-n aer erau ca nişte gheare de păsări – mai multe informaţii au ieşit la iveală. Şi s-a ajuns aici.

Bătu cu mâna pe celelalte mailuri sau nimicuri de pe birou, şi aruncă ceva spre mine. O casetă video. Îmi arătă televizorul şi aparatul video din colţul biroului său. Imaginea apăru pe ecran, o imagine în sepia, cu purici. Fără sunet. Maşini treceau pe diagonala ecranului, într-un ritm constant, mai degrabă, decât aglomerat, deasupra unui chenar cu timpul şi data, printre stâlpii şi zidurile clădirilor.

— La ce mă uit? Îmi dădusem seama de dată – cândva după miezul nopţii, în urmă cu câteva săptămâni. Noaptea dinaintea găsirii trupului Mahaliei Geary. La ce mă uit?

Puţinele vehicule prinseră viteză, ieşind din cadru cu nişte mişcări fantastice. Gadlem îşi flutură mâna cu iritabilitate, dirijând imaginea pusă pe repede-înainte cu telecomanda, de parcă ar fi fost o baghetă. Trecu în viteză prin minute întregi de înregistrare.

— Unde-i asta? Imaginea e de tot rahatul.

— Este mai puţin de rahat decât dacă ar fi fost a noastră, iar cam

despre asta-i vorba. Am ajuns, zise el. Creierii nopţii.

Unde suntem, Borlú? Detectează, detective. Urmăreşte partea din dreapta.

Trecu o maşină roşie, una argintie, un camion vechi, apoi – *Salutare! Voilá!* strigă Gadlem – o dubă albă, murdară. Se târî din colţul din dreapta jos către partea stângă de sus a imaginii, înspre un fel de tunel, se opri probabil la un semn de circulaţie nevăzut, şi ieşi din cadru, făcându-se nevăzută.

M-am uitat la el pentru un răspuns.

— Bagă de seamă petele, zise el. Dăduse din nou pe repede-înainte, făcând să danseze micuţele maşini. Ne-au cam făcut felul. O oră şi puţin mai târziu. *Salutare!*

Apăsă butonul de play şi unul, două, trei vehicule, apoi duba albă, trebuie să fi fost aceeaşi, îşi făcu din nou apariţia, trecând în direcţia opusă, pe unde venise. De data asta, unghiul la care era amplasată camera ajută la reţinerea plăcuţei de înmatriculare din faţă.

Trecuse mult prea repede pentru mine ca să pot să văd. Am apăsat butoanele aparatului video încorporat, readucând duba înapoi în imagine, apoi făcând-o să înainteze câţiva metri şi oprind-o. Nu era un DVD, imaginea îngheţată era ca o pâclă de linii fantomatice şi pete, duba nefiind cu adevărat nemişcată, ci tremurând ca un electron prins la ananghie între două locuri. Nu puteam citi cu exactitate numărul de pe plăcuţă, dar în cele mai multe locuri ceea ce am văzut părea a fi una din două posibilităţi – un *vye* sau un *bye, zsec* sau *kho,* un 7 sau un 1, şi aşa mai departe. Mi-am scos agenda şi am început s-o răsfoiesc.

— Este în acţiune, rosti încet Gadlem. E pe urma a ceva. A găsit ceva, doamnelor şi domnilor. Am dat înapoi prin pagini şi zile. M-am oprit. Un bec, îl văd, se străduieşte să se aprindă, spre a arunca lumină asupra situaţiei…

— La dracu, am zis.

— Chiar că la dracu.

— Este. Este dubiţa lui Khurusch.

— Este, aşa cum zici, dubiţa lui Mikyael Khurusch.

Vehiculul în care fusese transportat corpul Mahaliei, şi din care fusese aruncat. M-am uitat la acel moment la imagine. În vreme ce mă uitam la ecran, era aproape sigur faptul că o ascundea în interior pe Mahalia, moartă.

— Isuse.

— Cine a găsit asta? Ce este? Gadlem oftă şi se frecă la ochi. Stai, stai. Mi-am ridicat mâna. Am privit scrisoarea de la Comisia de Supraveghere, pe care Gadlem o folosea pentru a-şi face vânt în dreptul feţei. Acela-i colţul Sălii Ligamentului, am spus. La naiba. Aia-i Sala Ligamentului. Iar asta este duba lui Khurusch ieşind din Besźel şi intrând în Ul Qoma şi întorcându-se. În mod legal.

— Bing, făcu Gadlem, ca o sonerie obosită de la vreo emisiune-concurs. Bing bing al naibii bing.

Pe de-o parte, i-am spus lui Gadlem, ni se spusese, şi aveam să revenim la asta, despre investigaţiile de fond ca preludiu al oricărei invocări a Breşei – înregistrările CCTV ale nopţii în cauză fuseseră verificate. Neconvingător. Acesta părea un caz atât de limpede de breşă încât nimeni n-ar fi avut motiv să treacă cu prea mare băgare de seamă prin ore şi ore de material filmat. Şi în afară de asta, anticele camere aflate pe partea besźă a Sălii Ligamentului n-ar fi furnizat nişte imagini suficient de clare pentru a identifica vehiculul – acestea erau de afară, de la un sistem de securitate privat al unei bănci, pe care un investigator anume le rechiziţionase.

Cu ajutorul fotografiilor puse la dispoziţie de Inspectorul Borlú şi echipa sa, auzisem, fusese stabilit faptul că unul dintre vehiculele care trecuseră printr-un punct de verificare al Sălii Ligamentului, către Ul Qoma dinspre Besźel şi înapoi, fusese acela în care cadavrul fusese transportat. În consecinţă, în vreme ce o crimă odioasă fusese comisă şi trebuia investigată degrabă, trecerea corpului de la locul crimei din Ul Qoma către locul din Besźel în care a fost aruncat nu implicase, de fapt, breşa. Trecerea între cele două oraşe fusese legală. Şi nu erau, prin urmare, motive pentru ca Breşa să se implice. Nicio breşă nu fusese comisă.

Acesta este genul de situaţie juridică în faţa căreia străinii reacţionează cu o consternare uşor de înţeles. Contrabanda, insistă ei de regulă. Contrabanda înseamnă breşă, aşa-i? În esenţă, aşa-i? Dar nu.

Breşa are puteri pe care noi, ceilalţi, de-abia dacă putem să ni le închipuim, dar chemarea lor este din cale-afară de precisă. Nu este vorba de trecere în sinea ei dintr-un oraş într-altul, nici măcar cu contrabandă: este vorba despre maniera trecerii. Aruncă *felid* sau cocaină sau arme pe fereastra ta besźă din spate, de-a lungul unui teren haşurat, *într-o grădină ul-qomană* pentru ca omul tău de legătură să le ridice – asta înseamnă breşă, iar Breşa va pune mâna pe tine, şi ar fi *tot* vorba de breşă dacă ai arunca pâine sau pene. Fură o armă nucleară şi ia-o cu tine, în taină, în vreme ce treci, *dar treci graniţa cu o viză,* pe o cale legală? Multe delicte sunt săvârşite printr-un asemenea gest, dar Breşa nu este unul dintre ele.

Contrabanda, în sinea ei, nu este breşă, deşi cele mai multe breşe sunt comise pentru a face contrabandă. Cei mai deştepţi dealeri, în orice caz, se asigură că trec în mod corect, şi sunt *pe deplin* respectuoşi vizavi de graniţele şi hiaturile oraşelor, aşa că dacă sunt prinşi, sunt puşi numai în faţa legilor celor două oraşe, nu şi într-a puterii Breşei. Probabil că Breşa ia în calcul detaliile acelor nelegiuiri atunci când o breşă este comisă, toate violările legii din Ul Qoma, Besźel sau amândouă, dar numai o dată şi pentru că sunt caracteristici ale breşei, singura infracţiune pe care o pedepseşte Breşa, lipsa de consideraţie faţă de hotarele Ul Qomei şi ale Besźelului.

Furtul dubiţei şi aruncarea cadavrului în Besźel erau ilegale. Crima,

în Ul Qoma, era, oribil, la fel. Dar ceea ce presupusesem ca fiind o legătură ilicită între cele două evenimente nu avusese niciodată loc. Întreaga trecere fusese scrupulos de legală, efectuată prin intermediul canalelor oficiale, cu actele în regulă. Nu fusese nici vorbă de breşă.

— Ăsta-i un mare rahat.

Am mers înainte şi-napoi între biroul lui Gadlem şi maşina îngheţată de pe ecran, mijlocul de transport al victimei.

— Ăsta-i un rahat. Ni s-a tras ţeapă.

— E un rahat, îmi zice el mie, spuse Gadlem lumii. Îmi zice că ni s-a tras ţeapă.

— Ni s-a tras ţeapă, domnule. Avem *nevoie* de Breşă. Cum naiba cred ei că vom face asta? Cineva, undeva, încearcă să lase lucrurile aşa cum sunt.

— Ni s-a tras ţeapă îmi zice, şi de asemenea mai bag de seamă că mi-o zice de parcă m-aş contrazice cu el. Lucru pe care, ultima dată când am verificat, nu-l făceam.

— Pe bune, ce…

— De fapt s-ar putea spune că sunt de acord cu el într-o proporţie neaşteptată. *Desigur* că ni s-a tras ţeapă, Borlú. Nu te mai învârti ca un câine beat. Ce ai vrea să zic? Da, da, da e un mare rahat, da cineva ne-a făcut asta. Ce ai vrea să fac?

— Ceva! Trebuie să fie ceva. Am putea să facem recurs…

— Uite ce e, Tyador. Îşi împreună degetele. Suntem amândoi de acord cu ce s-a întâmplat aici. Suntem amândoi ofticaţi că încă trebuie să lucrezi la cazul ăsta. Pentru motive diferite poate, dar – îşi flutură mâna, ca şi cum ar fi şters ce tocmai spusese. Dar iată problema la care nu te referi, în vreme ce da, amândoi suntem de acord că brusca recuperare a acestei înregistrări miroase de la o poştă, şi că părem să fim nişte ghemotoace de hârtie legate cu sfoară înaintea unei pisici pizmaşe de guvern, da da da *dar,* Borlú, oricum ar fi ajuns la aceste dovezi, *aceasta este decizia corectă.*

Avea dreptate. Mi-am scuturat capul.

— După cum arată înregistrarea, dubiţa *nu* a breşat şi, prin urmare, ce recurs am face noi? *Nu putem* să invocăm Breşa. Nu pentru asta. Şi, să fiu sincer, nici nu ar trebui.

— Deci ce urmează?

— Urmează ca tu să continui investigaţia. Tu ai început-o, termin-o.

— Dar este…

— …În Ul Qoma, da, ştiu. Te duci acolo.

— Poftim?

— Investigaţia a devenit una internaţională. Poliţiştii ul-qomani nu se atingeau de ea cât păruse a fi o treabă a Breşei, dar acum aceasta este investigaţia lor de crimă, pe baza a ceea ce pare a fi o dovadă convingătoare petrecută pe teritoriul lor. Vei ajunge să experimentezi bucuriile colaborării internaţionale. Ei ne-au cerut ajutorul. La faţa

locului. Te duci în Ul Qoma ca şi oaspete al poliţiei UQ, unde te vei consulta cu membrii Echipei de Crime a lor. Nimeni nu cunoaşte stadiul investigaţiei mai bine ca tine.

— Este ridicol. Pot pur şi simplu să le trimit un raport…

— Borlú, nu te îmbufna. Asta a trecut de graniţele noastre. Ce este un raport? Lor le trebuie ceva mai mult decât o bucată de hârtie. Cazul ăsta s-a dovedit deja a fi mai îmbârligat decât un vierme care dansează, iar tu eşti persoana cea mai potrivită. Are nevoie de cooperare. Doar *du-te acolo* şi îndrumă-i. Uită-te şi tu la nenorocitele alea de priveliști. Când vor găsi pe cineva, vom vrea să aducem acuzaţii împotriva lui şi aici, pentru furt, aruncatul cadavrului, şi aşa mai departe. Nu ştii că acestea sunt nişte vremuri noi şi grozave ale acţiunilor poliţieneşti transfrontaliere?

Acesta era un slogan dintr-o broşură pe care o primisem când cu upgradarea echipamentelor noastre informatice.

— Şansa ca noi să-l găsim pe criminal tocmai se prăbuşise. Aveam nevoie de Breşă.

— El îmi zice mie. Sunt de acord. Aşa că du-te şi ocupă-te să ne crească cota.

— Pentru cât timp voi fi plecat?

— Îmi raportezi la fiecare două zile. Vedem cum merge. Dacă se-ntinde pe mai mult de două săptămâni, vom reconsidera situaţia, e şi aşa o durere destul de mare că te pierd pentru acele zile.

— Aşa că nu mă pierde. Se uită la mine cu sarcasm, *ce altă alegere avem?* Mi-ar plăcea să vină şi Corwi cu mine.

Scoase un sunet grosolan.

— Sunt sigur că ţi-ar plăcea. Nu fi prost. Mi-am trecut mâinile prin păr.

— Domnule Comisar, am nevoie de ajutorul ei. La drept vorbind, ştie mai multe despre caz decât ştiu eu. S-a dedicat în totalitate de la bun început. Dacă voi duce cazul peste graniţă…

— Borlú, nu iei nimic nicăieri, eşti un *oaspete.* Al vecinilor noştri. Vrei să umbli creanga pe acolo cu propriul tău Watson? Nu vrei să-ţi fac rost şi de altcineva? O maseuză? Un grefier? Un lucru să-ţi intre-n cap: ajuns acolo, *tu* eşti asistentul. Isuse, e şi-aşa destul de rău că ai băgat-o în asta în primul rând. Şi sub ce autoritate, mă rog? În loc să te concentrezi pe ceea ce ai pierdut, îţi sugerez să-ţi aminteşti de vremurile bune pe care le-aţi petrecut împreună.

— Asta este…

— Da, da. Nu-mi mai spune. Vrei să ştii ce-i de rahat, Inspectore? Îndreptă telecomanda către mine, de parcă ar fi putut să mă oprească sau să mă deruleze. Ce-i de rahat este un ofiţer cu state vechi al BCE-ului din Besźel oprindu-se, cu un ofiţer adjunct pe care l-a luat cu forţa ca şi cum ar fi fost proprietatea lui, pentru o confruntare neautorizată, inutilă şi care nu a dus la nimic bun cu un grup de bătăuşi cu prieteni sus-puşi.

— ...În regulă. Atunci ai auzit despre asta. De la avocat?

— Despre ce avocat vorbeşti? A fost Syedr cel care a fost atât de bun încât să dea un telefon în dimineaţa asta.

— Syedr te-a sunat el însuşi? La naiba. Îmi pare rău, domnule. Sunt surprins. Ce, îmi spunea mie să-i las în pace? Îmi imaginam că o parte din afacere era ca el să nu fie niciodată prea deschis despre legătura sa cu AC-ul. De aici şi trimiterea acelui avocat, care părea puţin cam peste posibilităţile tipilor ălora duri.

— Borlú, eu ştiu doar că Syedr de-abia auzise despre întâlnirea tête-a-tête din urmă cu o zi, şi a fost înspăimântat să afle că fusese menţionat şi a sunat să-şi descarce nervii şi să ameninţe cu tot felul de sancţiuni pentru calomnie împotriva ta, dacă îi va mai apărea numele în astfel de contexte, etcetera. Nu ştiu şi nu vreau să ştiu ce a dus anume la acel fund de sac investigativ, dar te-ai putea întreba despre parametrii coincidenţei, Borlú. În exact această dimineaţă, la doar câteva ore de la publica ta dispută cu patrioţii, nemaipomenit de profitabilă, apare şi această înregistrare, şi faptul că invocarea Breşei a fost anulată. Şi nici despre asta n-am habar ce-ar putea să însemne, dar este un fapt interesant, nu-i aşa?

— Nu mă întreba pe mine, Borlú, zise Taskin când am sunat-o. Din cauza afişajului numărului pe ecranul telefonului, acestea fură primele cuvinte pe care le spuse când ridică receptorul. Nu ştiu. Abia ce-am aflat. La urechile mele nu ajung decât zvonuri. Nyisemu nu e prea bucuros, Buric e învineţit, Katrinya este confuză, Syedr e încântat. Ăsta-i zvonul. Cine a lăsat să-i scape ce, cine ia peste picior pe cine, nu ştiu nimic. Îmi pare rău.

Am rugat-o să stea cu urechile ciulite. Aveam câteva zile să mă pregătesc. Gadlem dăduse adresa mea de e-mail unui omolog de-al său din Ul Qoma care avea să fie contactul meu – „Şi răspunde naibii la mesaje." – şi departamentelor relevante din Besźel. Actele de drum şi îndrumarea necesară aveau să fie aranjate pentru mine. Am mers acasă şi m-am uitat la haine, mi-am aşezat vechea valiză pe pat, am ridicat şi am aşezat cărţi.

Una dintre cărţi era nouă. O primisem prin poştă în acea dimineaţă, după ce plătisem în plus pentru livrarea urgentă. O comandasem online de pe un link al site-ului fracturedcity.org.

Exemplarul meu din *Între Oraş şi Oraş* era vechi şi uzat, totuşi intact dacă nu aş fi luat în calcul coperta îndoită şi paginile pătate, cu adnotări făcute de cel puţin două mâini. Plătisem un preţ strigător la cer pentru el, în ciuda acestor lipsuri, din cauza ilegalităţii sale în Besźel. Nu era un risc prea mare să-mi fie trecut numele pe lista vânzătorului. Fusese uşor pentru mine să afirm că statutul cărţii era, în Besźel cel puţin, mai mult un jenant pas în spate decât ca şi cum s-ar fi datorat vreunui simţ de răzvrătire aflat în desfăşurare. Marea parte a cărţilor ilegale din oraş erau în mod imprecis astfel: sancţiunile se aplicau rareori, chiar şi

cenzorilor rareori le păsa.

Cartea era publicată de o editură anarho-hippy de mult moartă şi-ngropată, deşi judecând după tonul paginilor introductive era mult mai seacă decât ar fi sugerat încărcata şi psihedelica sa copertă. Tipăritura era mai degrabă vălurită pe pagini. Nu avea niciun index, lucru care m-a făcut să oftez.

M-am întins pe pat şi le-am sunat pe cele două femei cu care mă întâlneam, spunându-le că plecam în Ul Qoma. Biszaya, jurnalista, zise: „Tare, vezi să te duci la galeria Brunai. Este o expoziţie a lui Kounellis. Cumpără-mi o vedere.” Sariska, istoricul, păru mult mai surprinsă, şi dezamăgită că aveam să fiu plecat pentru cine ştie cât timp.

— Ai citit *Între Oraş şi Oraş?* am zis eu.

— Când eram studentă, sigur. Reportajul meu sub acoperire se numea *Bunăstarea naţiunilor.* În anii ’60 şi ’70, unele cărţi interzise puteau fi cumpărate legate în coperte desprinse de pe cărţi legale. Ce-i cu ea?

— Ce părere ai avut?

— La vremea aia, că era grozavă, omule. Plus că eram incredibil de curajoasă să o fi citit. Mai târziu, am crezut că era ridicolă. Tyador, în sfârşit treci şi tu prin adolescenţă?

— Tot ce se poate. Nimeni nu mă înţelege. Nu am *cerut* să mă nasc.

Alte amintiri despre carte nu avea.

— Nu-mi vine să cred, spuse Corwi când am sunat-o şi i-am spus. O tot repeta.

— Ştiu. Asta i-am zis lui Gadlem.

— Ei mă scot pe mine de pe caz?

— Nu cred că-i vorba de „ei”. Dar din păcate, da, aşa e, nu poţi să vii.

— Deci asta a fost? Sunt pur şi simplu lăsată-n urmă?

— Îmi pare rău.

— Ce *mizerie.* Întrebarea, zise ea după o clipă petrecută fără ca vreunul din noi să spună ceva, doar ascultându-ne unul altuia tăcerea şi răsuflarea, ca nişte adolescenţi îndrăgostiţi, este cine ar fi putut să dea drumul acelei înregistrări. Nu, întrebarea este cum de au *găsit* acea înregistrare? De ce? Câte ore de material video trebuie să existe, şi câte camere? De când au ei timp să treacă prin tot rahatul ăla? De ce de data asta?

— Nu trebuie să plec chiar acum. Doar mă gândeam… o să am cursul de îndrumare poimâine…

— Şi?

— Păi…

— Şi?

— Scuze, m-am gândit la asta. La înregistrarea asta care tocmai ne-a dat peste cap. Vrei să mai faci o ultimă mică investigaţie? Câteva telefoane date şi o vizită sau două. Este un lucru în mod special căruia trebuie să-i dau de cap. Ar putea să te bage-n bucluc. Am zis asta în

glumă, de parcă ar fi fost ceva atrăgător. Desigur că acum nu mai lucrezi la caz, deci ar fi un pic cam neautorizată treaba.

Asta nu era adevărat. Nu era în niciun pericol, puteam să autorizez orice ar fi făcut ea. Eu aş fi putut avea probleme, dar ea nu.

— La naiba, da, atunci, spuse ea. Dacă autoritatea te trage pe sfoară, tot ce-ţi mai rămâne este să acţionezi fără permisiune.

Capitolul Unsprezece

— Da? Mikyael Khurusch se uită la mine mai îndeaproape dindărătul uşii biroului său neîngrijit. Inspectore. Tu eşti. Ce… Salutare?

— Domnule Khurusch. Am o mică problemă.

— Daţi-ne voie să intrăm, vă rugăm, domnule, zise Corwi.

Acesta deschise mai mult uşa pentru a o vedea şi pe ea, oftă şi deschise uşa de tot.

— Cum pot să vă fiu de folos? Îşi frânse mâinile, apoi le lăsă libere.

— Vă descurcaţi bine fără dubiţă? spuse Corwi.

— E un chin, dar am un prieten care mă ajută.

— Ce drăguţ din partea lui.

— Nu-i aşa? zise Khurusch.

— Când aţi primit viză ul-qomană, domnule Khurusch? am spus eu.

— Eu, ce, ce? făcu el. Eu nu, nu am…

— Interesant faptul că trageţi astfel de timp, am zis. Nu sunteţi atât de prost încât să o negaţi pe de-a-ntregul, pentru că, hei, vizele sunt înregistrare şi nu ar dura prea mult să verificăm dacă aveţi una, aşa-i? Dar apoi de ce mai întrebăm? Şi de ce nu ne răspundeţi pur şi simplu? Care-i problema cu întrebarea asta?

— Putem să vă vedem permisul de liberă trecere, domnule Khurusch?

Acesta o privi pe Corwi preţ de câteva secunde.

— Nu îl am aici. Este la mine acasă. Sau…

— Hai să nu, am zis. Minţiţi. Aceasta a fost o ultimă şansă pentru dumneavoastră, graţie nouă, şi vai, tocmai aţi pişat-o la gard. Nu aveţi permisul. Viza ul-qomană, valabilă pentru intrări-reintrări multiple, câte-o dată de fiecare parte într-o zi de lucru. Corect? Şi nu o aveţi din cauză că v-a fost furată. A fost furată atunci când a fost furată şi dubiţa dumneavoastră. Era, de fapt, *în* dubiţă atunci când a fost furată, împreună cu vechea hartă a dumneavoastră.

— Uitaţi ce e, zise el, v-am mai spus, nu am fost acolo, nu am o hartă a străzilor, nu ştiu nimic…

— Nu-i adevărat, dar adevărat că alibiul dumneavoastră se potriveşte. Înţelegeţi asta, nimeni de aici nu crede că dumneavoastră aţi comis crima, sau măcar că aţi fi aruncat cadavrul. Nu de asta suntem noi supăraţi.

— Ce ne interesează pe noi, spuse Corwi, este că nu ne-aţi spus niciodată despre permis. Întrebarea este cine l-a luat, şi ce aţi primit în schimbul lui.

Culoarea îi părăsi faţa.

— Oh, Doamne, zise el. Gura i se mişcă de câteva ori iar el se trânti pe scaun cu putere. Oh, Doamne, stai puţin. N-am avut de-a face cu nimic, n-am primit *nimic…*

Văzusem înregistrarea CCTV de mai multe ori. Nu existase nicio şovăială în trecerea dubiţei, pe acel drum oficial şi păzit prin Sala Ligamentului. Departe de a se fi strecurat printr-o stradă haşurată, de a fi schimbat plăcuţele sau de a fi aşezat un permis falsificat de liberă trecere pe parbriz, şoferul fusese nevoit să arate grănicerilor actele, o viză pentru el – sau poate doar ea – *şi* pentru vehicul.

— O favoare făcută cuiva? am spus eu. O ofertă imposibil de refuzat? Şantaj? Lasă actele în torpedou. Mai bine pentru ei dacă tu nu ştii nimic.

— Pentru care alt motiv nu ne-aţi spus că v-aţi pierdut documentele? zise Corwi.

— Singura şi ultima şansă, am spus. Deci care-i scorul?

— Oh, Doamne, uite. Khurusch privi cu tânjeală-n jur şi, în cele din urmă, îşi turnă nişte ceai dintr-un samovar.

Te rog, uită-te. Ştiu că ar fi trebuit să iau actele din dubiţă. De obicei aşa fac, pe bune, jur. Dar de data asta trebuie să le fi uitat, şi de data asta mi s-a furat dubiţa.

— De-asta nu ne-aţi spus niciodată despre furt, am dreptate? Nu ne-aţi spus niciodată că dubiţa a fost furată deoarece ştiaţi că ar trebui să ne spuneţi în cele din urmă despre acte, aşa că aţi sperat doar că se va rezolva de la sine toată situaţia asta.

— Oh, Doamne.

Maşinile ul-qomane aflate în trecere sunt de obicei uşor de identificat, ca şi vizitatorii cu drept de trecere, cu plăcuţele lor de înmatriculare, abţibilduri lipite de parbriz şi designul lor modern: la fel cum sunt şi maşinile besźe în Ul Qoma, datorită abţibildurilor şi, după părerea vecinilor noştri, liniilor lor demodate. Vizele pentru vehicule, în special cele de intrări-reintrări multiple, nu sunt uşor de obţinut, şi vin însoţite de condiţii şi reguli. Una dintre ele spune că viza, asociată cu un vehicul anume, nu trebuie lăsată niciodată nepăzită în vehicul. N-are niciun sens în a face contrabanda mai uşoară decât oricum este. Este, totuşi, o neglijenţă nu puţin întâlnită, sau chiar o infracţiune, faptul de a lăsa astfel de documente în torpedouri sau sub scaune. Khurusch ştia că îl paşte cel puţin o mare amendă şi revocarea drepturilor de a mai călători vreodată în Ul Qoma.

— Cui i-ai dat dubiţa, Mikyael?

— Jur în faţa lui Hristos, Inspectore, nu ştiu. Chiar nu ştiu.

— Vrei să spui că a fost totul *o simplă coincidenţă?* Că s-a întâmplat pur şi simplu ca o persoană care avea nevoie să ridice un cadavru din Ul Qoma să fure o dubiţă cu actele de liberă trecere încă înăuntru, aşteptându-l acolo? La-ndemână, n-am ce zice.

— Pe viaţa mea, Inspectore, nu ştiu. Poate că cine a şterpelit dubiţa a găsit actele şi le-a vândut altcuiva…

— Au găsit pe cineva care avea nevoie de transport interurban în aceeaşi noapte în care au furat-o? Şi au scăpat după ce au folosit actele pe o maşină care nu trecuse dincolo? Ăştia-s cei mai norocoşi hoţi de

când lumea. Khurusch se lăsă pe scaun.

— Te rog, spuse el. Verifică-mi conturile bancare. Verifică-mi portofelul. Nimeni nu-mi dă nicio leţcaie. De când mi-a fost luată dubiţa, n-am mai fost în stare să fac nimic, nicio afacere. Nu ştiu ce să fac…

— O să mă faci să plâng, zise Corwi. Acesta o privi cu o expresie jalnică.

— Pe viaţa mea, spuse el. Şi orice aţi găsit, *nu* e harta mea. N-am nevoie de una, am GPS.

— Ţi-am verificat cazierul, Mikyael, am zis. Nu mă refer la cazierul de la *poliţie,* acolo verificasem ultima dată. Vorbesc despre cel de la poliţia de frontieră din Besźel. Ai fost verificat în mod aleatoriu la câteva luni după ce ţi-ai primit permisul prima dată. Acum câţiva ani. Am văzut însemne de Prim Avertisment pentru mai multe aspecte, dar pe departe cel mai mare a fost pentru că îţi lăsaseşi permisul în maşină. Era vorba de o maşină la vremea aceea, nu? Îl lăsaseşi în torpedou. Cum de ai scăpat din asta? Mă miră faptul că nu ţi l-au revocat pe loc.

— Prima abatere, spuse el. I-am implorat. Unul din tipii care l-a găsit a zis că o să vorbească cu colegul său şi că o să micşoreze pedeapsa într-un avertisment oficial.

— L-ai mituit?

— Sigur. Adică, i-am dat acolo câte ceva. Nu mai ţin minte cât.

O tăcere lungă.

— Inspectore? Corwi se uita la mine. Mă strigase de mai multe ori, mi-am dat eu seama. Inspectore? Aruncă o privire la Khurusch, *Ce facem?*

— Îmi pare rău, i-am spus. Mă gândeam doar.

I-am făcut semn să mă urmeze în colţul camerei, atenţionându-l pe Khurusch cu un deget să nu se mişte.

— O să-l arestez, am zis încet, dar ceva nu… Uită-te la el. Încerc să-mi dau seama de ceva. Uite, vreau să verifici ceva. Cât de repede poţi, pentru că mâine va trebui să mă duc la nenorocita aia de îndrumare, aşa că bănuiesc că noaptea asta o să fie una tare lungă. Eşti în regulă cu asta? Ceea ce vreau este o listă cu toate dubiţele care au fost date ca şi furate în Besźel în acea noapte, şi vreau să ştiu ce s-a întâmplat în fiecare caz în parte.

— *Toate…?*

— Nu te panica. Vor fi multe pentru toate vehiculele, dar elimină-le pe toate în afară de dubiţele cam de mărimea asta, şi oricum, e vorba numai de o noapte. Adu-mi ce poţi despre fiecare dintre ele. Incluzând toate permisele şi documentele asociate, ok? Cât de repede se poate.

— Ce ai de gând să faci?

— Să văd dacă pot să-l fac pe scârbavnicul ăsta să spună adevărul.

Corwi, prin măgulire, persuasiune şi expertiză în lucrul cu calculatoarele, făcuse rost de informaţii în câteva ore. Să fii în stare să faci asta, cu aşa o iuţeală, să grăbeşti canalele oficiale, înseamnă

voodoo.

Pentru primele două ore, în vreme ce ea trecea prin canale, eu am stat cu Khurusch într-o celulă, întrebându-l în felurite moduri şi-n mai multe formulări *Cine ţi-a luat dubiţa?* şi *Cine ţi-a luat permisul?* Se plânse şi-şi ceru avocatul, despre care i-am spus că avea să-l aibă în curând. De două ori a încercat să se-nfurie, dar în marea parte a timpului a repetat doar că nu ştie, şi că nu raportase furturile, al dubiţei şi al actelor, deoarece îi fusese teamă de necazul pe care şi l-ar fi abătut asupra sa.

— Mai ales că deja mă avertizaseră în legătură cu asta, ştii?

Era trecut de sfârşitul zilei de lucru atunci când Corwi şi cu mine stăteam împreună în biroul meu pentru a lucra la caz. Avea să fie, după cum o şi avertizasem, o noapte lungă.

— Pe ce baze este reţinut Khurusch?

— În momentul ăsta, pentru Păstrare Necorespunzătoare a Permisului şi Neraportare a unei Infracţiuni. În funcţie de ce avem să găsim în noaptea asta, aş putea să adaug şi Conspiraţie la Crimă, dar am un sentiment...

— Nu crezi că e implicat în treaba asta, aşa-i?

— Nu prea se poate spune despre el că este un geniu criminal, nu crezi?

— Nu vreau să zic că a planificat ceva, şefu'. Poate nici măcar că ar fi ştiut despre ceva anume. Dar nu crezi că ştia cine i-a luat dubiţa? Sau că aceştia aveau de gând să facă ceva?

Am dat din cap.

— Nu l-ai văzut. Am scos caseta cu interogaţia sa din buzunar. Să iei să asculţi dacă avem puţin timp.

Ea lucră la calculator, introducând informaţiile pe care le avea în diferite foi de calcul. Îmi traduse bâiguielile, ideile mele vagi în imagini pe care le puteam vedea.

— Asta se numeşte *data mining.*

Rostise cele două cuvinte din urmă în engleză.

— Care dintre noi ciripeşte? am zis eu.

Ea nu mi-a răspuns. Doar a continuat să tasteze, sorbind dintr-o cafea „făcută cum naibii şi trebuie" şi bombănind în legătură cu software-ul meu.

— Deci asta avem.

Era trecut de ora două. Continuam să privesc prin fereastra de la birou în noaptea Beszélului. Corwi aranja foile pe care le printase. Dincolo de fereastră se auzeau slab câteva claxoane şi agitaţia traficului târziu. M-am schimbat poziţia pe scaun, având nevoie să ud trandafirii de la apa gazoasă cu cofeină.

— Numărul total al dubiţelor raportate ca şi furate în acea noapte, treisprezece. Trecu pe foaie cu vârful degetului. Dintre care trei apar mai apoi ca arse sau vandalizate într-o formă sau alta.

— Joyrideri[3].

— Joyrideri, da. Deci rămân 10.

— Cât a durat până au fost date ca furate?

— Toate în afară de trei, incluzând-o aici şi pe cea a fermecătorului din celulă, au fost raportate până la finele zilei următoare.

— Ok. Acum unde-i cea în care… Câte dintre dubiţele acestea au vize de trecere?

Ea căută prin hârtii.

— Trei.

— Pare destul de mult – trei din treisprezece?

— Păi sunt mai multe pentru dubiţe decât pentru vehicule luate ca întreg, din cauza tuturor acestor afaceri de import-export.

— Şi totuşi. Care sunt statisticile pe oraşe luate ca întreg?

— La ce, la dubiţele cu permise? Nu pot să dau de ele, zise ea după câteva clipe bune de tastat şi holbat la ecran. Sunt sigură că există o cale de a afla asta, dar nu-mi dau seama cum să fac.

— Ok, dacă mai rămâne timp o să ne ocupăm şi de asta. Dar pun pariu că este vorba de mai puţin decât de trei din treisprezece.

— Ai putea… Chiar că pare mult.

— În regulă, încearcă asta. Din acelea trei, cu permise, care au fost furate, câte aveau avertizări precedente pentru încălcări ale clauzelor de trecere?

Se uită prin hârtii şi apoi la mine.

— Toate trei. Rahat. Toate pentru Păstrare Necorespunzătoare a Permisului. *Rahat.*

— Într-adevăr. Asta chiar pare puţin probabil, nu? Statistic vorbind. Ce s-a întâmplat cu celelalte două?

— Erau, stai o clipă. Aparţineau lui Gorje Feder şi Salya Ann Mahmud. Dubiţele au apărut în dimineaţa următoare. Abandonate.

— A fost luat ceva din ele?

— Erau puţin lovite, dispăruseră câteva casete, nişte mărunţiş dintr-a lui Feder, un iPod din a lui Mahmud.

— Dă-mi voie să mă uit la ore – n-avem cum să arătăm care dintre ele a fost furată mai întâi, nu-i aşa? Nu… Aş paria pe orice că dubiţele lui Feder şi a lui Mahmud au dispărut înainte de cea a lui Khurusch. Ştim cumva dacă celelalte două mai au încă permisele?

— Nu a reieşit până acum, dar… am putea să aflăm mâine.

— Dacă poţi, fă-o. Dar la fel, pariez că încă le au. De unde au fost furate dubiţele?

— Juslavsja, Brov Prosz şi a lui Khurusch din Mashlin.

— Unde au fost găsite?

— A lui Feder în… Brov Prosz. Isuse. A lui Mahmud în Mashlin. Rahat. Chiar pe lângă ProspekStrász.

— Asta-i cam la patru străzi distanţă de biroul lui Khurusch. Unde-şi ţinea dubiţa.

— Rahat. Ea se lăsă pe spate. Trebuie discutată problema asta, şefu’.

— Din cele trei dubiţe care aveau vize şi care au fost furate în acea noapte, toate au dosare întocmite în legătură cu lăsarea documentelor în torpedouri.

— Hoţii *ştiau?*

— Cineva plecase la vânătoare de vize. Cineva cu acces la dosarele vamale. Aveau nevoie de un vehicul cu care să poată trece prin Sala Ligamentului. Ştiau cu exactitate cine avea dosar, dar nu şi-au mai bătut capul să ia cu ei şi actele. Aruncă o privire la locaţii. Am desenat în grabă o hartă în mare a Besźelului. Cea a lui Feder este luată prima, dar bunul domn Feder îşi învăţase lecţia şi îşi luase actele cu el. Când îşi dau seama de asta, o conduc *aici,* aproape de locul în care Mahmud şi-o are parcată pe-a ei. O fură, rapid, dar doamna Mahmud îşi ţine şi ea actele, acum, în portofel, aşa că după ce au făcut să pară că a fost vorba de un jaf, o lasă de izbelişte aproape de *următoarea* din listă şi merg mai departe.

— Iar următoarea este a lui Khurusch.

— Iar el a rămas fidel tendinţelor sale anterioare, lăsându-şi actele în dubiţă. Aşa că au ceea ce le trebuie şi îi dau drumul spre Sala Ligamentului şi Ul Qoma.

Linişte.

— Ce naiba-i asta?

— Este… ceva destul de dubios, asta este. E o operaţiune dinăuntru.

— Ce naiba facem? Ce facem? zise din nou, după ce fusesem tăcut prea mult timp.

— Nu ştiu.

— Trebuie să spunem cuiva…

— Cui? Şi să spunem ce? Nu avem nimic.

— Te ţii de…

Voia să zică *glume,* dar era destul de inteligentă să vadă şi singură adevărul.

— Legăturile astea ar putea fi suficiente pentru noi, dar nu sunt dovezi, ştii, şi e prea puţin pentru a face ceva în privinţa asta. Ne-am holbat unul la celălalt. În orice caz… oricine ar fi…

Am aruncat o privire pe hârtii.

— Are acces la astfel de informaţii, spuse Corwi.

— Trebuie să fim precauţi, am zis.

Era perfect conştientă pentru a-şi da seama de situaţia în care se afla. Îmi întâlni privirea. Mai urmă un rând de clipe în care niciunul dintre noi nu spuse nimic. Privirăm încet de jur împrejurul camerei. Nu ştiu ce anume căutam, dar bănuiesc că ea s-a simţit, în acel moment, brusc vânată, urmărită şi ascultată, după cum şi părea, de altfel.

— Deci ce facem? spuse ea.

Era tare neliniştitor să aud teamă în glasul lui Corwi.

— Bănuiesc că ceea ce am făcut şi până acum. Investigăm. Am ridicat încet din umeri. Avem o crimă de dezlegat.

— Nu ştim cu cine e sigur să vorbim, şefu’.

— …Nu. Nu mai aveam nimic de spus, deodată. Aşa că, poate, nu vorbi cu nimeni. În afară de mine.

— Ei mă scot de pe caz. Ce pot eu să…?

— Doar răspunde la telefon. Dacă apare ceva ce să te pot pune să faci, te sun.

— Unde duce asta?

Era o întrebare care, la acel moment, nu însemna nimic. Era pusă aproape pentru a umple liniştea din birou, pentru a acoperi ce alte zgomote se auzeau, care păreau crunte şi demne de suspiciune – fiecare ticăit şi fâsâit de plastic şi feedback-ul trecător al căştilor, fiecare slab ciocănit din clădire, mişcarea în poziţie a unui intrus neaşteptat.

— Ceea ce mi-ar plăcea cu adevărat, zise ea, ar fi să invoc Breşa. La naiba cu toţi, ar fi grozav să aduc Breşa peste ei. Ar fi grozav dacă asta n-ar fi problema noastră.

Da. Ideea de Breşă pogorându-şi răzbunarea asupra oricui, indiferent de problemă.

— A găsit ceva. Mahalia.

Ideea de Breşă păruse dintotdeauna ca fiind justă. Mi-am amintit totuşi, brusc, privirea de pe chipul doamnei Geary. Între oraşe, Breşa veghea. Nimeni dintre noi nu ştia ce ştia ea.

— Mda. Poate.

— Nu?

— Sigur, e vorba doar că… nu putem. Deci… trebuie să încercăm să ne concentrăm asupra problemei chiar noi.

— *Noi?* Noi doi, şefu'? Niciunul dintre noi nu ştie ce naibii se-ntâmplă.

Corwi deja vorbea şoptit la sfârşitul ultimei propoziţii. Breşa se afla dincolo de controlul sau de sfera noastră de cunoaştere. Oricare ar fi fost situaţia prezentă, orice se întâmplase cu Mahalia Geary, noi doi eram singurii săi investigatori de care puteam fi siguri, iar în curând ea avea să fie singură, eu aveam să fiu singur, de asemenea, într-un oraş străin.

Partea a doua

UL QOMA

Capitolul Doisprezece

Drumurile interioare ale Sălii Ligamentului văzute dintr-o maşină de poliţie. Nu mergeam cu viteză şi sirena noastră era oprită, dar într-un soi de strălucire iluzorie luminile noastre pâlpâiau, cimentul din jurul nostru devenind, intermitent, albastru, apoi nu. L-am văzut pe şofer aruncând o privire către mine. Ofiţerul Dyegesztan era numele lui; nu-l mai întâlnisem până acum. Nu reuşisem nici măcar să o iau pe Corwi ca şofer.

O luasem pe pasajele superioare prin Centrul Vechi al Besźelului şi în întortocheatele limite exterioare ale Sălii Ligamentului şi, în cele din urmă, în sectorul de trafic. Dincolo de întinderea faţadei, unde cariatidele păreau a fi cel puţin nişte figuri ale istoriei besźe, înspre locul unde acestea erau ul-qomane, apoi în însăşi sala, unde un drum larg deschis luminat de ferestrele şi luminile cenuşii de deasupra era flancat, pe partea besźă, de un lung şir de pietoni care doreau să capete dreptul de acces în acea zi. În depărtare, dincolo de stopurile roşii ale maşinilor, eram puşi faţă în faţă cu farurile nuanţate ale maşinilor ul-qomane, mai aurii decât ale noastre.

— Aţi mai fost în Ul Qoma până acum, domnule?

— De ceva vreme, nu.

Când punctul de trecere putea fi văzut, Dyegesztan mi se adresă iarăşi:

— Aşa era şi înainte? Era tânăr.

— Mai mult sau mai puţin.

O maşină de *policzie,* cu trecerea deja asigurată, ne aflam pe ultima bandă, în spatele unui Mercedes importat care, probabil, ducea nişte politicieni sau oameni de afaceri în misiuni de constatare a diferite fapte.

— Inspector Tyador Borlú. Grănicerul îmi verifică actele.

— Întocmai.

— Amândoi?

— Scrie chiar acolo, sergent. Doar eu. Acesta este şoferul meu. Dincolo va fi cineva care să mă ia, iar ofiţerul aici de faţă se va întoarce înapoi. De fapt, dacă te uiţi, cred că poţi să vezi acolo şi cine mă va aştepta în Ul Qoma.

Dincolo, dincolo de spaţiul fără de ţară şi de punctul de verificare ul-qoman, cu spatele către noi, un mic grup de ofiţeri de *militsye* stătea în jurul unei maşini oficiale, luminile sale scânteind la fel de pompos ca şi ale noastre, doar că în culori diferite şi cu un mecanism mult mai modern (adevăratul aprins-stins, nu ca girofarul nostru rotativ). Lumina revărsată de vehiculele poliţiei ul-qomane este roşie şi de un albastru mai închis decât lumina de cobalt a celor din Besźel. Maşinile lor sunt Renault-uri aerodinamice de culoarea cărbunelui (îmi aduc aminte de

vremea când maşinile lor erau nişte *Yadajis* mici şi urâte, de fabricaţie autohtonă şi mult mai pătrăţoase decât ale noastre.)

Grănicerul se întoarse şi aruncă o privire către ei.

— Suntem aşteptaţi, i-am spus.

Erau prea departe de noi pentru ca detaliile să fie clare. Totuşi, aşteptau ceva. Grănicerul desigur că nu s-a grăbit – *Oţi fi voi* policzai, *dar nu primiţi niciun tratament special, noi veghem frontiera* – dar fără scuze de a nu fi procedat altfel; în cele din urmă salută oarecum sarcastic şi ne indică direcţia de mers în vreme ce poarta se ridica. După drumul besź, suta de metri sau cam pe-acolo din pământul nimănui se simţi altfel sub cauciucurile noastre, iar apoi cel de-al doilea rând de porţi se deschise şi trecurăm, membrii în uniformă ai *militsyei* venind înspre noi.

Se auzi un scârţâit de roţi. Maşina pe care o văzusem aşteptând prinse viteză într-o virare bruscă şi strânsă în jurul şi în faţa ofiţerilor care se apropiau, dând un *whoop* scurt şi neaşteptat din sirenă. Un bărbat ieşi, punându-şi pe cap cascheta de poliţie. Era puţin mai tânăr decât mine, solid, musculos, mergând grăbit şi cu autoritate. Purta culoarea cenuşie, oficială, a *militsyei,* cu trese, despre care am încercat să-mi aduc aminte ce anume însemnau. Grănicerii se opriră, luaţi prin surprindere, când el îşi ridică mâna.

— Este în regulă, strigă el. Le făcu semn să se-mprăştie. Mă ocup eu de asta. Inspector Borlú? Vorbea illitană. Dyegesztan şi cu mine ne dădurăm jos din maşină. Îl ignoră pe ofiţer. Inspector Tyador Borlú, Crime Extreme, Beszél, am dreptate? Îmi strânse mâna cu putere. Arătă spre maşina lui, în care aştepta propriul său şofer. Te rog. Eu sunt Detectiv Senior Qussim Dhatt. Mi-ai primit mesajul, Inspectore? Bine ai venit în Ul Qoma.

Sala Ligamentului se întinsese de-a lungul veacurilor, o peticire arhitecturală definită de Comisia de Supraveghere în variatele sale materializări istorice. Era amplasată de-a lungul unei bucăţi considerabile de pământ în ambele oraşe. Interiorul său era mai complicat haşurat decât în oricare altă parte a regiunii – coridoarele începeau în mare parte totale, Beszél sau Ul Qoma (sau în mare parte *alter,* Ul Qoma sau Beszél, aceeaşi chestie), deveneau pe parcurs haşurate, cu camere într-un oraş sau în celălalt de-a lungul lor, şi de asemenea se înteţeau şi acele ciudate camere interstiţiale, care ori nu se aflau în niciun oraş, ori se aflau în ambele, care se găseau *numai în Sala Ligamentului* şi a căror singură cârmuire era dată de Comisia de Supraveghere. Diagramele cu legende ale clădirilor dinăuntru erau nişte drăguţe dar intimidante suprapuneri de culori.

La nivelul zero, totuşi, unde drumul lat se proiecta către primul rând de porţi şi sârmă, unde Grănicerii beszi făceau semn celor sosiţi să se oprească pe benzile lor separate – pietoni, cărucioare cu două roţi şi căruţe trase de animale, maşini pătrăţoase beszé, dubiţe, alte linii pentru variatele tipuri de vize, toate mişcându-se cu viteze diferite,

porţile ridicându-se şi coborând complet nesincronizate – situaţia era mai simplă. O piaţă neoficială dar foarte veche, unde Sala Ligamentului se revarsă în Besźel, în apropierea porţilor. Vânzători ambulanţi ilegali dar toleraţi treceau prin rândurile de maşini aflate în aşteptare cu alune prăjite şi jucării de hârtie.

Dincolo de porţile besźe, sub masa principală a Sălii Ligamentului, un pământ al nimănui întins pe zeci de metri. Asfaltul nu era vopsit: această arteră nu era nici besźă, nici ul-qomană, aşa că ce sistem de marcaj stradal s-ar fi folosit? Dincolo de distanţa de la celălalt capăt al sălii, cel de-al doilea rând de porţi, pe care noi, aflaţi pe partea besźă, nu puteam să nu-l observăm, era mai bine păzit decât al nostru, cu gardieni ul-qomani înarmaţi, atenţi, cei mai mulţi dintre ei aflându-se la distanţă de noi, la propriile lor şiruri lungi, eficient păstorite, de vizitatori către Besźel.

Grănicerii ul-qomani nu sunt o aripă separată a cârmuirii, precum sunt în Besźel: ei sunt *militsya,* poliţie, la fel ca *policzia.*

Este mai mare decât un coloseu, dar încăperea de trafic a Sălii Ligamentului este simplă – un spaţiu gol mărginit de vremurile vechi. De pe pragul din Besźel poţi să vezi peste mulţimea de oameni şi de vehicule care se târăsc până la zi, strecurându-se din Ul Qoma, şi dincolo de asta. Poţi să vezi capetele iţite ale vizitatorilor ul-qomani sau ale compatrioţilor care se întorc, rotocoalele de sârmă ghimpată ul-qomană dincolo de punctul de mijloc, dincolo de fâşia goală dintre punctele de verificare. Poţi chiar să desluşeşti arhitectura Ul Qomei însăşi, prin poarta de intrare, la o distanţă de sute de metri.

Pe drumul nostru într-acolo, îl pusesem pe şofer să ne ducă, spre mirarea sa, pe o cale ocolită către intrarea în Besźel, o rută care ne-a dus pe KarnStrász. În Besźel este o arteră comercială din Oraşul Vechi, fără nimic ieşit din comun, dar este haşurată, întrucâtva în ponderea Ul Qomei, majoritatea clădirilor vecinului nostru, iar în Ul Qoma topolgangerul său este istoricul şi faimosul Bulevard Ul Maidin, în care se aventurează Sala Ligamentului. Am trecut cu maşina, ca printr-o pură întâmplare, dincolo de ieşirea Sălii Ligamentului, în Ul Qoma.

O nevăzusem atunci când o luasem pe KarnStrász, măcar de ochii lumii, dar sigur că se aflau acolo, pentru noi toţi, la un anumit nivel, şirurile de ul-qomani care intrau, mâna de besźi purtători de insigne de vizitatori, ivindu-se în acelaşi spaţiu fizic prin care ar fi putut la fel de bine să fie trecut şi cu o oră-n urmă, dar acum privind în jur cu uimire la arhitectura Ul Qomei care ar fi însemnat breşă să fi fost văzută mai înainte.

Aproape de ieşirea ul-qomană se află Templul Luminii Inevitabile. Văzusem fotografii de nenumărate ori, şi cu toate că-l nevăzusem cu supunere atunci când trecusem pe lângă el, eram conştient de crenelurile sale impunătoare. Aproape că-i spusesem lui Dyagesztan că abia aşteptam să-l văd în curând. Acum lumina, lumina străină mă înghiţise în vreme ce ieşeam, în viteză, din Sala Ligamentului. M-am

uitat pretutindeni. Din spatele maşinii lui Dhatt, m-am holbat la Templu: mă aflam, brusc şi în cele din urmă, în acelaşi oraş cu el.

— Prima oară în Ul Qoma?

— Nu, dar prima oară după multă vreme. Trecusem printr-un curs rapid de îndrumare, două zile.

Fusesem numai eu şi diferiţii profesori ul-qomani de la ambasada besźă. Aprofundarea illitanei, cititul diferitelor documente istorice şi civic geografice ul-qomane, un curs accelerat despre problematicile cheie ale legii locale. În mare parte, cum se întâmpla şi cu echivalentul nostru, cursul era menit să ajute un cetăţean besź să treacă de potenţiala traumă de *chiar a fi* în Ul Qoma, nevăzând toate locurile familiare, unde-şi trăise viaţa, şi văzând clădirile de lângă acestea pe care se străduise vreme de decenii să fie sigur că nu le observă.

— Pedagogia de aclimatizare a avansat destul de când cu calculatoarele, mi-a spus unul dintre profesori, o tânără care-mi lăuda constant illitana. Avem modalităţi tot mai sofisticate de a ne ocupa de chestii acum, lucrăm cu specialişti în neurologie, tot felul de chestii.

Am fost răsfăţat pentru că eram *policzai.* Călătorii de toată ziua ar fi nevoiţi să treacă printr-un training mult mai convenţional, şi le-ar lua considerabil mai mult timp pentru a obţine calificativele necesare pentru o viză.

M-au pus la ceea ce ei numesc a fi un simulator de Ul Qoma, o cabină cu ecrane drept pereţi interiori, pe care proiectau imagini şi înregistrări video din Besźel, cu clădirile besźe evidenţiate şi cele ale vecinilor ul-qomani minimizate prin lumină şi focus. După clipe lungi, iar şi iar, aveau să inverseze accentul vizual, pentru ca, în aceeaşi panoramă, Besźelul să treacă pe planul al doilea iar Ul Qoma să strălucească.

Cum ai fi putut să nu te gândeşti la poveştile cu care am crescut cu toţii, cu care au crescut, neîndoios, şi ul-qomanii? Bărbatul ul-qoman şi fecioara besźă, întâlnindu-se în mijlocul Sălii Ligamentului, întorcându-se la casele lor pentru a realiza că locuiesc, din punct de vedere globaltopic, unul lângă celălalt, petrecându-şi vieţile credincioşi şi singuri, trezindu-se în acelaşi timp, mergând pe străzile haşurate apropiaţi ca un cuplu, fiecare în propriul oraş, niciodată breşând, niciodată atingându-se, niciodată rostind vreun cuvânt dincolo de graniţă. Existau poveşti din bătrâni despre renegaţi care breşau şi evitau Breşa pentru a trăi între oraşe, nu exilaţi ci insilaţi, fugind de justiţie şi de retribuţie printr-o ignorabilitate desăvârşită. Romanul lui Pahlaniuk *Jurnalul unui insilat* fusese declarat ilegal în Besźel (şi în Ul Qoma, eram convins), dar la fel ca mulţi alţii frunzărisem ediţia piratată online.

Erau teste, trebuia să arăt cu un cursor un templu ul-qoman, un cetăţean ul-qoman, un camion ul-qoman care livra legume, cât de repede puteam. Nişte lucruri oarecum insultătoare, făcute pentru a mă prinde văzând, din neatenţie, Besźelul. Nu cu foarte mult timp în urmă,

nişte teste echivalente ar fi implicat şi să fi fost întrebat despre caracterul naţional diferit al ul-qomanilor, şi judecând cine din anumite fotografii cu fizionomii stereotipizate era ul-qoman, besź, sau „altceva” (evreu, musulman, rusnac, grec, nu contează, în funcţie de anxietăţile etnice de la vremea respectivă).

— Ai văzut templul? spuse Dhatt. Şi aia de acolo era cândva un colegiu. Alea-s blocuri de apartamente.

Arăta cu degetul spre clădiri în vreme ce treceam. Îi spusese şoferului său, cu care nu-mi făcuse cunoştinţă, să o ia pe mai multe trasee.

M-am uitat la ce îmi arătase Dhatt. Nu puteam să nu fiu conştient de toate locurile familiare prin care am trecut din punct de vedere globaltopic, de străzile de acasă pe care mergeam în mod regulat, acum aflate la un întreg oraş distanţă, anumite cafenele pe care le frecventam şi pe lângă care am trecut, dar într-o altă ţară, dar ele erau în fundal, nu cum mult mai prezente decât era Ul Qoma pe când mă aflam acasă. Nevedeam Besźelul. Vedeam Ul Qoma.

Zi, aşa că lumina era cea dată de cerul rece, nu de împletiturile de neoane pe care le văzusem în atât de multe programe despre ţara vecină, şi despre care producătorii credeau în mod evident că fac mai uşoară pentru noi vizionarea în noaptea lor de prost gust. Dar acea lumină cenuşie dădea culori tot mai vii faţă de bătrânul meu Besźel. Oraşul Vechi din Ul Qoma era, în zilele noastre, cel puţin pe jumătate transformat într-un district financiar, acoperişuri din lemn cu finisaje vălurite lângă oţel strălucitor. Vânzătorii locali ambulanţi purtau robe şi bluze şi pantaloni peticiţi, vindeau orez şi frigărui cu carne bărbaţilor la costum şi puţinelor femei (dincolo de care, compatrioţii mei greu de definit, încercam să-i nevăd, se împleteau pe drumul lor spre destinaţiile mai liniştite ale Besźelului) la intrările clădirilor de sticlă.

După o critică blândă din partea UNESCO, o arătare cu degetul legată de vreo investiţie europeană, Ul Qoma aprobase de curând legile de urbanism pentru a opri cel mai rău vandalism arhitectural pricinuit de perioada sa de avânt economic. Unele dintre cele mai urâte lucrări recente au fost chiar demolate, dar chiar şi aşa tradiţionalele ornamente vălurite, baroce ale punctelor turistice de atracţie ul-qomane erau de compătimit din cauza giganticilor şi tinerilor lor vecini. Precum toţi locuitorii din Besźel, fusesem obişnuit să fac cumpărături în umbrele străine ale succesului străin.

Illitana peste tot, în comentariile lui Dhatt, la vânzători, şoferi de taxi şi trafic local împovărat de insulte. Mi-am dat seama cât de multe invective am tot neauzit pe drumurile haşurate de acasă. Fiecare oraş din lume îşi are propria gramatică de drum, şi cu toate că nu ne aflam încă într-o zonă total ul-qomană, deci aceste străzi împărţeau dimensiunile şi formele celor pe care le cunoşteam, se simţeau mai încâlcite în curbele strânse pe care le luam. Am trecut pe drumuri înguste cu două benzi, mai puţin circulate în Besźel (chiar părăsite

acolo, cu toate că agitate în Ul Qoma), ori condiţiile haşurării care excludeau vehiculele motorizate besźe. Claxonul nostru se auzea constant.

— La hotel? zise Dhatt. Probabil că vrei să te speli şi să mănânci ceva, nu? Unde atunci? Ştiu că trebuie să ai unele idei. Vorbeşti bine illitana, Borlú. Mai bine decât eu besźa.

Râse.

— Am câteva idei. Câteva locuri în care aş vrea să merg. Mi-am ridicat agenda. Ai primit dosarul pe care l-am trimis?

— Ba bine că nu, Borlú. Cam asta-i tot, nu? Până acolo ai ajuns? O să te pun la curent cu ce am făcut noi, dar – îşi ridică mâinile într-un gest de imitare a capitulării – adevărul este că nu sunt chiar atât de multe de spus. Noi credeam că avea să fie invocată Breşa. De ce nu ai dat cazul? Îţi place să-ţi faci singur de lucru? Râsete. Oricum, nu mi-au revenit toate astea decât în ultimele câteva zile, aşa că nu te aştepta la prea multe. Dar suntem pe cai acum.

— Vreo idee până acum despre locul în care a fost omorâtă?

— Nu prea. Există numai înregistrarea cu acea dubiţă trecând prin Sala Ligamentului, nu ştim unde s-a dus mai apoi. Nicio pistă. În orice caz, lucrurile…

O dubiţă besźă aflată în trecere, s-ar putea presupune, ar fi memorabilă în Ul Qoma, şi viceversa. Adevărul este că, în afară de faptul dacă cineva vede permisul de trecere pus în parbriz, presupunerea oamenilor va fi că un asemenea vehicul străin nu se află în oraşul lui, şi prin urmare va rămâne nevăzut. Posibilii martori nu ar şti în general că ar fi fost ceva de observat.

— Ăsta-i principalul lucru pe care vreau să-l lămuresc.

— Cu siguranţă. Tyador, sau Tyad? Ai vreo preferinţă?

— Şi mi-ar plăcea să vorbesc cu îndrumătorii ei, cu prietenii ei. Poţi să mă duci la Bol Ye’an?

— Dhatt, Quss, oricare dintre ele e-n regulă din partea mea. Uite, doar ca să clarificăm lucrurile, să evităm confuziile, ştiu că al tău *comisar* ţi-a spus asta – a savurat cuvântul străin – dar câtă vreme te afli aici aceasta este o investigaţie ul-qomană, iar tu nu ai puteri poliţieneşti. Nu mă înţelege greşit, suntem complet recunoscători pentru cooperare, şi o să ne dăm seama de ce o să facem împreună, dar eu trebuie să fiu ofiţerul aici. Tu eşti un consultant, bănuiesc.

— Desigur.

— Îmi pare rău, ştiu că rahatul legat de teritoriu e tot rahat, mi s-a spus. Ai apucat să vorbeşti cu şeful meu? Ofiţerul-Şef Salya? În orice caz, voia să fie sigur că suntem în regulă înainte să vorbim. Nu încape discuţie că eşti un oaspete de onoare al *militsyei* ul-qomane.

— Nu am restricţii la… Pot să călătoresc?

— Ai viza şi ce mai ai?

— O călătorie cu o singură intrare, care poate fi reînnoită la o lună. În buzunarul meu.

— Sigur, dacă trebuie, dacă vrei să rupi o zi sau două ca turist, dar eşti numai un turist atunci când eşti pe cont propriu. E-n regulă? S-ar putea să fie mai bine dacă n-ai face-o. Vreau să zic, rahat, nimeni n-o să te oprească, dar ştim cu toţii că este mai greu să treci dincolo fără un ghid, ai putea cu uşurinţă să breşezi fără să vrei, şi atunci ce se întâmplă?

— Deci tu ce ai face în continuare?

— Ei bine, uite. Dhatt se întoarse-n scaun pentru a mă vedea. Vom ajunge la hotel în curând. În orice caz, ascultă, după cum am încercat să-ţi zic, lucrurile devin tot mai… Bănuiesc că nu ai auzit despre celălalt… Nu, nici măcar nu ştim dacă există ceva acolo şi de-abia ce am început şi noi să ne băgăm nasul. Uite, s-ar putea să fie o complicaţie.

— Ce? Despre ce vorbeşti?

— Am ajuns, domnule.

Era şoferul. Am privit în afară, dar am rămas în maşină. Ne aflam lângă Hiltonul din Asyan, chiar în afara Oraşului Vechi ul-qoman. Era amplasat la marginea unei străzi totale de clădiri ul-qomane din beton, moderne, la colţ cu o piaţetă formată din clădiri de cărămidă besźe, terasate şi pagode *faux* ul-qomane. Între ele se afla o fântână urâtă. Nu o vizitasem niciodată: clădirile şi pavajul din jurul ei erau haşurate, dar însuşi scuarul central se afla în totalitate în Ul Qoma.

— Nu ştim sigur încă. Evident că am fost până la şantier, am vorbit cu Iz Nancy, cu toţii supraveghetorii ei, colegii ei şi tot aşa. Nimeni nu ştia nimic, credeau doar că Geary îşi luase tălpăşiţa pentru câteva zile. Apoi au auzit ce s-a întâmplat. În orice caz, treaba este că, după ce am vorbit cu o grămadă de studenţi, am primit un telefon de la unul dintre ei. Asta se-ntâmpla ieri. Despre cea mai bună prietenă a lui Geary – am văzut-o în ziua în care ne-am dus să le spunem, o altă studentă. Yolanda Rodriguez. A fost complet şocată. Nu am aflat prea multe de la ea. Cădea din picioare prin tot locul. Prietenul ei a trebuit s-o ducă acasă. El este de pe-acolo. Din momentul în care-ncerci un ul-qoman…

Se întinse şi-mi deschise uşa. Nu m-am dat jos.

— Deci ea a sunat?

— Nu, asta zic, puştiul care a sunat nu a vrut să-şi dea numele, dar suna *în legătură* cu Rodriguez. Pare să fie, şi el zicea că nu e sigur, că ar putea să nu fie nimic, etcetera etcetera. În orice caz. Nimeni nu a văzut-o de două sau trei zile deja. Pe Rodriguez. Nimeni nu poate să dea de ea pe telefon. Iubitul ei nu o poate găsi.

— A dispărut?

— Mai uşor, Tyad, asta-i cam melodramatic. Ar putea pur şi simplu să fie bolnavă, să-şi fi închis telefonul. Nu zic să nu mergem s-o căutăm, dar hai să nu ne panicăm încă, bine? Nu ştim dacă a dispărut…

— Ba da, ştim. Orice s-a întâmplat, în cazul în care i s-a întâmplat ceva, nimeni n-o poate găsi. Este cam de la sine înţeles. A dispărut.

Dhatt se uită la mine în oglindă, apoi la şoferul său.

— În regulă, Inspectore, spuse el. Yolanda Rodriguez a dispărut.

Capitolul Treisprezece

Cum e acolo, şefu'? Exista un decalaj pe linia telefonică a hotelului către Besźel, iar Corwi şi cu mine încercam, bâlbâindu-ne, să nu vorbim în acelaşi timp.

— Prea devreme pentru a mă pronunţa. Ciudat să fii aici.

— I-ai văzut locuinţa?

— Nimic care să ajute. Numai camere studenţeşti, alături de mulţi alţii, într-o clădire dată în chirie de către universitate.

— Nimic de-al ei?

— Postere şi tipărituri ieftine, nişte cărţi cu tot cu adnotări pe margini, dintre care niciuna prea interesantă. Un calculator care ori are un sistem de criptare de capacitate industrială, ori nimic relevant pe el. Şi legat de asta trebuie să spun că am mai mare-ncredere în informaticienii ul-qomani decât într-ai noştri. Haine, nimic, ştii?

— Şi cum, nu ai citit-o din prima?

— Din păcate nu, forţa nu a fost de partea mea. Chiar fusese vorba de o cameră înfiorător de searbădă, din care nu puteai să afli nimic.

— Cum este contactul tău? Eu ul-qomană a ta?

— De fapt, cred că sunt *tu* al lui.

Propoziţia nu a fost chiar cea mai aleasă, dar a râs.

— Cum arată departamentul lor?

— Ca al nostru, doar cu articole de papetărie mai bune. Mi-au luat arma.

De fapt, secţia de poliţie fusese mai degrabă diferită de a noastră. Era într-adevăr mai bine aprovizionată, dar era mare şi deschisă, plină de table albe şi cubicule, dincolo de care poliţiştii aflaţi în vecinătate polemizau şi se contraziceau. Cu toate că sunt sigur că mare parte din *militsya* locală trebuie că fusese informată de venirea mea, am lăsat în urmă o dâră de curiozitate trufaşă odată cu urmarea lui Dhatt dincolo de propriul birou – era îndeajuns de gradat pentru a primi o cămăruţă – către cel al şefului său. Colonelul Muasi mă întâmpinase plictisit cu ceva despre ce semn bun în privinţa relaţiilor în schimbare dintre ţările noastre, herald al cooperării viitoare, orice fel de ajutor de care aveam nevoie, şi m-a făcut să renunţ la armă. Acest fapt nu fusese dinainte acceptat şi am încercat să-mi susţin argumentele, dar am renunţat repede, mai degrabă decât să acresc lucrurile atât de devreme.

Când am ieşit din cameră, am intrat într-alta, plină de priviri nu prea prietenoase.

— Dhatt, îl salutase cineva în trecere, într-un anume fel.

— Calc pe cineva pe nervi? întrebasem eu, iar Dhatt răspunsese:

— Tare sensibil. Eşti besź, la ce te aşteptai?

— Nenorociţii! zise Corwi. Cum să facă una ca asta?

— Fără licenţă ul-qomană valabilă, prezent aici în rol de consilier,

etcetera.

Am cotrobăit prin dulăpiorul de lângă pat. Nu era nici măcar o Biblie a lui Gideon. Nu ştiam dacă asta se datora faptului că Ul Qoma este seculară, sau din cauza solicitărilor destabilizaţilor dar respectaţilor Templieri ai Luminii.

— Nenorociţi. Deci nimic de raportat?

— O să-ţi dau de ştire. Am aruncat o privire pe lista de propoziţii codate asupra cărora căzusem de acord, dar niciuna dintre ele – *Îmi este dor de găluştile besźe = sunt în pericol, Muncesc la o teorie = ştiu cine a făcut-o* – nu era nici pe departe adecvată. „Mă simt de parc-aş fi proastă”, spusese ea pe când căzusem de acord asupra lor. „Sunt de aceeaşi părere. Şi eu la fel. Totuşi.” Totuşi nu puteam să presupunem că discuţiile noastre nu vor fi ascultate de către acea putere care ne-a dejucat planurile în Besźel. Să fie mai nebunesc şi mai copilăresc să presupui că există o conspiraţie, sau că nu există?

— Aceeaşi vreme aici ca şi acasă, am spus eu.

Ea a râs. Acea remarcă spirituală clişeizată la care conveniserăm însemna *nimic de raportat.*

— Ce urmează acum? zise ea.

— Mergem la Bol Ye’an.

— Ce, acum?

— Nu. Din păcate. Am vrut să merg azi mai devreme, dar nu au reuşit să-şi pună lucrurile-n ordine iar acum e prea târziu.

După ce mi-am făcut un duş şi am mâncat, şi m-am preumblat prin cămăruţa plictisitoare, întrebându-mă dacă aş recunoaşte un dispozitiv de ascultare dacă aş vedea unul, sunasem de trei ori la numărul pe care mi-l dăduse Dhatt înainte de a da de el.

— Tyador, spusese el. Îmi pare rău, ai încercat să suni? Sunt rupt de oboseală, m-am luat pe aici cu nişte lucruri. Ce pot să fac pentru tine?

— Încep să se mişte treburile. Voiam, în legătură cu situl arheologic…

— Ah, rahat, da. Ascultă, Tyador, n-are să se-ntâmple în noaptea asta.

— Nu le-ai spus oamenilor să se aştepte la noi?

— Le-am spus ca *probabil* să se aştepte. Uite, ei ar fi fericiţi să se ducă acasă, şi vom merge mâine la prima oră.

— Cum rămâne cu Rodriguez şi cum o mai cheamă?

— Încă nu sunt convins că de fapt… nu, nu am voie să spun asta, nu-i aşa? Nu sunt convins că faptul că ea lipseşte este dubios, sună bine aşa? Au trecut mai puţin de 48 de ore. Dar dacă şi mâine tot lipsă este, şi dacă nu răspunde la mailuri sau la mesaje, atunci se strică treaba, îţi garantez. O să punem Persoane Dispărute pe caz.

— Deci…

— Deci uite. Nu voi avea ocazia să ajung acolo-n seara asta. Poţi tu, ai ce să faci, nu-i aşa? Îmi pare rău pentru situaţie. Mă ocup de o groază de lucruri, copii după însemnările noastre, şi acea informaţie pe care ai

cerut-o, despre Bol Ye’an şi campusul universităţii şi toate cele. Ai un calculator? Poţi să intri pe internet?

— ...Mda.

Un laptop de la secţie, o conexiune Ethernet a hotelului cu 10 dinari pe noapte.

— În regulă atunci. Şi-s convins că au video-la-cerere. Aşa că nu vei fi singur.

A râs.

Am citit *Între Oraş şi Oraş* pentru o vreme, dar m-am blocat. Combinaţia de detalii precise, textuale şi istorice, şi *aşadaruri* tendenţioase era obositoare. M-am uitat la programe de televiziune ul-qomane. Erau mai multe filme de lung metraj decât pe posturile besźe, aşa părea, şi emisiuni de divertisment mai multe şi mai gălăgioase, toate la un clic sau două distanţă de ştirişti care prezentau succesele preşedintelui Kailuna şi pachetele Noii Reforme: vizite în China şi Turcia, misiuni comerciale în Europa, laude de la câte unii de la FMI, îmbufnări ale Washingtonului. Ul-qomanii erau obsedaţi de economie. Cine putea să-i învinuiască?

— De ce nu, Corwi?

Am luat o hartă şi m-am asigurat că toate actele mele, ID-ul de *policzie,* paşaportul şi viza erau în buzunarul interior. Mi-am pus insigna de vizitator pe rever şi am pornit la drum.

Acum erau aprinse neoanele. Peste tot în jurul meu, în noduri şi spirale, eclipsând slabele lumini ale casei mele îndepărtate. Văicărelile animate în illitană. Era un oraş mai agitat noaptea decât Besźelul: acum puteam să văd siluetele puse pe treburi în noapte care până acum fuseseră întotdeauna umbre de nevăzut. Puteam să văd oameni ai străzii cuibărindu-se pe alei lăturalnice, acei vagabonzi ul-qomani cu care noi cei din Besźel fuseserăm nevoiţi să ne obişnuim ca fiind protubi.

Am traversat Podul Wahid, trenuri trecând în stânga mea. Am privit fluviul care era aici, Shach-Ein. Apa – oare se haşurează cu ea însăşi? Dacă aş fi fost în Besźel, aşa cum erau aceşti trecători nevăzuţi, aş fi privit la fluviul Colinin. A fost ceva drum de la Hilton la Bol Ye’an, o oră pe Drumul Ban Yi, pe străzi totale şi alternante. Conştient de faptul că zig-zagam străzi din Besźel pe care le ştiam prea bine, străzi de obicei cu un caracter foarte diferit faţă de topolgangerii lor ul-qomani.

Le-am nevăzut, dar ştiam că aleile care ieşeau din strada ul-qomană Modrass existau numai în Besźel, şi că oamenii care intrau şi ieşeau pe furiş din ele erau clienţi ai celor mai ieftine prostituate besźe, pe care, dacă aş fi eşuat în a le nevedea, le-aş fi desluşit drept nişte fantome în minijupe în acea întunecime a Besźelului. Unde erau bordelurile ul-qomane, în apropierea căror cartiere din Besźel? Am supravegheat ordinea la un festival de muzică odată, la începutul carierei mele, într-un parc haşurat, unde participanţii s-au drogat într-un aşa mare număr încât a existat o serioasă fornicare publică. Partenerul meu de atunci şi

cu mine nu ne-am putut controla amuzamentul referitor la trecătorii ul-qomani pe care încercam să-i nevedem, în propria lor reprezentare a parcului, păşind cu graţie peste cuplurile care şi-o trăgeau şi pe care le nevedeau cu sârg.

M-am gândit să iau metroul, ceea ce nu făcusem niciodată (în Besźel nu există nimic asemănător), dar era un lucru bun mersul pe jos. Mi-am testat illitana pe conversaţiile pe care le auzeam, am văzut grupurile de ul-qomani nevăzându-mă, şovăind şi văzându-mi însemnul de vizitator, văzându-mă. Grupuri de tineri ul-qomani stăteau în afara sălilor de jocuri care răsunau de zgomote. M-am uitat la, şi puteam să văd, incinte de gaz, blindaje mici, orientate vertical, aflate înăuntrul învelişului grinzilor: cândva cuiburi de corb urbane care să păzească împotriva atacurilor, de multe decenii deja nostalgii arhitecturale, kitsch, în aceste zile folosite pentru a susţine reclame.

Însemnasem Bol Ye'an pe harta mea stradală. Înainte să ajung în Ul Qoma, luasem în calcul drumul până la zona din Besźel corespondentă din punct de vedere fizic, să zăresc din greşeală acel şantier arheologic nevăzut, dar nu m-am riscat. Nici măcar nu m-am aventurat până la marginile unde ruinele dau niţel chiar în Besźel. Neimpresionante, ziceau oamenii, ca de altfel marea parte a antichităţilor noastre: cele mai multe dintre rămăşiţele esenţiale se aflau pe pământ ul-qoman.

Dincolo de un vechi edificiu ul-qoman, cu toate că de un stil european, şi – având planificată această rută – privind în josul unui povârniş de lungimea străzii Tyan Ulma, am auzit în depărtare (de partea cealaltă a unei graniţe, înainte de a mă fi gândit să neaud) soneria unui tramvai traversând strada în Besźel, la jumătate de kilometru în faţa mea, în străina ţară a mea de baştină, şi l-am văzut umplând platoul de la capătul străzii; dedesubtul semilunii parcul şi ruinele de la Bol Ye'an.

Erau împrejmuite, dar mă aflam deasupra lor şi puteam privi dincolo de acele ziduri. Un peisaj bogat în vegetaţie, cu povârnişuri, parte sălbatic, parte amenajat. La capătul nordic al parcului, unde se aflau ruinele însele, ceea ce părea la început a fi un teren pustiu, era reprezentat de fapt de tufăriş punctat cu vechi pietre ale unor temple căzute, alei acoperite cu pânză înlănţuind corturi şi clădiri de birouri din prefabricat, într-unele dintre ele luminile fiind încă aprinse. Pământul prezenta semnele săpăturilor: mare parte din excavări era ascunsă şi protejată de corturi rigide.

Luminile punctau pământul şi se pogorau deasupra ierbii care se stingea de apropierea iernii. Unele nu funcţionau, şi nu dădeau altceva în afară de umbre în exces. Am văzut siluete mergând. Paznici, ţinând în siguranţă aceste amintiri uitate şi mai apoi reamintite.

Din loc în loc, parcul şi însuşi situl erau mărginite chiar până la pietriş şi boscheţi de margini ale clădirilor, cele mai multe din Ul Qoma (unele nu) şi care păreau să se înghiontească în ele, în istorie. Şantierul Bol Ye'an mai avea un an înainte ca exigenţele expansiunii oraşului să-l

sufoce, banii ar avea să treacă dincolo de hotarul din placaj şi tablă ondulată şi, cu expresii ale părerii de rău şi ale necesităţii, o altă clădire (ieşită în evidenţă în Besźel) de birouri ar avea să se înalţe în Ul Qoma.

Mi-am trasat pe hartă cel mai scurt drum dintre Bol Ye'an şi birourile Universităţii din Ul Qoma împărţite de departamentul de arheologie Prince of Wales.

— Hei.

Era un ofiţer de *militsye,* cu mâna pe patul armei. Avea un partener cu un pas în urmă.

— Ce faci? M-au cercetat din cap până-n picioare. Hei. Ofiţerul din spate a arătat înspre însemnul meu de vizitator.

— Ce faci?

— Sunt interesat de arheologie.

— Pe dracu eşti. Cine eşti?

Un pocnet din degete pentru acte. Puţinii pietoni besźi nevăzători au traversat, probabil fără să-şi dea seama de asta, pe cealaltă parte a străzii. Sunt puţine lucruri mai neliniştitoare decât necazurile în străinătate pe cale să se petreacă. Era târziu, dar erau câţiva ul-qomani destul de aproape pentru a auzi schimbul, şi care nu s-au prefăcut că nu ascultă. Unii s-au oprit să se uite.

— Eu sunt… Le-am dat actele.

— Tye Adder Borlo.

— Mai mult sau mai puţin.

— Poliţie?

S-au chiorât încurcaţi la mine.

— Mă aflu aici pentru a asista *Militsya* într-o investigaţie internaţională. Vă sugerez să-l contactaţi pe Detectivul Senior Dhatt de la Brigada de Crime.

— La naiba.

S-au consultat fără să-i aud. Unul dintre ei a dat ceva prin staţie. Era prea întuneric să fac o poză sitului Bol Ye'an cu camera de la telefon. Mirosul unor mâncăruri stradale cu iz puternic a ajuns până la mine. Un miros care era candidat pentru mirosul Ul Qomei.

— În regulă Inspectore Borlú.

Unul dintre ei mi-a înapoiat documentele.

— Scuze pentru asta, a zis colegul său.

— Nu face nimic. Păreau enervaţi, şi aşteptau. Oricum mă întorceam la hotel, domnilor ofiţeri.

— Te vom însoţi, Inspectore. Nu puteau fi înduplecaţi.

Când Dhatt a venit să mă ia dimineaţa următoare, nu a spus nimic altceva în afara dulcegăriilor atunci când a intrat în sala de mese, găsindu-mă încercând „Ceaiul tradiţional ul-qoman”, care era garnisit cu frişcă şi un condiment cam neplăcut. A întrebat cum era camera. Numai atunci când m-am urcat în cele din urmă în maşina lui şi a plecat de lângă bordură mai rapid şi mai violent decât o făcuse chiar ofiţerul său cu o zi în urmă, a găsit de cuviinţă să-mi spună:

— Mi-aş dori să nu fi făcut asta noaptea trecută. Cadrele şi studenţii programului de Arheologie Ul Qomană de la Universitatea Prince of Wales se aflau în mare parte la Bol Ye'an. Am sosit la sit pentru a doua oară în mai puţin de 12 ore.

— Nu am făcut programări, spuse Dhatt. Am vorbit cu profesorul Rochambeaux, conducătorul proiectului, ştie că venim, dar m-am gândit ca pe restul să-i luăm după noroc.

Spre deosebire de vizionatul meu de la distanţă pe timp de noapte, de aproape zidurile separau situl de privitori. *Militsya* era postată afară, în puncte fixe, paznicii înăuntru. Insigna lui Dhatt ne-a permis imediat accesul în micul complex de birouri improvizate. Aveam o listă a cadrelor şi a studenţilor. Prima dată am mers la biroul lui Bernard Rochambeaux. Era un bărbat vânos, cu aproape 15 ani mai în vârstă decât mine, care vorbea illitană cu un puternic accent de Québec.

— Suntem cu toţii devastaţi, ne-a spus el. N-am cunoscut-o pe fată, înţelegeţi? Mi-a ajuns la urechi numai în cancelarie. Datorită reputaţiei. Biroul său se afla într-o portacabină, dosare şi cărţi pe rafturi temporare, fotografii cu el pe diverse şantiere arheologice. Afară am auzit tineri mergând şi râzând împreună. Orice fel de ajutor pe care vi-l putem acorda, desigur. Nu-i ştiu pe mulţi dintre studenţi personal, nu bine. Am trei studenţi la doctorat în acest moment, unul se află în Canada, ceilalţi doi fiind, cred, aici. A arătat în direcţia şantierului principal. Pe ei îi ştiu.

— Şi despre Rodriguez? El se uită la mine, citindu-i-se încurcarea pe chip. Yolanda? Una dintre studentele tale? Ai văzut-o?

— Ea nu este una din cei trei, Inspectore. Mă tem că nu-ţi pot spune prea multe lucruri. Am… A dispărut?

— A dispărut. Ce ştii despre ea?

— Oh, Doamne. A dispărut? Nu ştiu nimic despre ea. Pe Mahalia Geary o ştiam datorită reputaţiei ei, desigur, dar niciodată nu am schimbat vreo vorbă în afară de o dată, în urmă cu câteva luni, la o petrecere de urat bun venit noilor studenţi.

— Mai mult de-atât, spuse Dhatt.

Rochambeaux se holbă la el.

— Poftim, este imposibil să ţii evidenţa timpului. Aşa să fie? Îţi pot spune despre ea toate lucrurile pe care deja le ştii. Profesoara ei îndrumătoare este cea care te poate ajuta cu adevărat. Ai cunoscut-o pe Isabelle?

A rugat-o pe secretară să-i printeze o listă a cadrelor şi a studenţilor. Nu i-am spus că deja aveam una. Când Dhatt nu mi-a oferit-o, am luat-o. Judecând după nume, şi în concordanţă cu legea, doi dintre arheologii înfăţişaţi aici erau ul-qomani.

— Are un alibi pentru Geary, a spus Dhatt când am plecat. Este unul din foarte puţinii care au, cei mai mulţi, ştii, era o oră târzie din noapte, nimeni nu poate să confirme, aşa că din punctul de vedere al alibiului sunt toţi praf. El era într-o conferinţă telefonică cu un coleg aflat pe un

fus orar diferit, cam în jurul orei când a fost ucisă. Am verificat asta.

Căutam biroul Isabellei Nancy, când cineva m-a strigat pe nume. Un bărbat fercheş, cam de şaizeci de ani, cu barbă căruntă, ochelari, grăbindu-se printre camerele provizorii înspre noi.

— Să fie Inspectorul Borlú? Îi aruncă o privire lui Dhatt, dar văzând insigna ul-qomană se uită din nou la mine. Am auzit că era posibil să fi venit. Îmi pare bine să coincid cu dumneavoastră. Eu sunt David Bowden.

— Domnule profesor Bowden. I-am strâns mâna. Tocmai vă citesc cartea.

A rămas vizibil înmărmurit. A dat din cap.

— Să înţeleg că vă referiţi la prima mea carte, Inspectore. Nimeni nu se referă la a doua. Mi-a dat drumul la mână. Asta vă poate face să fiţi arestat, Inspectore.

Dhatt se uita mirat la mine.

— Unde aveţi biroul, domnule profesor? Eu sunt Detectiv Senior Dhatt. Mi-ar plăcea să discut cu dumneavoastră.

— Nu am unul, DS Dhatt. Aici mă aflu numai o zi pe săptămână. Şi nu este *profesor.* Numai doctor. Sau este în regulă David.

— Cât timp veţi fi aici în dimineaţa asta, domnule doctor? am spus eu. Am putea să schimbăm câteva cuvinte cu dumneavoastră?

— Eu… desigur, dacă doriţi, Inspectore, dar după cum spuneam, nu am birou. În mod normal mă întâlnesc cu studenţii la blocul meu. Mi-a dat o carte de vizită, iar când Dhatt ridică o sprânceană îi dădu şi lui una. Aveţi numărul meu acolo. O să mai stau pe aici dacă vreţi, cred că putem găsi un loc să vorbim.

— Deci nu aţi venit ca să vă vedeţi cu noi? am spus.

— Nu, aici a fost vorba de noroc. În mod normal nu aş fi venit deloc azi, dar studenta căruia-i sunt îndrumător nu şi-a făcut apariţia ieri şi m-am gândit că aş putea-o găsi aici.

— Studenta dumneavoastră? zise Dhatt.

— Da, mi-au încredinţat-o numai pe ea. Zâmbi. De aici şi lipsa biroului.

— Pe cine anume căutaţi?

— O cheamă Yolanda, DS. Yolanda Rodriguez.

S-a înfiorat când i-am spus că nu era de găsit. S-a bâlbâit, încercând să găsească ceva de spus.

— A dispărut? După ce s-a întâmplat cu Mahalia, acum Yolanda? Oh Doamne, domnilor poliţişti, cumva…

— Studiem cazul, spuse Dhatt. Nu trageţi concluzii pripite.

Bowden părea înlemnit. Reacţii similare am primit şi de la colegii săi. Unul câte unul, am trecut pe la fiecare dintre cei patru profesori universitari pe care i-am putut găsi la faţa locului, incluzându-l pe Thau’ti, îndrumătorul celor doi ul-qomani, un bărbat tânăr şi taciturn. Numai Isabelle Nancy, o femeie înaltă, bine îmbrăcată, cu două perechi de ochelari de prescripţii diferite atârnându-i, cu lanţuri, în jurul gâtului,

era conştientă că Yolanda dispăruse.

— Îmi pare bine de cunoştinţă Inspectore, domnule Detectiv Senior. Ne-a strâns mâinile. Îi citisem declaraţia. Susţinea că fusese acasă atunci când Mahalia a fost ucisă, dar nu o putea dovedi. Fac orice pentru a ajuta, tot spunea.

— Spuneţi-ne despre Mahalia. Am senzaţia că era foarte cunoscută aici, dacă nu de şeful dumneavoastră.

— Nu prea, în ultima vreme, zise Nancy. Într-un anumit moment, poate. A spus Rochambeaux că nu o ştie? Asta-i puţin cam... necinstit. Ea a călcat pe câteva cozi.

— La conferinţă, am spus eu. În Besźel.

— Aşa este. În partea de sud, la periferie. El a fost acolo. Cei mai mulţi dintre noi am fost. Eu am fost, David, Marcus, Asina. În orice caz, a provocat ridicări din sprâncene la mai mult de o prelegere, punând întrebări despre *dissensi,* despre Breşă, lucruri de genul ăsta. Nimic contrar convenţiilor în mod expres, dar niţel cam *vulgar,* s-ar putea spune, lucruri la care te-ai aştepta să vină de la Hollywood sau ceva de genul, nu aspecte ale cercetărilor despre pre-Clivaj ul-qomane, sau chiar besźe. Puteai să-i vezi pe ştabii care veneau să deschidă lucrările, să dedice ceremonii sau mai ştiu eu ce, devenind puţin circumspecţi. Şi, în cele din urmă, începe să turuie despre Orciny. Aşa că David este îngrozit, bineînţeles, universitatea este făcută de ruşine, ea aproape că este dată afară – erau câţiva deputaţi besźi acolo care au făcut un mare tărăboi pe tema asta.

— Dar nu a fost?

— Cred că oamenii au ajuns la concluzia că era tânără. Dar cineva trebuie că a vorbit cu ea pentru că s-a potolit, îmi aduc aminte gândindu-mă la omologii ul-qomani, dintre care unii, la fel, şi-au făcut apariţia, trebuie să fi fost destul de solidari cu deputaţii besźi care erau atât de iritaţi. Când am aflat că se întorcea pentru un doctorat la noi, am fost puţin mirată că i s-a permis să intre, cu opinii dubioase ca ale ei, dar a trecut de faza asta. Nu am mai auzit-o niciodată vorbind despre asta. Am dat deja o declaraţie despre toate astea. Dar spuneţi-mi, aveţi vreo idee despre ce i s-a întâmplat Yolandei?

Dhatt şi cu mine ne-am uitat unul la altul.

— Nici măcar nu suntem siguri că i s-a întâmplat ceva, spuse Dhatt. Cercetăm.

— Probabil nu-i nimic, a zis iar şi iar. Dar în mod normal o vedeam pe-aici, iar acum sunt deja câteva zile cred.

— Ea şi Mahalia se cunoşteau?

— Erau cele mai bune prietene.

— Cineva care să ştie ceva?

— Se întâlnea cu un băiat de aici. Aşa umbla zvonul. Dar cine era, nu aş putea să vă spun.

— Este permis aşa ceva? am întrebat.

— Sunt adulţi, DS Dhatt. Adulţi tineri, da, dar nu-i putem opri. Noi,

ah, le aducem la cunoştinţă pericolele şi greutăţile vieţii, ca să nu mai vorbim de iubire, în Ul Qoma, dar ceea ce fac câtă vreme sunt aici…

A ridicat din umeri.

Dhatt a bătut dintr-un picior când am vorbit cu ea.

— Putem să vorbim cu ei? a zis el.

Unii dintre ei citeau articole în micuţa bibliotecă improvizată. Câţiva, când Nancy, în cele din urmă, ne-a escortat pe şantierul principal, stăteau în picioare, sau jos, şi lucrau în acea gaură adâncă şi cu margini drepte. Au privit în sus, aflaţi dedesubtul acelor striaţii care se puteau distinge din nuanţele pământului. Acea linie întunecată – rămăşiţele unui foc antic? Aceea albă ce era?

La marginile marelui cort era o bucată de pământ cu aspect sălbatic, plină de scaieţi şi buruieni, printre fragmente arhitecturale sparte. Şantierul era aproape de mărimea unui teren de fotbal, împărţit de reţeaua de sfori. Baza avea adâncimi diferite, cu fundul plat. Partea de jos, din pământ compactat, era punctată de forme anorganice, artefacte care breşau într-un mod ciudat: urcioare sfărâmate; statuete prelucrate şi neprelucrate; maşinării acoperite de cocleală. Studenţii priveau în sus din secţiunea în care se aflau, fiecare la adâncimi variate, prin variate graniţe de sfoară, strângând în mâini mistrii cu vârf ascuţit şi perii moi. Doi dintre băieţi şi o fată erau Goth, mult mai rari în Ul Qoma decât în Besźel sau în propriile lor locuri de baştină. Trebuie că aveau parte de foarte multă atenţie. Ne-au zâmbit suav mie şi lui Dhatt de sub stratul de contur pentru pleoape şi murdăria veacurilor. Ceilalţi erau într-un mod variat, chiar dacă nu cu toată inima, dedicaţi altor stiluri tinereşti.

— Uitaţi, zise Nancy. Stăteam la ceva distanţă de săpături. Am privit în jos la numeroasele indicatoare de pe pământul stratificat, mici forme ieşind din straturile plate ca nişte spinări de balenă. Înţelegeţi cum este aici?

Putea fi orice ceea ce vedeam sub pământ.

Vorbea îndeajuns de încet pentru ca studenţii ei, cu toate că trebuie să-şi fi dat seama că vorbeam, să nu prea poată desluşi despre ce anume.

— Nu am găsit niciodată izvoare scrise din Epoca Precursoare, cu excepţia câtorva fragmente dintr-un poem, prea puţine pentru a înţelege ceva din el. Aţi auzit de Galli-maufrieni? Pentru o-ndelungată vreme, când chestiile pre-Clivaj au fost prima dată scoase la lumină, după ce erorile care ar fi putut fi imputate arheologilor au fost eliminate cu de-a sila – râse – oamenii i-au inventat ca pe o explicaţie pentru ceea ce era pescuit. O civilizaţie ipotetică, după aceasta dar înainte de Ul Qoma şi Besźel, care a dezgropat sistematic toate artefactele din regiune, de la cele vechi de mii de ani până la bricabracurile bunicii, le-a amestecat pe toate şi le-a îngropat sau s-a debarasat de ele din nou.

Nancy mă văzu uitându-mă la ea.

— Nu au existat, mă reasigură ea. Ăsta-i lucru hotărât acum, chiar

dacă cu ranchiună de câte unii. Acestea, gesticula ea către groapă, *nu* sunt o amestecătură. Sunt rămăşiţele unei culturi materiale. Doar că una despre care nu suntem prea lămuriţi. Am fost nevoiţi să învăţăm să ne oprim din a mai căuta secvenţe şi doar să privim.

Elemente care ar fi trebuit să se-ntindă de-a lungul epocilor, contemporane. Nicio altă cultură nefăcând alte trimiteri decât cele mai neîndestulătoare, seductiv de nedesluşite menţiuni despre localnicii pre-Clivaj, aceşti ciudaţi bărbaţi şi femei, cetăţeni taumaturgi conform basmelor, cu vrăji care întinau lucrurile pe care le aruncau, care foloseau astrolabi care nu ar fi adus ruşine lui Arzachel sau Evului Mediu, urcioare de lut, topoare de piatră pe care le-ar fi putut face bunicul meu cu sprâncene stufoase, roţi dinţate, insecte de jucărie cu forme complicate, şi ale căror ruine se află răsfirate dedesubtul Ul Qomei şi, mai rar, al Beszélului.

— Acesta este Detectivul Senior Dhatt de la *Militsye* şi Inspectorul Borlú de la *Policzie,* le spunea Nancy studenţilor din groapă. Inspectorul Borlú se află aici făcând parte din investigaţia dusă pentru… pentru ce i s-a întâmplat Mahaliei.

Câţiva dintre ei icniră.

Dhatt tăia nume, eu făcând la fel, în vreme ce unul câte unul studenţii veneau să vorbească cu noi în cancelarie. Cu toţii fuseseră interogaţi şi mai înainte, dar veneau blânzi ca nişte miei şi răspundeau întrebărilor de care trebuie să fi fost sătui.

— Am fost uşurată când mi-am dat seama că vă aflaţi aici pentru Mahalia, zise femeia Goth. Asta sună groaznic. Dar am crezut că aţi găsit-o pe Landa şi că s-a întâmplat ceva.

Numele ei era Rebecca Smith-Davis, era în anul întâi, muncind la restaurarea vaselor de lut. Când vorbea despre prietena ei moartă şi despre cea dispărută, ochii i se înlăcrimau.

— Am crezut că aţi găsit-o şi că era… ştiţi, a fost…

— Nici măcar nu suntem siguri că Rodriguez este dispărută, spuse Dhatt.

— Aşa ziceţi. Dar ştiţi. Cu Mahalia, şi toate cele. Îşi scutură capul. Ele amândouă fiind interesate de chestii ciudate.

— Orciny? am spus eu.

— Sigur. Şi alte. Dar da, Orciny. Immy este oricum mai interesat de treaba asta decât era Mahalia. Oamenii ziceau că Mahalia era cu mult mai băgată-n asta la început.

Din cauză că erau mai tineri şi petreceau până mai târziu, câţiva dintre studenţi, spre deosebire de profesorii lor, aveau alibiuri pentru noaptea morţii Mahaliei. Într-un anume moment negrăit, Dhatt a numit-o oficial pe Yolanda Persoană Dispărută, iar întrebările sale au devenit mai precise, luând notiţe mai abitir. Nu ne-a făcut prea mult bine. Nimeni nu era sigur de ultima dată când au văzut-o, doar de faptul că nu o văzuseră de câteva zile bune.

— Aveţi vreo idee despre ce i s-ar fi putut întâmpla Mahaliei?

întrebă Dhatt toţi studenţii. Am primit nu după nu.

— Nu mă pasionează conspiraţiile, zise un băiat. Ce s-a întâmplat a fost incredibil de groaznic. Dar Mahalia avea un talent să-i enerveze pe oameni, iar ceea ce s-a întâmplat s-a întâmplat din cauză că s-a dus în partea din Ul Qoma în care nu trebuia să se ducă. Poate că era vorba de iubitul ei secret.

Dhatt lua notiţe.

— Nu, spuse o fată. Nimeni n-o cunoştea pe Halia. Poate aveai impresia că o cunoşti, dar apoi îţi dădeai seama că făcea pe ascuns tot felul de rahaturi despre care nu ştiai nimic. Poate că era combinată cu cineva. Vreun ţicnit de pe-aici. I-aţi văzut rafturile cu cărţi? Îi plăceau o mulţime de lucruri ciudate.

— A sictirit pe careva, băi. Pe unul dintre nebuni. Ai auzit despre prima dată când a fost în oraşe? În Besźel? Aproape că a provocat o bătaie. La o conferinţă de *arheologiei* Asta-i greu de făcut, omule. E de mirare că a fost lăsată înapoi oriunde.

— Orciny.

— Orciny?

Acest ultim vorbitor era un băiat slab şi puritan, purtând un tricou lăbărţat cu un imprimeu care trebuie să fi fost un personaj dintr-o emisiune televizată pentru copii. Numele său era Robert Gilpin. Ne privea cu tristeţe. Illitana lui nu era prea bună.

— Te superi dacă vorbesc cu el în engleză? l-am întrebat pe Dhatt.

— Nu, zise el. Un bărbat îşi băgă capul pe uşă şi se holbă la noi. Continuă tu, îmi spuse Dhatt. Mă întorc într-un minut.

Plecă, închizând uşa în urma lui.

— Cine era? i-am spus băiatului.

— Doctorul UlHuan, zise el. Unul dintre profesorii ul-qomani aflaţi pe şantier.

— Ce voiai să spui despre Orciny? am zis.

— Vreau să zic, îşi scutură el capul, că nu ştiu. Doar mă tot gândesc la asta, înţelegeţi? Te incită. Ştiu că-i o prostie, dar Mahalia obişnuia să fie băgată până-n gât în treaba asta, iar Immy se interesa tot mai mult – obişnuiam să facem mişto de ea pe tema asta, ştiţi? – iar apoi au dispărut amândouă… Îşi lăsă privirea în pământ şi îşi închise ochii cu mâna, de parcă n-ar fi avut puterea să clipească. Nu ştiu, zise el. Doar te face să-ţi pui întrebări.

A rămas fără cuvinte.

— Avem ceva, spuse Dhatt. Îmi arătă pe unde s-o iau de-a lungul aleilor, printre birouri, înapoi afară din Bol Ye’an. Se uită la teancurile de notiţe pe care le luase, aranjă cărţile de vizită şi numerele de telefon scrise pe bucăţi de hârtie. Nu ştiu încă ce anume avem, dar avem ceva. Poate. La naiba.

— Ceva de la UlHuan? am spus.

— Ce? Nu. Se uită în treacăt la mine. A confirmat în mare parte ce a spus şi Nancy.

— Ştii ce e interesant că nu am aflat? am spus.

— Eh? Nu te-nţeleg, zise Dhatt. Pe bune, Borlú, zise el în vreme ce ne apropiam de poartă. Ce vrei să spui?

— Acela era un grup de studenţi din Canada, aşa-i…

— În mare parte. Unul neamţ, unul yankeu.

— Toţi anglo-euro-americani, atunci. Hai să nu ne amăgim, poate părea puţin necivilizat pentru noi, dar amândoi ştim de ce sunt cel mai fascinaţi străinii de Besźel şi Ul Qoma. Ai băgat de seamă ce anume nu a menţionat niciunul dintre puştani, în orice context, ca având măcar posibil de-a face cu ceva?

— Ce vrei să… Dhatt se opri. Breşa.

— Niciunul dintre ei nu a menţionat Breşa. Ştii la fel de bine ca şi mine că, în mod normal, ăsta-i primul lucru despre care vor străinii să ştie. Chiar şi ţinând cont de faptul că ei au devenit mai puţin venetici decât cei mai mulţi dintre compatrioţii lor, dar totuşi. Am făcut cu mâna în semn de mulţumire paznicilor care au deschis poarta şi am păşit afară. Dhatt dădea cu luare-aminte din cap. Dacă cineva pe care-l ştiam dispare aşa pur şi simplu, fără vreo nenorocită de urmă şi pe nepusă masă, este primul lucru pe care-l luăm în calcul, nu? Oricât de mult nu am vrea asta? am spus eu. Şi asta fără a-i mai pune la socoteală pe cei cărora le este cu mult mai greu decât nouă să nu breşeze la fiecare pas.

— Domnilor ofiţeri! Era unul dintre cei însărcinaţi cu securitatea, un tânăr cu aspect atletic, cu o creastă mohawk precum cea a lui David Beckham de la mijlocul carierei sale. Era mai tânăr decât mulţi dintre colegii săi. Domnilor ofiţeri, vă rog?

Alergă spre noi.

— Voiam doar să ştiu, zise el. Investigaţi cine a omorât-o pe Mahalia Geary, aşa-i? Voiam să ştiu… Voiam să ştiu dacă ştiţi ceva. Dacă aţi ajuns la vreo concluzie. S-ar putea ca ei să fi scăpat?

— De ce? spuse Dhatt în cele din urmă. Cine eşti?

— Eu, nimeni, nimeni. Doar… Este trist, şi groaznic, şi noi toţi, eu şi ceilalţi, paznicii, ne simţim prost şi vrem să ştim dacă, oricine ar fi fost, dacă cine a făcut asta…

— Eu sunt Borlú, am spus. Cum te cheamă?

— Eu sunt Aikam. Aikam Tsueh.

— Erai un prieten de-al ei?

— Eu, sigur, puţin. Nu chiar, dar ştiţi că o cunoşteam. Cât să o salut. Vreau doar să ştiu dacă aţi găsit ceva.

— Dacă am găsit, Aikam, nu îţi putem spune, zise Dhatt.

— Nu acum, am spus eu. Dhatt se uită la mine. Mai întâi trebuie să lămurim lucrurile. Înţelegi. Dar poate că am putea să-ţi punem câteva întrebări?

Păru alarmat pentru o clipă.

— Nu ştiu nimic. Dar sigur că am bănuieli. Eram îngrijorat dacă ei ar putea să iasă din oraş, să treacă de *militsye.* Dacă există vreo cale prin

care ar putea să facă asta.

L-am pus să-şi scrie numărul de telefon – unul de fix, am observat, recunoscând prefixul ul-qoman – în agenda mea, înainte să se întoarcă la postul său. Dhatt şi cu mine l-am urmărit plecând.

— Ai interogat paznicii? am zis eu, privindu-l pe Tsueh îndepărtându-se.

— Bineînţeles. Nimic prea interesant. Ei sunt paznici de securitate, dar acest sit se află sub patronaj ministerial, aşa că verificările sunt ceva mai severe decât de obicei. Cei mai mulţi dintre ei aveau alibiuri pentru noaptea morţii Mahaliei.

— El avea?

— O să verific, dar nu-mi amintesc numele lui ca fiind marcat, deci probabil că avea.

Aikam Tsueh se întoarse la poartă şi ne văzu privindu-l. Ne făcu şovăielnic cu mâna în semn de la revedere.

Capitolul Paisprezece

Instalat într-o cafenea – o ceainărie, de fapt, ne aflam în Ul Qoma – şi energia agresivă a lui Dhatt se disipa cumva, încă mai bătea darabana pe marginea mesei într-un ritm complicat pe care nu l-aş fi putut imita, dar mi-a întâlnit privirea, nu s-a mişcat pe scaun. Asculta şi făcea sugestii serioase despre cum am putea să acţionăm. Şi-a sucit capul pentru a citi însemnările pe care le făcusem. A primit mesaje de la centru. Câtă vreme am stat acolo a făcut o treabă elegantă, pe drept cuvânt, în a obscura faptul că nu mă plăcea.

— Cred că avem nevoie să punem la punct ceva *protocol* în legătură cu întrebările puse, a fost tot ce a spus, când ne-am aşezat mai întâi, prea mulţi bucătari, la care am bâiguit o scuză pe jumătate.

Personalul ceainăriei nu voia să ia banii lui Dhatt: nici nu-i oferise cu prea mare inimă.

— Reducere pentru Militsye, zise femeia care ne servea. Cafeneaua era plină. Dhatt ochi o masă înaltă aflată lângă fereastra de la intrare, până ce bărbatul care stătea acolo observă privirea cercetătoare, se ridică şi ne aşezarăm noi. De la fereastră priveam o gură de metrou. Printre multele postere aflate pe un zid din apropiere era unul pe care l-am văzut apoi l-am nevăzut: nu eram sigur că nu era afişul pe care-l printasem pentru a o identifica pe Mahalia. Nu ştiam dacă am dreptate, dacă zidul era acum, pentru mine, alter, total în Besźel, sau haşurat şi cu o peticeală apropiată de informaţii din oraşe diferite.

Ul-qomani ieşeau din dedesubtul străzii şi icneau din cauza temperaturii, chirciţi în hainele lor de lână. Ştiam că în Besźel, cu toate că încercasem să-i nevăd pe cetăţenii besźi care se dădeau neîndoios jos la staţia Yanjelus de tranzit suprateran şi care se afla din întâmplare la câţiva zeci de metri, oamenii purtau blănuri. Printre feţele ul-qomane erau oameni pe care-i luam drept asiatici sau arabi, chiar şi câţiva africani. Cu mult mai mulţi decât în Besźel.

— Porţi deschise?

— Nu prea, zise Dhatt. Ul Qoma are nevoie de oameni, dar toţi cei pe care-i vezi au fost atent verificaţi, au trecut testele, îşi ştiu scorurile. Avem mai mulţi decât voi, dar nu din cauză că suntem deschişi.

Avea dreptate. Cine ar fi vrut să se mute în Besźel?

— Cum rămâne cu cei care nu reuşesc?

— Oh, avem şi noi taberele noastre, la fel ca şi voi, ici şi colo, pe la periferie. ONU nu este prea bucuros. Nici Amnesty International. Vă freacă şi pe voi cu toate rahaturile alea despre condiţii? Vrei o ţigară?

Un chioşc de ţigări se afla la câţiva metri de intrarea în cafenea. Nu-mi dădusem seama că mă zgâiam la ea.

— Nu prea. Da, cred. Curiozitatea. N-am mai fumat ul-qomane de nu mai ţin minte cât timp.

— Stai aşa.

— Nu, nu te ridica. Nu mai fumez, m-am lăsat.

— Ei, hai, consider-o etnografie, nu eşti acasă... Îmi pare rău, mă opresc. Urăsc oamenii care fac asta.

— Asta?

— Încercarea de a băga pe gât chestii oamenilor care au renunţat. Şi nici măcar nu sunt un fumător. Râse şi sorbi. Atunci măcar va fi un resentiment dubios la succesul tău de a te fi lăsat. Trebuie că doar te displac la modul general. Ce nenorocit mic mai sunt şi eu.

Râse.

— Uite, îmi pare rău despre, ştii tu, aruncându-mă aşa cu capul înainte...

— Cred numai că avem nevoie de protocol. Nu vreau să mă gândesc...

— Apreciez asta.

— E-n regulă, nu-ţi face griji. Ce zici dacă mă ocup eu de ce o să urmeze? spuse el.

Priveam Ul Qoma. Era prea înnorat pentru a fi atât de frig.

— Ziceai că tipul ăla, Tsueh, are un alibi?

— Mda. Au verificat pentru mine. Cei mai mulţi dintre tipii ăştia care se ocupă cu paza sunt căsătoriţi şi soţiile lor vor susţine orice, lucru care, ok, nu valorează mare rahat, dar n-am mai putut găsi alte legături între Geary şi ei în afară de salutări date pe coridor. Acel Tsueh, de fapt, era plecat în oraş cu nişte studenţi în noaptea aceea. Este destul de tânăr pentru a fraterniza.

— Convenabil. Şi neobişnuit.

— Sigur. Dar nu are nicio legătură cu nimeni şi nimic. Puştiul are 19 ani. Spune-mi de dubă. Am trecut din nou prin poveste. Lejer, o să fie nevoie să vin cu tine? spuse el. Sună de parcă am căuta pe cineva besź.

— Cineva din Besźel a condus dubiţa până dincolo de graniţă. Dar ştim că Geary a fost ucisă în Ul Qoma. Aşa că în afară de cazul în care ucigaşul a omorât-o, a gonit înapoi în Besźel, a pus mâna pe o dubiţă, a gonit înapoi, a luat-o, a gonit iar înapoi să arunce cadavrul, şi de ce, am putea să adăugăm, au aruncat cadavrul acolo unde l-au aruncat?, avem în faţă un telefon transfrontalier, urmat de o favoare. Deci doi făptaşi.

— Sau breşă. M-am mişcat.

— Mda, am zis. Sau breşă. Dar din câte ştim, cineva şi-a cam bătut capul pentru a *nu* breşa. Şi pentru a ne face să ştim asta.

— Faimoasa înregistrare. Ciudat felul în care a ieşit la lumină...

M-am uitat la el, dar nu părea să o zică în zeflemea.

— Nu-i aşa?

— Ei, hai, Tyador, ce, eşti mirat? Oricine a făcut asta, destul de deştept încât să ştie să nu se joace cu graniţele, îi dă un telefon unui prieten de pe partea ta, iar acum face pe el de teamă că are să apară Breşa ca să-l ia. Iar asta nu ar fi corect. Aşa că le-a şoptit o vrăbiuţă de

la Sala Ligamentului, de la Trafic sau ceva de genul, la ce oră au trecut graniţa. Nu e ca şi cum birocraţilor besźi nu li se poate reproşa nimic.

— Puţin spus.

— Ei, poftim atunci. Vezi, pari mai fericit.

Ar fi o conspiraţie mai mică astfel, decât unele din celelalte posibilităţi care se puteau întrezări. Cineva ştiuse ce dubiţe să caute. A studiat cu atenţie o mulţime de înregistrări. Mai ce? În acea zi rece dar frumoasă, frigul estompând culorile Ul Qomei până la nuanţele de zi cu zi, era greu şi părea absurd să vezi Orciny-ul în orice colţ.

— Hai să refacem drumul, spuse el. Nu ajungem nicăieri căutându-l pe nenorocitul ăsta de şofer al dubei. Nu avem *nimic* în afară de o descriere a dubei, şi cine din Ul Qoma ar recunoaşte măcar că ar fi văzut o dubiţă besźă, cu sau fără permis de a se afla acolo? Aşa că hai să ne-ntoarcem la punctul de plecare. Care a fost momentul hotărâtor? M-am uitat la el cu băgare de seamă şi am reflectat la ordinea evenimentelor. Când a încetat ea să mai fie Cadavrul Necunoscut Numărul Unu? Ce a declanşat totul?

În camera mea de la hotel se aflau însemnările pe care le făcusem când cu soţii Geary. Adresa ei de e-mail şi numărul de telefon erau în agenda mea. Ei nici nu aveau corpul fetei lor, nici nu se puteau întoarce pentru a-l lua. Mahalia Geary stătea în frigider, aşteptând. Aşteptându-mă, s-ar putea spune.

— Un telefon.

— Da? Un turnător?

— …Ceva de genul.

— Ce, eşti… Cine?

— Ei bine, tocmai asta-i treaba. Nu am spus nimic pentru ceva timp. În cele din urmă mi-am mutat privirea pe masă şi am desenat nişte forme în ceaiul vărsat. Nu sunt sigur ce să… A fost un telefon de aici.

— Ul Qoma? Eu am dat din cap. Ce naiba? De la cine?

— Nu ştiu.

— Dar de ce sunau?

— Ne-au văzut afişele. Mda. Afişele noastre *din Besźel.* Dhatt se aplecă spre mine.

— *Pe naiba* a fost aşa. Cine?

— Cred că erau unifi. Ştii, unificaţionişti?

— Aşa au zis ei?

— Nu, dar era vorba despre ce anume au spus şi felul în care au spus-o. Oricum, ştiu că nu era cazul, dar ei au fost cei care m-au pus pe drumul bun… Ce?

Dhatt se lăsase pe spate. Degetele sale băteau mai tare darabana acum, iar el nu se uita la mine.

— La naiba, *avem* ceva. Nu-mi vine să cred că n-ai adus aminte de asta mai devreme…

— Stai puţin, Dhatt.

— De fapt, sigur. Pot să văd că asta te pune într-o situaţie

neplăcută.

— Nu ştiu nimic despre cine era…

— Încă avem timp, poate că putem să facem predarea şi să explicăm că ai avut doar o mică întârziere.

— Să predăm ce? Nu avem nimic.

— Avem un nenorocit de unif care ştie ceva, asta avem. Hai să mergem.

Se ridică în picioare şi-şi scutură cheile de la maşină.

— Să mergem unde?

— Să mergem şi să investigăm naibii!

— Bineînţeles, zise Dhatt.

Rupea în două străzile ul-qomane, cu sirena maşinii urlând. Trăgea de volan în toate părţile, înjurând civilii ul-qomani care se fereau din calea lui, trăgea de volan fără cuvinte pentru a evita maşinile şi pietonii besźi. Dacă am lovi unul dintre ei, ar fi un dezastru diplomatic. O breşă, acum, nu ar fi fost de prea mare ajutor.

— Yari, Dhatt aici. Ţipa în telefon. Vreun indiciu dacă cc-ii Unifilor sunt înăuntru în acest moment? Grozav, mulţumesc.

L-a trântit, închizându-l.

— Se pare că cel puţin câţiva dintre ei sunt. Ştiu că ai vorbit cu Unifii besźi, desigur. Ţi-am citit raportul. Dar ce fel de prost sunt şi eu – se bătu cu podul palmei peste frunte – că nu m-am gândit să vorbesc cu propriile noastre uscături. Cu toate că, *bineînţeles,* acei derbedei, acei derbedei mai mult decât oricare alţi derbedei – şi avem partea noastră de derbedei, Tyad – vorbesc toţi unii cu alţii. Ştiu pe unde o ard rataţii ăştia.

— Într-acolo mergem?

— Îi urăsc pe nătărăii ăştia… Se înţelege de la sine, vreau să zic, că am întâlnit câţiva besźi remarcabili la viaţa mea. Îmi aruncă o privire. Nimic împotriva locului, şi sper să am ocazia să vin în vizită, şi e minunat că ne înţelegem cu toţii atât de bine în zilele noastre, ştii, mai bine decât obişnuiam, care naibii era sensul acelui întreg rahat? Dar sunt ul-qoman şi să fiu al naibii dacă vreau să fiu orice altceva. Îţi închipui unificarea? Râse. O nenorocită de catastrofă! Unitatea înseamnă putere pe fundul meu de ul-qoman. Ştiu că se zice că încrucişarea face animalele să fie mai puternice, dar dacă am moşteni, rahat, simţul ul-qoman al timingului şi optimismul besź?

---

[1] Good cop - poliţist bun, bad cop - poliţist rău. (n. trad.)

[2] Shiela-na-gig - sculpturi care înfăţişează femei goale, cu organe sexuale reprezentate într-un mod exagerat (n. trad.)

[3] A face joyriding înseamnă a conduce o maşină sau un alt vehicul furat, fără o ţintă anume, din pură plăcere. Joyriderii sunt în genere adolescenţi.

M-a făcut să râd. Am trecut printre nişte stâlpi de piatră aflaţi la marginea drumului, antici şi împestriţaţi de timp. I-am recunoscut din fotografii, mi-am amintit prea târziu că stâlpul de pe partea estică a drumului era singurul pe care ar trebui să-l văd – acela se afla în Ul Qoma, celălalt în Besźel. Cel puţin aşa afirmau cei mai mulţi oameni: ei reprezentau unul dintre locii controversaţi ai oraşului. Clădirile besźe pe care nu puteam să nu ratez în a le nevedea complet erau, zărisem, liniştite şi în bună rânduială, dar în Ul Qoma, oriunde ne-am fi aflat, exista o zonă de decădere. Am trecut de canale, şi pentru câteva clipe nu am ştiu în ce oraş se află, sau dacă era vorba de amândouă. Lângă un teren presărat cu buruieni, unde nişte urzici se iveau, ca o pernă de aer a unui hovercraft, de sub un Citroen neclintit de mult timp din loc, Dhatt frână brusc şi se dădu jos înainte ca eu să-mi fi desfăcut măcar centura de siguranţă.

— Era un timp, zise Dhatt, când să-i fi închis pe fiecare-n parte dintre nenorociţii ăştia.

Merse cu paşi mari înspre o uşă dărăpănată. În Ul Qoma nu există Unificaţionişti aflaţi în stare de legalitate. Nu există partide socialiste legale, partide fasciste, partide religioase în Ul Qoma. De la Reînnoirea de Argint din urmă cu un secol, sub tutelajul Generalului Usa, Ul Qoma nu a avut altceva în afară de Partidul Naţional al Poporului. Multe instituţii şi birouri administrative cu vechime mai expuneau încă portrete ale lui Ya Ilsa, de multe ori deasupra „Fraţilor lui Ilsa” Atatürk şi Tito. Clişeul era că în birourile mai vechi se găsea întotdeauna un petic decolorat între cei doi, de unde zâmbea odată fratele Mao.

Dar acesta este secolul al XXI-lea, iar preşedintele Ul Mak (al cărui portret poţi de asemenea să-l vezi acolo unde managerii sunt mai slugarnici), ca şi preşedintele Umbir înaintea lui, anunţase, în mod clar nu ca o repudiere ci ca un progres al Drumului Naţional, un sfârşit al gândirii restrictive, o *glasnostroika,* aşa cum neologizau într-o manieră hidoasă intelectualii ul-qomani. Cu magazinele de CD-uri şi DVD-uri, cu start-up-urile de software şi publicul lor, cu tendinţa ascendentă a pieţei financiare ul-qomane, cu Dinarul revalorizat, venea, se spunea, Noua Politică, o foarte exhibată deschidere către disidenţa periculoasă până mai acum. Şi nu era vorba doar că grupările radicale, fără a mai pune la socoteală partidele, au intrat în legalitate, dar că şi ideile lor erau câteodată admise. Atâta vreme cât dădeau dovadă de reţinere la întruniri şi în ceea ce priveşte prozelitismul, erau toleraţi. Aşa se auzea.

— Deschide! Dhatt bătu în uşă. Aici o ard unifii, îmi spuse el. Sunt mereu la telefon cu cei din Besźel, cam asta-i *treaba* lor, nu?

— Care-i statutul lor?

— Eşti pe cale să-i auzi spunând că nu-s decât un grup de prieteni care se întâlnesc să mai stea de vorbă. Fără carnete de membru sau ceva de genul, nu-s proşti. N-am avea nevoie chiar de un copoi pentru a da de niscaiva contrabandă, dar nu de asta sunt aici.

— Pentru ce suntem aici?

Am privit în jur la faţadele decrepite ul-qomane, graffiti-ul în illitană pretinzând acel cară-te aşa şi pe dincolo şi informând despre cutare şi cutare că au supt-o. Breşa trebuia că urmărea.

Se uită la mine netulburat.

— Oricine ţi-a dat acel telefon a făcut-o de aici. Sau frecventează acest loc. Pot să bag mâna-n foc. Vreau să aflu ce ştiu amicii noştri răzvrătiţi. *Deschide.*

Uşa se supuse de data asta, o deschizătură îngustă care lăsa vederii o femeiuşcă tânără, cu părţile scalpului rase, tatuate cu peşti şi câteva litere într-un alfabet foarte vechi.

— Cine... ce vreţi?

Poate că o trimiseseră pe ea să răspundă în speranţa că statura ei ar fi făcut pe oricine să renunţe la ceea ce avea să facă mai apoi Dhatt, şi anume să împingă uşa cu aşa o forţă încât să o trimită pe femeie împleticindu-se înapoi pe holul mizer.

— Toată lumea aici, strigă el, mergând cu paşi mari pe coridor şi trecând de punkista ciufulită.

După câteva clipe în care gândul de a încerca să iasă afară trebuie să le fi trecut prin minte şi a fost respins, cei cinci indivizi din casă se strânseră în bucătărie, se aşezară pe scaunele instabile acolo unde Dhatt le aşezase şi nu se uitară la noi. Dhatt luă loc în capul mesei şi se aplecă înspre ei.

— Bun, zise el. Despre asta-i vorba. Cineva a dat un telefon pe care stimatul meu coleg aici de faţă este dornic să-l returneze, şi suntem chitiţi să aflăm cine s-a dovedit a fi atât de îndatoritor la telefon. N-am să vă irosesc timpul închipuindu-mi că vreunul dintre voi are de gând să recunoască, aşa că în loc de asta o să dăm roată mesei şi fiecare dintre voi o să spună „Inspectore, am ceva să-ţi spun."

Se holbară la el cu toţii. Rânji şi le făcu semn să-i dea drumul. Aceştia n-o făcură, iar el îi puse cătuşele tipului aflat cel mai aproape de el, spre văicăreala tovarăşilor săi, propriul ţipăt de durere al bărbatului şi icnitul meu de surprindere. Când bărbatul îşi ridică încet privirea, fruntea începea să-i fie însemnată de nişte vânătăi în formare.

— „Inspectore, am ceva să-ţi spun", zise Dhatt. N-o s-avem ce face altceva decât s-o ţinem tot aşa până ne găsim tipul. Sau tipa. Îmi aruncă o ocheadă, uitase să verifice. Asta-i treaba cu poliţiştii.

Îşi ridică mâna deschisă, gata să dea un dos de palmă peste faţa aceluiaşi bărbat. Mi-am scuturat capul şi mi-am ridicat puţin mâinile iar unificaţioniştii strânşi în jurul mesei scoaseră diferite gemete. Tipul pe care Dhatt îl ameninţa încercă să se ridice, dar Dhatt îl apucă de umăr cu cealaltă mână şi-l trânti la loc pe scaun.

— Yohan, doar spune-o! strigă punkista.

— Inspectore, am ceva să-ţi spun. Astfel merse de jur împrejurul mesei:

— Inspectore, am ceva să-ţi spun.

— Inspectore, am ceva să-ţi spun.

Unul dintre bărbaţi vorbi destul de încet, la început, că ar fi putut fi o provocare, dar Dhatt îşi ridică o sprânceană la el şi-i plesni prietenul încă o dată. Nu la fel de tare, dar de această dată apăru şi sângele.

— Lumină Sfântă şi nenorocită!

Eu dârdâiam pe lângă uşă. Dhatt îi făcu pe toţi să repete şi să-şi spună numele.

— Ei bine? îmi zise el.

Nu fusese niciuna dintre cele două femei, bineînţeles. Dintre bărbaţi, vocea unuia era stridentă, iar accentul său illitan, presupuneam, dintr-o parte a oraşului pe care nu o recunoşteam. Ar fi putut fi oricare dintre ceilalţi doi. Îndeosebi unul, cel mai tânăr, pe numele său, după cum ne spusese, Dahar Jaris, nu bărbatul pe care-l ameninţase Dhatt, ci un băiat cu o geacă de blugi ponosită pe spatele căreia stătea scris în engleză NoMeansNo, fapt care m-a făcut să cred că era vorba despre numele unei trupe şi nu un slogan, avea o voce care îmi era cunoscută. M-am gândit că ar putea fi cel cu care vorbisem. Dacă l-aş fi auzit spunând exact aceleaşi cuvinte pe care le folosise interlocutorul meu, sau dacă l-aş fi auzit vorbind în aceeaşi formă de mult moartă a limbii, ar fi fost mai uşor să mă simt sigur. Dhatt mă văzu privindu-l şi arătă întrebător cu degetul spre el. Am dat din cap.

— Repetă, îi zise Dhatt.

— Nu, am spus eu, dar Jaris îi dădea înainte, fără sens, cu propoziţia. Vorbeşte careva illitana sau besźa veche? Ceva forme de bază? am întrebat eu. Se uitară cu toţii unul la altul. Ştiu, ştiu, am zis. Nu există illitană, besźă şi aşa mai departe. O vorbeşte careva?

— Toţi o vorbim, spuse bărbatul mai în vârstă. Nu îşi şterse sângele de pe buză. Trăim în oraş şi este limba oraşului.

— Ai grijă, zise Dhatt. Aş putea să te arestez pentru asta. Ăsta e, da?

Arătă încă o dată spre Jaris.

— Las-o baltă, am spus eu.

— Cine o ştia pe Mahalia Geary? zise Dhatt. Byela Mar?

— Marya, am spus eu. Nu ştiu cum. Dhatt scotoci în buzunar după fotografia ei. Dar nu este niciunul dintre ei, am zis. Stăteam în pragul uşii şi dădeam să ies din cameră. Las-o aşa. Nu-i niciunul dintre ei. Hai să mergem. Hai să mergem.

Se apropie de mine încet, cu o mină zeflemitoare.

— Hm? şopti el. Am clătinat din cap. Pune-mă la curent, Tyador.

În cele din urmă îşi ţuguie buzele şi se întoarse către unificaţionişti.

— Fiţi cu băgare de seamă, spuse el.

Plecă şi ne holbarăm după el, cinci chipuri înspăimântate şi tulburate, unul dintre ele însângerat şi picurând. Al meu părea neclintit, bănuiesc că datorită efortului de a nu trăda niciun sentiment.

— Cred că mă iei drept altcineva, Borlú. Conducea mult mai încet la întoarcere decât o făcuse când venisem. Nu pot să înţeleg ce tocmai s-

a întâmplat. Ai dat înapoi şi asta era cea mai bună pistă a noastră. Singurul lucru care ar avea sens ar fi că eşti îngrijorat de complicitate. Pentru că da, sigur, dacă ai primit un telefon şi te-ai luat după el, dacă ai acţionat după acea informaţie, atunci da, aia-i breşă. Dar nimeni n-o să dea doi bani pe asta, Borlú. Este *o breşă mică micuţă* şi ştii la fel de bine ca şi mine că vor ignora asta dacă punem ordine în alte lucruri mai mari.

— Nu ştiu cum stă treaba în Ul Qoma, am spus. În Besźel breşa-i breşă.

— Rahat. Asta era? Asta era tot? Încetini în urma unui tramvai besź, am încălecat şinele străine pe drumul haşurat. La naiba, Tyador, putem să-i dăm de cap, putem să o dăm cumva, nicio problemă, dacă asta-i ceea ce te nelinişteşte pe tine.

— Nu-i asta.

— Eu sper că este. Chiar sper. Ce altă belea mai ai? Ascultă, nu ar trebui să îţi impuţi singur nimic…

— Nu-i asta. Niciunul dintre aceia nu era cel care a dat telefonul. Nu ştiu sigur nici dacă telefonul a fost dat de peste hotare. De aici. Nu ştiu nimic sigur. Ar fi putut fi o farsă la telefon.

— Sigur. Când m-a lăsat la hotel nu s-a dat jos din maşină. Am hârtii de completat, spuse el. Sunt convins că şi tu ai. Ia-ţi câteva ore. Ar trebui să vorbim din nou cu profesoara Nancy, iar eu vreau să vorbesc cu Bowden. Se bucură asta de aprobarea ta? Dacă mergem până acolo şi punem câteva întrebări, ar fi aceste metode acceptabile?

După câteva încercări am dat de Corwi. La început am încercat să rămânem la codul nostru idiot, dar nu a ţinut prea mult.

— Îmi pare rău şefu', nu-s praf la treaba asta, dar nu există chip să fiu în stare să şterpelesc dosarul lui Dhatt de la serviciul de personal al *militsyei.* O să stârneşti un incident internaţional complet. Şi până la urmă, ce vrei?

— Vreau doar să ştiu care-i povestea lui.

— Ai încredere în el?

— Cine ştie? Aici sunt de şcoală veche.

— Da?

— Interogaţii robuste.

— Îi voi spune lui Naustin, o să-i placă la nebunie, e rost de un schimb. Pari neliniştit, şefu'.

— Fă-mi o favoare doar şi vezi dacă poţi să afli ceva, ok? Când am închis telefonul, am luat *Între Oraş şi Oraş* şi am lăsat-o iarăşi din mână.

Capitolul Cincisprezece

— Nimic nou despre dubiţă? am spus eu.

— Nu dăm de nimic pe nicio cameră pe care o putem găsi, zise Dhatt. Nu există martori. De-ndată ce trece prin Sala Ligamentului de pe partea voastră, se pierde-n ceaţă.

Amândoi ştiam că erau oameni care să o fi văzut, care ar fi văzut plăcuţele besźe de înmatriculare şi imediat ar fi nevăzut-o, fără a-i băga de seamă trecerea.

Când Dhatt îmi arătă pe hartă cât de apropiat era blocul lui Bowden de o staţie de tranzit, am sugerat să mergem cu transportul public. Călătorisem cu metroul din Paris şi din Moscova şi cu Tube-ul din Londra. Transportul în comun din Ul Qoma avea tendinţa să fie mai violent decât oricare altul – eficient şi până la un anumit punct impresionant, dar pe care nu te puteai baza per total. Cam cu un deceniu în urmă i s-a dat o nouă faţă, cel puţin tuturor acelor staţii din zonele interioare. Fiecare staţie a fost dată pe mâna unui artist sau designer diferit, cărora li s-a spus, într-un mod exagerat dar nu pe-atât pe cât aţi crede, că banii nu sunt o problemă.

Rezultatul a fost unul incoerent, pe alocuri splendid, împestriţat, năucitor într-o oarecare măsură. Cea mai apropiată staţie de hotelul meu era o imitare mediocră de *art nouveau.* Trenurile erau curate, rapide şi pline şi, pe unele linii, pe această linie, fără conductor. Ul Yir, la câteva cotituri de încântătorul, neinteresantul cartier în care locuia Bowden, era o peticeală de linii constructiviste şi culori Kandinskiene. Fusese, de fapt, mâna unui artist besź.

— Ştie că venim?

Dhatt ridică o mână pentru ca eu să aştept. Urcaserăm la nivelul străzii, iar el îşi ţinea celularul la ureche, ascultând un mesaj.

— Mda, spuse el după un minut, închizând telefonul. Ne aşteaptă.

— Ascultă, Dhatt. Oricare ar fi adevărul despre interesele ei variate, ştim că Mahalia *ofticase* câţiva naţionalişti hardcore din oraşul meu. Ştiu că toate organizaţiile de gen şi disidenţa sunt ilegale şi, bineînţeles, nu pot fiinţa în Ul Qoma, dar dacă printr-o anume eroare, inadvertenţă, oricare dintre ele, *se afla* şi aici, nu crezi că şansele sunt rezonabile ca ea să-i fi ofticat, de asemenea, şi pe cei de aici? Se pare că era amestecaţi în treburi care ar fi putut fi intenţionate în acest sens. Ştii, subminarea puterii Ul Qomei, grupări secrete, graniţe poroase, lucruri de genul ăsta.

Se uită la mine inexpresiv.

— …Bine, zise în cele din urmă.

— Şi dacă – putem să cădem de acord asupra acestui fapt acum? – Yolanda a dispărut, asta înseamnă doi studenţi din doi cu un interes special pentru Orciny scoşi din cadru.

— Sfântă Lumină.

David Bowden locuia într-un apartament de la etajul doi, într-o clădire îngustă, dându-i întregul cat pentru sine. Îl ticsise cu obiecte de artă, rămăşiţe, antichităţi din cele două oraşe şi, în ochiul meu ignorant, din precursorul lor. Deasupra lui, ne-a spus el, stăteau o soră medicală şi fiul ei; sub el, un doctor, originar din Bangladesh, care trăise în Ul Qoma chiar mai mult decât el.

— Doi expatriaţi într-o clădire, am zis eu.

— Nu este chiar o coincidenţă, spuse el. Deasupra locuia, înainte să treacă la cele drepte, o fostă Panteră. Ne holbarăm. O Panteră Neagră, reuşise să iasă după ce Fred Hampton a fost asasinat. China, Cuba şi Ul Qoma erau destinaţiile predilecte. Când m-am mutat aici, când ofiţerul de legătură al guvernului tău îţi spune că s-a eliberat un apartament, îl iei, şi să fiu al naibii dacă toate clădirile în care eram găzduiţi nu erau pline de străini. Ei bine, am putea să ne plângem amândoi despre toate cele de acasă cărora le duci dorul. Ai auzit de Marmite? Nu? Atunci e clar că nu ai întâlnit niciodată un spion britanic aflat în exil. Ne-a turnat mie şi lui Dhatt, fără să fi fost rugat, câte un pahar de vin roşu. Vorbeam în illitană. Asta se întâmpla în urmă cu ani buni, înţelegi. Ul Qoma n-avea nici măcar o oliţă în care să-şi facă nevoile. Trebuia să se gândească la productivitate. Exista întotdeauna un ul-qoman care trăia în fiecare dintre aceste clădiri. Mult mai uşor pentru un singur individ să supravegheze mai mulţi vizitatori străini dacă se află cu toţii în acelaşi loc. Dhatt îmi întâlni privirea.

Hai du-te de-aici, aceste truisme nu mă intimidează, spuneau ochii săi. Bowden zâmbi niţeluş sfios.

— Nu era puţin cam insultător? am zis eu. Musafiri de vază, simpatizanţi care să fie urmăriţi în acest fel?

— Poate pentru unii dintre ei, spuse Bowden. Cei din Ul Qoma de-o teapă cu Philby, adevăraţii călători, erau, probabil, mai degrabă ofensaţi. Dar pe de altă parte, tot ei ar fi aceia în stare să înghită orice. Eu nu am adus niciodată obiecţii în mod particular la faptul că eram supravegheat. Aveau dreptate să nu se încreadă în mine. Sorbi din băutură. Cum merge cu *între,* Inspectore?

Pereţii erau vopsiţi în tonuri de bej şi maro, aveau nevoie de o renovare şi erau ticsiţi cu rafturi, cărţi şi artă folk în stiluri ul-qomane şi besźe, hărţi antice ale ambelor oraşe. Pe părţile de sus erau figurine şi fragmente de ceramică, lucruşoare cu aspect de ceasornic. Sufrageria nu era mare, şi era atât de înghesuită cu tot felul de chestii, încât nu te puteai mişca.

— Te aflai aici când Mahalia a fost ucisă, spuse Dhatt.

— Nu am niciun alibi dacă la asta te referi. Se poate ca vecina mea să mă fi auzit umblând pe aici, întrebaţi-o, dar nu ştiu.

— De câtă vreme locuieşti aici? am spus eu. Dhatt îşi strânse buzele fără să se uite la mine.

— Doamne, de ani de zile.

— Şi de ce aici?
— Nu înţeleg.
— Din câte pot să-mi dau eu seama, ai cel puţin la fel de multe lucruri besźe cât locale. Am arătat spre una din multele statuete besźe, veche sau doar o reproducere. Există vreun motiv anume pentru care ai sfârşit-o aici, mai degrabă decât în Besźel? Sau oriunde altundeva?
Bowden îşi întoarse mâinile, astfel că acum palmele sale erau îndreptate spre tavan.
— Sunt un arheolog. Nu ştiu prea multe, ştii, despre lucrurile astea. Nu este drept şi nu este nici logic, dar mare parte din artefactele la care merită să arunci un ochi, inclusiv cele care ni se par că sunt făcute de meşteri besźi, se află în solul ul-qoman. Aşa a fost dintotdeauna. Situaţia nu a fost niciodată uşurată de înclinaţia idioată a Besźelului de a vinde şi cea mai mică fărâmă de patrimoniu pe care o puteau scoate la lumină oricui ar fi dorit-o. Ul Qoma a fost întotdeauna mai destupată în privinţa asta, mai ales de când cu Ya Ilsa şi cu Reînnoirea.
— Chiar şi un şantier precum Bol Ye'an?
— Vrei să spui aflat sub conducere străină? Sigur. Canadienii nu deţin tehnic nimic din el, ei au doar ceva drepturi de manevrare şi catalogare. Şi în plus de asta, în regulă, cinstea pe care o primesc făcând reclamă şi un sentiment de împlinire. Şi întâietate la tururile de muzeu, desigur. Canadienii sunt cât se poate de fericiţi de embargoul american, crede-mă. Vrei să vezi cum arată o invidie adevărată? Spune-i unui arheolog american că ai muncit în Ul Qoma. Ai văzut legile Ul Qomei despre exportul de antichităţi? Îşi împreună mâinile, degetele unindu-se ca o capcană. Toţi care vor să lucreze la Ul Qoma, sau în Besźel, nemaivorbind dacă sunt interesaţi de Epoca Precursoare, ajung aici dacă pot să ajungă aici.
Stăteam în picioare, aruncând ocheade în camera sa de lucru.
— Aş putea să… Am făcut semn spre înăuntru.
— Eu… sigur.
Era jenat de spaţiul mic. Era, dacă se putea una ca asta, chiar mai înghesuit cu nimicurile antichităţii decât sufrageria sa. Biroul său era propria sa arheologie de hârtii, cabluri de calculator, o hartă stradală a Ul Qomei şi o alta a Besźelului, amândouă hărtănite şi vechi de ceva ani. Printre teancurile de hârtii, erau câteva într-o scriere ciudată şi străveche, nici în illitană, nici în besźă, pre-clivate. Nu puteam citi niciuna dintre ele.
— Ce-i asta?
— Oh… Îşi dădu ochii peste cap. A sosit ieri dimineaţă, încă mai primesc corespondenţă de la tot felul de obsedaţi. De la *Între.* Chestii pe care unii oameni le pun cap la cap şi zic că-i vorba de scrierea din Orciny. Pretind ca eu să le *decodific* pentru ei. Poate că sărmanii chiar cred că înseamnă ceva.
— Poţi s-o decodifici p-asta?
— Glumeşti? Nu. Nu înseamnă nimic. Închise uşa. Nicio veste despre

Yolanda? zise el. Asta e cu adevărat îngrijorător.

— Mă tem că nu, spuse Dhatt. Persoane Dispărute se ocupă de asta. Sunt foarte pricepuţi. Muncim îndeaproape cu ei.

— Trebuie neapărat să o găsim, domnilor ofiţeri. Eu-s… Este crucial.

— Ai vreo idee despre cine ar putea avea vreo doleanţă la adresa Yolandei?

— A Yolandei? Doamne, nu. Vreau să zic… Mahalia era… ce i s-a întâmplat ei a fost cu adevărat groaznic. Groaznic. Era deşteaptă, foarte deşteaptă, şi încăpăţânată, şi curajoasă, şi nu e chiar atât de… Ce vreau să zic este că mi-o pot închipui pe Mahalia înfuriind oameni. Dar exista întotdeauna acea teamă că Mahalia ar putea, într-o bună zi, să calce pe bătături persoana nepotrivită.

— Pe cine ar fi putut să calce pe bătături?

— Nu mă refer la cineva anume, domnule Detectiv Senior, habar n-am. N-am avut cine ştie ce tangenţe cu Mahalia. Nu prea o cunoşteam.

— Campus mic, am spus eu. Nu încape îndoială că-i ştiaţi pe toţi.

— O evitam. Nu am vorbit pentru o vreme-ndelungată. Nu o porniserăm cu dreptul. Pe Yolanda, pe de altă parte, o ştiu. Şi nu se compară cu nimic. Nu este la fel de isteaţă, fie, dar nu mă pot gândi la o singură persoană care să n-o placă, şi nici la motivul pentru care ar vrea cineva să-i facă ceva. Toată lumea este îngrozită. Chiar şi localnicii care muncesc acolo.

— Ar fi fost la fel de devastaţi şi în privinţa Mahaliei? am zis eu.

— Mă îndoiesc să o fi cunoscut careva, sincer să fiu.

— Unul dintre paznici părea să o fi ştiut. A demonstrat asta întrebându-ne despre ea. Despre Mahalia. M-am gândit că ar putea fi iubitul ei sau ceva de genul.

— Unul dintre paznici? În mod cert nu. Îmi cer scuze, asta a sunat puţin cam decisiv. Ce vreau să zic este că m-ar mira faptul. Ştiind ce ştiu despre Mahalia, vreau să zic.

— Care nu este prea mult, din câte ai spus.

— Nu. Dar, ştii, ajungi să afli cine face ce, care dintre studenţi fac anume lucru. Unii dintre ei – printre care şi Yolanda – pierd vremea cu personalul ul-qoman, dar nu şi Mahalia. Îmi vei spune dacă afli ceva despre Yolanda? Imediat? Trebuie să o găseşti. Sau măcar dacă ai vreo ipoteză, te rog.

— Tu eşti profesorul îndrumător al Yolandei? am întrebat eu. În ce îşi dă doctoratul?

— Oh. Îşi flutură mână. Reprezentarea genului şi altele asemenea în artefactele Epocii Precursoare. Eu prefer tot Pre-Clivaj, dar asta dă un joc de cuvinte nefericit în engleză, aşa că Epoca Precursoare este termenul nou preferat.

— Ai zis că nu-i isteaţă?

— Nu am zis asta. Este îndeajuns de inteligentă pentru a-şi lua doctoratul. Este în regulă. Ea e doar… nu sunt chiar atât de mulţi oameni precum Mahalia în programele post-absolvire.

— Deci de ce nu ai fost tu îndrumătorul ei?

Se holbă la mine de parcă l-aş fi luat peste picior.

— Pentru că treaba era *de rahat,* Inspectore, spuse el într-un final. Se ridică în picioare şi se-ntoarse cu spatele, părând că vrea să facă paşi prin cameră, dar era prea mică. Da, acestea au fost auspiciile amăgitoare sub care ne-am întâlnit. Se întoarse iarăşi cu faţa spre noi. Detectiv Senior Dhatt, Inspector Borlú. Ştiţi câţi studenţi înscrişi la doctorat am? Unul. Pentru că nimeni altcineva nu a vrut-o. Săraca de ea. Nu am un birou la Bol Ye'an. Nu am garantat postul de aici şi nici nu sunt pe drumul către garantarea lui. Ştiţi care este titlul meu oficial la Prince of Wales? Sunt un *Lector Corespondent.* Nu mă întrebaţi ce înseamnă. De fapt, pot să vă spun ce înseamnă – înseamnă *Noi suntem principala instituţie în ceea ce priveşte studiile legate de Ul Qoma, Besźel şi Epoca Precursoare, şi avem nevoie de toate numele pe care putem pune mâna, şi poate chiar vom ademeni şi câţiva bogătani ţicniţi în programul nostru cu porecla ta, dar nu suntem atât de proşti încât să-ţi dăm o slujbă adevărată.*

— Din cauza cărţii?

— Din cauza a *Între Oraş şi Oraş.* Din cauză că eram un tânăr drogat cu un profesor îndrumător neglijent şi o înclinaţie către ocult. Nu mai contează dacă mai târziu te-ntorci şi zici „mea culpa, am făcut-o de oaie, nu există Orciny, îmi cer scuze". Nu mai contează că 85% din cercetări *încă sunt valabile şi încă sunt folosite.* M-aţi auzit? Nu mai contează orice-ai face, niciodată. Nu poţi să te dezbari de asta, indiferent de cât te-ai strădui.

— Aşa că atunci, după cum se-ntâmplă de obicei, când cineva vine la mine şi-mi spune că lucrarea care a stricat totul este *atât* de grozavă, şi că *i-ar plăcea la nebunie* să lucreze cu mine, iar asta este ce a făcut Mahalia la conferinţa din Besźel unde am întâlnit-o pentru prima dată, şi că este aşa o *batjocură* că adevărul încă este interzis în ambele oraşe, şi că ea este de partea mea – apropo, ştiaţi că, atunci când a ajuns prima dată aici, nu numai că a introdus pe furiş un exemplar din *Între Oraş şi Oraş* în Besźel, dar mi-a spus că are de gând să-l aşeze pe unul din rafturile secţiunii de istorie a Bibliotecii Universitare, pentru numele lui Dumnezeu? Pentru ca oamenii să-l găsească? Mi-a spus asta cu mândrie. I-am spus să scape de el imediat sau am să pun *policzaii* pe urmele ei. În orice caz, când mi-a spus toate astea, da, mi-am ieşit din pepeni. Întâlnesc astfel de oameni aproape la fiecare conferinţă la care mă duc. Le spun că *m-am înşelat* şi ei cred ori asta, ori că am fost cumpărat de cei ce fac jocurile, ori că mă tem pentru viaţa mea. Ori că am fost înlocuit de un robot al Illuminati sau ceva de genul.

— Yolanda a vorbit vreodată despre Mahalia? Nu era greu, din moment ce aveaţi aceste păreri despre cea mai bună prietenă a ei…

— Ce păreri? Nu era nimic, Inspectore. I-am spus că n-am să-i fiu îndrumător, ea m-a acuzat de laşitate sau de capitulare sau ceva de genul, nu-mi mai aduc aminte, şi asta a fost tot. Am aflat că a-nceput

să-şi ţină gura, mai mult sau mai puţin, despre Orciny de când a intrat în program. M-am gândit *bun,* a trecut de faza asta. Asta a fost. Şi am auzit că era deşteaptă.

— Yolanda nu era interesată de toată treaba asta cu Orciny? Nu de asta studia cu tine?

Oftă şi se aşeză iarăşi. Nu era câtuşi de puţin impresionant sus-josul său.

— Nu la început, dar l-a menţionat de curând. A adus în discuţie *dissensi,* ce ar putea trăi acolo, toate lucrurile alea. Îmi ştia părerile, aşa că încerca să se comporte ca şi cum ar fi fost toate doar nişte teorii. Pare ridicol, dar sincer să fiu nici măcar nu mi-a trecut prin minte că se întâmpla din cauza influenţei Mahaliei. Dacă vorbea cu ea despre asta? Ştiţi?

— Spune-ne despre *dissensi,* zise Dhatt. Ştii unde se află? Ridică din umeri. Tu ştii unde se află unii dintre ei, DS.

Nu-i niciun secret în legătură cu mulţi dintre ei. Câţiva metri de parc aici, o clădire părăsită dincolo. Cei cinci metri centrali sau cam pe-acolo ai Parcului Nuistu? *Dissensus.* Ul Qoma îi reclamă, Besźel îi reclamă. Sunt efectiv haşuraţi sau în afara perimetrului în ambele oraşe în vreme ce scandalul continuă. Şi nu-i nimic chiar atât de interesant despre ei.

— Aş vrea o listă de la tine.

— Dacă vrei, dar ai face rost de ea mai repede prin propriul tău departament, iar a mea este probabil demodată de vreo douăzeci de ani. Unii chiar ajung să fie rezolvaţi, din când în când, şi apar alţii noi. Iar apoi ai putea auzi despre cei secreţi.

— Aş vrea o listă. Ia stai puţin, secreţi? Dacă nimeni nu ştie că sunt disputaţi, cum ar putea să fie?

— Chiar aşa. Sunt disputaţi *în secret,* DS Dhatt. Trebuie să ai starea mentală necesară pentru toată nebunia asta.

— Doctore Bowden… am spus eu. Ai vreun motiv să crezi că cineva ar avea ceva împotriva *ta?*

— De ce? Era brusc alarmat. Ce ai auzit?

— Nimic, doar că… am zis. M-am uitat, dar Dhatt nu făcu nicio mişcare pentru a mă întrerupe. Există unele speculaţii cum că cineva ar lua în colimator persoanele care au investigat Orciny-ul. Poate că ar trebui să ai grijă.

— Ce? Eu *nu* studiez Orciny-ul, nu am mai făcut-o de ani de zile…

— După cum spui şi tu, odată ce te-ai apucat de asta, doctore. Mă tem că tu eşti decanul în privinţa asta, fie că-ţi place sau nu. S-a întâmplat să primeşti ceva care să fie luat drept o ameninţare?

— *Nu…*

— Ţi-a fost spartă casa. Ăsta era Dhatt. Acum câteva săptămâni.

Ne uitarăm amândoi la el. Dhatt se uită la mine, neafectat de surprinderea mea. Gura lui Bowden se mişca.

— Dar asta nu a fost decât o intrare prin efracţie, zise el. Nici măcar nu a fost luat nimic…

— Da, din cauză că trebuie să fi fost speriaţi de ceva, asta a fost ceea ce am crezut la vremea respectivă, zise Dhatt. E posibil ca nici măcar să nu fi fost intenţia lor de a lua ceva.

Bowden, şi mai pe ascuns şi eu, ne uitarăm de jur împrejurul camerei, de parcă vreun grigri răuvoitor sau vreun dispozitiv de ascultare sau vreo ameninţare pictată s-ar face deodată cunoscută vederii.

— DS, Inspectore, asta-i din cale-afară de absurd, nu există Orciny…

— Dar, zise Dhatt, există ţăcăniţi. Dintre care unii, din nu se ştie ce cauză, sunt întrucâtva obsedaţi cu unele dintre ideile studiate de dumneata şi de domnişoarele Rodriguez şi Geary…

— Nu cred că vreuna dintre ele *studia idei…*

— În fine, spuse Dhatt. Problema este că se pare că au atras atenţia cuiva. Nu, nu suntem siguri de ce, sau dacă măcar *exista* un de ce.

Bowden privea cu ochii mari, înfricoşat pe de-a-ntregul.

Capitolul Şaisprezece

Dhatt luă lista pe care i-o dăduse Bowden şi trimise un adjunct pentru a face adăugirile necesare, trimise ofiţeri la parcelele goale, listate, la clădirile abandonate, frânturile de bordură şi micile locuri de plimbare de pe malul fluviului pentru a strânge pietre şi a face cercetări la marginile disputatelor petice de pământ haşurate din punct de vedere funcţional. Am vorbit din nou cu Corwi în acea noapte – a făcut o poantă despre faptul că speră că asta este o linie securizată – dar nu am fost în stare să ne spunem ceva folositor unul celuilalt.

Între Oraş şi Oraş era o carte tendenţioasă. Puteai s-o vezi. Vechile poveşti, mozaicurile şi basoreliefurile, artefactele la care făcea trimitere erau într-unele din cazuri uimitoare – frumoase şi înfiorătoare. Interpretările tânărului Bowden referitoare la misterele încă nedezlegate ale unor obiecte aparţinând epocii Precursoare sau Pre-Clivaj erau ingenioase şi chiar convingătoare. El avea o pretenţie elegant formulată, cum că incomprehensibilele mecanisme eufemistic numite „ceasuri" nu erau deloc mecanisme, ci nişte cutii compartimentate şi stratificate într-o manieră complicată, proiectate doar pentru a ţine la păstrare angrenajele pe care le conţineau. Salturile sale spre *deci şi prin urmare* erau nebuneşti, după cum recunoştea acum. Indiferent despre ce ar fi fost vorba cu aceste crime recente, era pe deplin neconvingător faptul că nişte agenţi ai unui secret antic îşi protejau tainele prin crime.

Desigur că ar fi existat paranoia, pentru un vizitator în acest oraş, unde localnicii aveau să arunce ocheade pe furiş, unde până şi eu aveam să fiu urmărit de câte unii legaţi de Breşă, persoane ale căror priviri furate nu s-ar fi simţit precum nimic din ce mai simţisem până atunci. Există secrete în Besźel şi în Ul Qoma, secrete despre care toată lumea ştie: era de prisos să postulez secrete secrete.

Îmi sună celularul. Era telefonul meu besź, arătându-mi un apel internaţional. Ar înghiţi o grămadă de credit, dar e plătit de guvern.

— Borlú, am spus.

— Inspectore… Accent illitan.

— Cine e?

— Borlú, nu ştiu de ce tu… nu pot să vorbesc mult. Îţi… mulţumesc.

— Jaris. M-am ridicat. Este…

— Asta nu înseamnă că suntem tovarăşi acum.

Nu vorbea în illitana veche de data asta, ci grăbit, în limba sa de zi cu zi.

— De ce am fi? Eu reprezint legea şi ordinea, iar tu…

— Întocmai. Nu pot să mai stau pe fir.

— Sigur.

— Telefonul ăsta n-a avut loc niciodată. Eu mi-am ţinut gura.

Mulţumesc pentru ziua precedentă, spuse el. Am cunoscut-o când a venit aici să-şi înceapă lucrarea. Ştiam că-i ştie pe fraţii şi pe surorile noastre de dincolo de graniţă, muncise cu ei. Dar nu era una dintre noi, ştii?

— Ştiu.

— Taci. Te rog. Era băgată-n treburi despre care noi nici nu aveam habar. Nu voiam să-l mai întrerup. *Orciny.* Trebuie că mi-a interpretat tăcerea drept copleşire. Ea nu dădea doi bani pe unificare, îi păsa numai de Orciny. Borlú, la dracu, l-a *găsit,* Borlú. Mai eşti acolo? M-ai înţeles? L-a găsit…

— De unde ştii?

— Ea era… o ardeam împreună. Ceilalţi nu ştiau asta. Credeau despre ea că-i periculoasă. Cum ar veni, ca un spion, sau ceva de genul. Nu era. Era… mi-a spus despre Orciny. Mi-a arătat însemnările ei. Ţinea un fel de jurnal sau ceva de genul. Cu însemnări. Era… Ascultă, Borlú, n-ai să mă crezi dar ea a *stabilit contactul.* Sunt unele locuri…

— *Dissensi?*

— Nu, taci din gură. Nu disputate: locuri despre care toată lumea din Ul Qoma crede că se află în Besźel, şi toată lumea din Besźel crede că se află în Ul Qoma. Nu se află în niciunul dintre ele. Ele sunt Orciny-ul. Ea le-a găsit. Mi-a spus că dădea o mână de ajutor.

— Făcând ce?

Am zis ceva în cele din urmă numai pentru că tăcerea ţinuse atât de mult.

— Nu ştiu prea multe. Îi salva. Aşa a zis ea. Ceva de genul. Dar când i-am zis odată *De unde ştii că Orciny-ul este de partea ta?* ea doar a râs şi mi-a spus *Eu nu ştiu, ei nu sunt.* Nu-mi spunea prea multe. Nici eu nu voiam să *ştiu* prea multe. Nu vorbea prea mult despre asta.

— Când ai văzut-o ultima dată?

— Nu ştiu. Cu câteva zile înainte ca ea să… înainte. Ascultă Borlú, asta-i ceea ce trebuie să ştii. Ea ştia că se află-n pericol. S-a înfuriat şi s-a supărat destul de tare atunci când am adus aminte de Orciny. A zis că nu-nţeleg nimic. A zis ceva de genul că ea nu ştie dacă ceea ce face este restauraţie sau crimă.

— Ce vrea asta să însemne? A zis că Breşa-i un *nimic.* Am fost şocat. Îţi poţi imagina? A zis că toată lumea care ştie adevărul este în pericol. Îl ştii pe tipul ăla care a scris cartea aia? Ea mi-a zis că el nici nu ştie în cât rahat este băgat, că nici nu i-ar veni să creadă.

— Ce crezi că-nseamnă asta?

— Ce ştii despre Orciny, Borlú? De ce ar crede cineva că Orciny-ul este ceva sigur în care te poţi băga. Cum îţi închipui că ai sta ascuns vreme de secole? Jucând frumos? Isuse! Într-un fel sau altul, cred că s-a trezit amestecată şi lucrând pentru Orciny, asta cred eu că s-a întâmplat, şi mai cred că ei sunt ca nişte paraziţi şi i-au spus că ea îi ajută cu ce este de drept al lor, dar când şi-a dat seama că asta era un

mare rahat, ei au omorât-o. Şi-i vor omorî pe toţi cei care i-ar putea deranja. Pe toţi care au atras vreodată atenţia asupra lor.

— Şi tu?

— Şi eu am pus-o. M-am cărat. Ul Qoma poate să şi-o bage-n cur, şi la fel şi Besźelul şi nenorocitul de Orciny. Ăsta-i rămasul meu bun. Poţi auzi sunetul roţilor? Într-o clipă telefonul ăsta are să zboare pe fereastră când am terminat şi sayonara. Apelul ăsta-i un cadou de adio, de dragul Mahaliei.

Am dormit până târziu, am fost trezit de apelul lui Dhatt.

— Încă mai eşti în pat? Ridică-te.

— În cât timp…

— Sunt jos. Grăbeşte-te, hai odată. Cineva a trimis o bombă.

Capitolul Şaptesprezece

În Bol Ye'an, cei de la brigada antiexplozivi din Ul Qoma erau tolăniţi în faţa micuţei încăperi folosite pe post de mesagerie, vorbind cu câţiva paznici copleşiţi de evenimente, mestecând, pe jos, stând îmbrăcaţi în hainele lor de protecţie. Îşi ţineau vizierele ridicate, în unghi drept cu frunţile lor.

— Tu eşti Dhatt? E-n regulă, DS, zise unul, aruncând o privire la însemnele lui Dhatt. Poţi să intri. Se uită la mine şi deschise uşa care dădea în încăperea cât o debara.

— Cine s-a prins de ea? spuse Dhatt.

— Unul dintre băieţii de la pază. Ager. Aikam Tsueh. Ce? Ce? Niciunul dintre noi nu a zis nimic, aşa că el a ridicat din umeri. Zicea că nu-i place ceva la ea, aşa că a ieşit la *militsyenii* de afară, i-a rugat să arunce un ochi la ea.

Pereţii erau acoperiţi de casete, iar colete mai mari de culoare maro, deschise şi nedeschise, zăceau prin colţuri şi în cutii de plastic. Instalat în centru pe un taburet, înconjurat de hârtii de împachetat rupte şi de scrisori căzute pe jos, călcate în picioare, stătea un pachet deschis din care ieşeau măţăraie electronice ca nişte filamente de stamine dintr-o floare.

— Ăsta-i mecanismul, spuse bărbatul. Am citit ce scria în illitană pe kevlarul său: numele său era Tairo. Îi vorbea lui Dhatt, nu mie, indicând cu punctul roşu al unui mic laser pen maşinăria respectivă. Două rânduri de hârtie de împachetat, mai zise trecând cu lumina peste acele hârtii.

Îl deschid pe primul, nimic. Înăuntru-i un altul. Îl deschid *p-ăsta…* Pocni din degete. Indicând firele. Frumos făcut. Clasic.

— De modă veche?

— Neah, doar că nimic prea ieşit din comun. Dar bine făcut. Nici ceva numai *son-et-lumiere,* asta n-a fost făcută să sperie pe careva, a fost făcută să facă praf pe careva. Şi îţi zic şi ce. Vezi asta? Foarte exactă. Este legată de etichetă. Rămăşiţele ei, vizibile în hârtie, o fâşie roşie pe ambalajul interior, tipărit în besźă *Trage aici pentru a deschide.* Oricine ar face asta s-ar trezi cu un mare bang în faţă şi ar cădea lat. Dar nu chiar atât de ghinionist, oricine ar sta chiar lângă n-ar ajunge să aibă nevoie decât de o nouă frizură. Explozia este direcţionată.

— Este dezamorsată? l-am întrebat pe Tairo. Pot să pun mâna pe ea?

Nu se uită la mine ci la Dhatt, care încuviinţă din cap pentru a-mi răspunde.

— Amprente, spuse Tairo, dar ridică din umeri.

Am luat un pix de pe unul din rafturi şi i-am scos mina, pentru a nu mâzgăli nimic. Am împuns încetişor hârtia, netezind ambalajul interior

deschis. Chiar şi aşa rupt de cei care au dezamorsat bomba, era lesne de citit numele scris pe el: David Bowden.

— Ia uite-aici, zise Tairo. Scotoci puţintel. Dedesubtul coletului, pe partea interioară a ambalajului exterior, cineva scrisese, în illitană, *Inima unui lup.* Am recunoscut versul, dar nu puteam spune de unde îl ştiam. Tairo îl fredonă şi rânji.

— Este un vechi cântec patriotic, spuse Dhatt.

— N-a fost menită nici să provoace o sperietură şi nici pentru o panică generalizată, îmi spuse încetişor Dhatt. Stăteam jos la biroul pe care-l rechiziţionaserăm. În faţa noastră, încercând cu politeţe să evite trasul cu urechea, Aikam Tsueh. Asta a fost o lovitură sigură. Ce naiba?

— Cu înscrisuri în illitană pe ea, trimisă din Besźel, am spus eu.

Prelevarea amprentelor n-a adus nimic nou. Ambele ambalaje fuseseră însemnate, adresa pe cel exterior şi numele lui Bowden pe cel interior, într-o scriere haotică. Pachetul a fost trimis din Besźel de la un oficiu poştal care nu se afla, din punct de vedere globaltopic, prea departe de şantier, cu toate că, desigur, pachetul ar fi ajuns aici după un mare ocoliş prin Sala Ligamentului.

Am spus:

— Bună treabă, Aikam. Asta chiar a fost ceva, ce ai făcut tu.

— Ai mai ţinut până acum o bombă-n mâini, Aikam? zise Dhatt.

— Domnule? Nu.

— Nici în serviciul militar?

— Încă nu l-am făcut, domnule ofiţer.

— Atunci de unde ştii cum se simte o bombă? Ridică din umeri.

— Eu n-am, eu nu, doar… nu era bine. Prea grea.

— Pun pariu că-n locul ăsta ajung o groază de cărţi prin poştă, am spus. Poate chiar şi componente de calculator. Care-s destul de grele. De unde ai ştiut că aici era ceva diferit?

— …Diferit la greutate. Era mai grea. Sub ambalaje. Puteai să-ţi dai seama că nu era din hârtie, era ca din metal sau ceva de genul.

— Dar până la urmă face parte din atribuţiile tale să verifici corespondenţa? am spus eu.

— Nu, dar eram acolo înăuntru, doar de-asta. Mă gândeam că aş putea s-o scot afară. Voiam s-o fac, iar apoi am simţit pachetul ăsta şi era, era ceva în neregulă cu el.

— Ai instincte bune.

— Mulţumesc.

— Te-ai gândit să-l deschizi?

— Nu! N-am făcut-o eu.

— Cui îi era adresat?

— Nimănui. Acel ambalaj exterior nu avea trecut niciun destinatar. Ăsta-i un alt motiv, de-asta m-am şi uitat la el, pentru că, din cauză că m-am gândit că asta era ciudat.

Ne-am consultat.

— Ok, Aikam, zise Dhatt. Ţi-ai dat adresa celuilalt ofiţer, în caz c-o

să mai avem nevoie să dăm de tine? Când ieşi afară, poţi să fii drăguţ şi să-i trimiţi înăuntru pe şeful tău şi pe profesoara Nancy, te rog?

Şovăi, în pragul uşii, să ne întrebe din nou despre Mahalia.

— Aveţi vreo informaţie despre Geary? Ştiţi ce s-a întâmplat? Cine a ucis-o?

Kai Buidze, paznicul şef, un bărbat bine făcut pe la vreo cincizeci de ani, fost militar aş fi bănuit, intră împreună cu Isabelle Nancy. Ea, nu Rochambeaux, îşi oferise ajutorul în orice fel i-ar fi stat în putinţă. Se freca la ochi.

— Unde-i Bowden? l-am întrebat pe Dhatt. Ştie?

— L-a sunat ea când tehnicienii au desfăcut ambalajul exterior şi au dat de numele lui, zise el dând din cap înspre Nancy. L-a auzit pe unul dintre ei citindu-l cu voce tare. Cineva s-a dus să-l ia. Doamnă profesoară Nancy. Ea îşi ridică privirea. Bowden primeşte multe scrisori aici?

— Nu cine ştie ce. Nici măcar nu are o casetă. Dar câte ceva. Destul de multe de la străini, unele de la posibili studenţi, oameni care nu ştiu unde locuieşte sau care presupun că este campat aici.

— O trimiteţi mai departe?

— Nu, el vine la fiecare câteva zile şi le verifică. În mare parte le aruncă.

— Cineva chiar… i-am şoptit lui Dhatt. Am ezitat. Încearcă să ne-o ia înainte, ştie ce facem. Cu toate câte se întâmplau, Bowden ar putea da dovadă de prudenţă cu pachetele trimise la el acasă. Cu învelitoarea externă şi cu ştampila poştală înlăturate, ar fi putut chiar să ia drept mesagerie internă un pachet cu doar numele său trecut pe el, ceva de la unul dintre colegii săi, şi ar fi tras de fâşie. Era ca şi cum ei ar fi ştiut că-l preveniserăm. Îl aduc încoace?

Dhatt dădu din cap.

— Domnule Buidze, spuse Dhatt. Aţi mai avut până acum probleme de genul ăsta?

— De genul ăsta, nu. Sigur, mai primim, ştiţi, am mai primit scrisori de la tot felul de rahaţi cu ochi. Scuzaţi-mă. O ocheadă aruncată unei Nancy netulburate. Dar ştiţi, primim avertismente de la cei care sunt la modul *lăsaţi trecutul în pace,* oameni care zic despre noi că trădăm Ul Qoma, toate căcaturile alea, alde d-ăştia care se uită după OZN-uri şi drogaţi. Dar pe bune… *asta?* O bombă?

Scutură din cap.

— Nu-i adevărat, spuse Nancy. Ne uitarăm la ea. S-a întâmplat şi mai înainte. Nu aici. Dar lui. Bowden a mai fost vizat.

— De către cine? am spus eu.

— N-au dovedit niciodată nimic, dar a înfuriat o mulţime de oameni atunci când i-a apărut cartea. Oameni care-l considerau lipsit de respect.

— Naţionalişti, zise Dhatt.

— Nici măcar nu mai ştiu din ce oraş erau. Amândouă grupările îi

purtau sâmbetele. Poate singurul lucru asupra căruia căzuseră de-acord. Dar asta se-ntâmpla acum ani *buni.*

— Cineva şi-a reamintit de el, am spus eu.

Dhatt şi cu mine ne holbarăm unul la celălalt, după care mă trase deoparte.

— Prima Qoma? zise el. Un om de legătură dincolo, poate?

— Un spion? Un Qoman naţionalist în Beszel?

— Sigur, pentru a-şi acoperi urmele. Mai greu de depistat în spaţiul internaţional.

— Dacă el a auzit de la careva că Prima Qoma sau cineva cu aceleaşi înclinaţii este pe urmele lui, ar fi putut să nu fie alarmat de un pachet din Beszel, am spus eu.

— Cum naiba a fost detectat ăsta? le spuse Dhatt celorlalţi.

— Puştiul se afla în mesagerie, a ieşit afară, mi-a zis că ceva nu este-n regulă, s-a dus după *militsyeni,* m-am gândit că se comportă ca un idiot, dar hei, ce poţi să-i faci, zise Buidze.

— Tsueh? Ce ne puteţi spune despre el? spuse Dhatt.

— Despre Aikam? Nimic. Muncitor bun. Prost ca noaptea. Ok, uite care-i treaba, aş fi spus asta până mai azi, dar ţinând cont de ceea ce tocmai a făcut, puteţi să ştergeţi asta. Nici pe departe atât de dur pe cât pare. Cum s-ar zice, latră dar nu muşcă. Se-nţelege cu puştanii, îi place să piardă vremea cu străini isteţi. De ce? Să nu-mi spuneţi că l-aţi luat în vizor, DS. Pachetul ăla a venit din Beszel, cum naiba să fi…

— Cu siguranţă a venit, zise Dhatt. Nimeni aflat aici nu acuză pe cineva, cu atât mai puţin pe eroul zilei. Întrebările standard.

— Ziceai că Tsueh se-nţelegea cu studenţii? Spre deosebire de Tairo, Buidze nu aştepta vreo permisiune pentru a-mi răspunde. Îmi întâlni privirea şi încuviinţă din cap. Cineva în mod special? Prieten la cataramă cu Mahalia Geary?

— Geary? Pe dracu. Geary probabil că nici nu ştia cum îl cheamă. Odihnească-se. Făcu Semnul Marelui Somn cu mâna. Aikam este prieten cu unii dintre ei, dar nu cu Geary. Pierde vremea cu Jacobs, Smith, Rodriguez, Browning…

— Doar că ne-a întrebat…

— Era foarte pornit să ştie dacă există vreo pistă în cazul Geary, spuse Dhatt.

— Da? Buidze ridică din umeri. Ei, treaba asta i-a afectat pe toţi. Desigur că vrea să ştie.

— Mă-ntreb… am zis eu. Acesta-i un sit complicat, şi am băgat de seamă că, deşi este în mare parte total, există câteva locuri în care haşurează puţin. Iar asta trebuie să fie groaznic de urmărit. Domnule Buidze, când am vorbit cu studenţii, nici măcar unul dintre ei nu a amintit de Breşă. Deloc. N-au adus-o în discuţie. Un grup de străini tineri? Ştiţi cât de obsedaţi sunt străinii cu chestia asta. Unul dintre prietenii lor dispare şi ei nici măcar nu menţionează cel mai faimos bau-bau al Ul Qomei şi Beszelului care, unde mai pui, este şi real, iar ei nu

zic nimic de el? Fapt care nu poate să nu ne facă să ne întrebăm de ce anume se tem?

Buidze se uită pieziş la mine. Îi aruncă o privire lui Nancy. Se uită de jur împrejurul camerei. După câteva secunde lungi, râse.

— Glumeşti. Bine-atunci. În regulă atunci, domnilor ofiţeri. Da, într-adevăr se tem, dar nu că cineva breşează de dracu ştie unde pentru a le face rău, se tem pentru că nu vor să fie prinşi. Îşi ridică mâinile în semn de capitulare. M-aţi prins, domnilor ofiţeri. *Au loc* breşe pe care nu suntem în stare să le oprim. Nemernicii ăştia mici breşează tot timpul.

Ne întâlni privirile uluite. Nu în defensivă. El era, de fapt. Păream eu la fel de şocat ca Dhatt? Expresia profesoarei Nancy era, cel mult, jenată.

— Aveţi dreptate, desigur, spuse Buidze. Nu se pot evita toate breşele, nu într-un loc ca acesta, şi nu cu nişte puşti ca aceştia. Ei nu sunt localnici, şi nu-mi pasă cât de mult instructaj li se face, ei n-au mai văzut aşa ceva până acum. Nu-mi spune că nu-i la fel şi de partea ta, Borlú. Crezi că aveau de gând să-şi respecte cu fidelitate angajamentele luate? Crezi că în timp ce se plimbă prin oraş ei *chiar* nevăd Besźelul? Să fim serioşi. Tot ce putem să sperăm este să aibă bunul-simţ să nu facă o mare tevatură pe tema asta, dar *bineînţeles* că văd dincolo de graniţă. Nu, nu putem s-o dovedim, iar din cauza asta n-are să vină Breşa, decât dacă nu fac o boacănă adevărată. Oh s-a întâmplat deja. Dar mult mai rar decât ai crede. Nu de ceva vreme.

Profesoara Nancy încă privea în jos la masă.

— Îţi închipui că *există* vreun străin care să nu breşeze? zise Buidze şi se aplecă înspre noi, întinzându-şi degetele. Tot ce putem primi de la ei este puţină politeţe, nu? Şi când ai o mulţime de tineri strânşi laolaltă, au să-mpingă limitele. Deci da, poate că nu-i vorba doar de aspect. Dumneata faci întotdeauna ce ţi se spune? Dar copiii ăştia-s deştepţi.

Desenă pe harta de pe masă cu vârfurile degetelor.

— Bol Ye’an haşurează *aici, aici,* iar parcul este *aici* şi *aici.* Şi da, la extremităţile din direcţia asta, ajunge să fie chiar total în Besźel. Aşa că atunci când tipii ăştia se-mbată sau ceva de genul, nu se împing de la spate unii pe alţii să se ducă să stea într-o porţiune haşurată a parcului? Iar apoi, cine ştie dacă nu, poate pur şi simplu doar stând acolo, fără să scoată un cuvânt, traversează în Besźel şi iar înapoi? Nu trebuie să te mişti ca să faci asta, nu dacă te afli într-o haşurare. Totul e aici. Bătu cu degetul peste frunte. Nimeni nu poate să dovedească nimic. După asta poate că prind curaj, data viitoare, când nu se uită nimeni, poate că se apleacă, fiind încă în Besźel, culeg un suvenir, şi se îndreaptă de spate în Ul Qoma cu o piatră sau ceva de genul. Cine ştie?

— Câtă vreme nu se dau mari cu asta, ce poţi să faci? … Nici chiar Breşa nu poate să fie atentă după breşe tot timpul. Să fim serioşi. Dacă ar fi fost aşa, nici măcar unul dintre puştani n-ar mai fi aici. N-am

dreptate, doamna profesoară? Se uită la ea, nu cu asprime. Aceasta nu spuse nimic, ci se uită la mine cu jenă. Niciunul dintre ei n-a menţionat Breşa, DS Dhatt, pentru că toţi sunt vinovaţi ca naiba. Buidze zâmbi. Hei, acum să nu mă înţelegeţi greşit, sunt şi ei oameni, îmi sunt simpatici. Dar nu faceţi din asta mai mult decât este cazul.

În vreme ce-i conduceam afară, Dhatt primi un telefon care-l făcu să facă în grabă nişte însemnări şi să bombăne. Eu am închis uşa.

— Era unul dintre cei pe care i-am trimis să-l ia pe Bowden. Nu e de găsit. Au ajuns la apartamentul său şi nu răspunde nimeni. Nu este acolo.

— L-au anunţat că veneau? I-au spus de bombă?

— Da, i-au spus peste ce am dat. Dar nu e de găsit.

Capitolul Optsprezece

— Vreau să mă-ntorc să vorbesc cu puştiul ăla, spuse Dhatt.

— Unificaţionistul?

— Mda, Jaris. Ştiu, ştiu, „Nu a fost el.” Sigur. Tu ai spus-o. Ei bine, în orice caz, el ştie ceva şi vreau să vorbesc cu el.

— N-ai să-l găseşti.

— Ce?

— Mult noroc. S-a dus.

Rămase cu câţiva paşi în urma mea şi dădu un telefon.

— Ai dreptate. Jaris a dispărut. De unde ai ştiut? De-a ce naiba te joci tu?

— Hai să mergem la biroul tău…

— La naiba cu biroul. Biroul poate să aştepte. O repet, de unde dracu ai ştiut despre Jaris?

— Uite…

— Devin puţin cam speriat de abilităţile tale oculte, Borlú. Nu am stat de pomană atunci când am auzit că o să te am de dădăcit. Am căutat informaţii despre tine, aşa că ştiu câte ceva, ştiu că nu eşti cineva cu care să te pui. Sunt convins că şi tu ai făcut la fel, aşa că ştii acelaşi lucru.

Aşa ar fi trebuit să fac.

— Aşa că eram pregătit să lucrez cu un detectiv, continuă Dhatt. Cu un mare expert. Nu mă aşteptam la un tip enervant şi lugubru. De unde dracu ai ştiut de Jaris, şi de ce îl *protejezi* pe rahatul ăla cu ochi?

— M-a sunat dintr-o maşină sau mai degrabă, cred, dintr-un tren şi mi-a spus că pleacă.

— De ce dracu te-a sunat *pe tine?* Lucrăm împreună sau nu, Borlú?

— De ce m-a sunat pe mine? Poate că nu se dădea în vânt după stilul tău de interogatoriu, Dhatt. Şi chiar, lucrăm împreună? Aveam impresia că singurul motiv pentru care mă aflu aici este să-ţi ofer pe tavă tot ce ştiu, apoi să mă uit la TV în camera de hotel în vreme ce tu îl găseşti pe răufăcător. Când a fost spartă casa lui Bowden? Când aveai de gând să-mi spui despre asta? Nu te-am văzut grăbindu-te să turui orice rahat ai fi aflat de la UlHuan pe şantier, iar el ar trebui să aibă cele mai alese informaţii, doar este o nenorocită de cârtiţă guvernamentală, nu-i aşa? Lasă, nu-i mare chestie, toate instituţiile publice au parte de aşa ceva. Ce obiecţie am eu este legată de tine scoţându-mă din calcule pentru ca mai apoi să-mi aud cuvintele *cum ai putut să faci una ca asta?*

Ne uitarăm unul la celălalt. După o clipă lungă, se întoarse şi merse înspre bordură.

— Bine, scoate un mandat de urmărire pentru Jaris, i-am spus în vreme ce încă era întors cu spatele. Cum îi spune unui „apb” aici? Am

folosit engleza pentru asta. Blochează-i paşaportul, informează aeroporturile, gările. Dar el m-a sunat doar pentru că se afla pe drum, să-mi spună ce crede el că s-a întâmplat. Telefonul lui probabil că zace sfărâmat pe lângă şinele din mijlocul Trecătorii Cucinis, deja la jumătatea drumului înspre Balcani. Dhatt făcu semn unui taxi. Deschise uşa. Eu rămăsesem pe loc, privindu-l. Taxiul oprise de-a curmezişul în mijlocul drumului: maşinile ul-qomane dădeau claxoane în vreme ce depăşeau taxiul, şoferii besźi ocoleau în linişte protubul, cetăţenii supuşi legilor neîndrăznind măcar să înjure în şoaptă.

Dhatt rămase acolo, pe jumătate înăuntru, pe jumătate afară, iar taximetristul îi spuse ceva. Dhatt îşi pierdu cumpătul şi îi arătă legitimaţia.

— În regulă, zise el. Se uită la mine. În regulă. Hai să schimbăm placa. Cine dă doi bani pe ce s-a întâmplat între Besźel şi Ul Qoma, nu? Cine dă doi bani pe ce îmi spune şeful meu sau ce îţi spune ţie şeful tău? Tu reprezinţi poliţia. Eu reprezint poliţia. Hai să punem în ordine situaţia asta. Lucrăm împreună, Borlú? Eu aş avea nevoie de o mână de ajutor la un caz care devine tot mai complicat pe zi ce trece, tu? Şi apropo, UlHuan nu ştie nici pe dracu.

Unde m-a dus, un local foarte apropiat de biroul său, nu era la fel de întunecat cum ar fi fost în Besźel un bar de poliţişti. Era mult mai salubru. Dar tot nu aş fi programat o recepţie de nuntă acolo. Încă nu se terminase programul de lucru, dar încăperea era mai mult decât pe jumătate plină. Nu se putea să fie toţi *militsyeni* locali, dar am recunoscut multe feţe de la biroul lui Dhatt. M-au recunoscut, de asemenea. Dhatt intră în auzul salutărilor, iar eu l-am urmat printre şoapte şi acele priviri insistente ul-qomane, atât de încântător de făţişe.

— Avem clar o crimă şi, acum, două dispariţii, am spus eu. Îl urmăream cu mare atenţie. Cu toatele, persoane care sunt cunoscute pentru a-şi fi băgat nasul în treaba aia.

— Nu există niciun nenorocit de Orciny.

— Dhatt, nu zic asta. Dar există lucruri de genul sectelor şi nebunilor.

— Pe bune, las-o baltă.

M-am uitat la el pentru o vreme. Îşi învingea o puternică antipatie.

— Vreau să rezolv asta, spuse el.

Plăcutul huruit al illitanei venind de la muşterii. Am auzit sunetele de recunoaştere în vreme ce unul sau doi dintre ei îmi văzură însemnele de vizitator. Dhatt îmi luă o bere ul-qomană, aromată cu nu ştiu ce chestii. N-avea să fie iarnă pentru câteva săptămâni, şi cu toate că nu era mai frig în Ul Qoma decât în Besźel, mi se părea că este.

— Ce zici? continuă el.

— Dhatt, habar n-am ce se petrece. Nu pricep nimic. Nu rezolv nimic. Sunt, printr-un joc al sorţii care a făcut să nu ştiu mai multe decât tine, manipulat. Pentru un anume motiv am fost depozitarul unei mulţimi de informaţii cu care nu ştiu ce să fac. Sper că există un *încă*

după asta, dar nu ştiu, la fel cum nu ştiu nimic.

— Ce crede *Jaris* că s-a întâmplat? O să-i dau de urmă nemernicului ăluia mic. N-ar face-o. I-am spus ce insinuase Jaris. Ce rahat, zise, când am terminat.

— Posibil.

— Care naibii e treaba cu Orciny ăsta? Tu citeşti cartea aia. Aia ilegală, pe care a scris-o Bowden. Cum e?

— Sunt multe-n ea. O groază de chestii. Nu ştiu. Desigur că-s ridicole, aşa cum zici tu. Stăpânitori secreţi care conduc din umbră, mai puternici chiar decât Breşa, păpuşari, oraşe ascunse.

— Poate o să arunc un ochi pe ea după ce o termini tu, spuse Dhatt. Cine dracu ştie ceva?

Spuse ultimul cuvânt cu băgare de seamă.

— Qussim. Câţiva colegi de-ai săi, tipi de vârsta noastră, toastând în cinstea lui, pe cale să facă la fel pentru mine. Era ceva în ochii lor, se mişcau precum ai unor animale curioase. Qussim, n-am avut ocazia să facem cunoştinţă cu oaspetele nostru. L-ai ţinut ascuns de noi.

— Yura, zise Dhatt. Kai. Cum merge? Borlú, aceştia sunt detectivii bla şi bla.

Îşi vântură mâinile între mine şi ei. Unul dintre ei ridică din sprâncene la Dhatt.

— Voiam doar să aflu cum i se pare Ul Qoma Inspectorului Borlú, spuse cel care purta numele de Kai.

Dhatt îşi trase nasul şi-şi termină berea.

— Pentru numele Lui, zise el. Încă părea la fel de amuzat şi de supărat. Vrei să te-mbeţi şi să te iei la harţă cu el, poate chiar dacă eşti destul de mangă, Yura, să te iei şi la bătaie. O să aduci în discuţie tot felul de incidente internaţionale nefericite. Ai putea să pomeneşti şi despre războiul ăla nenorocit. Ai putea chiar să spui ceva şi despre tatăl tău. Tatăl lui a fost în Marina UQ, mi-a spus el. A ajuns să sufere de acufene sau cam aşa ceva dintr-o încăierare prostească cu un remorcher besź din cauza unor cuşti pentru homari sau ceva de genul. Am aruncat o privire, dar niciunul dintre interlocutorii noştri nu părea ofensat în mod special. Se întrezărea chiar o urmă de amuzament pe faţa lui Kai. O să te scutesc de-un efort, zise Dhatt. El e un labagiu besź atât de mare pe cât crezi tu că este, şi poţi să împrăştii vorba prin birou. Să mergem, Borlú.

Am trecut prin garajul secţiei sale şi şi-a luat maşina.

— Nici măcar nu pot să mă mai prefac că ştiu ce dracu se petrece. Hei… Îmi indică volanul. Nu mi-am dat seama până acum, poate vrei să dai o tură pe drumurile ul-qomane.

— Nu, mulţam. Cred că ar fi niţel cam derutant.

Să şofezi în Beszel sau în Ul Qoma era şi-aşa destul de greu când erai în propriul tău oraş, negociind traficul local şi străin.

— Ştii, am zis eu. Când am condus pentru prima dată… trebuie să fie şi aici la fel, pe lângă văzutul tuturor maşinilor de pe drum trebuie

să înveţi să nevezi toate celelalte maşini, cele de dincolo, dar să le nevezi destul de repede pentru a te da din calea lor. Dhatt încuviinţă. Oricum, când eram un puştan şi am condus pentru prima dată, trebuia să te obişnuieşti să treci cu vederea de toate rablele şi chestiile astea din Ul Qoma, căruţe trase de măgari în unele locuri şi ce mai aveţi voi. Acum, după ani, mare parte dintre cele nevăzute mă depăşesc.

Dhatt râse. Aproape jenat.

— Lucrurile au urcuşuri şi coborâşuri, spuse el. În zece ani de-acum o să fiţi voi ăia care ne vor depăşi iarăşi.

— Mă-ndoiesc…

— Haide, zise el. Noi suntem supuşi unei blocade.

— Nu că aţi părea că o duceţi foarte rău aşa. Washington ne iubeşte şi singurul lucru cu care ne putem da mari este Coca Cola.

— N-o vorbi de rău, spuse Dhatt. Ai băut Canuck Cola? Sunt toate nişte rahaturi de război rece. Pe cine interesează cu cine vor americanii să se joace, în orice caz? Mult noroc cu ei. *Oh Canada…* Fredonă versul. Apoi îmi spuse: Cum e mâncarea unde stai?

— Ok. Proastă. Nu e mai rea decât oricare altă mâncare de hotel.

Trase de volan, scoţându-ne de pe ruta pe care ajunsesem să o cunosc.

— Dulceaţă? rosti el în telefon. Poţi să pui un tacâm în plus la masă? Vreau să-l cunoşti pe noul meu partener. Mulţumesc, frumoaso.

Numele ei era Yallya. Era drăguţă, chiar cu mult mai tânără decât Dhatt, dar m-a întâmpinat foarte înţepată, jucând un rol şi bucurându-se de el, aşteptând în uşa apartamentului lor pentru a mă săruta de trei ori, drept bineţe, după tradiţia ul-qomană.

Pe drumul către casă, Dhatt se uitase la mine şi mă întrebase „Eşti în regulă?” A devenit în puţină vreme evident faptul că locuia la mai puţin de doi kilometri, în termeni globaltopici, de propria mea casă. Din sufrageria lor am văzut că apartamentele lui Dhatt şi al Yallyei şi al meu dădeau înspre aceeaşi întindere de verdeaţă, care în Beszél se numea Pajiştea Majdlyna, iar în Ul Qoma – Parcul Kwaidso, o haşurată fin echilibrată. Am mers deseori pe Majdlyna. Sunt unele locuri în care până şi copacii răzleţi sunt consideraţii ca aflându-se în ambele oraşe, unde copiii ul-qomani şi copiii beszí se caţără unii pe lângă ceilalţi, fiecare dintre ei supunându-se restricţiilor şoptite ale părinţilor spre a-i nevedea pe ceilalţi.

Copiii sunt focare de infecţie. Acela era genul de lucru care răspândea bolile. Epidemiologia a fost dintotdeauna complicată aici şi acasă.

— Îţi place Ul Qoma, Inspectore?

— Tyador. Foarte mult.

— Pe dracu, el crede că suntem toţi bătăuşi şi idioţi şi că suntem invadaţi de armate secrete din oraşe ascunse. Râsetul lui Dhatt nu era fără de margini. Oricum, nu prea avem când să mergem să vedem atracţiile turistice.

— Cum merge cu cazul?

— Nu există niciun caz, îi spuse el. Există o serie de momente critice aleatorii şi neplauzibile care, în cazul în care nu crezi cel mai dramatic rahat cu putinţă, nu au niciun sens. Şi la capătul lor se află o fată moartă.

— Este adevărat? mă întreabă ea.

Aduceau mâncărurile pe rând, mai multe feluri în mai multe vase. Nu erau mâncăruri gătite în casă, şi păreau să includă multe semipreparate, dar erau mai bune decât ce mâncasem în ultimul timp, şi erau mai ul-qomane, cu toate că acesta nu-i un lucru bun pe de-a-ntregul. Cerul se întunecase, deasupra parcului haşurat, de noapte şi de nori de ploaie.

— Duci dorul cartofilor, zise Yallya.

— Îmi scrie-n frunte?

— Doar asta mănânci, nu? Ea îşi închipuia că se ţine de ghiduşii. Sunt prea picante pentru tine?

— Ne urmăreşte cineva din parc.

— Cum poţi să-ţi dai seama de aici? Aruncă o privire peste umărul meu. Sper pentru binele lor că se află în Ul Qoma.

Ea era redactor la o revistă financiară, şi îi plăceau, judecând după cărţile pe care le-am văzut şi posterele din baie, benzile desenate japoneze.

— Eşti însurat, Tyador? Am încercat să răspund întrebărilor Yallyei, cu toate că veneau mult prea repede pentru a face asta. Asta-i prima dată când te afli aici?

— Nu, dar e prima dată după multă vreme.

— Deci nu o ştii.

— Nu. Cândva aş fi putut să afirm că ştiu Londra, dar nu de câţiva ani încoace.

— Ai călătorit ceva! Cum merge cu cazul ăsta fantomatic? Te amesteci printre insilaţi şi printre cei care breşează? Nu mi s-a părut adorabilă această propoziţie. Qussim zice că-ţi petreci timpul acolo unde sunt dezgropate tot felul de blestemăţii vechi.

— Este ca-n cele mai multe locuri, mult mai birocratic decât sună, indiferent de cât de ciudate sunt poveştile.

Am stat mai mult decât mă aşteptasem. Ea a fost o gazdă bună, în special când am făcut-o să nu se mai gândească la treburile astea. I-am urmărit pe ea şi pe Dhatt ciondănindu-se. Apropierea parcului şi a afecţiunii altor oameni era emoţionantă, până la punctul în care îţi distrăgea atenţia. Privindu-i pe Yallya şi pe Dhatt m-a făcut să mă gândesc la Sariska şi la Biszaya. Mi-am amintit de strania înflăcărare a lui Aikam Tsueh.

Când am plecat, Dhatt m-a condus până-n stradă şi a dat să meargă spre maşină, dar i-am spus:

— O să-mi găsesc singur calea. Mă privi mirat.

— Eşti în regulă? zise el. Te-ai purtat ciudat toată seara.

— Sunt bine, îmi cer scuze. Îmi cer scuze, nu am vrut să fiu nepoliticos, a fost foarte drăguţ din partea ta. Chiar a fost o seară plăcută, şi Yallya, eşti un bărbat norocos. Eu doar… doar încerc să analizez în ansamblu lucrurile. Uite, sunt bun de plecat. Am bani. Bani ul-qomani. I-am arătat portofelul. Am toate actele. Ecusonul de vizitator. Ştiu că te nelinişteşte să mă ştii de capul meu, dar pe bune, aş vrea să merg pe jos, am nevoie să stau niţel pe-afară. Este o noapte frumoasă.

— Despre ce naiba vorbeşti? Plouă.

— Îmi place ploaia. Oricum, asta-i doar o burniţă. Nu ai rezista nici măcar o zi în Besźel. În Besźel avem parte de ploaie *adevărată.*

O glumă răsuflată, dar a zâmbit şi a renunţat.

— În fine. Trebuie să-i dăm de cap chestiei ăsteia, nu ajungem prea departe.

— Nu.

— Şi noi suntem cele mai luminate minţi pe care le au oraşele noastre, am dreptate? Şi Yolanda Rodriguez rămâne de negăsit, iar acum l-am pierdut şi pe Bowden. N-o să câştigăm vreo medalie pentru asta. Privi în jur. Pe bune, ce se petrece?

— Ştii atât cât ştiu şi eu, am spus.

— Ce mă frământă pe mine, zise el, este că nu există cale de înţeles tot rahatul ăsta. Este că *există* o cale prin care să înţelegi. Şi nu este una pe care vreau să merg. Nu cred în…

Îşi flutură mâna la răuvoitoarele oraşe ascunse. Îşi aţinti privirea de-a lungul străzii sale. Era totală, aşa că niciuna dintre luminile de la ferestrele de deasupra nu era străină. Nu era atât de târziu, şi nu eram singuri. Oamenii care traversau pe la buza străzii erau conturaţi de luminile de pe drumul perpendicular străzii lui Dhatt, care se afla în mare parte în Ul Qoma. Pentru o clipă, mi s-a părut că una dintre siluetele negre, pentru câteva clipe suficient de lungi pentru a constitui o breşă, ne-a urmărit cu privirea, dar apoi şi-a continuat drumul.

Când am pornit la drum, privind formele cu margini ude ale oraşului, nu mergeam într-un loc anume. O luasem înspre sud. Trecând singur de oameni care nu erau singuri, mi-am îngăduit ideea de a merge până unde locuiau Sariska sau Biszaya, sau chiar Corwi – ceva de acea factură melancolică. Ele ştiau că sunt în Ul Qoma: puteam să dau de ele şi să merg alături de ele pe stradă, şi am fi putut fi la câţiva centimetri distanţă, dar incapabili de a recunoaşte prezenţa celuilalt. Asta-i o poveste veche.

Nu că aş face vreodată aşa ceva. Să fii nevoit să nevezi cunoscuţi sau prieteni este o situaţie rară şi stânjenitoare. Ce am făcut într-adevăr a fost să merg pe lângă propria-mi casă.

Aproape că mă aşteptam să văd pe vreunul din vecini, dintre care niciunul, cred, nu ştia că sunt plecat peste hotare, şi de la care m-aş fi aşteptat, prin urmare, să mă salute înainte să observe ecusonul ul-qoman de vizitator, şi apoi să fi încercat degrabă să nu breşeze.

Luminile lor erau aprinse, dar erau cu toţii înăuntru.

În Ul Qoma mă aflam pe Strada Ioy. Este haşurată într-un mod destul de egal, corespunzând globaltopic cu RosidStrász, unde locuiam eu. Clădirea aflată la două scări de casa mea era un magazin ul-qoman de băuturi alcoolice, deschis până noaptea târziu, jumătate din pietonii aflaţi în jurul meu se aflau în Ul Qoma, aşa că am fost în stare să mă opresc aproape, din punct de vedere fizic, de propria mea uşă de la intrare şi s-o nevăd, fireşte, dar în mod egal fireşte că nu prea, cu o emoţie de al cărei nume nu am habar. M-am apropiat încetişor, ţinându-mi ochii fixaţi pe o intrare de la scara alăturată, din Ul Qoma.

Cineva mă urmărea cu privirea. Părea să fie o bătrână. Cu greu o puteam vedea în întuneric, în mod sigur nu-i vedeam trăsăturile feţei, dar era ceva straniu în felul în care stătea. I-am inspectat hainele fără să pot spune în ce oraş se afla. Un moment obişnuit de nesiguranţă, dar acesta a durat mult mai mult decât ar fi fost normal. Starea mea de alarmare nu s-a domolit, a crescut, de vreme ce locusul ei refuza să se clarifice. I-am văzut şi pe alţii, în umbre asemănătoare, la fel de greu de desluşit, ivindu-se, neapropiindu-se de mine, nemişcându-se ci rămânând pe loc, crescând astfel în concentrare. Ea continuă să mă fixeze cu privirea, şi să facă un pas sau doi înspre mine, aşa că ori se afla în Ul Qoma, ori breşa.

M-am dat în spate, îndepărtându-mă şi, ca într-un ecou, ea şi toţi ceilalţi făcură la fel, dispărând brusc în întunericul împărţit. Am plecat, uitându-mă după alei mai bine luminate.

Nu am mers în linie dreaptă până la hotel. După ce inima mi s-a mai potolit şi după ce petrecusem câteva minute într-un loc circulat, am mers înspre acelaşi loc de observaţie unde mai fusesem şi înainte, privind de sus Bol Ye’an. Cercetam cu privirea cu o mai mare atenţie decât o făcusem înainte, încercând să cuprind şi împrejurimile ul-qomane, iar preţ de o oră, cât am privit acel şantier neluminat, nu a venit niciun *militsyan.* Până acum, păreau ori să facă act de prezenţă într-un mod brutal, ori să fie pe de-a dreptul absenţi. Fără îndoială că exista o metodă care să asigure intervenţia subtilă a poliţiei ul-qomane, dar nu o cunoşteam.

— La Hilton am cerut un telefon de trezire la 5 dimineaţa, şi am rugat-o pe recepţioneră dacă poate să-mi printeze un mesaj, de vreme ce micuţa încăpere denumită „centru de afaceri” era închisă. Prima dată a făcut întocmai pe hârtie cu însemnele Hilton.

— V-aţi supăra dacă aţi printa pe hârtie albă? am spus eu şi i-am făcut cu ochiul. Doar în cazul în care este interceptată. Mi-a zâmbit, nefiind sigură în ce relaţii intime îşi băga nasul. Poţi să-mi citeşti ce a ieşit?

— „Urgent. Vino cât poţi de repede. Nu suna.”

— Perfect.

A doua zi eram înapoi privind de sus situl, după ce o luasem pe un drum ocolit prin oraş, sfârşind aproape de locul unde fusesem atunci

când mă luase la întrebări *militsya.* Cu toate că legea cerea ca eu să-mi port însemnul de vizitator, îl pusesem chiar la marginea reverului, unde materialul făcea cute, fiind vizibil numai celor care ştiau unde să se uite. Îl purtam pe o jachetă care avea un design original ul-qoman şi, la fel ca şi pălăria, nu era nouă, dar era nouă pentru mine. Plecasem cu câteva ore înainte ca magazinele să se deschidă, dar un bărbat ul-qoman mirat, aflat la capătul trotuarului, era cu câţiva dinari mai bogat şi uşurat de câteva dintre hainele sale.

Nimic nu garanta faptul că nu eram urmărit, dar nu credeam să fi fost urmărit de *militsye.* Soarele nu răsărise de mult, dar ul-qomanii erau peste tot. Nu aş fi riscat să merg în apropierea Bol Ye'an-ului. În vreme ce dimineaţa înainta, oraşul se umplu de sute de copii: aceia în strictele uniforme şcolare ul-qomane, şi zecile de copii ai străzii. Încercam să nu ies prea mult în evidenţă, privind din spatele titlurilor mult prea lungi ale *Naţiunii Ul Qomane,* consumând mâncăruri prăjite, stradale, drept mic dejun. Oamenii începeau să sosească la şantier. Sosind deseori în grupuri mici, erau prea departe de mine pentru a putea spune cine era fiecare în vreme ce intrau, arătându-şi legitimaţiile. Am aşteptat o vreme.

Fetiţa de care m-am apropiat, în blugii ei tăiaţi şi adidaşii mari de ea, se uită la mine cu scepticism. Am ridicat o bancnotă de 5 dinari şi un plic sigilat.

— Vezi locul ăla? Vezi poarta?

Ea dădu din cap, precaută. Erau şi curieri de ocazie, copiii ăştia, pe lângă toate celelalte lucruri.

— De unde eşti? zise ea.

— Paris, am spus eu. Dar ăsta-i un secret. Să nu spui nimănui. Am o treabă pentru tine. Crezi că ai putea să-i convingi pe paznicii ăia să cheme pe cineva pentru tine? Ea dădu din cap. O să-ţi spun un nume, şi vreau să te duci acolo, şi să găseşti persoana cu acest nume, şi numai persoana aceea, şi vreau să-i dai acest mesaj.

Ori era cinstită, ori şi-a dat seama, deşteaptă fată, că de acolo de unde stăteam puteam să văd aproape întregul ei drum până la poarta Bol Ye'an-ului. A livrat mesajul. S-a furişat prin mulţime, mică şi rapidă – cu cât era îndeplinită mai repede această sarcină lucrativă, cu atât putea să obţină o alta. Era uşor de văzut de ce ea şi ceilalţi copii fără adăpost erau porecliţi „şoareci de serviciu”.

La câteva minute după ce ajunsese la poartă, cineva a ieşit, mişcându-se rapid, înfofolit, cu capul în pământ, mergând băţos şi îndepărtându-se cu pas grăbit de şantier. Cu toate că era departe, singur, după cum trebuia, şi previzibil, puteam să-mi dau seama că era Aikam Tsueh.

Mai făcusem asta. Nu era greu să-l ţin în vizor, dar într-un oraş pe care nu-l cunoşteam era greu să fac asta în timp ce mă şi asiguram că nu sunt văzut. Nu a complicat treaba, neprivind nici măcar o dată în urma sa, luând-o, în afară de câteva locuri, pe cele mai largi,

aglomerate şi haşurate drumuri, care presupuneam că reprezentau cea mai directă rută.

Cel mai dificil moment a fost atunci când a luat un autobuz. Eram aproape de el, şi puteam să mă pitesc în spatele ziarului şi să nu-l pierd din ochi. Am tresărit când mi-a sunat telefonul, dar nu era primul care să sune aşa că Aikam nu-şi îndreptă privirea spre mine. Era Dhatt. Am deviat apelul şi am închis soneria.

Tsueh se dădu jos, conducându-mă într-o zonă totală, părăginită, de clădiri ul-qomane, trecând de Bisham Ko, foarte departe de centru. Nicio clădire turn drăguţă sau camere de gaz reprezentative pe-aici. Labirinturile de beton nu erau părăsite, ci pline de gălăgie şi de oameni aflaţi printre întinderile de gunoaie. Era precum cele mai sărăcăcioase ansambluri de locuinţe din Besźel, cu toate că şi mai sărac de-atât, cu o coloană sonoră într-o limbă diferită, cu copii şi şmecheraşi în alte haine. Numai atunci când Tsueh intră într-unul dintre blocurile care se scurgeau şi urcă, am fost nevoit să aplic o grijă adevărată, păşind cât de silenţios puteam în sus pe scări, pe lângă graffiti şi rahaţii de animal. Îl puteam auzi urcând cu pas grăbit înaintea mea, oprindu-se în cele din urmă, şi bătând încet la o uşă. Am încetinit.

— Eu sunt, l-am auzit spunând. Eu sunt, am ajuns.

O voce răspunzând, alarmată, cu toate că aş putea să-mi închipui asta deoarece mă aşteptam la alarmare. Am continuat să urc în linişte şi cu grijă. Îmi doream să fi avut arma la mine.

— Aşa mi-ai *spus* tu, zise Tsueh. Tu ai *spus.* Lasă-mă să intru. Ce e?

Uşa scârţâi niţel, iar cea de-a doua voce se auzi şoptită, dar puţintel mai tare. Eram acum la un stâlp murdar distanţă. Mi-am ţinut respiraţia.

— Dar ai *zis…*

Uşa se deschise mai mult şi l-am auzit pe Aikam făcând un pas în faţă; eu m-am întors şi am tăiat rapid micul palier din spatele său. El n-a avut când să mă observe sau când să se întoarcă. L-am îmbrâncit cu putere, iar el s-a izbit de uşa întredeschisă, deschizând-o de-a binelea, împingând într-o parte persoana aflată în faţa sa, prăvălindu-se pe podeaua holului de dincolo de prag. Am auzit un ţipăt, dar l-am urmărit prin uşă şi am trântit-o în urma mea. Am rămas lipit de ea, blocând ieşirea, privind de-a lungul unui hol întunecat între camere, în jos înspre locul unde Tsueh hârcâia şi se străduia să se ridice, la tânăra femeie care ţipa şi se dădea înapoi, privindu-mă cu groază.

Am dus degetul la buze şi, sigur datorită coincidenţei tăierii suflului, ea cedă tăcerii.

— Nu, Aikam, am spus eu. Nu a zis ea. Mesajul nu era de la ea.

— Aikam, bâigui ea.

— Opreşte-te, am zis. Mi-am dus iarăşi degetul la buze. N-am de gând să te rănesc, *nu* sunt aici pentru a te răni, dar amândoi ştim că sunt alţii care vor s-o facă. Vreau să te ajut, Yolanda.

Ea ţipă din nou, eu neputând spune dacă de teamă sau de alinare.

Capitolul Nouăsprezece

Aikam se ridică în picioare şi încercă să mă atace. Era bine făcut şi îşi ţinea mâinile de parcă ar fi practicat boxul, dar dacă era aşa nu era un învăţăcel prea bun. I-am pus piedică şi l-am împins cu faţa-n jos pe covorul murdar, prinzându-i un braţ la spate. Yolanda îi strigă numele. El se ridică pe jumătate, chiar şi cu mine imobilizându-l, aşa că i-am împins din nou faţa-n jos, asigurându-mă că i-a dat sângele pe nas. Am rămas între ei doi şi uşă.

— Ajunge, am spus. Eşti gata să te calmezi? Nu mă aflu aici pentru a-i face rău. Ţinând cont de forţa lui, în cele din urmă m-ar fi copleşit, asta dacă nu i-aş fi rupt mâna. Niciuna dintre opţiuni nu era de dorit. Yolanda, pentru numele lui Dumnezeu. I-am prins privirea, încă zădărnicindu-i mişcările lui Aikam. Am un pistol, nu crezi că te-aş fi împuşcat dacă aveam de gând să-ţi fac rău?

Am schimbat-o pe engleză pentru minciună.

— Kam, zise ea în cele din urmă şi, aproape instantaneu, el se linişti.

Mă fixă cu privirea, lipindu-se cu spatele şi cu mâinile de zidul de la capătul holului.

— M-ai lovit la mână, spuse Aikam de sub mine.

— Îmi pare rău să aud asta. Dacă-l las să se ridice, o să se poarte frumos? Din nou în engleză, pentru ea. Sunt aici ca să te ajut. Ştiu că eşti speriată. M-ai auzit, Aikam? Trecând dintr-o limbă străină într-alta nu era greu, atât de plin de adrenalină. Dacă te las să te ridici, o să ai grijă de Yolanda?

Nu făcu niciun gest spre a-şi şterge sângele care i se scurgea din nas. Îşi bălăngăni braţul şi, nefiind în stare să şi-l pună confortabil în jurul Yolandei, se agită întrucâtva drăgăstos în jurul ei. Se interpuse între mine şi ea. Ea se uită la mine, din spatele lui, cu prudenţă, nu cu teamă.

— Ce vrei? zise ea.

— Ştiu că eşti speriată. Eu nu-s de la poliţia ul-qomană – nu am mai multă încredere în ei decât tine. Nu îi voi chema. Dă-mi voie să te ajut.

În ceea ce Yolanda Rodriguez numea sufragerie, se ghemui pe un scaun vechi cu spetează pe care probabil că-l aduseseră din vreun apartament părăsit din aceeaşi clădire. Erau câteva astfel de piese, rupte-n diferite locuri dar curate. Ferestrele dădeau spre terenul de pe care puteam să aud băieţi ul-qomani jucând o versiune improvizată de rugby. Erau de nevăzut prin ferestrele spoite.

Cărţi şi alte lucruri stăteau în cutii, peste tot prin cameră. Niciun tablou, niciun afiş pe pereţi. Uşa care dădea în cameră era deschisă. Am rămas sprijinindu-mă de ea.

Yolanda se tot ridica şi se aşeza la loc. Nu voiam să se uite la mine.

Nu încerca să-şi ascundă teama, care nu se domolise cu toate că nu mai eram motivul ei imediat. Îi era teamă să-şi arate sau să-şi îngăduie speranţa crescândă. Mai văzusem acea expresie. Nu este un fapt ieşit din comun pentru oameni să tânjească după izbăvire.

— Aikam a făcut o treabă bună, am spus eu. Mă întorsesem la engleză. Cu toate că nu vorbea limba, Aikam nu solicită vreo traducere. Stătea lângă scaunul Yolandei, urmărindu-mă cu privirea. L-ai pus să încerce să afle cum se poate ieşi din Ul Qoma pe nevăzute. Ceva noroc?

— De unde ai ştiut că sunt aici?

— Băiatul tău a făcut întocmai ce i-ai spus tu să facă. A tot încercat să afle ce se petrece. De ce să-i fi păsat lui de Mahalia Geary? Nu şi-au vorbit niciodată. Dar de tine, pe de altă parte, îi pasă. Aşa că e ceva putred la mijloc atunci când, aşa cum i-ai spus tu să facă, tot pune întrebări despre ea. Te pune pe gânduri. De ce ar face una ca asta? Acum, ţie îţi păsa de ea, şi îţi pasă de tine.

Se ridică din nou şi se întoarse cu faţa la zid. Am aşteptat ca ea să spună ceva şi, când am văzut că nu are de gând, am continuat.

— Mă simt flatat că l-ai pus să mă-ntrebe pe mine. Singurul poliţai despre care credeai că s-ar putea să nu fie implicat în ceea ce se întâmplă. Outsiderul.

— Habar n-ai! Se întoarse cu faţa la mine. *Nu* am încredere în tine…

— Bine, bine, n-am zis niciodată că ai avea. O stranie reasigurare. Aikam ne urmărea sporovăind în limba noastră străină. Deci nu ieşi deloc din casă? am zis eu. Ce mănânci? Conserve? Mă gândesc că Aikam vine pe-aici, dar nu prea des….

— Nu poate veni prea des. Cum de m-ai *găsit?*

— Poate să-ţi explice el. A primit un mesaj să se întoarcă. Fie spus, încerca să aibă grijă de tine.

— Face asta.

— Îmi dau seama.

Afară, nişte câini se încăierară, ne spuse zgomotul. Stăpânii lor li se alăturară. Îmi sună telefonul. Ea tresări şi se dădu în spate de parcă aş fi putut s-o împuşc cu el. Afişajul îmi spuse că era Dhatt.

— Uite, am zis eu. Îl închid. Îl închid. Dacă ar fi fost atent, ar fi ştiut că apelul său era redirecţionat către căsuţa vocală înainte să se fi terminat toate ţârâiturile. Ce s-a întâmplat? Cine a ajuns la tine? De ce ai fugit?

— Nu le-am dat ocazia. Ai văzut ce i s-a întâmplat Mahaliei. Am încercat să-mi spun că lucrurile n-ar fi luat aşa o întorsătură, dar ea este moartă.

— Părinţii tăi n-au mai auzit nimic de la tine…

— Nu pot. Nu pot, trebuie să… Îşi roase unghiile şi îşi ridică privirea. Când o să ies…

— Direct la ambasada ţării vecine? Prin munţi? De ce nu aici? Sau în Besźel.

— Ştii de ce.

— Să zicem că n-aş şti.

— Pentru că *ei sunt* şi aici, şi dincolo. Ei sunt *la putere.* Mă caută. Doar pentru că m-am făcut nevăzută ei nu m-au găsit. Sunt gata să mă ucidă, la fel cum au făcut şi cu Mahalia. Din cauză că ştiu de existenţa lor. Din cauză că ştiu că sunt adevăraţi.

Numai tonul vocii ei fu suficient motiv pentru ca Aikam s-o strângă-n braţe.

— Cine?

Hai s-o auzim.

— Cel de-al treilea loc. Între oraş şi oraş. Orciny. Acum o săptămână sau cam pe-acolo ar fi fost suficient de demult pentru mine să-i fi spus că se purta prosteşte sau că era paranoică. Şovăiala – când mi-a spus despre conspiraţie, au fost acele secunde când am fost invitat în mod tacit să-i spun că se înşeală, timp în care mi-am ţinut gura – îi reabilita convingerile, o făcu să creadă că sunt de acord.

Mă privi fix, considerându-mă un co-conspirator şi, neştiind ce se petrecea, mă comportam ca unul. Nu puteam să-i spun că viaţa ei nu era în pericol. Nici despre a lui Bowden – poate că era mort deja – sau despre a mea, nici că puteam s-o apăr. Nu puteam să-i spun mai nimic.

Yolanda stătuse ascunsă în acest loc, în această parte a oraşului pe care nici măcar nu intenţionase s-o viziteze, şi nu ştia numele zilei premergătoare sosirii ei aici, după o goană nebună, pe furiş şi pe rute ocolitoare, în miez de noapte, în acest apartament părăsit pe care credinciosul ei Aikam încercase să-l aranjeze. Ei au făcut tot ce le-a stat în putinţă pentru a face acest loc suportabil, dar era o dărăpănătură abandonată într-o magherniţă, ca ea să nu cedeze în faţa terorii de a fi observată de către forţele nevăzute care o voiau moartă.

Aş fi afirmat că ea nu mai văzuse până atunci acel loc, dar asta putea să nu fie adevărat. Poate că urmărise în câteva rânduri vreun documentar numit *Faţa nevăzuta a visului ul-qoman* sau *Boala Noului Lup* sau ceva de genul. Filmele despre oraşul nostru vecin nu erau îndeobşte populare în Besźel, erau rareori distribuite, aşa că nu puteam să bag mâna-n foc, dar nu m-ar fi mirat dacă vreun blockbuster ar fi fost făcut pe fundalul găştilor din cartierele sărace ale Ul Qomei – expierea unui dealer de droguri nu prea hardcore, impresionanta ucidere a altor câţiva. Poate că Yolanda văzuse materiale video cu cartierele de locuinţe din Ul Qoma care eşuaseră lamentabil, dar nu şi-ar fi propus să le viziteze.

— Îţi cunoşti vecinii? Nu zâmbi.

— După voce.

— Yolanda, ştiu că îţi este teamă.

— Au ajuns la Mahalia, au ajuns la doctorul Bowden, acum or să ajungă la mine.

— Ştiu că îţi este teamă, dar trebuie să mă ajuţi. O să te scot de-aici, dar trebuie să ştiu ce s-a întâmplat. Dacă nu ştiu, nu pot să te ajut.

— Să mă ajuţi? Privi de jur împrejurul camerei. Vrei să-ţi spun ce se

petrece? Sigur, eşti gata să te stabileşti aici? O să fii nevoit, ştii? Dacă ştii ce se petrece, ei or să vină şi după tine.

— În regulă.

Oftă şi-şi coborî privirea. Aikam îi spuse: „Este ok?” în illitană, iar ea ridică din umeri, *poate.* Am spus:

— Mahalia făcea contrabandă. Ea zise:

— Nu. Făcea…

— Cum a găsit Orciny-ul?

— Nu ştiu.

— Unde este?

— Nu ştiu şi nici nu vreau să ştiu. Există nişte puncte de acces, mi-a spus ea. Voia să-mi spună unde se află unele dintre ele, voia să *merg cu ea,* şi i-am zis că sub nicio formă.

— De ce nu a spus nimănui în afară de tine?

— Nu era nebună. Ai văzut ce i s-a întâmplat doctorului Bowden? Pur şi simplu nu spui pe faţă că vrei să ştii despre Orciny. Acesta a fost singurul motiv pentru care ea se afla aici, dar nu voia să spună nimănui asta. Aşa vor ei să stea lucrurile. Orciniţii. Este perfect pentru ei că nu crede nimeni în existenţa lor. Asta-i chiar ceea ce vor ei. Aşa conduc.

— Doctoratul ei…

— Nu-i păsa de el. Lucra la el doar cât să nu-i sufle-n ceafă profa Nance. Se afla aici pentru Orciny. Îţi dai seama că ei au contactat-o *pe ea.* Se uită la mine cu subînţeles. Pe bune. După ce a început să scrie despre ei, după ce a citit toate chestiile alea din *Între,* după ce şi-a transcris notele şi cercetările, a primit o scrisoare.

— Ţi-a arătat-o? Dădu din cap.

— Nu am înţeles-o atunci când am văzut-o. Era în forma incipientă. Chestii precursoare, scriere străveche, dinaintea besźei şi illitanei. Nu-mi dorisem niciodată să învăţ limba, dar apoi m-am cam lăsat prinsă de ea.

— Ce scria?

— Ea mi-a spus. Era ceva de genul: *Te urmărim. Tu înţelegi. Ai vrea să ştii mai multe?* Au mai fost şi altele.

— Ţi le-a arătat?

— Nu din prima.

— Ce îi spuneau? De ce?

— Din cauză că ea i-a înţeles. Ei îşi puteau da seama că ea voia să facă parte din asta. Aşa că au *recrutat-o.* Au pus-o să facă tot felul de chestii pentru ei, cum ar fi, cum ar fi iniţierea.

Acestea erau nişte lucruri de necrezut. Cu o privire, mă provocă să nu o iau peste picior; am păstrat tăcerea.

— I-au dat nişte adrese unde putea să lase scrisori. În *dissensi.* Mesaje înainte şi înapoi. Ea le scria lor. Ei îi spuneau lucruri. Despre Orciny. Mi-a spus şi mie câte ceva despre oraş şi era… Locuri pe care nimeni nu le poate vedea deoarece cred că se află în celălalt oraş. Besźii cred că sunt aici, ul-qomanii cred că se află în Besźel. Oamenii

din Orciny, ei nu sunt ca noi, ce pot ei să *facă…*

— I-a întâlnit?

Yolanda stătea lângă tocul ferestrei, privind în afară şi în jos într-un unghi care nu o lăsa să fie conturată de către lumina difuză care pătrundea prin spoială. Se întoarse să se uite la mine fără să spună nimic. Se calmase până la melancolie. Aikam se apropie de ea. Ochii lui se mişcară între noi ca ai unui spectator la o partidă de tenis. Într-un final, Yolanda ridică din umeri.

— Nu ştiu.

— Spune-mi.

— Voia. Nu ştiu. Ştiu că la început ei au zis nu.

Nu încă. Nu până ce. Yolanda nu era pregătită s-o spună, dar ei spuseseră că aveau de gând.

— I-au spus chestii, istorie, chestii despre ce făceam noi. Chestiile astea, chestiile din Epoca Precursoare… sunt ale lor. Când Ul Qoma le dezgroapă, sau chiar Besźelul, e o întreagă tevatură despre cui aparţin, unde au fost găsite, ştii, toate treburile astea? Nu sunt ale Ul Qomei sau ale Besźelului. Sunt ale Orciny-ului, dintotdeauna au fost. I-au vorbit despre nişte chestii pe care le găsisem şi despre care *nimeni care nu le-ar fi pus acolo n-ar fi putut şti despre ele.* Asta este istoria lor. Ei au fost aici dinainte ca Ul Qoma şi Besźelul să se fi împărţit, sau unit, în jurul lor. Nu au plecat niciodată.

— Dar le-au lăsat pur şi simplu acolo înainte ca o mână de arheologi canadieni…

— Acolo le *păstrau* ei. Chestiile alea nu erau pierdute. Pământul de sub Ul Qoma şi Besźel este *camera* lor de depozitare. Este tot al Orciny-ului. Noi furam. Ea nu a breşat niciodată, ştii?

— Ce? Credeam că voi *toţi…*

— Vrei să zici… ca nişte provocări? Nu şi Mahalia. N-ar fi putut. Prea multe de pierdut. Foarte probabil ca cineva să fi urmărit cu privirea, zicea ea. Nu a breşat niciodată, nici măcar într-unul dintre acele moduri în care nu prea poţi să-ţi dai seama, stând acolo, ştii? Nu i-ar fi dat Breşei ocazia să o ia. Tremură din nou. M-am lăsat pe vine şi am aruncat o privire-n jur. Aikam, spuse ea în illitană. Ne poţi aduce ceva de băut?

El nu voia să părăsească încăperea, dar putea să vadă că ea nu se mai temea de mine.

— Ce a făcut ea, a fost să se ducă în acele locuri în care ei îi lăsau scrisori. *Dissensi* sunt intrări în Orciny. Era atât de aproape să facă parte din el. Aşa credea. La început. Am aşteptat, iar într-un final a continuat. O tot întrebam ce se-ntâmpla. Ceva era cu adevărat în neregulă, în ultimele săptămâni.

— Am auzit.

— „Ce e?” am tot întrebat-o, şi la început era la modul „Nimic”, dar într-un final mi-a spus că-i este frică. „Ceva e-n neregulă”, a zis. Cred că era frustrată din cauză că Orciny-ul n-o lăsa să intre, şi că o luase

razna din cauza învăţatului. Studia mai mult decât o văzusem vreodată. Am întrebat-o ce avea. Spunea numai că-i este frică. Că am putea să fim hoţi fără ca măcar să o ştim.

Aikam se întoarse. Avea pentru mine şi pentru Yolanda nişte căni calde cu Qora-Oranja.

— Cred că a făcut ceva care a *înfuriat* Orciny-ul. Ştia că era-n pericol, Bowden la fel. Aşa a zis ea.

— De ce l-ar omorî? am întrebat eu. El nici măcar nu mai crede în Orciny. Ştiu că era un mare fan…

— Oh, Doamne, desigur că ştie că ei sunt adevăraţi. Desigur că ştie. A negat faptul pentru atâţia ani de zile din cauză că are nevoie de un loc de muncă, dar i-ai citit cartea? Ei îi caută pe toţi care ştiu despre existenţa lor. Credea sau nu, ei l-au ucis. Mahalia mi-a spus că el era-n pericol. Chiar înainte să dispară. Ştia prea multe, şi eu la fel. Iar acum, şi tu.

— Ce intenţionezi să faci?

— Să stau aici. Să mă ascund. Să scap.

— Şi cum merge cu asta? am zis eu. Se uită la mine cu amărăciune. Băiatul tău a dat tot ce-a avut mai bun. Mă întreba cum ar putea un criminal să iasă din oraş. Ea chiar zâmbi. Dă-mi voie să te ajut.

— Nu poţi. Ei sunt peste tot.

— N-ai de unde să ştii asta.

— Cum ai putea să mă protejezi? Ei or să pună mâna şi pe tine acum.

La fiecare câteva secunde se auzeau sunetele unei persoane urcând şi trecând prin faţa apartamentului, ţipete şi zgomotul unui mp3 player, rap sau muzică techno ul-qomană dată suficient de tare pentru a fi insolentă. Astfel de sunete de fiecare zi puteau fi camuflaj. Corwi se afla la un oraş distanţă. Ascultând acum, părea că fiecare câteva zgomote de urcare se opreau lângă uşa de la apartament.

— Nu ştim care este adevărul, am spus eu. Intenţionasem să spun mai mult de-atât, dar dându-mi seama că nu eram sigur pe cine încercam să conving şi de ce anume, am ezitat, iar ea m-a întrerupt.

— Mahalia ştia. L-a notat pe hârtie. Ea nota tot.

— Am fost în locuinţa ei…

— Ea nota tot. Ce faci?

Îmi scosesem telefonul. L-am ridicat în sus, ca şi cum m-aş fi predat, ţinându-l cu ambele mâini.

— Nu te panica, am spus. Doar mă gândeam… trebuie să ne gândim ce o să facem. Sunt unii oameni care ar putea să ne ajute…

— Opreşte-te, zise ea.

Aikam arăta de parcă ar fi fost iarăşi gata să se năpustească. Eram gata să mă dau într-o parte, dar am fluturat telefonul astfel încât să vadă că nu era deschis.

— Există o opţiune pe care nu ai analizat-o, am spus eu. Ai putea să ieşi afară, să traversezi strada puţin într-acolo şi să calci pe

YahudStrász. Este în Beszél. Se uită la mine de parcă eram nebun. Să stai acolo, să dai din mâini. Ai putea să breşezi.

Ochii i se măriră.

O altă persoană gălăgioasă urcă în fugă pe scări, iar noi trei aşteptarăm.

— Te-ai gândit vreodată că se merită să încerci? Cine poate să se atingă de Breşă? Dacă Orciny-ul este pe urmele tale.

Yolanda se holba la cutiile ei cu cărţi, sinele ei închis.

— Mahalia zicea că sunt inamici, spuse ea. Părea în lumea ei. A zis o dată că întreaga istorie a Beszélului şi a Ul Qomei era istoria războiului dintre Orciny şi Breşă. Beszélul şi Ul Qoma au fost întemeiate ca nişte mutări într-un joc de şah în acel război. Ar putea să-mi facă orice…

— Haide, am întrerupt-o eu, ştii că cei mai mulţi străini care breşează sunt doar daţi afară… dar îmi tăie la rândul ei vorba.

— *Chiar dacă* aş şti ce ar face, gândeşte-te puţin. Un secret timp de mai mult de o mie de ani, între Ul Qoma şi Beszél, urmărindu-ne tot timpul, indiferent dacă o ştim sau nu. Cu un plan propriu. Crezi că aş fi mai în siguranţă dacă m-ar prinde Breşa? În *Breşă?* Eu nu-s Mahalia. Nu-s sigură nici măcar că Orciny-ul şi Breşa sunt inamici. Se uită la mine, dar eu n-am desconsiderat-o. Poate că lucrează împreună. Sau poate că atunci când *invoci* dai putere Orciny-ului, şi asta de secole, în vreme ce voi toţi staţi acolo spunându-vă că nu e decât un basm. Eu cred că Orciny este numele cu care se autodenumeşte Breşa.

Capitolul Douăzeci

La început nu voia ca eu să intru, iar acum Yolanda nu mai voia să plec.

— Or să te vadă! Or să te găsească. Or să te ia, iar după asta or să vină după *mine.*

— Nu pot să stau aici.

— Or să te prindă…

— Nu pot să stau aici.

Mă urmări cu privirea în timp ce am mers de-a lungul camerei până la fereastră şi înapoi la uşă.

— Nu face asta, nu poţi să suni de aici…

— Trebuie să încetezi cu panica… dar m-am oprit din cauză că nu eram sigur că se înşela. Aikam, mai există vreo altă ieşire din clădirea asta?

— Nu pe unde am intrat? Privi în gol pentru o clipă, gândindu-se. Unele din apartamentele de mai jos sunt goale, poate că ar merge să treci prin ele…

— Ok.

Începuse să plouă, stropii lovindu-se de ferestrele mate. Judecând după întunecarea şovăielnică a ferestrelor mate, afară se înnourase. Totuşi, părea mai sigur să fugi pe aşa o vreme decât dacă ar fi fost senin sau soare cu dinţi, cum fusese în acea dimineaţă. Am făcut paşi prin cameră.

— Eşti singur în Ul Qoma, şopti Yolanda. Ce poţi să faci? Într-un final, m-am uitat la ea.

— Ai încredere în mine? am spus.

— Nu.

— Foarte rău. Nu ai altă opţiune. O să te scot de-aici. Nu sunt în elementul meu aici, dar…

— Ce vrei să faci?

— O să te scot de-aici şi o să te duc într-un mediu care îmi este mai cunoscut. O să te duc în Besźel.

Ea protestă. Nu fusese niciodată în Besźel. Ambele oraşe erau controlate de Orciny, ambele erau supravegheate de Breşă. Am întrerupt-o.

— Ce altceva ai putea să faci? Besźel este oraşul meu. Nu pot să duc tratative în privinţa sistemului aici. Nu am pe nimeni aici. Nu pot să mă descurc aici. Dar pot să te scot din Besźel, şi tu poţi să mă ajuţi.

— Nu poţi…

— Yolanda, taci din gură. Aikam, un pas să nu mai faci. Nu era timp pentru această fixitate. Ea avea dreptate, nu puteam să-i promit altceva în afară de o încercare. Pot să te scot, dar nu de aici. Încă o zi. Aşteaptă aici. Aikam, slujba ta s-a terminat. Nu mai lucrezi la Bol Ye'an.

Slujba ta acum este să stai aici şi ai grijă de Yolanda. N-ar fi putut să ofere prea multă protecţie, dar intervenţiile lui continue de la Bol Ye'an ar fi atras în cele din urmă atenţia şi altor persoane. O să mă întorc. Înţelegi? Şi o să te iau de aici.

Avea mâncare pentru câteva zile, un regim alimentar dat de conserve. Acest mic living/dormitor, un altul, şi mai mic, plin numai cu igrasie, bucătăria cu lumina şi gazele tăiate. Baia nu era într-o stare prea bună, dar nu avea să-i omoare încă o zi sau două: Aikam adusese, de la o cişmea, găleţi care stăteau gata să fie vărsate. Numeroasele deodorante de cameră pe care le cumpărase dădeau o duhoare diferită faţă de cea care ar fi fost altminteri.

— Stai, am zis. Mă voi întoarce. Aikam recunoscu propoziţia, cu toate că era în engleză. Zâmbi, iar eu am repetat-o pentru el cu un accent austriac. Yolanda nu se prinsese. O să te scot de-aici, i-am spus ei.

La parter, câteva împingeri în uşi au scos la iveală un apartament gol, mistuit de multă vreme de flăcări, dar încă mirosind a carbon. Am stat în bucătăria fără ferestre şi am privit în afară la cei mai temerari băieţi şi fete, cum refuză să se dea din ploaie. Cu mânecile trase peste degete în caz că ar fi fost cioburi, am sărit pe geam în grădina unde, dacă m-a văzut vreunul dintre ei, nu mi-a dat atenţie.

Ştiu cum să mă uit pentru a mă asigura că nu sunt urmărit. Am mers cu repeziciune pe trotuarele şerpuite ale complexului de locuinţe, printre pubele şi maşini, graffiti şi locuri de joacă pentru copii, până am ieşit din tărâmul-fundăturilor şi am dat în peisajul stradal al Ul Qomei, şi al Besźelului. Cu uşurarea de a fi unul dintr-o mână de pietoni, mai degrabă decât singura siluetă cu o ţintă anume în noapte, am prins acelaşi pas de ferire în faţa ploii ca şi ceilalţi şi, în cele din urmă, mi-am deschis telefonul. Mă mustră cu câte mesaje pierdusem. Toate de la Dhatt. Muream de foame şi nu eram sigur în privinţa modului de întoarcere în oraşul vechi. Am mers fără ţintă, căutând o staţie de metrou dar dând peste o cabină telefonică. L-am sunat.

— Dhatt.

— Borlú sunt.

— Unde *dracu* eşti? Pe unde ai umblat? Era supărat, dar conspirativ, vocea domolindu-i-se în vreme ce se foia şi mormăia în telefon. Un semn bun. Tot încerc să te sun de câteva ore încoace. Este totul… eşti în regulă? Ce naiba se petrece?

— Sunt bine, dar…

— S-a întâmplat ceva?

Furie, dar nu numai furie în vocea lui.

— Mda, s-a întâmplat ceva. Nu pot să vorbesc despre asta…

— Pe dracu nu poţi.

— Ascultă. *Ascultă.* Trebuie să vorbesc cu tine, dar nu am timp pentru asta. Dacă vrei să ştii ce s-a întâmplat, întâlneşte-te cu mine, nu ştiu, am spus eu dând paginile hărţii mele stradale, la Kaing Shé, în

piaţa de lângă gară, peste două ore, şi Dhatt, să *nu* vii însoţit. Nu e de glumit. Se petrec mai multe chestii aici decât ai tu habar. Nu ştiu cu cine să vorbesc. Deci, ai de gând să mă ajuţi?

L-am făcut să aştepte o oră. L-am urmărit de la colţ, după cum sigur ar fi ştiut că aveam s-o fac. Gara Kaing Shé este principala staţie terminus a Ul Qomei, aşa că piaţa alăturată dădea pe dinafară de artişti stradali, de ul-qomani în cafenele sau cumpărând DVD-uri şi electronice de la standuri. Piaţa topolganger din Besźel nu era chiar pustie, aşa că cetăţenii besźi nevăzuţi se aflau şi ei acolo din punct de vedere globaltopic. Am rămas în umbra unui chioşc de ţigarete modelat în amintirea colibelor temporare ul-qomane, obişnuite cândva pe limbile de pământ noroios de pe malurile apelor, pe unde scavengerii[4] scormoneau prin noroiul haşurat. L-am văzut pe Dhatt uitându-se după mine, dar am rămas ascuns vederii până s-a întunecat şi am urmărit să văd dacă dă vreun telefon – nu a dat – sau dacă face vreun semn din mâini – nu a făcut. Doar a devenit tot mai posomorât bându-şi ceaiurile şi stând încruntat în penumbră. Într-un final am păşit în raza lui vizuală şi am făcut un mic gest din mână care i-a atras atenţia şi l-a chemat încoace.

— Ce naiba se-ntâmplă? spuse el. M-a sunat şeful tău. Şi Corwi. Cine naiba mai e şi ea, până la urmă? Ce se petrece?

— Nu te condamn că eşti supărat, dar bag de seamă că îţi ţii tonul scăzut, deci eşti prudent, şi vrei să ştii ce se petrece. Ai dreptate. A intervenit ceva. Am găsit-o pe Yolanda.

Când nu am vrut să-i spun unde se află, a fost suficient de furios pentru a începe să ameninţe cu un incident internaţional.

— Ăsta nu-i oraşul tău nenorocit, spuse el, vii aici şi ne foloseşti resursele, ne întârzii investigaţiile…

Şi aşa mai departe, dar şi-a menţinut în continuare tonul scăzut al vocii şi a mers alături de mine, aşa că l-am lăsat să-şi verse niţel focul şi apoi am început să-i spun de ce se temea Yolanda.

— Ştim amândoi că nu putem s-o calmăm, am spus eu. Niciunul dintre noi nu ştie adevărul despre ce dracu se petrece. Despre Orciny. La naiba, Dhatt, din câte ştim ea ar putea să aibă dreptate.

— Atunci de ce dracu vorbeşti cu mine?

— Pentru că am nevoie de cineva. Dar da, ai dreptate, ar putea să fie o greşeală. Tu eşti singura persoană care ar putea cu adevărat să înţeleagă ce se petrece. Vreau s-o scot pe fata aia. Şi nu pot s-o fac de-aici. Aici este urmărită.

— Poate că aş putea.

— Te oferi voluntar? Nu zise nimic. Bun. Eu, unul, mă ofer. Am oameni de legătură. Nu prea faci faţă în meserie fără să fii în stare să faci rost de certificate şi de acte false. Pot să vorbesc cu ea în Besźel

---

[4] Scavenger – o persoană care strânge lucruri aruncate de alţii.

înainte s-o scot de-aici, poate ajung să înţeleg mai bine ce se întâmplă.

— Ai zis că Mahalia îşi făcuse deja nişte duşmani, îi voiai pentru asta.

— În primul rând, asta-i dincolo de puterile lui Syedr, şi în al doilea, Yolanda n-a supărat *pe nimeni* în Besźel, nu a fost niciodată acolo. Acolo pot să lucrez. Nu încerc să te îndepărtez, Dhatt, o să-ţi spun ce aflu, dacă mai scot ceva de la ea, poate chiar mă voi întoarce şi vom putea merge să vânăm răufăcători, dar vreau s-o scot pe fătuca asta de-aici. E speriată de moarte, Dhatt, şi nu-s sigur că n-ar avea tot dreptul.

A păstrat tăcerea în timp ce am trecut iar în inventar ce se întâmplase în timpul orelor noastre de muncă. Micşoram viteza în zonele întunecate şi călcam acceleraţia în cele luminate de felinare. Când i-am spus că, potrivit Yolandei, Mahalia spusese că şi Bowden se afla în pericol, se opri. Am rămas în acea tăcere mormântală pentru câteva clipe bune.

— Azi, când tu te frecai cu Micuţa Domnişoară Paranoică am cercetat apartamentul lui Bowden. Nu există niciun semn de intrare prin efracţie, niciun semn de luptă. Nimic. Mâncare rămasă în farfurie, cărţi deschise şi puse cu faţa-n jos pe scaun. În schimb am găsit o scrisoare pe birou.

— De la cine?

— Yallya mi-a zis că s-ar putea ca tu să fi dat de ceva. Scrisoarea nu zice nimic. Nu este-n illitană. Avea scris doar un singur cuvânt. Credeam că e-n besźa voastră cu aspect ciudat, dar nu este. E-n precursoare.

— Ce? Ce zice?

— I-am dus-o lui Nancy. A zis că-i vorba despre o versiune a scrierii pe care n-a mai văzut-o până acum şi că nu ar băga mâna-n foc, bla bla bla, dar e destul de sigură că este un avertisment.

— Un avertisment pentru ce?

— Doar un avertisment. Ca un craniu cu oase. Un cuvânt care *este* un avertisment.

Era suficient de întuneric pentru a nu ne putea vedea prea bine feţele unul altuia. Nu dinadins, am ajuns cu maşina în apropierea unei intersecţii cu o stradă totală besźă. Acele clădiri din cărămidă, în lumina lor maronie, bărbaţii şi femeile trecând pe lângă ele, îmbrăcaţi în paltoane, pe sub firmele în sepia pe care le-am nevăzut, tăiau în două fâşia ul-qomană de faţade din sticlă luminată de felinarele cu sodiu precum ceva vechi şi recurent.

Dhatt părea chinuit. Părea bolnav. Se întoarse şi se sprijini de colţul unei căi de acces, trăgându-şi câţiva pumni, de furie, în palmă.

— Ce dracu? zise el, scrutând întunericul.

Ce trăia cum ar fi trăit Orciny-ul, acceptând pentru o clipă ideile Yolandei şi ale Mahaliei? Ceva atât de mic, atât de puternic, înfipt în crevasele unui alt organism. Dispus să omoare. Un parazit. Un oraş-

căpuşă fără scrupule.

— Chiar dacă... Chiar dacă ar fi ceva în regulă cu ai tăi şi cu ai mei, nu contează, zise Dhatt în cele din urmă.

— Controlaţi. Cumpăraţi.

— Indiferent. Chiar dacă.

Vorbeam şoptit sub şuieratul străin al unor bătăi din aripi, fluturând în vânt pe deasupra noastră, în Besźel.

— Yolanda este convinsă că Breşa este Orciny, am spus eu. Nu zic că-s de acord cu ea, nu ştiu ce să zic, dar i-am promis că am s-o duc de aici.

— Breşa ar duce-o de-aici.

— Eşti gata să bagi mâna-n foc că se-nşală? Eşti gata să te juri că n-are de ce să-şi facă griji în privinţa Breşei? Şopteam. Asta era o conversaţie periculoasă. Încă n-are cum să-şi facă intrarea – nu a fost nicio breşă – iar ea vrea să menţină lucrurile aşa.

— Deci ce vrei să faci?

— Vreau s-o duc de-aici. Nu zic că cineva de aici ar avea-o luată la ochi, nu zic că ar avea dreptate în privinţa vreunui lucru pe care-l afirmă, dar *cineva* a ucis-o pe Mahalia, iar la Bowden ori a ajuns cineva, ori el e speriat că va ajunge. Ceva se petrece în Ul Qoma. Îţi cer ajutorul, Dhatt. Vino cu mine, vino de partea mea. Nu putem să facem asta oficial, ea n-ar coopera dacă ar fi vorba de ceva oficial. I-am promis că o să am grijă de ea, iar ăsta nu-i oraşul meu. O să mă ajuţi? Nu, nu putem să riscăm şi să facem treaba ca la carte. Deci, ai de gând să mă ajuţi? Trebuie s-o duc în Besźel.

În acea seară nu ne-am întors nici la hotel, nici acasă la Dhatt. Nu eram copleşiţi de anxietate, ci o suportam, purtându-ne *ca şi cum* toate acestea ar fi putut fi adevărate. Am mers pe jos în schimb.

— La naiba, nu-mi vine să cred că fac asta, tot zicea. Se uita în urma noastră mai des decât mine.

— Să mergem prin locuri aglomerate, i-am spus. Şi haşurate.

Mai mulţi oameni, şi acolo unde cele două oraşe sunt apropiate creează modele de interferenţă, mai greu de citit sau de prevăzut. Mai mult decât un oraş şi un oraş, aici este vorba despre aritmetică urbană elementară.

— Eu am o ieşire în orice moment, ca parte a vizei mele, am spus eu. Poţi să-i faci rost de un permis de liberă trecere?

— Pot să fac rost de unul pentru mine, sigur. Pot să fac rost de unul pentru un nenorocit de *poliţist,* Borlú.

— Dă-mi voie să reformulez. Poţi să faci rost de o viză de ieşire pentru ofiţerul Yolanda Rodriguez?

Se holbă la mine. Încă vorbeam şoptit.

— Ce naiba? zise din nou. Pe măsură ce numărul pietonilor scădea, mersul nostru pe jos încetă să mai fie camuflaj şi risca să devină opusul acestuia. Ştiu un loc, spuse Dhatt.

Un local, al cărui manager îl întâmpină cu o plăcere aproape

convingătoare, aflat într-un subsol vizavi de o bancă, la periferia Oraşului Vechi ul-qoman. Era plin de fum şi de bărbaţi care-l fixară cu privirea pe Dhatt, ştiind ce era el, în ciuda faptului că era în haine civile. Pentru o clipă părea că ei îl credeau acolo pentru o razie printre travestiţi, dar acesta le făcu semn să continue. Dhatt ceru telefonul managerului. Buze se strânseră, bărbatul i-l dădu peste tejghea, iar el mi-l dădu mie.

— Sfântă Lumină, hai să facem asta atunci, spuse el. Muzica era dată tare, iar mormăitul discuţiilor era foarte zgomotos. Am tras cât am putut de firul telefonului şi m-am ghemuit, pe vine, lângă bar, la nivelul burţilor bărbaţilor din jurul meu. Părea să fie mai linişte. Am fost nevoit să trec printr-un dispecer pentru a primi o legătură internaţională, fapt care mi-a displăcut.

— Corwi, Borlú sunt.

— Isuse. Dă-mi un minut. Isuse.

— Corwi, îmi pare rău că te sun atât de târziu. Poţi să mă auzi?

— Isuse. La ce oră… Unde eşti? Nu pot să-nţeleg o iotă, eşti…

— Sunt într-un bar. Ascultă, îmi cer scuze pentru ora târzie. Am nevoie să te ocupi de ceva pentru mine.

— Isuse, şefu', glumeşti sau ce dracu?

— Nu. Haide. Corwi, am nevoie de tine.

Aproape că o puteam vedea frecându-şi ochii, poate chiar mergând cu telefonul în mână, somnoroasă, până-n bucătărie şi bând nişte apă rece. Când vorbi iar, era mai concentrată.

— Ce se-ntâmplă?

— Mă-ntorc.

— Pe bune? Când?

— De-asta te-am sunat. Dhatt, tipul cu care lucrez aici, vine şi el în Besźel. Vreau să te întâlneşti cu noi. Poţi să pui totul în mişcare şi să faci în aşa fel încât să nu atragi atenţia? Corwi – treburi de operaţiuni militare secrete. Nu glumesc. Pereţii au urechi.

O pauză lungă.

— De ce eu, şefu'? Şi de ce la 2:30 noaptea?

— Pentru că eşti bună, şi pentru că eşti discreţia întruchipată. Nu am nevoie de zgomote. Am nevoie de tine, într-o maşină, cu arma ta şi, preferabil, cu una pentru mine, şi asta-i tot. Şi mai am nevoie să rezervi o cameră la hotel pentru ei. Nu la unul dintre cele folosite de departament. Încă o tăcere lungă. Şi fii atentă… aduce cu el încă un ofiţer.

— Ce? Pe cine?

— Este ul-qomană, ce crezi? Voia o călătorie gratis. M-am uitat la el, cerându-mi scuze din priviri, cu toate că nu putea să mă audă prin tot acel vacarm. Ţine-o pentru tine, Corwi. Doar o mică parte a investigaţiei, bine? Şi o să am nevoie de ajutorul tău să scoţi ceva, să scoţi un pachet din Besźel. Înţelegi?

— …Cred că da, şefu'. Şefu', te-a tot căutat cineva la telefon.

întreba cum merge cu investigaţia.

— Cine? Ce vrei să spui, ce se petrece?

— Nu ştiu cine, nu a vrut să-şi dea numele. Vrea să ştie: Pe cine arestezi? Când te întorci? Ai găsit-o pe fata dispărută? Care sunt planurile? Nu ştiu cum a făcut rost de numărul meu de la birou, dar e clar că ştie ceva.

Îi făceam semn lui Dhatt să fie atent.

— Cineva pune întrebări, i-am spus lui. Nu vrea să-şi dea numele?

— Nu, şi nici nu-i recunosc vocea. Linie telefonică de rahat.

— Cum sună la voce?

— Străin. America. Şi speriat.

Pe o legătură proastă, internaţională.

— La *dracu,* i-am zis lui Dhatt, dându-i receptorul. Bowden e pe-aici pe undeva. Încearcă să mă găsească. Trebuie că evită numerele noastre de aici, în caz că este ascultat… Corwi, ascultă, când a sunat?

— În fiecare zi, ieri şi azi, nu şi-a lăsat datele personale.

— În regulă. Ascultă-mă. Când mai sună, spune-i asta. Dă-i acest mesaj din partea mea. Spune-i că n-are decât o singură şansă. Stai puţin să mă gândesc. Spune-i că noi suntem… Spune-i că o să mă asigur să fie bine, pot să-l scot afară. Ştiu că se teme, cu toate câte se petrec, dar singur n-are nicio şansă. Să nu mai spui la nimeni asta, Corwi.

— Isuse, eşti hotărât să-mi faci praf cariera.

Părea obosită. Am aşteptat în tăcere până ce am fost sigur că avea să facă întocmai.

— Mulţumesc. Ai încredere-n mine, el o să-nţeleagă şi, te rog, nu mă întreba nimic. Spune-i că acum ştim mai multe. Rahat, nu pot să intru-n asta. O ieşire zgomotoasă a copiei fidele în paiete a Utei Lemper mă făcu să tresar. Spune-i doar că ştim mai multe şi spune-i că trebuie să ne sune. Am privit de jur împrejur de parcă inspiraţia ar fi putut să mă lovească, şi o făcu. Care-i numărul de telefon al Yallyei? l-am întrebat pe Dhatt.

— Huh?

— Nu vrea să sune pe telefonul meu sau pe-al tău, aşa că doar… Mi-l recită, iar eu lui Corwi. Spune-i omului nostru misterios să sune la numărul *ăla,* şi vom putea să-l ajutăm. Şi mă suni şi tu în legătură cu treaba aia, bine? De mâine-ncolo.

— Ce naiba? zise Dhatt. Ce naiba faci?

— O să fie nevoie să iei cu împrumut telefonul ei, avem nevoie de unul pentru ca Bowden să dea de noi, e prea speriat, nu putem şti cine ascultă telefoanele noastre. Dacă ne contactează, s-ar putea ca tu să… am şovăit.

— Ce?

— Isuse, Dhatt, nu *acum,* bine? Corwi?

Corwi nu mai era, legătura fusese tăiată – de ea sau de vechea centrală telefonică.

Capitolul Douăzeci şi unu

Chiar am intrat cu Dhatt în biroul său a doua zi.

— Cu cât refuzi să-ţi dai arama pe faţă, cu atât or să se-ntrebe mai mult oamenii ce dracu se petrece şi cu-atât or să te ia la ochi mai mult, spuse el.

Aşa cum stăteau lucrurile, erau destule priviri aţintite asupra mea din partea colegilor săi de birou. Am dat din cap înspre cei doi care dăduseră impresia că vor să pornească o ceartă cu mine.

— Devin paranoic, am zis.

— Oh nu, ei chiar sunt cu ochii pe tine. Poftim. Îmi înmână telefonul mobil al Yallyei. Cred că aia a fost ultima dată când ai fost invitată la cină.

— Ce a zis?

— Ce crezi? E telefonul ei, s-a ofticat rău. I-am spus că avem nevoie de el, mi-a zis să mă duc naibii, am implorat-o, a zis nu, l-am luat şi am dat vina pe tine.

— Putem să facem rost de o uniformă? Pentru Yolanda… Am tăbărât amândoi pe calculator. Am putea s-o trecem mai uşor graniţa.

L-am urmărit făcând uz de versiunea sa mult mai nouă de Windows. Prima dată când a sunat telefonul Yallyei am rămas nemişcaţi şi ne-am uitat unul la celălalt. Pe ecran a apărut numărul de telefon al apelantului, dar nu ştiam dacă asta nu se putea falsifica. Am acceptat apelul fără să scot un cuvânt, cu privirea încă aţintită asupra lui Dhatt.

— Yall? Yall? Glasul unei femei, în illitană. Sunt Mai, eşti… Yall?

— Alo, de fapt nu este Yallya…

— Oh, hei, Dhatt…? dar îşi pierdu şirul. Cine-i la telefon?

Dhatt îmi luă telefonul de la ureche.

— Alo? Mai, bună, Qussim sunt. Mda, e un prieten de-al meu. Nu, ai băgat bine de seamă. A trebuit să împrumut telefonul Yallei pentru o zi sau două, ai încercat să suni pe fix? În regulă atunci, ai grijă de tine. Ecranul se întunecă şi mi-l dădu înapoi. Încă un motiv să te ocupi tu de rahatul ăsta. O să primeşti o grămadă de telefoane de la prietenele ei care să te-ntrebe dacă mai vrei să mergi la tratamentul facial sau dacă ai văzut filmul cu Tom Hanks.

După al doilea şi al treilea telefon de genul ăsta, deja nu mai tresăream când suna. În orice caz, nu a sunat de foarte multe ori şi, în ciuda a ceea ce a spus Dhatt, niciun apel nu a fost pe una dintre acele teme. Mi-am imaginat-o pe Yallya, vorbind pe telefonul de la muncă, sunând furioasă de nenumărate ori, învinuindu-şi soţul şi prietenul acestuia pentru inconvenienţă.

— Vrem s-o îmbrăcăm în uniformă? Dhatt vorbea şuşotit.

— Tu ai să fii într-a ta, nu? Nu e-ntotdeauna cel mai bine să te ascunzi în văzul lumii?

— Vrei şi tu să porţi una?

— E o idee proastă?

— Yolanda e ok?

— E Aikam cu ea. Nu pot să mă-ntorc… Nu din nou. De fiecare dată când o facem…

Încă nu aveam nicio idee cum, sau de către cine, am putea fi urmăriţi.

Dhatt se fâţâia prea mult, şi după a treia sau a patra oară când s-a răstit la unul dintre colegi pentru un oarecare motiv închipuit, l-am făcut să meargă cu mine la un prânz luat devreme. Era încruntat şi nu zicea nimic, fixându-i cu privirea pe toţi cei care treceau pe lângă noi.

— Vrei să termini cu asta? am spus eu.

— O să fiu al dracu de fericit când o să pleci, zise el. Telefonul Yallyei a sunat, iar eu l-am dus la ureche fără să spun nimic.

— Borlú?

Am bătut uşor cu degetul în masă pentru a-i atrage atenţia lui Dhatt.

— Bowden, unde eşti?

— Mă ţin în siguranţă, Borlú. Vorbea în besźă.

— Nu pari că te-ai simţi în siguranţă.

— Bineînţeles că nu. Nu-s în siguranţă, nu? Întrebarea este, cât de mare este beleaua în care mă aflu?

Tonul lui părea să fie tare încordat.

— Pot să te scot. Chiar puteam? Dhatt ridică exagerat din umeri, în sensul unui *ce dracu?* Sunt căi prin care se poate ieşi. Spune-mi unde te afli.

Aproape că-l pufni râsul.

— Sigur, spuse el. O să-ţi spun pur şi simplu unde sunt.

— Ce altceva propui? Nu poţi să stai ascuns pentru tot restul vieţii. Ieşi din Ul Qoma şi poate că am să pot face ceva. Besźelul e teritoriul meu.

— Nici măcar nu ştii ce se petrece…

— Ai o singură ocazie.

— Să mă ajuţi cum ai făcut-o cu Yolanda?

— Ea nu-i proastă, am spus eu. Mă lasă s-o ajut.

— Ce? Ai *găsit-o!* Ce…

— Ce ţi-am zis ţie, i-am zis şi ei. Nu pot să ajut pe niciunul dintre voi aici. *Aş putea* să vă ajut în Besźel. Orice se-ntâmplă, oricine-i pe urmele voastre… Dădu să spună ceva, dar nu l-am lăsat. Acolo cunosc oameni. Aici nu pot să fac nimic. Unde eşti?

— …Nicăieri. Nu contează. O să… *Tu* unde eşti? Nu vreau să…

— Te-ai descurcat bine că ai stat ascuns atâta timp. Dar nu poţi s-o faci pentru totdeauna.

— Nu. Nu. O să te găsesc eu. Treci… dincolo acum? Nu m-am putut abţine să nu arunc o privire-n jur şi să nu-mi cobor vocea.

— Curând.

— Când?
— Curând. O să-ţi spun când o să ştiu. Cum pot să dau de tine?
— Nu poţi, Borlú. O să te contactez eu. Păstrează telefonul ăsta.
— Dacă nu mă prinzi…
— O să fiu nevoit să sun pur şi simplu la fiecare câteva ore. Mă tem că o să te *deranjez* cam mult.
Întrerupse legătura. Am rămas holbându-mă la telefonul Yallyei, ridicând în cele din urmă privirea la Dhatt.
— Ai idee cât de mult urăsc să nu ştiu unde să mă uit? Dhatt vorbea şoptit. În cine pot să am încredere? Răsfoi nişte hârtii. Ce ar trebui să spun şi cui?
— Da.
— Cum e? spuse el. Vrea să iasă?
— Vrea să iasă. Lucru care ar putea să-nsemne o schimbare de planuri pentru noi. Îi este frică. N-are încredere în noi.
— Nu-l învinovăţesc chiar deloc.
— Nici eu.
— N-am viză pentru el.
I-am întâlnit privirea şi am aşteptat.
— Sfântă *Lumină,* Borlú, o să… Şopti el cu furie. N-o să fac asta, or să mă acuze de Complicitate la Fraudă Identitară.
— Atunci *spune-mi* ce să fac, i-am zis fără să întrerup contactul vizual, pe cine să sun, care sunt chestiile cu care se poate şi fără, şi poţi să dai vina pe mine. Dă vina pe mine, Dhatt. *Te rog.* Dar adu o uniformă în caz că vine.
L-am privit, sărmanul, agonizând.
Era trecut de ora 19 în acea seară când m-a sunat Corwi.
— Undă verde, spuse ea. Am actele.
— Corwi, îţi rămân dator, îţi rămân dator.
— Crezi că nu ştiu asta, şefu'? Deci eşti tu, tipul tău, Dhatt, şi hm „colega” sa. O să vă aştept.
— Cine mai ştie de asta?
— Nimeni. Deci sunt iarăşi şoferul vostru desemnat. La ce oră?
Întrebarea e care este cea mai bună cale de a te face nevăzut. Trebuie să există un grafic, o diagramă realizată cu grijă. Este ceva mai invizibil dacă nu mai este nimeni în jur, sau dacă este unul dintre mulţi?
— Nu prea târziu. Nu la două noaptea sau ceva de genul.
— Mă bucură să aud asta…
— Am fi singurii de-acolo. Dar nici la miezul zilei, este prea mare riscul ca cineva să ne cunoască sau ceva…
După lăsarea serii.
— La opt, am zis. Mâine seară.
Era iarnă, iar nopţile se lăsau devreme. Ar fi fost încă destui oameni, dar în luminile slabe ale serii, somnoroşi. Uşor pentru a nu fi văzuţi.
Nu era totul o escrocherie abilă, erau câteva sarcini de care trebuia şi de care ne-am ocupat. Expozeuri ale mersului lucrurilor de evitat, şi

familii de contactat. L-am privit şi, cu câteva sugestii date peste umăr, l-am ajutat pe Dhatt să scrie o scrisoare soţilor Geary, a căror legătură principală era acum cu *militsya* ul-qomană. Nu era un sentiment plăcut de putere să fii ca o fantomă în acel mesaj, cunoscându-i, văzându-i dinăuntrul cuvintelor, care ar fi ca un ochean pentru ca ei să nu poată privi înapoi şi să mă vadă pe mine, unul dintre scriitori.

I-am spus de un loc anume lui Dhatt – nu ştiam adresa, a trebuit să-l descriu în termeni topografici imprecişi, pe care i-a recunoscut – o bucată de teren la o distanţă nu prea mare de unde se ascunsese Yolanda, unde să se întâlnească cu mine la capătul zilei următoare.

— Dacă întreabă careva, spune-le că lucrez de la hotel. Spune-le despre cantităţile ridicole de hârţogărie pe care ne pun să le completăm în Besźel, şi care mă ţin ocupat.

— Numai despre asta vorbim tot timpul, Tyad. Dhatt nu putea să stea locului, era atât de agitat, atât de frenetic din cauza lipsei de încredere, în orice, atât de tulburat. Părea trist tot timpul. Nu ştia încotro să se uite. Fie că-i vina ta sau nu, o să fiu poliţai de şcoală până ies la pensie.

Căzusem de acord că se putea prea bine să nu mai auzim nimic de la Bowden, dar la jumătate de oră după miezul nopţii am primit un telefon pe sărmanul celular al Yallyei. Eram sigur că era Bowden, cu toate că nu a spus nimic. A sunat din nou, cu puţin înainte de ora şapte în dimineaţa următoare.

— Nu pari prea bine, doctore.

— Ce se întâmplă?

— Ce vrei să faci?

— Pleci? Yolanda este cu tine? Vine şi ea?

— Ai o singură şansă, doctore, am zis notând orele în agendă. Dacă nu mă laşi să vin să te iau. Dacă vrei să ieşi, să fii la poarta principală de trafic a Sălii Ligamentului la şapte seara.

Am închis. Am încercat să fac notiţe, să aştern planuri pe hârtie, nu am putut. Bowden nu m-a sunat înapoi. Am ţinut telefonul pe masă sau în mână pe durata întregului meu mic dejun luat prea devreme. Nu am confirmat plecarea din hotel – nicio telegrafiere a mişcărilor. Mi-am sortat hainele pentru orice nu mi-aş fi permis să las în urmă, şi nu era nimic.

Două sau trei cărţi, printre care şi exemplarul ilegal din *Între Oraş şi Oraş,* le-am luat cu mine, şi asta a fost tot.

Restul zilei l-am petrecut pe drum spre ascunzătoarea Yolandei şi a lui Aikam. Ultima mea zi în Ul Qoma. Am luat mai multe taxiuri până la periferia oraşului.

— Cât stai? m-a întrebat ultimul taximetrist.

— Câteva săptămâni.

— O să place aici, a zis el, într-o illitană entuziastă de începător. Cel mai bun oraş din lume.

Era kurd.

— Arată-mi locurile tale preferate din oraş, atunci. N-o să ai necazuri? am zis eu. Nu toată lumea-i întâmpină cu braţele deschise pe străini, din câte am auzit…

A făcut un gest de *da' de unde!*

— Proşti este peste tot, dar e cel mai bun oraş.

— De cât timp eşti aici?

— Patru ani şi ceva. Am stat un an în tabără…

— Tabără de refugiaţi?

— Mda, în tabără, şi trei ani învăţat pentru cetăţenie ul-qomană. Să vorbesc illitană şi să învăţ, ştii, să nu, ştii, să nevăd celălalt loc, ca să nu breşez.

— Te-ai gândit vreodată să te duci în Besźel? Încă o pufnitură.

— Ce e în Besźel? Ul Qoma cel mai bun loc.

Prima dată m-a dus pe lângă Orchidarium şi pe lângă Stadionul Xhincis Kann, o rută turistică pe care o mai făcuse cu siguranţă şi înainte, şi când l-am încurajat să dea frâu liber preferinţelor sale personale, a-nceput prin a-mi arăta grădinile publice unde, alături de cetăţenii ul-qomani, kurzii, pakistanezii, somalezii şi sierra leonienii care au trecut prin severele condiţii impuse pentru a primi cetăţenie jucau şah, variatele comunităţi privindu-se una pe cealaltă cu o nesiguranţă amabilă. La o întretăiere a canalelor, atent să nu spună de la obraz nimic ilegal, mi-a arătat locul în care şlepurile celor două oraşe – de agrement în Ul Qoma, câteva ambarcaţiuni de transport, nevăzute, în Besźel – se întrepătrundeau.

— Vezi? a zis el.

Un bărbat aflat vizavi de noi, de cealaltă parte a unei ecluze din apropiere, ascuns pe jumătate de oameni şi de copăceii urbani, se uita fix la noi. I-am întâlnit privirea – pentru o clipă nu am fost sigur, dar am decis că trebuie să se afle în Ul Qoma, deci nu era vorba de breşare – până ce şi-a mutat-o şi am încercat să văd încotro s-a dus, dar nu mai era de găsit.

Când mi-am exprimat alegerile în privinţa diferitelor atracţii turistice, m-am asigurat că şoferul va propune ruta rezultată din zig-zagarea oraşului. Am privit în oglinzi în vreme ce el, încântat de această cursă, conducea. Dacă eram urmăriţi, era de către nişte spioni foarte sofisticaţi şi atenţi. I-am plătit o sumă exorbitantă, într-o valută mult mai puternică faţă de cea în care eram eu plătit, după trei ore de escortă, şi l-am rugat să mă lase într-un loc în care hackerii de software de la periferie se învecinau cu magazinele de second-hand, după colţul clădirii în care se ascundeau Yolanda şi Aikam.

Pentru câteva clipe am crezut că au luat-o din loc, şi mi-am închis ochii, dar am tot repetat în şoaptă lângă uşă:

— Eu sunt, Borlú, eu sunt, şi în cele din urmă uşa s-a deschis, iar Aikam m-a poftit înăuntru.

— Pregăteşte-te, i-am spus Yolandei. Mi se părea că este murdară, mai slăbită şi mai agitată, precum un animal, decât ultima dată când o

văzusem. Şi fă-l pe iubăreţul tău să se obişnuiască cu ideea că nu vine cu noi pentru că nu vreau să facem o scenă la Sala Ligamentului. Te scoatem afară.

L-a făcut să stea în cameră. Acesta dădea impresia că n-ar fi avut de gând să facă ce-i ceruse ea, dar ea l-a obligat.

El a cerut, în repetate rânduri, să ştie de ce nu poate să vină. Ea i-a arătat unde ţinea numărul lui şi a jurat că-l va suna din Besźel, şi din Canada, şi că va cere să fie adus şi el. Au fost necesare câteva astfel de promisiuni până ce a rămas în cele din urmă trist, ca un lucru neglijat, privind fix în vreme ce am închis uşa şi am mers cu pas grăbit prin lumina dătătoare de umbre către colţul grădinii unde Dhatt ne aştepta într-o maşină de poliţie neînsemnată.

— Yolanda. A dat din cap înspre ea de pe scaunul şoferului. Pacoste ce eşti. A dat din cap către mine. Am pornit la drum. Ce dracu? Pe cine mai exact *ai călcat* pe bătături, domnişoară Rodriguez? Ai făcut în aşa fel încât să-mi stric viaţa şi să fiu nevoit să lucrez cu sonatul ăsta străin. Sunt haine-n spate, spuse el. Desigur că am rămas fără slujbă acum.

Era foarte posibil să nu fi exagerat. Yolanda se holbă la el până ce acesta aruncă o privire în oglinda retrovizoare şi se stropşi la ea:

— La dracu, ce-ţi închipui, că *trag cu ochiul?*

Ea se făcu mică pe bancheta din spate şi începu să-şi dea jos din haine, înlocuindu-le cu uniforma de *militsye* care fusese adusă pentru ea şi care aproape că i se potrivea.

— Domnişoară Rodriguez, fă aşa cum spun eu şi stai pe-aproape. Mai este o uniformă şi pentru oaspetele nostru posibil. Iar aia-i pentru tine, Borlú. Ar putea să ne scutească de-ntrebări. Era o jachetă de civil cu un blazon de *militsye* aplicat pe ea. Mi-aş dori să fi avut nişte nenorocite de trese pe ea. Te-aş fi retrogradat.

El nici nu a condus şerpuit, nici nu a făcut greşeala celor agitaţi din cauza sentimentului de vinovăţie de a conduce mai încet, mai atent decât maşinile din jurul nostru. Am luat-o pe străzile principale, iar el a dat flash-uri la greşelile celorlalţi şoferi, aşa cum fac şoferii ul-qomani, mici mesaje de furie la volan, ca un fel de cod Morse agresiv, *flash flash, mi-ai tăiat calea, flash flash flash, hotărăşte-te odată.*

— A sunat iar, i-am spus încet lui Dhatt. Ar putea să fie acolo. Caz în care…

— Haide, Pacoste-ce-eşti, spune-o din nou. Caz în care eu rămân aici iar el pleacă cu actele mele, am dreptate?

— El trebuie să iasă.

Înjură şi dădu cu pumnul în volan.

— La dracu, chiar îmi doresc să fi găsit o cale prin care să mă fi răzgândit din a face rahatul ăsta. Sper să nu vină. Sper că nenorocitul de Orciny a pus mâna pe el.

Yolanda se holbă la el.

Am văzut Sala Ligamentului pe deasupra acoperişurilor şi printre cablurile telefonice cu multe minute înainte să fi ajuns la ea. Pe acolo

pe unde o luasem cu maşina, am trecut prima dată, nevăzându-le pe cât de mult am putut, de partea din spate a clădirii care dădea spre Ul Qoma, de intrarea în Besźel, de cozile de besźi şi de călători ul-qomani care se întorceau, reintrând în oraş cu un fel de irascibilitate răbdătoare. O sirenă de poliţie besźă scânteia. Eram constrânşi să nu o vedem, şi am făcut întocmai, dar în acelaşi timp nu puteam să nu fim conştienţi de faptul că aveam să fim foarte curând pe acea parte. Am înconjurat uriaşa clădire până la intrarea de pe bulevardul Ul Maidin, vizavi de Templul Luminii Inevitabile, unde înainta lentul şir spre Besźel. Dhatt parcă acolo – o treabă proastă, necorijată, de-a curmezişul pe lângă bordură, cu tupeu *militsyenesc,* cu cheile în contact – şi ne-am dat jos pentru a trece prin mulţimea de persoane, în noapte, înspre marea curte din faţa clădirii şi limitele Sălii Ligamentului.

Membrii de afară ai gărzii *militsyei* nu ne-au întrebat nimic şi nici măcar nu ni s-au adresat în vreme ce noi am tăiat-o prin şirurile de oameni şi am traversat drumul făcând semne maşinilor care stăteau pe loc, doar ne-au condus prin porţile cu acces interzis înspre terenul propriu-zis al Sălii Ligamentului, unde măreţul edificiu aştepta să ne înghită.

M-am uitat în toate părţile pe drumul încoace. Ochii noştri n-au contenit deloc a se mişca. Am mers în urma Yolandei, care se mişca stânjenită în deghizarea sa. Mi-am ridicat privirea deasupra vânzătorilor de mâncare şi mărunţişuri, a gărzilor, turiştilor, bărbaţilor şi femeilor fără casă, celorlalţi *militsyeni.* Dintre toate intrările o alesesem pe cea mai mare, larg deschisă şi mai puţin întortocheată, sub o boltă veche din cărămidă, cu o vedere clară de-a lungul sutelor de metri de spaţiu interstiţial, peste mulţimile de oameni care umpleau imensa încăpere pe ambele părţi ale punctului de control – deşi erau mai mulţi, în mod vizibil, cei care aşteptau, pe partea besźă, să intre în Ul Qoma.

Din acest loc, din această poziţie avantajoasă, pentru prima dată după foarte mult timp, nu eram nevoiţi să nevedem oraşul învecinat: puteam să privim drept de-a lungul drumului care unea Ul Qoma de acesta, peste graniţă, bucata de pământ al nimănui şi graniţa de dincolo, fix în Besźel. Direct înainte. Luminile albastre ne aşteptau. O „vânătaie” besźă, de-abia vizibilă de cealaltă parte a porţii coborâte dintre cele două state, scânteierea pe care o nevăzusem cu câteva minute înainte. În vreme ce treceam de marginile exterioare ale Sălii Ligamentului, am văzut, la celălalt capăt al sălii, stând pe platforma înălţată unde gărzile besźe urmăreau mulţimile, o siluetă într-o uniformă de *policzai.* O femeie – încă se afla la o mare distanţă, de partea besźă a porţilor.

— Corwi.

Nu mi-am dat seama că i-am rostit numele cu voce tare până ce mi-a spus Dhatt:

— Ea e?

Tocmai eram pe cale să-i spun că era prea departe pentru a-mi da

seama, când mi-a zis:

— Ia stai puţin…

Se uită înapoi spre locul pe unde venisem. Ne evidenţiam cumva de cei mai mulţi dintre aceia care se îndreptau spre Besźel, între rânduri de călători aspiranţi şi un şir îngust de vehicule utilitare care înaintau anevoie. Dhatt avea dreptate, era ceva ciudat cu unul dintre bărbaţii din spatele nostru. Nu era nimic din înfăţişarea lui care ieşea în evidenţă: era înfofolit, împotriva frigului, într-o mantie cenuşie, ul-qomană. Dar mergea sau se târşâia înspre noi cumva în sensul opus direcţiei celorlalţi pietoni, şi am văzut în urma lui feţe nemulţumite. Îşi făcea loc cu coatele, înaintând spre noi. Yolanda a văzut unde ne uitam şi a scos un mic scâncet.

— Haide, spuse Dhatt, punându-i mâna pe spate şi împingând-o spre intrarea în tunel, dar văzând cum persoana din spatele nostru încerca, pe cât îi permiteau cei din jurul său, să mărească de asemenea viteza, pentru a o depăşi pe-a noastră, pentru a ne ajunge din urmă, m-am întors brusc şi am început să merg către el.

— Trece-o dincolo, i-am strigat lui Dhatt, în urma mea, fără să mă uit. Pleacă, du-o la frontieră. Yolanda, du-te la femeia *policzai* de acolo. Am mărit pasul. Du-te.

— Aşteaptă, mi-a strigat Yolanda, dar l-am auzit pe Dhatt dojenind-o.

Acum mă concentram asupra momentului apropierii. El n-avea cum să nu vadă că mergeam înspre el; a ezitat şi şi-a băgat mâna în interiorul jachetei, iar eu mi-am dus-o la brâu, dar mi-am amintit apoi că nu aveam armă în acel oraş. Bărbatul s-a dat înapoi un pas sau doi. Şi-a ridicat mâinile şi şi-a desfăcut eşarfa. Mi-a strigat numele. Era Bowden.

A scos ceva, un pistol care i se legăna-n mână de parcă ar fi fost alergic la el. M-am aruncat înspre el şi am auzit o exalaţie puternică în spatele meu. În spatele meu, o altă respiraţie întretăiată şi ţipete. Dhatt îmi strigă de câteva ori numele.

Bowden privea peste umărul meu. M-am uitat în spate. Dhatt stătea ghemuit printre maşini la câţiva metri distanţă. Era încovoiat tot şi urla. Automobiliştii stăteau chirciţi în vehiculele lor. Ţipetele lor ajungeau până la şirurile de drumeţi din Besźel şi Ul Qoma. Dhatt se aruncă asupra Yolandei. Aceasta zăcea de parcă ar fi fost aruncată la pământ. Nu puteam s-o văd prea bine, dar cu siguranţă era sânge pe faţa ei. Dhatt se ţinea strâns de umăr.

— Sunt rănit! strigă el. Yolanda este… Lumină, Tyad, a fost împuşcată, e la pământ…

O zarvă se porni în sală, la o distanţă considerabilă. Pe deasupra traficului care se mişca netulburat de nimic, am văzut în capătul opus al imensei încăperi o agitaţie în mulţimea din Besźel, o mişcare ca o panică animalică. Oameni împrăştiindu-se în toate direcţiile, fugind de o siluetă care se sprijinea de…, ba nu, a ridicat ceva cu ambele mâini.

Ochind, o carabină.

Capitolul Douăzeci şi doi

Încă unul dintre acele sunete scurte şi neaşteptate, de-abia audibile prin ţipetele crescânde de-a lungul tunelului. O împuşcătură, amortizată sau înăbuşită de acustică, dar până la clipa în care am auzit-o eram peste Bowden, după ce-l trântisem la pământ, iar penetrarea glonţului în zidul din spatele său a fost mai puternică decât însăşi împuşcătura. Bucăţi din perete s-au împrăştiat în toate părţile. Am auzit respiraţia panicată a lui Bowden, i-am prins încheietura mâinii şi i-am strâns-o până şi-a scăpat arma, l-am ţinut culcat la pământ, în afara razei vizuale a lunetistului care-l avuse în cătare.

— Jos! Toată lumea jos!

Strigam asta. Atât de mocăiţi încât era greu de crezut, oamenii cădeau în genunchi, chircitul şi ţipetele lor fiind tot mai exagerate pe măsură ce îşi dădeau seama de pericol. Încă un sunet şi un altul, o maşină punând o frână bruscă şi un alt icnet imploziv în vreme ce cărămizile mai primeau un glonţ.

L-am ţinut pe Bowden pe caldarâm.

— Tyad! Era Dhatt.

— Vorbeşte cu mine, am strigat către el. Gărzile erau peste tot, ridicându-şi armele, privind în toate direcţiile, strigând ordine stupide şi fără sens unii la alţii.

— Sunt rănit, sunt ok, replică el. Yolanda a fost împuşcată în cap.

Mi-am ridicat privirea, nu se mai trăgea. Am privit şi mai departe, spre locul unde Dhatt se legăna şi îşi ţinea strâns rana, unde Yolanda zăcea moartă. M-am ridicat puţin mai mult şi am văzut *militsya* apropiindu-se de Dhatt şi de cadavrul pe care-l păzea şi, în depărtare, *policzai* alergând în direcţia de unde veniseră împuşcăturile. În Besźel, poliţia era înghiontită şi blocată de mulţimea isterică. Corwi se uita în toate direcţiile, putea oare să mă vadă? Strigam. Lunetistul fugea.

Drumul îi era blocat, dar şi-a folosit puşca pe post de bâtă atunci când a fost nevoit, iar oamenii s-au dat din calea lui. Ordinele ar fi fost date spre blocarea intrării, dar cât de repede ar fi ajuns? El se îndrepta spre o parte a mulţimii care nu-l văzuse trăgând şi care acum îl înconjura, iar pe cât de bun era, avea să-şi arunce sau să-şi ascundă arma.

— La dracu.

De-abia puteam să-l văd. Nimeni nu-l oprea. Mai avea ceva de mers până să scape. M-am uitat cu atenţie, pe rând, la părul şi hainele sale: încropite; hanorac gri cu glugă; pantaloni negri. Fără nimic special. Să se fi descotorosit de armă? Era în mijlocul mulţimii.

M-am ridicat ţinând în mână pistolul lui Bowden. Un P38 ridicol, dar încărcat şi bine întreţinut. Am păşit înspre punctul de control, dar nu exista nicio cale prin care să pot să trec prin el, prin tot acel haos, nu

acum şi nu niciodată, cu ambele linii ale gărzilor, nervoase, agitând armele, chiar dacă uniforma mea ul-qomană m-ar trece de grănicerii ul-qomani, cei besźi tot m-ar opri, iar trăgătorul era prea departe pentru ca eu să-l prind. Am şovăit.

— Dhatt, cere întăriri prin staţie, ai grijă de Bowden, am strigat, apoi m-am întors şi am fugit în direcţia opusă, în Ul Qoma, înspre maşina lui Dhatt.

Oamenii s-au dat la o parte din picioarele mele, văzându-mă că vin, îmbrăcat în uniformă, văzând pistolul pe care-l ţineam, şi s-au împrăştiat. *Militsyenii* văzură pe unul de-al lor, urmărind ceva, şi nu m-au oprit. Am pus sirena pe capota maşinii şi am pornit motorul.

Am apăsat pedala la maxim, roţile auzindu-se scrâşnind pe întreaga platformă din afara Sălii Ligamentului. Sirena mă zăpăcea, nu eram obişnuit cu sirenele ul-qomane, un *ya ya ya* mult mai plângăreţ decât al maşinilor noastre. Trăgătorul trebuie că se zbătea pentru a-şi face loc prin tunelul de călători speriaţi şi care se călcau în picioare.

Farurile şi alarma au golit drumurile înaintea mea, ostentativ în Ul Qoma, pe străzile topolganger din Besźel cu obişnuita panică nemenţionată a unei urgenţe străine. Am tras de volan, iar maşina a virat la dreapta, sărind peste nişte şine besźe de tramvai.

Unde era Breşa? Dar nu avusese loc nicio breşă. *Nu avusese loc nicio breşă* deşi o femeie fusese ucisă, în văzul lumii, de dincolo de graniţă. Atac, o crimă şi o tentativă de crimă, dar acele gloanţe călătoriseră prin punctul de control, dincolo de o graniţă ştiută şi păzită, o crimă scandaloasă, complexă, violentă dar, în grija asiduă pe care asasinul şi-o luase, de a se poziţiona într-un punct din care să poată privi liber de-a lungul ultimilor metri din Besźel, dincolo de graniţă şi *în* Ul Qoma, putea să ţintească cu precizie de-a lungul tunelului dintre oraşe, astfel că crima a fost comisă, drept vorbind, cu un *excendent* de considerare pentru hotarele oraşelor, membrana dintre Ul Qoma şi Besźel. Nu era vorba de nicio breşă, Breşa nu avea nicio putere aici, şi numai poliţia besźă se afla acum în acelaşi oraş cu ucigaşul.

Am virat iar la dreapta. Eram iar în locul în care ne aflaserăm cu o oră în urmă, pe strada Weipay din Ul Qoma, care împărţea latitudinea-longitudinea haşurată cu intrarea besźă în Sala Ligamentului. Am mers cu maşina pe cât de aproape o permitea mulţimea. Am sărit pe capota acesteia – nu mai avea să treacă mult timp până ce poliţia ul-qomană să vină să mă-ntrebe pe mine, presupusul lor coleg, ce făceam, dar acum am sărit pe capotă. După o clipă de ezitare nu m-am uitat în tunel la cetăţenii besźi care fugeau pentru a scăpa din atac. M-am uitat în schimb peste tot în jur, în Ul Qoma, iar apoi în direcţia sălii, fără a-mi schimba expresia feţei, fără să dau vreun indiciu care să indice oraşul în care mă uitam, care să trădeze faptul că era posibil să fi privit în altă parte decât în Ul Qoma. Eram de necondamnat. Luminile poliţieneşti de pe maşină mi-au colorat picioarele în roşu şi albastru.

Mi-am îngăduit să observ ce se petrecea în Besźel. Mulţi alţi călători

încercau în continuare să intre în Sala Ligamentului, mai degrabă, decât s-o părăsească dar, pe măsură ce panica dinăuntru se întindea, exista un contra-curent periculos. Agitaţie, şiruri de oameni ajungând spate-n spate, cei din spate care nu ştiau ce anume văzuseră sau auziseră blocându-i pe cei care ştiau prea bine despre ce era vorba şi încercau să-şi ia tălpăşiţa. Ul-qomanii nevedeau îmbulzeala besźă, se uitau în altă parte şi traversau pe partea cealaltă pentru a evita neplăcerile străine.

— Ieşiţi afară, ieşiţi afară…

— Lăsaţi-ne să intrăm, ce se…?

Printre evadaţii panicaţi şi buluciţi am văzut un bărbat grăbit. Mi-a atras atenţia prin grija cu care încerca să nu alerge prea repede, să nu dea din coate prea mult, să nu-şi ţină capul sus. Am crezut că era, apoi că nu era, apoi iar că era trăgătorul. Făcându-şi loc printr-o ultimă familie care ţipa şi o linie haotică de *policzai* besźi, încercând să impună ordinea fără să ştie ce ar fi trebuit să facă. Făcându-şi loc să iasă şi întorcându-se, îndepărtându-se cu pasul său grăbit şi atent.

Trebuie că am făcut un zgomot. Sigur că, aflat la toată acea distanţă, ucigaşul a aruncat o privire înapoi. L-am văzut văzându-mă şi, din instinct, nevăzându-mă, datorită uniformei mele, din cauză că eram în Ul Qoma, dar imediat ce şi-a coborât privirea a recunoscut ceva şi a mărit chiar şi mai mult pasul. M-am uitat în jur cu disperare, dar niciunul dintre *policzaii* din Besźel nu părea să-l urmărească, iar eu mă aflam în Ul Qoma. Am sărit de pe capota maşinii şi am mers repede după ucigaş.

Pe ul-qomani îi îmbrânceam. Besźii încercau să mă nevadă, dar erau nevoiţi să se eschiveze pentru a se da din calea mea. Le-am văzut privirile uimite. Mă mişcam mai repede decât ucigaşul. Mi-am ţinut privirea aţintită nu asupra lui, ci asupra unui punct sau altul din Ul Qoma care-l aducea pe el în câmpul meu vizual. L-am urmărit fără să mă concentrez, aproape legal. Am traversat piaţa, iar doi *militsyeni* ul-qomani pe lângă care am trecut au încercat să mă întrebe ceva, aspect pe care l-am ignorat.

Bărbatul trebuie că auzise sunetul paşilor mei. Mă apropiasem la câteva zeci de metri de el atunci când s-a întors. Ochii i s-au mărit a uimire la vederea mea, pe care, atent chiar şi atunci, nu mi-a susţinut-o. M-a luat la cunoştinţă. S-a uitat înapoi în Besźel şi a prins viteză, mergând cu paşi mari în diagonală înspre ErmannStrász, o stradă principală, în urma unui tramvai care mergea spre Kolyub. În Ul Qoma, strada pe care ne aflam era Calea Saq Umir. Am mărit şi eu pasul.

A privit iar peste umăr şi a iuţit pasul, făcând jogging prin mulţimea besźă, uitându-se rapid în ambele părţi, în cafenelele luminate de lumânările aprinse, în librăriile din Besźel – în Ul Qoma acestea erau nişte alei mai liniştite. Ar fi trebuit să intre. Poate faptul că acolo erau mulţimi haşurate de oameni prin care ar fi trebuit să-şi facă loc pe ambele caldarâmuri, poate faptul că trupul său se răzvrătea la

fundături, atunci când era urmărit, explica motivul pentru care n-a făcut-o. Începu să alerge.

Ucigaşul alergă în stânga, pe o alee mai îngustă, unde l-am urmat şi eu. Se mişca repede. Era mai rapid decât mine acum. Alerga ca un soldat. Distanţa dintre noi se mări. Tarabagii şi pietonii din Beszel se holbau la ucigaş, cei din Ul Qoma se holbau la mine. Obiectul urmăririi mele sări peste o pubelă care-i bloca drumul, cu o uşurinţă mai mare decât mi-ar fi stat mie în putinţă. Ştiam unde se ducea. Oraşele vechi ale Beszelului şi Ul Qomei sunt îndeaproape haşurate: cum ajungi la marginile lor, începe separarea, zone alter şi totale. Asta nu era, nu avea cum să fie, o urmărire. Era vorba de numai două iuţiri de pas. Noi alergam, el în oraşul său, eu strâns în urma lui, plin de furie, în oraşul meu.

Am ţipat fără cuvinte. O bătrână mă fixă cu privirea. Nu mă uitam la el, tot nu mă uitam la el, ci cu ardoare, în mod legal, la Ul Qoma, la luminile, graffiti-ul, pietonii săi, întotdeauna la Ul Qoma. Era lângă un grilaj de fier curbat în tradiţionalul stil besź. Era prea departe. Era în apropierea unei străzi totale, o stradă numai în Beszel. Se opri să se uite înspre mine în vreme ce eu gâfâiam de oboseală.

Pentru acea bucată de timp, prea scurtă pentru a fi acuzat de vreo crimă, dar cu siguranţă în mod voit, se uită ţintă la mine. Îl ştiam, dar nu puteam spune de unde. Se uită la mine, la pragul către acea geografie existentă numai peste hotare, şi scoase un mic zâmbet triumfător. Păşi înspre acel spaţiu unde nimeni din Ul Qoma nu putea să ajungă.

Am ridicat pistolul şi l-am împuşcat.

L-am împuşcat în piept. I-am văzut uimirea întipărită în vreme ce se prăbuşea. Ţipete de peste tot, la împuşcătură, prima dată, apoi trupul şi sângele său şi, aproape instantaneu, de la toţi oamenii care văzuseră teribila infracţiune.

— Breşă.

— Breşă.

Am crezut că era declaraţia şocată a celor care asistaseră la crimă. Dar siluete neclare se iviră de acolo de unde nu existase nicio mişcare hotărâtă cu câteva clipe-n urmă, numai învârtitul unora şi al altora, fără ţintă şi confuzi, iar acei nou-veniţi care-şi făcuseră brusc apariţia, cu chipuri atât de lipsite de mişcare încât cu greu le-am recunoscut a fi chipuri, spuneau cuvântul. Era dubla exprimare a crimei şi a identităţii.

— *Breşă.*

Am fost prins de ceva cu nişte trăsături îngrozitoare în aşa fel încât nu era chip să pot să scap, nici dac-aş fi vrut-o. Am observat forme întunecate aplecate asupra ucigaşului pe care-l ucisesem. O voce chiar la urechea mea.

— *Breşă.*

O putere îmbrâncindu-mă fără probleme din locul în care eram, repede repede dincolo de lumânările din Beszel şi de neonul din Ul

Qoma, în nişte direcţii care n-aveau pic de sens în niciunul dintre oraşe.

— Breşă, şi ceva m-a atins, iar pentru mine totul s-a făcut negru, dincolo de trezie şi de toată conştienţa, la auzul acelui cuvânt.

Partea a treia

BREŞA

Capitolul Douăzeci şi trei

Nu era un întuneric lipsit de sunet. Nu era un întuneric fără intruziuni. Erau unele prezenţe atât în viziune cât şi în glas care-mi puneau nenumărate întrebări, întrebări la care nu puteam să răspund şi pe care nu puteam să mi le amintesc, şi eram conştient de ele ca fiind întrebări cu caracter imperios la care dădusem greş. Acele voci îmi spuneau în continuare: Breşă.

Ochi au venit, sosind de nicăieri, şi s-au holbat în vreme ce întrebările erau repetate, energic. Eram conştient de prezenţe, dezamăgit de mine. Eram în controlul agenţilor acelui hinterland. Ceea ce mă atinsese nu mă trimisese într-o tăcere lipsită de raţiune, ci într-o arenă iluzorie unde eu eram cel hăituit.

În acel moment m-am trezit, cu toate că fără să am percepţia timpului care a trecut. Mi-am închis ochii ca reacţie la acea atingere pe străzile haşurate ale oraşelor vechi şi i-am deschis iar, gâfâind şi uitându-mă într-o cameră.

Zidurile erau cenuşii şi netede, fără zugrăveală sau ornamente. Era o încăpere mică. Mi-am întors capul. Eram într-un pat, nu, pe el, eram aşezat peste cearşafuri în haine pe care nu le recunoşteam. M-am ridicat în capul oaselor.

Podea cenuşie din cauciuc ros, o fereastră înaltă prin care lumina ajungea la mine, ziduri înalte cenuşii, pătate din loc în loc şi crăpate. Un birou şi două scaune. Nu sărăcăcios, dar ca şi cum ar fi fost lăsat în paragină. O semisferă din sticlă mată pe tavan. Niciun sunet.

Clipeam, stând în picioare, nici pe departe la fel de ameţit pe cât ar fi trebuit să mă simt, şi confuz din această cauză. Uşa lipsită de geam era încuiată. Fereastra era prea sus pentru a putea vedea prin ea. Am sărit de două ori, fapt care m-a ameţit niţel, dar tot ce am putut zări au fost norii şi cerul. M-am uitat la şi am pus mâna pe haine. Erau curate şi al naibii de obişnuite, lipsite de stil sau kitsch. Îmi veneau destul de bine. Abia atunci, la câteva minute bune de la trezire, mi-am amintit dintr-odată ce venise după mine înainte de a mă fi trezit în vise, iar inima şi respiraţia începură să o ia razna.

Lipsa oricărui sunet era enervantă: am făcut zgomote doar pentru a auzi ceva. M-am prins de partea de jos a ferestrei şi m-am tras în sus, braţele tremurându-mi, pentru a putea astfel să mă uit prin fereastră. Neavând nimic pe care să-mi sprijin picioarele, nu puteam să stau în acea poziţie prea mult. Acoperişuri se întindeau pe sub mine. Eram la înălţime. Ţiglele, antenele parabolice, clădirile de apartamente, grinzile, cupolele în formă de ceapă, turnurile circulare, camerele de gaz, spatele a ceea ce păreau a fi gargui, aveau nişte contururi nefireşti şi deformate. Nu puteam să-mi dau seama unde mă aflam, nici ce ar fi putut fi dincolo de fereastră, ce ar fi putut fi dincolo de exteriorul

acestei clădiri, ascultând, păzindu-mă de afară.

— Stai jos.

Nu auzisem uşa deschizându-se. Nu am auzit nimic înainte de voce. Un bărbat stătea în pragul uşii. Luminat din spate, era o tăietură din întunecime opacă. Nu-l puteam vedea uitându-se la mine, era o prezenţă în absenţă.

Până să păşească înainte. Atunci era un bărbat cu cincisprezece sau douăzeci de ani mai în vârstă decât mine. Dur, îndesat şi îmbrăcat în nişte haine la fel de vagi ca şi ale mele. Mergea ca bărbatul care părea să fie. Sunt convins că mi-am scuturat capul. Cu puţin în urma lui stăteau alţi doi, un bărbat şi o femeie. Ea era cam de-o vârstă cu mine: celălalt bărbat era mai bătrân. Se uitară la mine. Chipurile lor nu aveau nimic care să semene cât de cât cu expresiile faciale. Păreau a fi nişte oameni din lut în clipele dinaintea răsuflării lui Dumnezeu.

— Stai jos. Primul bărbat îmi arătă cel mai apropiat scaun. Ieşi din colţul ăla.

Era adevărat, mă făcusem mic în colţ, încercând să mă împing în ziduri. Mi-am dat seama de asta. Am încetinit ritmul plămânilor şi m-am îndreptat de spate. Mi-am dezlipit mâinile de pereţii de care fuseseră apăsate. Stăteam drept ca o persoană adevărată.

După ceva timp am spus:

— Cât de jenant. Apoi:

— Scuzaţi-mă.

Am păşit în faţă şi am luat loc acolo unde îmi arătase bărbatul. El stătea jos în faţa mea. Când mi-am putut controla vocea, am spus:

— Eu sunt Tyador Borlú. Dumneata?

Se uită la mine, cu capul dat într-o parte, abstract şi curios ca o pasăre.

— Breşa, spuse el. Am expirat.

— Breşa, am spus eu. Am aruncat iarăşi o mică privire de jur împrejurul micii încăperi, am luat o gură mare de aer. Da, Breşa.

— Ce? îmi zise el.

— Eu… Unde este…?

— La ce te aşteptai? La ce te aştepţi?

Prea mult? Să fi fost asta prea mult, să se fi dat de gol? Poate că altădată aş fi fost în stare să-mi dau seama. Nu puteam, după cum o ştia şi el, să dau glas lucrurilor care-mi trecură prin cap atunci când a spus asta. Niciunul dintre noi nu vorbea despre spaimele nopţii, nu dădea nume siluetelor. Mă uitam în jur de parcă stăpânii bărbatului ar fi stat prin colţuri, ascunşi vederii, şi aş fi putut să-i zăresc. Mă privi pentru câteva clipe, apoi, fără vorbe, îmi spuse să mă opresc. Bătu din palme, îşi îndreptă mâna dreaptă către mine, cu arătătorul şi degetul mijlociu spre fiecare dintre ochii mei, apoi spre ai săi, *uită-te la mine.*

Bărbatul aşeză un dosar pe masă. Pe coperta acestuia era numele meu. Era scris şi în besźă şi în illitană. Mi-am dat seama că şi eu, şi el, vorbeam besźă.

— Îţi este foame. Era o afirmaţie şi era adevărată. Mâncarea va veni. Îşi ridică privirea. Bărbatul şi femeia stăteau la o mică distanţă de mine, şi m-am uitat la ei de mai multe ori. Situaţia.

Îl ascultam pe bărbat, dar în acelaşi timp mă chinuiam să aud orice altceva aş fi putut – nimic, de fapt, absolut nimic – de pe coridoarele de dincolo de uşa proptită, unde aşteptau ceilalţi doi. Nu puteam să-mi dau seama de accentul bărbatului. Nu părea să fie besź, nici ul-qoman, dar cu siguranţă nu era nici european sau nord-american. Era aproape neutru. Plat.

— Ai breşat, Tyador Borlú. Într-un mod violent. Ai ucis un om prin asta. Se uită iarăşi la mine. Ai tras din Ul Qoma în Beszél. Aşa că te afli în Breşă. Îşi împreună mâinile. Am văzut cum oasele sale subţiri se mişcă pe sub piele: la fel ca ale mele. Numele său era Yorjavic. Bărbatul pe care l-ai ucis. Îţi aduci aminte de el?

— Eu…

— Îl ştiai de mai demult.

— …De unde ştii?

— Tu ne-ai spus.

— Înainte să mă trezesc.

— Înainte să te trezim, ne-ai spus multe lucruri. De noi depinde cum te duci la fund, câtă vreme stai acolo, ce vezi şi spui cât timp te afli acolo, dacă mai ieşi. De unde?

Mi-am scuturat capul, dar…

— Adevăraţii Cetăţeni. Am spus-o brusc. Era acolo când m-am dus să-i iau la-ntrebări.

Cel mai dur dintre cei trei, un naţionalist dispreţuitor şi îngâmfat.

— Un fost soldat. Şase ani în BAF. Era lunetist. Nicio surpriză. A fost vorba de o împuşcătură incredibilă.

— Yolanda! Am ridicat brusc privirea. Isuse, Dhatt. Ce s-a întâmplat, cum e cu ei?

— Detectivul Senior Dhatt nu îşi va mai putea mişca pe deplin niciodată braţul drept, dar îşi revine. Yolanda Rodriguez este moartă. Se uită la mine. Glonţul care l-a nimerit pe Dhatt era menit pentru ea. A fost vorba de un singur glonţ care a lovit-o, direct în cap.

Aşteptă.

— La naiba. *La naiba.* Familia ei ştie?

— Ştie. Nu mai auziseră nimic despre ea de săptămâni întregi, dar acum ştiu că este moartă.

— A mai fost şi altcineva rănit?

— Nu. Tyador Borlú, ai breşat.

— El a ucis-o. Nu ştii ce…

Bărbatul îşi înclină capul. Expresia de pe faţa lui era una sceptică. Deja dădeam din cap a iertare, a deznădejde, când a spus:

— Yorjavic nu a breşat, Borlú. A tras prin graniţă, nu a breşat niciodată. Avocaţii s-ar fi putut bucura de o controversă internaţională. A fost comisă crima în Beszél, acolo unde a apăsat pe trăgaci, sau în Ul

Qoma, unde a lovit glonţul? Sau în ambele locuri? Extrădare, tribunal internaţional? Îşi ridică mâinile într-un elegant *cui îi pasă?* Nu este o problemă de breşă. Nu a breşat niciodată. Tu ai făcut-o. Aşa că acum te afli aici, în Breşă.

Bărbatul şi însoţitorii săi m-au lăsat singur şi au închis uşa. Mâncarea a venit. Pâine, carne, fructe, brânză, apă. Am mâncat pe-ndelete. Când am terminat m-am dus iar la uşă şi am împins de ea, dar nu era chip să o mişc din loc. Am examinat crachelurile din vopsea, dar ori era numai vopsea crăpată, ori mesajele sale erau într-un cod mult mai obscur decât l-aş fi putut eu descifra.

El nu era primul bărbat pe care-l împuşcasem, nici măcar primul pe care-l omorâsem, dar nu ucisesem foarte mulţi, şi nu mai trăsesem niciodată în cineva care să nu fi ridicat arma la mine. Am aşteptat să fiu cuprins de tremur sau să vină sentimentul de vinovăţie. Inima îmi sărea din piept, dar era din cauza locului în care mă aflam. Nu din cauza vinei sau a anxietăţii.

Eram singur în cameră cu resturile mesei de ceva vreme, şi m-am tras iar în sus pentru a privi prin fereastră acoperişurile şi cerul care începea să se întunece. Am stat pe pat pentru o clipă, m-am ridicat iarăşi, am ales un zid şi am început să-mi fac de lucru de-a lungul său, simţind, privirea şi atingerea mea târându-se precum vârfurile degetelor unui mectec în căutarea oricărei găuri, microfon ascuns, ferestre secrete, defect arhitectural, guri de ventilaţie, orice în care să-mi vâr degetele. Dă-mi un defect într-un zid, pot să-mi croiesc drumul de-acolo şi să înţeleg o cameră. Dar aici nu era niciun defect în afara exfolierii culorilor şi a psoriazisului decoraţiunilor.

Am aşteptat îndeajuns de mult în Breşă încât teama a fost copleşită de plictiseală. Eram amorţit, atingând un perete, centimetru cu centimetru, ca un fel de fetişist de vopsea veche. Când uşa se deschise din nou, prin acea fereastră trecea lumina slabă a asfinţitului.

În dreptul uşii stătea un bătrân, şi doi însoţitori în spatele său – un alt bătrân, ducând un alt dosar, alţi însoţitori, tot un bărbat şi o femeie. Nu mai văzusem aceste persoane înainte. Erau îmbrăcate în nişte neculori subtile, ca şi versiunile lor de mai devreme.

— Yorjavic, spuse bărbatul, tot în besźă. A breşat într-un anume fel. Când l-ai împuşcat, l-ai făcut să breşeze. Victimele păţesc întotdeauna asta. Se afla în Besźel când a interacţionat puternic şi fără echivoc cu Ul Qoma. Ştim ce-i putea pielea. Avea instrucţiuni de undeva, dar nu de la Adevăraţii Cetăţeni. Din altă parte. Uite cum stau lucrurile, zise el. Îmi spuse din priviri să stau jos. Ai breşat, deci eşti al nostru.

— Ce se întâmplă acum?

— Asta vreau să spun. Orice. Nu breşezi, nu eşti al nostru. Breşezi, ne aparţii nouă.

Se prea putea să nu mai fiu văzut niciodată. Ar fi putut să facă asta fără pic de greutate. Existau zvonuri privitoare la regulile după care se făceau judecăţile Breşei. Acţiunile lor erau pe de-a-ntregul legate de

legi, cu toate că legile erau oculte: dar acestea erau numai zvonuri. Nimeni nu auzise poveşti despre ce se întâmplase celor care fuseseră luaţi de Breşă şi, ce?, şi-au ispăşit sentinţa. Ori erau nemaipomenit de secretoşi, ori niciodată eliberaţi, ori executaţi.

— Nu există niciun dubiu în legătură cu breşa ta, Borlú. Nu suntem proşti, înţelegi asta. Dacă tu nu vezi dreptatea acţiunilor noastre asta nu înseamnă că sunt nedrepte. Gândeşte-te la asta, dacă vrei, ca la judecata ta.

Deschise dosarul, dar nu se uită în el. Am văzut hârtii scrise în besźă şi illitană. Nu puteam să le citesc de acolo de unde stăteam.

— Acest moment este cel în care poţi să dai explicaţii. Dacă ne spui ce ai făcut şi de ce, am putea găsi căile de a acţiona în continuare. Îngrijirea de o breşă ne oferă o cale de a privi lucrurile. Ar putea fi desfăşurate unele investigaţii, iar acele investigaţii ar putea necesita o discuţie cu persoane care n-au breşat încă. Breşa poate face asta. Ştii asta. Dacă este relevant şi dacă o dovedim. Înţelegi? Aici există pedepse mai mult sau mai puţin severe. Avem dosarul tău. Faci parte din poliţie.

Ce voia să spună? Ne face asta colegi? Nu am întrebat.

— Există motive pentru lucruri care fac diferenţa. De ce ai făcut asta? Spune-ne ce s-a întâmplat. Spune-ne despre Yolanda Rodriguez, şi spune-ne despre Mahalia Geary.

Nu am zis nimic pentru o vreme, dar nu aveam niciun plan.

— Ştiţi? Ce ştiţi?

— Borlú.

— Ce-i dincolo?

Am arătat spre uşă. Acum se auzeau sunete venind de pe cealaltă parte a uşii, acum că o ţineau niţel întredeschisă, cele două persoane de acolo. Se auzea un bubuit de bas, nişte bătăi îngrozitoare, ceva uriaş şi gol pe dinăuntru bătând la mai multe coridoare distanţă, poate chiar apropiindu-se.

— Ştii unde te afli, spuse el. Şi ce se află acolo ştii. O să vezi. O să vezi, în ce condiţii depinde de ceea ce spui şi faci acum. Spune-ne ce anume ne-a adus aici. Această conspiraţie prostească care a reapărut pentru prima dată după o perioadă foarte lungă de timp. Borlú, spune-ne despre Orciny.

Zgomotul ca de sfărâmare de pe coridor crescuse odată cu întunericul. Nu au aprins lumina în celula mea. Iluminatul în sepia de pe coridor era tot ce lăsau să mă lumineze, un con, o fâşie de strălucire neadecvată care tăia prin mine şi prin masă şi îl păstra pe cel care mă interoga în penumbră. Zgomotul îl simţeam în stomac.

Au trebuit ore întregi să le spun detaliile cazului, pe care trebuie că le mai spusesem o dată, înainte de a mă trezi. Chiar şi aşa, după toate câte se petrecuseră, părea să fi trecut foarte puţin timp, mi se părea că am omis unele lucruri. Nu am ascuns şi nu am evitat nimic deoarece era posibil ca ei să fi ştiut oricum tot ce le spuneam.

— Cum ai breşat? zise el.

— Nu am crezut că aveam să o fac, am spus eu. M-am ridicat şi am făcut câţiva paşi prin micul spaţiu al încăperii. Am vrut să văd unde se ducea...

— Atunci deja era breşă.

— Da. Dar ştii. Ştii că asta se întâmplă tot timpul. Ştii. Când a zâmbit, privirea pe care o avea, eu doar am...

Le-am spus tot, de la început. Am păşit în cercuri, tot mai aproape de uşa deschisă.

— Orciny.

— Ţi-am spus tot.

— Această afirmaţie ciudată şi lipsită de dovezi. Oamenii continuă să creadă în ea. De ce anume se tem?

— Ţi-am spus tot ce ştiu.

— De unde a ştiut că aveaţi să fiţi acolo? Cu cine crezi că lucra?

— Nu ştiu, am spus eu. E naţionalist, unul nebun chiar, dar în mod cert are legături...

— Enumeră mijloacele prin care Orciny intră în discuţia asta.

— Ţi-am spus tot ce ştiu, am zis.

Mi-am ţinut capul în mâini, m-am uitat printre degete; bărbatul şi femeia care stăteau în dreptul uşii păreau să fie mai relaxaţi, am rupt-o la goană înspre ei, credeam eu că pe neaşteptate. Mi-am luat avânt pentru a-i îmbrânci, ţinându-mi pumnii-n sus, dar unul dintre ei, nu ştiu care, m-a prins în aer fără nicio greutate şi mi-a făcut vânt înapoi, trimiţându-mă prin aer, ajungând să mă izbesc de zid şi să cad la podea cu braţele şi picioarele ca ale unei păpuşi de cârpă. În vreme ce mă străduiam să respir, ceva m-a lovit, unul dintre ei, trebuie că a fost femeia, pentru că am fost tras de păr, iar bărbatul se sprijinea de uşă de parcă nu s-ar fi mişcat deloc. Bărbatul mai în vârstă stătea la masă, aşteptând ca eu să termin cu această vânzoleală ilicită.

Femeia, care mi se urcase-n spate, mă ţinea prins într-un aşa fel încât nu puteam scăpa. Mi-a ridicat capul în sus, mi-a trecut ceva în jurul gâtului şi a-nceput să mă lase fără suflu.

— Borlú, te afli în Breşă. În camera asta are loc procesul tău, spuse bărbatul mai în vârstă. Pentru un act grav şi criminal de Breşă. Această cameră poate fi locul unde legea îşi are capătul, fără nicio dificultate. Există o singură faptă care te aduce aici, iar aceea este Breşa. Ai comis-o şi te afli aici, aşa că nu poţi face nimic ilegal aici. Acum eşti dincolo de lege, acesta-i locul unde hotărârea prinde viaţă, iar noi asta suntem. Poţi, oricum, să faci gesturi prosteşti, cum a fost acea mică fugă. Îţi voi mai cere o singură dată să ne spui totul despre felul în care acest caz, aceşti oameni, crima Yolandei, aceasta pe care ai comis-o, se leagă de Orciny.

După mai multe secunde a spus:

— Ce faci?

Se uită la colega lui, de parcă ar fi spus ceva.

— Nu pot să-l sugrum, zise ea, din spatele meu.

Eu, atât cât permitea lasoul sau prinsoarea ei, râdeam.

— Nu mă judeci deloc pe mine, am spus când ea a mai dat drumul, cât să vorbesc, chestiei din jurul gâtului meu. Tu investighezi Orciny-ul.

— Nu există un asemenea loc precum Orciny, spuse bărbatul.

— Asta tot o aud de la lume. Şi totuşi, lucrurile continuă să se întâmple, oamenii continuă să dispară sau să moară, în vreme ce restul continuă să-şi pună întrebări, şi unde mai pui că apare iar cuvântul ăsta, Orciny.

Femeia mă ridică de jos. M-am aşezat pe podea.

— Ştii de ce nu a venit niciodată la voi? am întrebat eu. Yolanda? Credea că *voi* sunteţi Orciny. Breşa. Că era, că eraţi, că *sunteţi* ascunşi la vedere. Oricui ar fi întrebat *Cum ar putea să existe un loc între oraş şi oraş?* ea i-ar fi răspuns pur şi simplu *Crezi în Breşă? Unde crezi că se află?* Dar se înşela, nu-i aşa? M-am uitat pe rând la fiecare dintre ei. Voi nu sunteţi Orciny. Voi sunteţi… ce? Cum stau lucrurile? Sunteţi în *război* cu Orciny?

— Nu există niciun Orciny.

— Atunci de ce te interesează? De ce întrebi? Tot fug de Orciny de câteva zile-ncoace şi tu ai de gând să-mi spui asta? Tocmai am văzut Orciny-ul împuşcându-mi colegul. Ştii că am breşat. Ce îţi pasă de restul lucrurilor? De ce nu mă pedepseşti pur şi simplu?

— După cum spunem noi…

— Ce, aveţi milă? Sunteţi drepţi? Dacă mai există altceva acolo, între Beszél şi Ul Qoma, în ce situaţie vă pune pe voi? Sunteţi la vânătoare. Pentru că deodată s-a întors. Nu ştiţi unde este Orciny-ul, şi aveţi nevoie să ştiţi. Sunteţi… *La naiba cu asta.* Sunteţi speriaţi.

Cei trei au plecat fără să scoată o vorbă. Nu m-am ridicat de jos. Am rămas pe podea şi am aşteptat. Au închis uşa, dar tot mai puteam auzi bubuitul maşinăriei ascunse.

După câteva minute se întoarseră. Aveau cu ei ceva, probabil de natură esoterică, mascat drept un proiector cu aspect demodat. L-am fixat cu privirea. Lăsa în urmă o dâră, desfăşurându-se în vreme ce aceştia veneau, pe coridor şi mai departe. L-au instalat, îndreptându-l spre perete.

— Dă-te puţin mai în spate, zise bărbatul, iar eu m-am târşâit niţel şi m-am sprijinit de zidul opus, privind în direcţia spre care era aşezată maşinăria.

Au meşterit pe ici şi pe colo, iar apoi maşinăria a-nceput să bâzâie zgomotos şi, transformând zidul într-un ecran improvizat, să proiecteze scene de la un interogatoriu. Nu era nicio mascaradă.

Subiectul era Bowden. Am crezut că este în Breşă cu mine, dar nişte purici pe ecran şi vorbea în illitană, şi am văzut că persoanele care-l interogau purtau uniformele *militsyei.*

— …nu ştiu ce s-a întâmplat. Da, *da,* mă ascundeam din cauză că era cineva pe urmele mele. Cineva încerca să-mi ia viaţa, înţelegeţi? Şi

cineva m-a sunat, nu, nu ştiu cine, şi nu ştiu cum, şi mi-a spus că Borlú şi Dhatt ieşeau din oraş, şi nu ştiam dacă pot să am încredere-n ei, dar m-am gândit că ar putea să mă scoată şi pe mine.

— ...ai o armă?

Vocea celui care punea întrebările era înăbuşită şi greu de înţeles.

— Din cauză că cineva încearcă să mă omoare, de-aia. Da, aveam o armă. Poţi să faci rost de una la orice colţ de stradă din Ul Qoma de Est, după cum o ştii prea bine. Poate că sunt străin, dar trăiesc aici de ani de zile, ştii?

Ceva.

— Nu *ştiu* cine a fost cel care m-a sunat, nu. Cineva care voia ca eu să ies. Unul dintre membrii echipei lui Borlú? Nu ştiu.

Ceva.

— Nu.

— De ce nu?

Asta s-a putut auzi.

— Din cauză că *nu există asemenea lucru precum Orciny-ul,* spuse Bowden. *Ceva.* Ei bine, nu mă interesează ce crezi tu, sau ce credea Mahalia, sau ce zicea Yolanda, sau ce a tot insinuat Dhatt. Nu există *un asemenea loc.*

O trosnitură puternică dată de o schimbare audio-video, şi îşi făcu apariţia Aikam. Dădea apă la şoareci. Întrebările veneau, iar el le ignora pentru a boci. Imaginea se schimbă din nou, acum fiind Dhatt în locul lui Aikam. Nu era în uniformă, iar braţul îi era bandajat.

— Nu ştiu, strigă el. De ce dracu mă întrebaţi? V-am zis, v-am *zis,* aşa că hai să-l luăm pe Borlú, pentru că el pare să aibă mai mare habar despre ce dracu se-ntâmplă. Orciny? Nu, nu cred, pentru că nu-s un ţânc, dar aici e şmecheria, *chiar dacă* este al naibii de evident că Orciny nu-i altceva decât un mare rahat, ceva tot se petrece, oamenii tot dau peste informaţii peste care n-ar trebui să dea, tot felul de chestii antice şi controversate dispar peste noapte, iar alţii continuă să fie împuşcaţi în cap de către nişte forţe necunoscute. *De-asta* am fost de acord să-l ajut pe Borlú într-un mod ilegal, aşa că dacă ai de gând să-mi iei insigna, n-ai decât. Şi chiar te rog, nu da crezare poveştilor despre Orciny, nici eu nu cred în ele. Dar poate că n-ar fi o idee atât de proastă să-ţi ţii capul în pământ în caz că nenorocitul ăla de oraş inexistent îţi şterpeleşte portofelul şi te-mpuşcă în faţă. Unde e Tyador? Ce i-ai făcut?

Cineva a făcut ceva şi imaginea a îngheţat pe perete. Anchetatorii se uitară la mine şi eu la ei, în lumina acelei priviri încruntate monocrome, supradimensionate, defazate a lui Dhatt.

— Ai fost acolo? am zis eu.

— Se pare că înţelegi ce se petrece mai bine decât oricine altcineva, spuse bărbatul mai în vârstă. Dădu din cap înspre perete. L-ai auzit pe Bowden. Spune-ne ce se-ntâmplă. Ce ştii despre Orciny?

Breşa nu era nimic. Nu este nimic. Este un non-loc. Acesta este un

loc obişnuit, acestea sunt nişte chestii simple. Breşa este un non-loc de un caracter înflăcărat şi puternic. Nu are ambasade, armată, atracţii turistice. Breşa nu are valută. Nu poţi să vizitezi Breşa – dacă o comiţi, te va cuprinde şi, atunci, va fi vai de capul tău.

Breşa este nimicul dintre Besźel şi Ul Qoma şi nu este nimic altceva. Besźelul şi Ul Qoma, prezente, se datorează absenţei, inexistenţei acesteia. Breşa este vid plin de forţe poliţieneşti supărate.

Breşa, iar aceasta este o altă explicaţie elementară, are nevoie de breşă: fără acea crimă nu există Breşă. Dacă graniţele de ambele părţi ar avea integritatea pe care o pretind, atunci Breşa ar fi de prisos: faptul că graniţele eşuează tot timpul este ceea ce ţine Breşa aici. Dar dacă tot ce ar fi existat ar fi fost breşă, Breşa s-ar fi prăbuşit.

Breşa supraveghează, detectează şi pedepseşte breşele care o constituie. Are nevoie de ele, dar are nevoie ca ele să poată fi stăvilite. Puteai să-ţi dai seama de ceea ce se întâmpla. Urma asta care ducea şi iar ducea la Orciny, făcând aluzie la o ignorare sistemică, sistematică a barierelor, o eroziune scandaloasă a specificităţilor. Ceva se petrecea. Oraşul parazit, strecurat în interstiţiile în care nu ar fi trebuit să fie nimic, dar nimic altceva în afară de Breşă, Orciny creând spaţiu ascuns pentru istoria-i vampirică. Dacă Breşa nu era Orciny-ul, după cum se întreba Yolanda, atunci nu ar fi putut fi vorba despre nicio coexistenţă între cele două.

Ce altceva ar fi Breşa dacă nu o batjocură la propria adresă, să nu fi atacat această problemă pentru atâtea secole. Acesta era motivul pentru care anchetatorul meu, când m-a întrebat *Există Orciny?,* a pus-o astfel: „Deci, suntem în război?”

Acest interogatoriu era el însuşi, era un interogatoriu, dar de asemenea mai era, mascat şi contestabil într-un mod plauzibil, colaborarea mea cu Breşa. Nimeni nu mai urmărise această conspiraţie ca mine (cu toate că nu ştiam aproape nimic), aşa că ei voiau, indiferent de cum îl numeau, ajutorul meu.

În lumina ciudatelor schimburi din acea noapte, le-am adus în atenţie acest fapt. Cu îndrăzneală, m-am tocmit.

— O să vă ajut…, am tot spus, cu o pauză care urma imediat după, o elipsă care implica un „dacă”. Imaginatul Orciny-ului, al realităţii acestuia, era grozav, da, dar înţeleasă toată frica şi consternarea mea la situaţia de faţă, ceea ce voiam, pentru Yolanda şi Mahalia, era ca ucigaşii lor, oriunde ar fi fost şi orice, să fie opriţi. Anchetatorii mei puteau să-şi dea seama şi puteau să presupună că i-aş ajuta orice-ar fi fost. Dar nu eram atât de nobil încât să nu mă tocmesc.

Mă aflam în Breşă, iar faptul că Breşa voia să coopereze cu mine, că era loc de tocmeală, o cale, o mică şansă, că aş putea să ies din nou, era îmbătător.

— Aproape că aţi mai venit după mine o dată, am spus eu.

— Dacă am făcut-o, a fost din cauză că am crezut că ai fi pe cale să breşezi.

Mă urmăriseră, atunci când mă apropiasem globaltopic de vechea mea casă. Fuseseră pregătiţi, nerăbdători ca eu să trec de cealaltă parte.

— Deci, ce, suntem parteneri? am zis.

— Nu. Tu eşti o persoană care a breşat. Te afli în custodia Breşei şi aici rămâi. Dar ai putea să dai o mână de ajutor. Ar fi mult mai bine pentru tine dacă ai face-o. Desigur că o vei face. Noi nu suntem singurii de aici, înţelegi? Mai sunt şi alţii din Breşă.

— V-am spus tot ce ştiu.

— Nu am terminat. Punem capăt investigaţiilor când vrem noi. Noi decidem când am terminat. Tu ne vei ajuta.

— Da, vă voi ajuta. Vreau ca ei să fie terminaţi.

— Cine a ucis-o pe Mahalia Geary? Pentru prima dată vorbea unul dintre ceilalţi. Bărbatul. Era de vârsta mea. Chiar crezi că a fost Orciny-ul?

Vorbea în illitană, cu toate că accentul său sugera faptul că nu era limba sa maternă.

Ar fi avut ei de gând să o termine cu mine, să decidă că breşa mea era făcută şi pedeapsa aţâţată, când exista o posibilitate ca Orciny-ul să fie acolo, ieşind la suprafaţă acum, şi încă de negăsit? Locuitorii lui cutreierându-le străzile, nevăzuţi de locuitorii Besźelului şi ai Ul Qomei, fiecare crezând că se află în celălalt oraş. Ascunzându-se precum cărţile într-o bibliotecă.

— Ce e?

Aceasta era femeia.

— V-am spus tot ce ştiu şi nu este prea mult. Mahalia ştia cu adevărat ce se întâmpla, şi e moartă. Dar a lăsat ceva în urmă. A spus unei prietene. I-a spus Yolandei că a aşternut adevărul pe hârtie. Ştiu unde se află.

Capitolul Douăzeci şi patru

În ce oraş suntem? Când am părăsit clădirea – secţia, s-o numesc mai exact – de dimineaţă, aflându-mă în compania Breşei, am pus acea întrebare. Bărbatul cu care eram nici măcar nu s-a uitat la mine drept răspuns.

Petrecusem mare parte din noapte urmărind proiecţiile mai multor interogatorii. Acestea veneau din Ul Qoma şi din Besźel. Un grănicer besź şi unul ul-qoman, trecători din ambele oraşe, niciunul dintre ei care să ştie ceea ce văzuseră.

— S-au auzit ceva, ceva zgomote şi oamenii au început să ţipe…

Automobilişti peste ale căror capete au trecut gloanţe.

Pluralul persoanei întâi care urmărea aceste filme era dat de mine şi de Breşă. Deveniseră interşanjabili, întotdeauna trei sau patru dintre ei fiind cu mine, dar unii plecând fără niciun avertisment, iar alţii înlocuindu-i sau alăturându-li-se acestora.

— Corwi.

A apărut pe perete. M-am uitat la imaginea ei şi la Breşă.

— Deci unde-i el? O ciudăţenie a înregistrării făcu să pară că vocea ei vine de undeva de departe. Era furioasă şi de-abia se stăpânea. În ce dracu s-a băgat şefu'? Da, m-a pus să-i fac rost de vize.

Asta a fost tot ce reuşiseră să afle, în mod repetat, anchetatorii ei besźi. Această peliculă venea de la o secţie besźă. Anchetatorii o ameninţaseră cu pierderea slujbei. Era la fel de plină de dispreţ în această privinţă ca şi Dhatt, cu toate că mult mai atentă în ceea ce spunea. Nu deţinea nicio informaţie.

Breşa îmi arăta asta nu pentru cine ştie ce motiv, ci pentru simplul fapt de a-mi arăta că puteau să facă rost de înregistrări. Asta se aplica şi pentru scurtele secvenţe care expuneau întrebările puse lui Biszayei şi Sariskăi. Biszaya a plâns.

— Nu sunt câtuşi de puţin impresionat de asta, am zis eu. Asta-i pur şi simplu crud. Nimic din ce ar fi putut spune ei nu era de folos. Când o să mă lăsaţi să vorbesc cu ei?

Această întrebare prostească i-a dat bărbatului mai în vârstă ocazia să se uite la mine şi să spună cu un dispreţ inexpresiv:

— Te afli în Breşă.

Mi-au dat nişte pastile care nu m-au făcut să mă simt obosit. Dintre filmele cu interogatorii pe care le-am urmărit în acea noapte, cele mai interesante au fost cele cu tovărăşii lui Yorjavic din sânul naţionaliştilor hardcore din Besźel. Interceptate sau livrate din Besźel, Breşa avea înregistrările.

I-am recunoscut pe unii dintre cei care fuseseră cu Yorjavic atunci când le vizitasem cartierul general, şi pe lângă aceştia mai erau şi alţii. Se holbau ursuzi la interpelatorii lor, *policzaii.* Câţiva s-au arătat coioşi

şi au refuzat să vorbească în absenţa avocaţilor lor. Interogatoriile au fost dure, un ofiţer aplecându-se peste masa de interogatoriu şi trăgându-i cu sete un pumn în faţă unui bărbat, astfel că bărbatul tuns scurt fu dat pe spate, înjurând şi luat prin surprindere şi, cu garda jos, îl lăsă pe poliţist să-i mai dea un pumn.

— La dracu, strigă bărbatul, sângerând. Suntem de aceeaşi parte, prostule. Tu eşti besź, nu eşti un nenorocit de ul-qoman şi nu eşti nenorocita de Breşă…

Cu aroganţă, neutralitate, indignare sau, deseori, ascultare şi cooperare, naţionaliştii tăgăduiau orice cunoştinţă despre locul de unde Yorjavic şi-a primit instrucţiunile să tragă.

— Nu am auzit niciodată de femeia asta străină, şi nici el n-a zis niciodată nimic de ea. Sunt oameni care ştiu, ştii? a spus unul dintre ei. Persoane care ştiu toate dedesubturile. Noi facem ce este mai bine pentru Beszel, ştii? Iar tu nu trebuie să ştii de ce. Dar…

Bărbatul pe care l-am privit agoniza cu mâinile, trasa forme pentru a încerca să se explice fără a se incrimina. Şi în cele din urmă:

— Lucrurile sunt făcute. Noi suntem soldaţi, înţelegi? Ca şi tine. Soldaţi pentru Beszel. Deci dacă dai vorbă că ceva trebuie să fie făcut, că cineva trebuie să fie avertizat, că roşii, unifii, trădătorii sau nenorociţii ăia care dau limbi în cur Breşei se strâng laolaltă sau ceva de genul, ceva trebuie să fie făcut, ok. Dar se ştie de ce. Nu se pun întrebări, dar poţi să-ţi dai seama de ce trebuie să fie făcut, la naiba, trei sferturi din timp. Facem ceea ce facem pentru Beszel. Dar nu ştiu de ce tipa asta, Rodriguez… Nu cred că el a făcut-o, iar dacă a *făcut-o,* atunci… nu ştiu de ce.

— Adevăraţii Cetăţeni au oameni de legătură, spuse interlocutorul meu din Breşă. Asta vrea să spună. Oameni din interior.

— De unde?

— Din statul Beszel. Sunt capabili de violenţă. Vor comite crime dacă o vor considera necesar. Dar el nu înţelege de ce această străină tânără a fost omorâtă. Nu ştie ce făcea Yorjavic. Îl crezi? I-ai văzut pe toţi acum.

Îi credeam. Nu eliminam posibilitatea că m-aş fi putut înşela, dar credeam ceea ce au spus.

— Îl crezi. Posibilitatea spre care indică el este aceea că Yorjavic nu era, de fapt, un Cetăţean Adevărat, ci un reprezentant al unei organizaţii mult mai secrete.

Mi-a pus nişte hârtii în faţă.

— Acestea sunt principalele descoperiri ale *policzeiei* din Beszel de când au cercetat apartamentul lui Yorjavic. Vezi ce găseşti. Nimic care să-l lege de ceva ca Orciny-ul. Mâine plecăm devreme.

— Cum ai făcut rost de astea?

Am fluturat hârtiile în vreme ce el şi însoţitorii săi rămaseră pe loc. Se uită iarăşi la mine cu o faţă lipsită de orice expresie, dar istovită. Eram pregătit pentru el când s-a întors, după o noapte scurtă. De fapt,

nu era el, ci un alt bărbat cam de aceeaşi vârstă şi fizionomie cu el, în haine asemănătoare. Niciun alt însoţitor de data asta.

— Nu cine ştie ce, am spus, ca şi cum ne-am mai fi întâlnit. Am fluturat hârtiile. Presupunând că colegii mei au făcut o treabă bună şi voi aţi făcut o treabă la fel de bună hotărând ce să-mi arătaţi, nu văd nimic. Mici plăţi care vin din timp în timp, dar care ar putea să însemne orice. Abonamentele, rafturile cu cărţi, tovarăşii cunoscuţi, dosarul din armată, cazierul, localurile frecventate, supravegherea, şi toate celelalte îl evidenţiază ca fiind un naţionalist violent, cu nimic ieşit din comun. Dar asta-i ceva tipic. Vezi prea bine că nu am ajuns nicăieri.

— Breşa l-a urmărit şi ea, din timp în timp. Toţi disidenţii ajung să fie urmăriţi. Nu a existat niciun semn a ceea ce ai putea numi legături neobişnuite.

— Vrei să zici Orciny.

— Nicio urmă de aşa ceva.

— Până acum.

Am cerut din nou să dau nişte telefoane, şi din nou Breşa m-a ignorat. Mi-a ţinut uşa deschisă şi m-a poftit în sfârşit să ies din cameră.

Nu mergea nici din cale-afară de repede, nici nu slăbea pasul pentru a-mi da răgazul să mă uit în jur: mergea aşa cum merge un om care ştie unde se află, iar pentru a ţine pasul cu el am putut să văd numai puţin din mediul ambiant.

Aceeaşi vopsea crăpată, gri instituţional sau gri-verzui, o mochetă uzată şi lipsită de culoare, o înşiruire de uşi. Nu eram singuri pe hol. Nu se mai auzea zgomotul acela mecanic, dar am auzit sunetul paşilor altora, iar când am dat de un rând de scări o femeie a trecut pe lângă noi, salutându-l discret pe însoţitorul meu. După asta, a mai trecut un bărbat pe lângă noi, iar apoi ne aflam pe un vestibul unde se găseau alţi oameni, în haine de zi cu zi lesne de ignorat. Ceea ce purtau ei ar fi legal şi în Besźel şi în Ul Qoma.

Aici era gălăgie, conversaţii nedesluşite în ambele limbi şi într-o a treia, din câte-mi puteam da seama, un melanj sau ceva antic care le combina. Precursoare, s-ar putea crede, dar erau şi câţiva termeni argotici care trebuie să fi fost mult mai moderni. Am auzit sunetul scrierii la maşină. Ne-am apropiat de o cameră în care lumina pătrundea cu aşa o intensitate încât am fost orbit. Nu am luat nici măcar o dată în calcul s-o rup la fugă sau să-mi atac însoţitorul şi să încerc să scap. Recunosc asta. Ştiam cât de urmărit eram.

Am trecut de un birou în care se aflau patru sau cinci persoane. Pe pereţi erau panouri de plută, pe care erau fixate mementouri, rafturi cu dosare şi teancuri de hârtii. O femeie rupea hârtii trăgându-le afară dintr-o imprimantă care se tânguia. Calculatoarele la care lucrau ea şi colegii săi erau nişte modele ceva mai vechi. A sunat un telefon.

— Haide, spuse bărbatul. Tu crezi că ştii unde se află adevărul.

Am şovăit pe măsură ce dădeam colţul, ajungând în faţa unor uşi duble, uşi către un exterior. Am păşit în afară, iar acela a fost

momentul, când lumina m-a înghiţit, când mi-am dat seama că nu ştiu în ce oraş ne aflăm. Am întrebat, iar el nu a catadicsit să-mi spună.

Consecutiv panicii date de haşurarea pe care am văzut-o, mi-am urmat escorta în josul marii străzi şi mi-am dat seama că suntem în Ul Qoma. Acela era oraşul în care se afla destinaţia noastră. L-am ajuns din urmă.

Mi-a aruncat o privire, în sfârşit o atenţie de-o clipă. Respiram greu. Era frig, iar oxigenul de afară făcea să mi se-ntretaie respiraţia. Mă dezorienta într-un mod plăcut agitaţia tuturor oamenilor, mişcarea ul-qomanilor înfofoliţi, huruitul maşinilor deplasându-se încet pe această stradă preponderent pietonală, strigătele vânzătorilor ambulanţi, ale vânzătorilor de haine, cărţi şi mâncare. Am nevăzut toate celelalte lucruri. Se auzea zăngănitul cablurilor şi deasupra noastră, în curenţii reci de aer, unul dintre aerostatele ul-qomane în bătaia vântului.

— Nu am nevoie să-ţi spun să nu fugi, zise bărbatul. Vântul îi ridica părul. Era dimineaţă, zgomot, cerul acoperit de nori dar fără ploaie, turbulent. Nu am nevoie să-ţi spun să nu ţipi sau să faci ceva prostesc. Ştii că pot să te opresc şi să duc la bun sfârşit judecata, tu eşti în Breşă. Şi ştii că nu sunt singurul care te urmăreşte cu privirea. Şi-a întins mâna, indicându-mi o direcţie. Am văzut cum s-a mişcat. Spune-mi Ashil.

Nu avea mâna întinsă.

— Ei bine, tu îmi ştii numele.

— Dar nu îţi vei folosi numele aici. Câtă vreme eşti cu mine, te cheamă Tye.

— Aici?

Tye, ca şi Ashil, nu putea fi considerat nici un nume tradiţional besź, nici unul ul-qoman; putea fi folosit, în mod plauzibil, în oricare dintre cele două limbi. Ashil m-a dus de-a lungul unei grădini, dedesubtul unor faţade cu ceasornice gata să bată ora fixă. Nu eram sigur unde ne aflam pe o hartă.

— Ţi-e foame, spuse Ashil. Micul dejun.

— Pot să mai rabd.

M-am uitat la el, pentru această lipsă de urgenţă, şi pentru strania privire cercetătoare căreia m-a supus deodată.

— Nu, mergem să mâncăm.

M-a condus pe o stradă secundară, o altă stradă secundară haşurată unde tarabele ul-qomane aflate lângă un supermarket deschis de curând ofereau hack-uri de software şi electronice ieftine. M-a luat de braţ şi m-a ghidat, iar eu am mers, ezitând totuşi din cauză că nu se zărea niciun fel de mâncare la orizont, cu excepţia faptului că, şi m-am tras pentru o clipă de lângă el, înaintea noastră erau câteva tarabe unde se vindeau găluşti şi pâine, dar acestea se aflau toate în Beszél.

Am încercat în continuare, pentru câteva clipe bune, să le nevăd, dar nu putea fi loc de dubii; acea mică fâşie cu prăvălii, sursa mirosului pe care îl nemiroseam, era destinaţia noastră.

— Mergi, zise el, şi mă trecu prin membrana dintre oraşe, ridicându-mi piciorul în Ul Qoma, punându-l jos în Besźel, unde se pregătea micul dejun.

În siajul nostru am văzut o femeie ul-qomană cu o coafură punk de culoarea zmeurei care se ocupa cu deblocări de telefoane mobile. A arătat interes, apoi uimire, consternare şi tulburare, după care am văzut-o nevăzându-ne. Ne văzuse în oraşul ei, dar comandând mâncare în Besźel şi-a spus, şi am văzut-o făcând întocmai, că trebuie să se fi înşelat să creadă că ne aflam în Ul Qoma.

Ashil a plătit cu *leuşi* besźi. Mi-a pus farfuria de hârtie în mâini.

— Ceva de băut, a zis, şi am trecut înapoi strada mergând spre supermarketul din Ul Qoma, ţinând mâncarea besźă în aşa fel încât să nu se observe. A intrat şi a cumpărat un suc de portocale la cutie, şi l-am văzut plătind cu dinari. Mi l-a dat mie. Eu ţineam şi mâncarea, şi băutura. Am mers pe mijlocul drumului haşurat.

Am privit fix de-a lungul acestuia. Vederea mea părea să-şi dea drumul, ca într-o filmare de-a lui Hitchcock, o iluzie a adâncimii câmpului vizual, iar strada s-a lungit şi focusul i s-a schimbat. Ceea ce până acum nevăzusem se afla, de parcă s-ar fi bulucit în acel loc, într-un prim-plan brusc. Sunetele şi mirosurile şi-au făcut apariţia: strigătele din Besźel; răsunetul turnurilor cu ceas; zornăitul şi percuţiile de metal vechi ale tramvaielor; mirosul de hornuri; mirosurile vechi; au venit într-un val, odată cu mirodeniile şi strigătele în illitană ale Ul Qomei, huruitul unui elicopter de *militsye.* Culorile luminii ul-qomane şi produsele din plastic etalate în vitrine nu mai eclipsau sepia şi piatra oraşului vecin, casa mea.

— Unde eşti? zise Ashil. Îmi vorbea şoptit la ureche, pentru ca numai eu să aud. Eşti în Besźel sau în Ul Qoma?

— Eu…

— Eşti în Besźel sau în Ul Qoma?

— …În niciunul? În niciunul. Sunt în Breşă. Vorbeam şoptit.

— Aici eşti cu mine. Am mers printr-o aglomeraţie haşurată de dimineaţă. Eşti în Breşă. Nimeni nu ştie dacă te vede sau dacă te nevede. Nu trebuie să te furişezi. Nu eşti în niciunul: eşti în amândouă. M-a bătut cu palma peste piept. Respiră.

Am făcut un drum lung până la universitate. Am luat metroul în Ul Qoma, unde am stat nemişcat de parcă rămăşiţele Besźelului ar fi atârnat de mine ca nişte pânze de păianjen şi i-aş fi speriat pe ceilalţi călători, am ieşit la suprafaţă acolo unde tramvaiele se opreau în Besźel, şi era bine să te simţi înapoi acasă, amăgitor, la pas prin oricare dintre oraşe. Sentimentul de familiaritate dat de Besźel m-a părăsit din nou, înlocuit de un fel de stranietate mai mare. Ne-am oprit în cele din urmă, cu Besźelul în urma noastră, lângă faţada de oţel şi sticlă a universităţii unde munceau studenţii din Ul Qoma.

— Ce ai face dacă aş încerca să fug? am spus. El nu a zis nimic.

Aceasta a fost prima dată când a arătat ceea ce reprezenta.

Paznicul bibliotecii Universităţii din Ul Qoma a cerut, plictisit, să ne vadă ID-urile. Ashil i-a arătat, într-un toc din piele obişnuit, sigiliul Breşei. Bărbatul s-a benoclat la el câteva secunde după care a sărit ca ars.

— Doamne, spuse el.

Era un imigrant, din Turcia judecând după illitana sa, dar se afla aici de suficient de mult timp şi fusese antrenat suficient de bine pentru a înţelege ce tocmai a văzut.

— Eu, ăă, ce pot să...? mai bâigui acesta.

Ashil îi făcu semn să ia loc. L-am urmat pe Ashil în clădire.

Biblioteca era mai nouă decât echivalentul său besź.

— Nu vom găsi cote, spuse Ashil.

— Ăsta-i şi motivul, am zis eu.

Ca orice vizitatori, ne-am oprit lângă trepte şi ne-am uitat pe hartă şi la legenda acesteia. Istoriile Besźelului şi Ul Qomei, listate separat, cu atenţie, dar aşezate pe raft aproape una de cealaltă, erau la etajul patru. Am încercat să-mi potrivesc pasul după cel al lui Ashil. Studenţii aflaţi în separeuri s-au uitat la el când a trecut. Avea o autoritate diferită de cea a părinţilor sau profesorilor lor.

Ne aflam lângă Istorie şi Arheologie, în faţa volumelor care speculau despre cea mai timpurie istorie a oraşelor noastre. Ordinea nu era dată de numele de familie al autorilor, ci conform unui sistem. Multe titluri nu erau traduse, se găseau în engleza sau franceza lor originală. *Secretele Epocii Precursoare; Literalul şi litoralul; Besźel, Ul Qoma şi Semiotica Maritimă.* Am petrecut câteva minute trecând cu privirea peste titluri – erau multe rafturi. Ceea ce căutam, acolo pe penultimul raft, la trei rânduri distanţă de culoarul principal, împingând un tânăr student zăpăcit de parcă eu aş fi fost cel cu autoritate aici, era o carte care ieşea în evidenţă prin lipsa cotei, neîmpodobită în partea de jos a cotorului cu o cotă tipărită.

— Asta.

Aceeaşi ediţie pe care o avusesem şi eu. Acea ilustraţie psihedelică de genul uşilor percepţiei, un bărbat cu părul lung mergând pe o stradă făcută dintr-o peticeală a două stiluri arhitecturale diferite (şi destul de ilogice), din umbrele căreia priveau câteva perechi de ochi. Am deschis-o în faţa lui Ashil. *Între Oraş şi Oraş.* Considerabil de deteriorată.

— Dacă ce scrie aici este adevărat, am spus eu încet, atunci suntem urmăriţi. Şi tu şi eu, acum.

Am arătat către una dintre perechile de ochi de pe copertă.

— Dacă ar fi fost adevărat, zise Ashil, Orciny ar avea nevoie de tăcere. Ar evita să atragă atenţia.

— Poate odată. Nu şi acum. Nu a spus nimic.

Am frunzărit paginile. Un zootrop de pâlpâituri de cerneală, cele mai multe pagini adnotate cu mâzgălituri micuţe în roşu, negru şi albastru. Mahalia scrisese cu o peniţă foarte fină, iar notiţele ei erau ca nişte fire de păr încâlcite, ani de însemnări ale tezei oculte. Am aruncat o privire peste umăr, iar Ashil făcea acelaşi lucru.

Nu, citeam ce scrisese cu mâna ei. *NICIDECUM, şi PE BUNE? CF HARRIS ET AL,* şi *SMINTEALĂ!! NEBUNIE!!!* şi aşa mai departe. Ashil mi-a luat-o din mână.

— Poftim, am spus. Eu nu ştiu nimic. *Ea* înţelegea Orciny-ul mai bine decât oricine. Acolo ţinea ea adevărul.

Capitolul Douăzeci şi cinci

Ashil m-a întrebat dacă am citit-o. Avusesem propriul meu exemplar, cel al Mahaliei: presupuneam că se afla în posesia Breşei. Nu cerusem să mi se înapoieze. I-am răspuns că o citisem şi nu i-am spus că, în mare parte, mă plictisise.

— Amândoi au tot încercat să afle ce s-a întâmplat cu tine, spuse Ashil. Ambii tăi parteneri.

— Ce le-ai spus?

O privire de genul *nu vorbim deloc cu ei.*

Fără să-i fi cerut, mi-a adus fotocopii color, legate, ale fiecărei pagini şi ale copertelor exemplarului Mahaliei din *Între.* Adevărul pe care-l căutam, care ar fi putut sta în spatele stării de încordare şoptită, zvonurilor de război de pe coridoarele Breşei, în cazul în care aceasta nu ar fi fost starea lor naturală, nu se găsea numai în aceste pagini ci şi în diferenţele dintre cele două exemplare. Cel pe care-l citisem avea urme şterse de creion si, ici şi colo, câte-un memento vălurit, dar în niciun caz nu avea asemenea note marginale. Fiecare urmă de cerneală reprezenta o diferenţă, fiecare observaţie cât de mică făcută de Mahalia. Acesta era blocnotesul ei.

Era noapte. Pe drumul spre unde mergeam, Ashil a încropit o cină în mişcare, făcând rost de ingrediente din magazinele din Besźel şi din Ul Qoma, după cum îi era felul. Era executată minuţios. În ciuda sensibilităţii sale mărite la nuanţele expresiei urbane pe care nu le înţelegea, părea că permanenta sa atitudine de paradă în faţa liminalităţii noastre nu îşi avea rostul, că nu trebuise altceva în afara acelui prim moment de la micul dejun pentru a fi pe de-a-ntregul alienat, extras şi copleşit în ambele oraşe acum, văzându-le permanent pe amândouă.

Să mergi prin acel *ambele-oraşe.* Sinuozităţile şi curbele de bizanţ ul-qoman pe deasupra şi în jurul zidăriei joase de inimă de continent şi de istorie medie a Besźelului, basoreliefurile sale cu femei îmbrobodite şi bombardiere, aromele mâncărurilor la abur şi pâinii negre din Besźel încolăcindu-se cu mirodeniile Ul Qomei, culorile luminilor şi ale stofelor în jurul nuanţelor mai închise, de culoarea pietrei, şi ale iluminaţiei cu tentă pământie, sunetele, acum, abrupte amândouă, înghiţiri de sunete sacadate, încâlcite şi guturale.

Faptul că mă aflam în ambele oraşe a încetat, acum câteva ore, să mai fie în Besźel-şi-Ul Qoma şi a devenit un al treilea loc, acel nicăieri-ambele locuri, acea Breşă.

Toată lumea din cele două oraşe îmi părea extrem de încordată. Ne-am întors prin cele două oraşe, dar nu la sediul unde mă trezisem – reuşisem să-mi dau seama că acestea se aflau în Rusai Bey sau în TushasProspekta în Ul Qoma şi Besźel – ci la un altul, un bloc mediocru

cu portar la uşă, nu prea departe de cartierul general mai mare. În spatele uşilor apartamentelor de la ultimul etaj, camerele, în al căror labirint Breşa venea şi pleca, păreau să se întindă de-a lungul a două sau trei clădiri. Dormitoare obscure, bucătării, birouri, alte calculatoare învechite, telefoane, fişete încuiate. Femei şi bărbaţi care ştiau ce fac. Pe măsură ce oraşele au crescut împreună, unele locuri şi spaţii s-au deschis între ele, sau au eşuat în a fi revendicate, sau au devenit acele controversate *dissensi,* iar rezultatul a fost acela că fiecare oraş le-a considerat parte din celălalt.

— Ce se-ntâmplă dacă sunteţi jefuiţi? Nu se-ntâmplă?

— Ba da. Din când în când.

— Şi…

— Şi atunci ei se află-n Breşă, şi sunt ai noştri. Femeile şi bărbaţii din camere şi de pe holuri încă aveau treabă deşi era târziu, ducând la bun sfârşit conversaţii în besźă, illitană şi în cea de-a treia formă unită. Am încercat să observ ce puteam în legătură cu ei, dar oamenii din Breşă, care îmi aruncau scurte ocheade de o curiozitate moderată, erau greu de descris sau de fixat în minte. Dormitorul lipsit de trăsături caracteristice în care m-a dus Ashil avea gratii la ferestre şi o cameră montată în zid. Camera avea şi o toaletă. Ashil nu a plecat. A stat pe un scaun, dintre care erau prea multe pentru o încăpere atât de mică.

— Ţi-e teamă că se-ntâmplă asta, am spus eu, nu-i aşa? Stai drept dovadă că ar putea să fie aşa. Uită-te la asta, unde ne aflăm.

Interstiţialitatea care făcea ca Orciny-ul să pară o idee atât de ridicolă în mintea celor mai mulţi cetăţeni ai Besźelului şi Ul Qomei era, iar Breşa o ştia, nu numai posibilă ci şi inevitabilă. De ce să se îndoiască de faptul că viaţa ar fi putut înflori în acel spaţiu micuţ? Îndoiala lor a devenit altceva, ceva de genul *Nu i-am văzut niciodată,* o anxietate cu totul diferită.

— Nu poate fi, zise Ashil.

— Întreabă forţele care stau în spatele tău. Întreabă Breşa. Întreabă-ţi superiorii. Întreabă puterile. Nu ştiu.

Ce alte puteri, mai mari sau mai mici, rezidau în Breşă? O altă persoană a intrat în cameră şi, sprijinindu-se de perete, a ascultat. O alta.

— Ştii că suntem urmăriţi, am spus. Sau, în orice caz, ei erau, Mahalia, Yolanda, Bowden. Încă nu te uiţi în spate atunci când te plimbi prin cele două oraşe? Am răsfoit paginile exemplarului meu din *Între Oraş şi Oraş,* însemnat de Mahalia, l-am împuns cu degetul de parcă spaţiile pe care le descriau se găseau chiar acolo, pe pagini. Uitaţi-vă aici. Trăiţi cu toţii în locurile astea… să fiţi voi singurii?

— Breşa ar şti.

— Poate.

— Nu există nimic care să-l lege pe trăgător de asta. Nimic, în toată viaţa lui.

— În regulă. Am ridicat din umeri. Deci era doar un activist

oarecare, foarte norocos, de dreapta. Dacă zici tu.

— Mai sunt şi alţii.

Asta spuse unul dintre noii veniţi. Era o ea. Am privit-o. Vorbea în illitană. I-am răspuns în besźă. Erau mulţi dintre ei, acum, în cameră cu mine. Erau mai tineri decât mine, mai bătrâni, de-o seamă cu mine, bărbaţi şi femei. Cei mai mulţi erau înveşmântaţi în hainele uşor de ignorat pe care le purtam şi eu şi Ashil, dar unii purtau culori flamboiante ul-qomane, alţii îmbrăcămintea *casual* a lumii vechi besźe, sau salopetele clasei muncitoare a unuia sau altuia dintre oraşe. Nu am văzut nimic pe chipurile lor. M-am uitat la ei, dar aproape că nu puteam să-i văd, de parcă nu ar fi fost deloc alte persoane alături de mine.

— Am văzut oameni urmărindu-mă cu privirea şi nu cred că erau dintre voi, şi nu ştiu unde se aflau, am spus. Poate că erau doar insilaţi, nu? S-au uitat unii la alţii. Niciunul dintre ei nu a negat existenţa refugiaţilor interstiţiali de care auzisem numai în poveşti. Cineva ştie cine se duce unde, de la un capăt la altul al oraşului. Cineva s-a folosit de Mahalia, şi când au terminat cu ea, au ucis-o. Au ucis-o şi pe Yolanda, şi au făcut-o într-aşa fel, încât să le asigure faptul că nu puteţi să-i investigaţi. De parcă dintre toate lucrurile din Besźel, Ul Qoma şi de aiurea, cel mai frică le este de Breşă.

— Dar, arătă femeia spre mine, uite ce ai făcut tu. Bună treabă.

— Că am breşat? Da, dacă vrei. Acum aveţi o cale de intrare.

Le-am adus războiul pe care-l văzuseră în jurul lor şi nu puteau să-l poarte.

Când au venit toţi aceşti oameni? Aceşti oameni care polemizau cu mine, făcându-mă să pledez în favoarea existenţei Orciny-ului pentru ca ei să poată nega direcţiile propriilor investigaţii şi, dacă se putea spune, ale neliniştilor lor, încercând să-mi arunce la gunoi punctul de vedere în propria lor manieră rece şi ciudată. Dând greş chiar spre propria lor satisfacţie din câte puteam să văd, căpătând sens, încetul cu încetul, în registrul lor emoţional neobişnuit.

— Colegii mei ar putea să fie-n stare să ajute. Ce anume ştiu ei?

— I-ai văzut interogaţi. Ştii ce ştiu.

— Ce făcea Mahalia? Nimeni nu ştia rahatul ăsta la fel de bine ca ea, iar ea ştia ceva despre ce plănuiseră ei.

Pe măsură ce se întuneca, scânteierea aşternută a nopţii Ul Qomei şi a Besźelului mă lumina prin fereastră. Am expus acest raţionament de rău augur în faţa unui auditoriu al Breşei, cu chipurile ca ale unor bufniţe.

Când au plecat m-au încuiat în cameră. Am citit pentru ceva vreme însemnările Mahaliei. Cu atenţie, puteam deosebi fazele adnotărilor, cu toate că nu în vreo cronologie legată de numărul paginilor – toate notiţele erau suprapuse, un palimpsest de tălmăcire care evolua. Ceea ce făceam era arheologie. La începuturi, în cele mai joase straturi de însemnări, scrisul ei de mână era mai îngrijit, notiţele erau mai lungi şi mai atent prezentate, mai multe referiri care trimiteau la alţi scriitori şi

la propriile ei eseuri. Erau greu de clarificat cu idiolectul şi prescurtările ei nonconformiste. Am luat-o de la început, pagină cu pagină, încercând să citesc şi să transcriu acele gânduri timpurii.

Puteam, oricum, să văd pe strada haşurată cum numărul pietonilor se împuţina odată cu trecerea timpului. Asta fie din cauză că acum priveam dintr-o nouă poziţie, fie că se schimbase ceva în oraşe, am simţit ceva *întinzându-se* deasupra străzilor. Voiam să vorbesc cu cei pe care-i cunoşteam în Besźel sau în Ul Qoma, dar puteam numai să privesc.

Indiferent ce şefi nevăzuţi, în cazul în care erau vreunii, aşteptau în măruntaiele Breşei, am văzut aceiaşi indivizi serioşi şi încruntaţi în dimineaţa următoare, când a venit Ashil să mă ia.

— Deci? zise el.

— E ceva.

— În regulă.

M-a urmărit în vreme ce am trecut, în tăcere, peste ceea ce citisem. La capătul holului, un birou. Am luat în considerare fuga – nimeni nu părea să stea în special cu ochii pe mine. M-ar fi oprit, iar dacă nu, unde m-aş fi dus, eu, un refugiat hăituit, aflat între oraşe?

De afară nu venea niciun sunet. Ferestrele erau nefireşti. Erau vreo 12 oameni de-ai Breşei în camera înghesuită, stând jos, în picioare, incomod pe marginile birourilor, bălmăjind încet în două sau trei limbi. O discuţie în desfăşurare.

— …Gosharian zice că nu a fost aşa, tocmai ce-a sunat…

— Cum rămâne cu SusurStrász? Nu zicea cineva că…?

— Da, dar toţi s-au justificat.

— Breşa?

— Ştii tu.

Nu eram sigur de detalii, dar nu puteam să nu văd că asta era o şedinţă de criză. Bombăneli la telefon, verificări rapide pe listele şi printurile furnizate de acele vechituri hârâitoare sau calculatoare epuizate moral.

— Când sosesc ultimele veşti?

— Le-am primit de la sediile din Besźel, Ul Qoma întârzie, dar urmează să ajungă.

M-am uitat la Ashil, nu a spus nimic despre faptul că vedeam asta şi, în mod cert, nu ar fi trebuit. În cameră au intrat şi alţii şi s-au alăturat discuţiilor şoptite.

— Şi acum?

Întrebarea, pusă de o femeie mai tânără decât mine care purta pe cap un batic de femeie besźă măritată, dintr-o familie tradiţională, îmi era adresată. Era femeia din noaptea trecută. Tăcerea a trecut prin încăpere lăsându-se doar pe sine în urmă, toţi ochii fiind aţintiţi asupra mea.

— Spune-mi din nou despre când a fost luată Mahalia, zise ea.

— Încerci să te apropii de Orciny? am spus eu.

Un şir de sugestii despre ce ar fi putut să se-ntâmple erau rostite de câte-o persoană sau alta din cameră, într-o ordine care, şi mi-am dat seama de asta abia după câteva exemple, nu era întâmplătoare, cu toate că nu înţelegeam exact criteriile după care erau făcute. Foloseau stenografii şi jargoane pe care nu le ştiam, dar cert era faptul că dezbăteau problemele unii cu ceilalţi. Din când în când, toţi cei din cameră, indiferent de ce altceva ar fi făcut, murmurau ceva care părea a avea un caracter final şi se opreau din verificatul notiţelor, din tastat, şi ridicau sau nu o mână, aruncând apoi o privire pentru a număra câţi dintre ei au făcut întocmai. Mi-am adus aminte de Jaris şi de Yolanda vorbind despre accesul de furie al Mahaliei. M-am ridicat brusc.

— Ce este? zise Ashil.

— Când mergem pe şantier? am spus eu. S-a uitat la mine.

— Gata cu Tye, zise Ashil. Ca să vină cu mine. Trei sferturi din cameră şi-au ridicat scurt mâinile.

— Am spus ce-am avut de spus în legătură cu el, zise femeia îmbrobodită, care nu-şi ridicase mâna.

— Am auzit, spuse Ashil, dar…

I-a făcut semn să arunce o privire prin încăpere. Pierduse un vot, pe ce anume, nu puteam să spun. Ashil mi-a făcut un semn. Era vorba despre ceva ce se petrecea pe stradă.

— Simţi asta? am zis eu. După câteva clipe, Ashil a încuviinţat. Am nevoie să… Pot să-l sun pe Dhatt? am întrebat.

— Nu. Este încă în permisie. Şi dacă-l vezi…

— Ce se-ntâmplă?

— Tu eşti în Breşă. E mai bine pentru el dacă-l laşi în pace. O să vezi oameni pe care-i cunoşti. Nu-i pune în situaţii dificile. Ei au nevoie să ştie unde te afli.

Se uită la mine.

— Bowden…

— Este sub supravegherea *militsyei* în Ul Qoma. Pentru protecţia lui. Nu îl ştie pe Yorjavic şi nimeni din Besźel sau Ul Qoma nu poate să găsească o legătură între el şi Yorjavic. Oricine a-ncercat să-l omoare…

— Tot mai spunem că nu-i de vină Orciny-ul? Că nu există Orciny?

— …ar putea să-ncerce din nou. Liderii Adevăraţilor Cetăţeni sunt cu *policzaii.*

Asta a sunat cam ambiguu, şi-a clarificat spusele niţel:

— Nu pot să găsească nimic de care să-i acuze. Ce ai face pentru a afla ce anume făcea Mahalia? Asta-i parte din investigaţia noastră asupra breşei tale, Borlú.

— Ashil. Unde ne aflăm? N-am mai spus nimic pentru o clipă. În ce parte-i şantierul?

M-a dus din nou pe acea succesiune minunată, dar laborioasă, de mijloace de transport, înaintând sinuos prin cele două oraşe, lăsând în urmă un tunel de Breşă de forma drumului nostru. M-am întrebat ce armă purta şi unde o ţinea. Paznicul de la poarta Bol Ye’an-ului m-a

recunoscut şi mi-a arătat un zâmbet care i s-a şters iute de pe chip. Auzise probabil că dispărusem.

— Nu vorbim cu cadrele, nu luăm la întrebări studenţii, mi-a spus Ashil. Înţelegi că suntem aici pentru a cerceta motivele şi condiţiile breşei tale.

Îmi investigam propria mea crimă.

— Ar fi mai uşor dacă am putea să vorbim cu Nancy…

— Niciun profesor, niciun student. Începe. Ştii cine sunt?

Asta paznicului.

Am mers la Buidze, care stătea cu spatele la zid în biroul său; acesta ne-a fixat cu privirea, pe Ashil cu o teamă mare şi făţişă, pe mine cu o teamă mai mult tulburată, *pot să vorbesc despre ce am vorbit mai înainte?* l-am văzut gândindu-se, *cine-i el?* Ashil ne-a direcţionat în spatele încăperii şi, stând în penumbră, şi-a lăsat capul în jos, privind pe sub sprâncene.

— Nu am breşat, tot şoptea Buidze.

— Permiţi investigaţia? zise Ashil.

— Treaba ta e să opreşti contrabanda, am spus eu. Buidze a încuviinţat. Ce eram eu? Nu ştiam, şi nici el. Cum merge?

— Sfântă Lumină… Te rog. Singura metodă prin care puştii ăştia ar putea s-o facă ar fi să-şi bage în buzunar câte-o amintire direct din pământ, fără ca noi s-o catalogăm, şi chiar şi-aşa, toţi sunt căutaţi când părăsesc situl. Şi oricum, nimeni n-ar putea să vândă chestiile astea. Îi mai vezi pe puştanii ăştia plimbându-se prin sit, cum am mai zis, şi ştii că ar putea să breşeze când stau pe loc, dar ce poţi să le faci, să-i opreşti? N-ai cum s-o dovedeşti. Nu înseamnă că-s hoţi.

— Ce ai pierdut?

— Nimic!

Ne-a dus la depozitul unde se ţineau descoperirile, dându-se şi peste cap să ne ajute. Pe drum, doi studenţi, pe care i-am recunoscut într-o anumită măsură, ne-au văzut, s-au oprit în loc, ceva legat de mersul lui Ashil pe care-l imitam, s-au îndepărtat. Înăuntru, dulapurile în care erau puse la păstrare ultimele dintre chestiile scoase din pământ şi şterse de praf. Casete pline de o varietate incredibilă de sfărâmături din Epoca Precursoare, o colecţie miraculoasă şi îndărătnic de opacă formată din fragmente de sticle, planetarii, vârfuri de topor, frânturi de pergament.

— Intră, cine-i la post în noaptea aia se asigură că toată lumea pune ce a găsit pe căprării, închide, lasă cheia. Nu pleacă nimeni fără să-i căutăm. Nici măcar nu fac figuri pe tema asta, ştiu că aşa se face.

I-am făcut semn lui Buidze să deschidă dulapul. M-am uitat la colecţie, fiecare bucăţică aşezată frumos în căsuţa ei, în micul compartiment din polistiren, în sertar. Sertarele de mai sus încă nu ajunseseră să fie umplute. Cele de jos erau pline. Fragmentele cele mai fragile erau înfăşurate în bucăţi de pânză care nu se scămoşează, ascunse vederii. Am deschis sertarul de mai jos şi pe cel de dedesubt,

examinând descoperirile clasificate. Am ţinut un sertar deschis şi nu m-am mişcat până ce Ashil a venit lângă mine şi a privit în el de parcă ar fi fost o ceaşcă de ceai, de parcă artefactele ar fi fost frunze cu care se putea face divinaţie.

— Cine are cheile în fiecare noapte? întrebă Ashil.

— Ăă… depinde. Teama lui Buidze de noi era obositoare, dar nu credeam că ar minţi. Oricine. Nu contează. Toţi, câteodată. Oricine rămâne să lucreze peste program, ultima persoană aici. Există un program, dar îl ignoră mereu…

— După ce predau cheile paznicilor, pleacă?

— Mda.

— Direct?

— Mda. De obicei. Se poate să se ducă la biroul lor pentru câteva minute, să se plimbe niţel prin grădină, dar e târziu, nu stau prea mult prin preajmă.

— Prin grădină?

— E un parc. E… drăguţ. A ridicat din umeri a neputinţă. Nu se poate ieşi prin parc, sunt nevoiţi să iasă pe-aici, îi numărăm la ieşire, nu pleacă fără să fie căutaţi.

— Când s-a ocupat Mahalia ultima dată de chei?

— De multe ori. Nu ştiu…

— Ultima dată.

— …În noaptea-n care a dispărut.

M-am lăsat pe vine pentru a umbla la rafturile de jos.

— Dă-mi o listă cu cine s-a ocupat de chei şi când.

— Nu pot! Se ţine o listă, dar, cum ţi-am zis, jumătate din timp îşi fac unii altora favoruri…

Am deschis rafturile de jos. Unde, printre micuţele figurine rudimentare, Afrodite Precursoare cu aspect complicat şi pipete antice, erau şi fragmentele fragile, înfăşurate; am atins încet formele acoperite.

— Alea-s vechi, spuse Buidze, uitându-se la mine. Au fost scoase la lumină acum nu ştiu cât timp, doar că n-au fost încă procesate…

— Văd, am zis eu, citind etichetele.

Fuseseră dezgropate la începuturile şantierului arheologic Bol Ye’an. M-am întors la auzul uşii. A intrat profesoara Nancy. S-a oprit brusc, fixându-ne cu privirea pe mine şi pe Ashil. Întredeschise gura şi se dădu un pas în spate. Trăise în Ul Qoma ani la rând, era învăţată să observe detaliile – recunoscuse ceea ce văzuse.

— Doamnă profesoară, am spus eu.

A dat din cap. S-a holbat la Buidze şi el la ea. A dat din cap şi s-a dat înapoi.

Ashil s-a uitat peste umărul meu.

— Când Mahalia avea grijă de chei, se ducea în plimbări după ce-nchidea, nu-i aşa? am spus eu. Buidze îşi scutură capul a consternare. Şi se oferea să se ocupe de asta şi când nu era rândul ei. În mai multe

dăţi.

Toate micuţele artefacte stăteau în pătuţurile lor cu aşternuturi din pânză. Nu am răvăşit locul, dar mi-am băgat mâna şi am pipăit partea din spate a sertarului fără ce presupuneam a fi grija cuvenită.

Buidze a dat să se mişte, dar nu m-ar fi provocat. În fundul celui de-al treilea raft în sus, dintre toate lucrurile scoase la lumină cu mai mult de-un an în urmă, ceva învelit în pânză a cedat sub degetul meu într-un fel care m-a făcut să mă opresc.

— Trebuie să porţi mănuşi, spuse Buidze.

L-am dezvelit şi înăuntru era hârtie de ziar, iar în hârtia răsucită era o bucată de lemn încă pătată de vopsea şi cu urme vizibile acolo unde o ţinuseră şuruburile. Nici antică, nici cioplită, o stinghie dintr-o uşă sau o bucată completă de nimic.

Am ridicat-o-n sus. Buidze s-a zgâit la ea.

— Din ce dinastie-i asta? am spus.

— N-o face, zise Ashil.

M-am ridicat, iar el ne-a condus afară.

— Eu sunt Mahalia, am spus. Tocmai am închis. Tocmai m-am oferit să o fac, cu toate că e tura altcuiva, iar acum mă duc să mă plimb puţin.

Am ieşit iar sub cerul liber, trecând pe lângă groapa stratificată cu grijă, unde câţiva studenţi şi-au ridicat privirile spre noi, surprinşi, ajungând pe terenul unde se găsea acel grohotiş al istoriei şi, dincolo de el, trecând de poarta care s-ar fi deschis cu un ID de universitate, pe care am pus să se deschidă pentru noi, din cauza a ceea ce eram şi unde, pe care am proptit-o să stea deschisă, şi ajungând la parc, nu cine ştie ce parc aflat atât de aproape de şantier, tufişuri şi câţiva copaci întretăiaţi de alei. Se puteau vedea câţiva ul-qomani, dar niciunul prea aproape, nu exista niciun spaţiu ul-qoman continuu între şantier şi marea parte a parcului ul-qoman. Am văzut şi alte siluete la marginea spaţiului verde, besźi stând pe pietre sau lângă iazul haşurat.

Parcul se afla puţin în Besźel. Erau câţiva metri, din loc în loc, chiar în jurul marginii sale, o încrengătură trasată util în alei şi tufişuri, hărţi care îi avertizau pe plimbăreţi unde ar fi putut ajunge. Dacă intrai în parc în Besźel, nu puteai să ajungi mai departe de această fâşie îngustă şi haşurată, împiedicat în a te aventura mai departe de totalitatea oraşului aflat de cealaltă parte. Acesta era locul în care stăteau studenţii, în mod ruşinos, la o distanţă de-un deget de o putere străină, despărţiţi de propriul său spaţiu, o pornografie a separării.

— Breşa urmăreşte margini precum aceasta, mi-a spus Ashil. Chiar şi fără haine, umblet şi altele asemenea, există camere. Am putea să vedem pe oricine ar ieşi în Besźel fără să fi intrat pe acolo.

Buidze rămăsese-n spate, iar Ashil vorbea în aşa fel ca el să nu audă. Buidze nu se uita, încerca să nu se uite la noi. Am luat-o la pas.

— Orciny… am zis.

Nu se putea intra sau ieşi de-aici în Ul Qoma decât prin şantierul Bol

Ye’an.

— *Dissensi?* Rahat. Ai văzut *Marea evadare?* am spus. Am mers până la marginea zonei haşurate. Desigur că acum eram în Breşă, aş fi putut să mă aventurez în Besźel dacă aş fi vrut, dar m-am oprit de parcă aş fi fost legat de Ul Qoma, am mers până la capătul spaţiului său, unde o graniţă proprie Besźelului separa şantierul de restul Ul Qomei. M-am uitat pentru a mă asigura că Ashil stătea cu ochii pe mine şi m-am prefăcut că-mi bag bucata de lemn în buzunar, îndesând-o de fapt în pantaloni.

— Găuri în buzunarele ei.

Am făcut câţiva paşi în haşurare, dând drumul lemnului – slavă Domnului că n-a avut aşchii – pe picior, în jos. Am rămas nemişcat când l-am simţit c-a atins pământul. Am stat ca şi cum aş fi contemplat cerul şi mi-am mişcat încet piciorul, lăsând lemnul să cadă pe pământ, trăgând bălării şi noroi peste el. Când m-am îndepărtat, fără să privesc înapoi, lemnul nu mai ieşea în evidenţă, era invizibil dacă nu ştiai că se află acolo.

— Vii din Besźel, am zis eu. Stai pe loc şi priveşti cerul. Îţi loveşti călcâiele. Găseşti ceva de făcut. Te laşi pe vine, stai niţel pe-o piatră, atingi pământul, dai peste ceva, îl bagi în buzunar. Ea nu ar fi luat chestiile recente din cauză că de-abia fuseseră puse la păstrare, ar fi bătut prea mult la ochi. Dar câtă vreme e acolo înăuntru să încuie, pentru că durează doar o secundă, deschide sertarele vechi.

— Ştie ce să ia?

— Poate că-i la întâmplare. Poate că urmează instrucţiuni. Bol Ye’an îi caută în fiecare noapte, aşa că de ce ar crede că cineva fură? N-a luat nimic niciodată cu ea. Totul era aici, în haşurare.

— Unde venea cineva şi făcea ridicarea. Prin Besźel, zise Ashil.

M-am întors pe călcâie şi m-am uitat, încet, în toate direcţiile.

— Te simţi urmărit? întrebă Ashil.

— Dar tu?

O tăcere foarte lungă.

— Nu ştiu.

— Orciny. M-am întors din nou. M-am săturat de treaba asta. M-am ridicat. Pe bune. M-am întors. E obositor.

— La ce te gândeşti?

Ashil îşi scutură capul. Foşnetul făcut de-un câine printre ierburi ne-a făcut să ridicăm privirea. Câinele era în Besźel. Eram pregătit să neaud, în retrospectivă, dar bineînţeles că nu eram nevoit.

Era un labrador, un animal prietenos, cu blana închisă la culoare, care mirosea printre buruieni şi se îndrepta către noi. Ashil şi-a întins mâna spre el. Proprietarul şi-a făcut apariţia, a zâmbit, s-a înfiorat, a privit confuz în altă parte şi şi-a chemat câinele. Acesta s-a dus la el, privind în urmă. Încercând să nevadă, bărbatul nu putea să se abţină să nu se uite la noi, întrebându-se probabil de ce am risca să ne jucăm cu un animal într-aşa o locaţie urbană instabilă. Ashil s-a uitat la el, o

privire directă, iar bărbatul s-a uitat în altă parte. Trebuie să-şi fi dat seama unde şi ce anume eram.

Conform catalogului, bucata de lemn era un înlocuitor pentru o ţeavă de bronz care conţinea un angrenaj înţepenit, din cauza ruginii, de secole întregi. Alte trei piese lipseau, toate din acele prime săpături, toate dinăuntrul învelişurilor, toate înlocuite de ziare răsucite, pietre, piciorul unei păpuşi. Acestea erau rămăşiţele unui cleşte conservat de homar care adăpostea un fel de proto-ceasornic; un mecanism erodat ca un fel de planetariu micuţ; un pumn de cuie şi şuruburi.

Am cercetat terenul în acea zonă de hotar. Am dat de hârtoape şi de rămăşiţele iernatice ale unor flori, dar nicio comoară nepreţuită, îngropată superficial, a Epocii Precursoare. Comorile fuseseră ridicate cu mult timp în urmă. Nimeni nu putea să le vândă.

— Asta constituie cu siguranţă o breşă, am spus eu. Indiferent de unde au venit sau unde s-au dus Orciny-itele astea, nu au putut să fie ridicate în Ul Qoma. Aşa că au fost ridicate în Besźel. Ei bine, poate că, după ele, n-au părăsit niciodată Orciny-ul. Dar pentru cei mai mulţi dintre noi, au fost ascunse în Ul Qoma şi ridicate în Besźel, aşa că *este* vorba de breşă.

Membrii Breşei se întâlniseră din nou. Am stat cu ei în vreme ce au votat în felul lor haotic mai multe puncte necunoscute mie. Au intrat în cameră în mijlocul dezbaterii rapide, ciudate, au dat telefoane de pe mobil, s-au întrerupt unii pe alţii, au schimbat codurile verbale în grabă şi au făcut referiri la evenimente şi situaţii de care nu aveam habar. Atmosfera era tensionată, în acea manieră distinctă, lipsită de expresie, a Breşei.

Din cele două oraşe veneau rapoarte care aduceau completări murmurate pentru cei care ţineau în mână receptoare de telefon, livrând mesaje de la alţii din Breşă în Besźel şi Ul Qoma.

— Toată lumea pe poziţii, tot zicea Ashil. Cine ştie când o să-nceapă toată treaba asta?

Se temeau de gloanţe trase-n cap şi de jafuri şi crime comise prin breşă. Numărul breşelor mici era în creştere. Breşa era acolo unde putea să fie, dar erau multe altele pe care le ratau. Cineva a spus că graffiti-ul care apărea pe zidurile din Ul Qoma avea stiluri care sugerau artişti besźi.

— Nu a fost atât de rău de la, ei bine… zise Ashil. Din când în când îmi şoptea câte-o explicaţie de neînţeles: Ea este Raina. Nu vrea să renunţe la asta; Samun crede că simpla menţionare a Orciny-ului înseamnă că pierdem teren; Byon nu vrea. Deloc.

— Trebuie să fim pregătiţi, spuse vorbitorul din acel moment. Am dat peste ceva.

— Ea a dat, Mahalia, nu noi, zise Ashil.

— În regulă, ea a dat. Cine ştie cine suntem? Sau când se va întâmpla ceea ce trebuie să se-ntâmple? Suntem în beznă şi ştim că se apropie războiul, dar se pare că nu ştim încotro să ţintim.

În camera în care am fost încuiat, am încercat să citesc însemnările Mahaliei într-o nouă lumină. Nu am mai încercat să urmăresc un anumit moment de la pagină la pagină. Nu am mai încercat să urmăresc firul unei anumite mâini, o oarecare peniţă şi mărime a literei, o anumită perioadă a studiilor Mahaliei, în încercarea de a reface linia gândurilor ei. În schimb, am citit toate adnotările de pe fiecare pagină, patru ani de păreri puse toate laolaltă. Încercasem să fiu un arheolog al însemnărilor ei, separând straturile şi curăţându-le pe fiecare-n parte. Acum am citit fiecare pagină în contratimp, nemaiţinând cont de cronologie.

Aserţiuni acoperite de critică, rânduri de text care duc spre tot mai multe clauze evidenţiate prin semne de exclamare. Abia după prea mult timp în care am studiat aceste rânduri şi ani concrescuţi de notiţe am văzut câtă ură era îndreptată spre versiunile lor timpurii.

NU, am citit, un indicator care lega cuvântul nu de tainele textului original, ci de adnotări, de adnotările ei mai vechi, subscriind. Iarăşi şi iarăşi, o dispută cu ea însăşi. *DE CE UN TEST? CINE?* Pe dosul ultimei coperte, printre straturile de teoretizări ititate, am citit *DAR CF SHERMAN, ROSEN, VJINIC.*

— Hei! am strigat. Nu ştiam unde era amplasată camera, dar ştiam că trebuie să fie undeva în cameră, aşa că m-am întors cu faţa încet şi constant către toţi pereţii. Hei, hei, Ashil. Chemaţi-l pe Ashil. Chemaţi-l pe *Ashil.* A venit în câteva minute. Am continuat să fac zgomot şi câtă vreme nu a fost acolo. Trebuie să intru pe net, am zis. Pentru numele lui Dumnezeu, Ashil, nu-mi pasă cum o faci, care-i sistemul aici, dar bagă-mă pe net.

M-a dus într-o sală de calculatoare. Părea să fie un 486 sau ceva la fel de antic, avea un sistem de operare pe care nu l-am recunoscut, o imitaţie improvizată de Windows, dar procesorul şi conexiunea erau foarte rapide. Eram doi printre ceilalţi din încăpere, ne-am aşezat într-un colţ. Ashil a stat în spatele meu. A urmărit cercetările pe care le făceam şi, de asemenea, s-a asigurat că nu trimit vreun e-mail cuiva sau că verific mesajele.

— Poţi să intri unde vrei, mi-a spus Ashil şi a avut dreptate. Site-urile cu plată, păzite de parole, aveau nevoie numai de un ENTER gol pentru a se deschide.

— Ce fel de conexiune este asta?

Nu am primit niciun răspuns şi nici nu m-aş fi aşteptat. Am căutat „Sherman”, „Rosen”, „Vjinic”, separat şi împreună. Am restrâns cercetările la unele dintre forumurile pe care le investigasem de curând, unde cei trei scriitori erau subiectul unor insulte groaznice.

— Uite.

Am verificat o bibliotecă online şi am făcut rost de numele lucrărilor lor principale *(Din nou despre cel de-al Treilea Oraş, Interstiţiile şi Urbanul,* ş.a.), fără pic de efort, cu contul de membru furat sau gratuit şi conexiunea rapidă la internet, şi am început să le citesc pe sărite,

întorcându-mă pe forum şi pe listările de cărţi de pe Amazon pentru a culege, fără prea mari bătăi de cap, câteva păreri asupra tezelor lor. Au trebuit numai câteva minute şi am verificat din nou. M-am lăsat pe spate.

— Uite. *Uite.* Sherman, Rosen, Vjinic, sunt cu toţii văzuţi prost pe aceste forumuri în care se discută despre oraşul fracturat, am spus eu. De ce? Din cauză că au scris cărţi care spun că Bowden era plin de rahat. Că întregul argument e nefondat.

— Aşa zice şi el.

— Nu despre asta-i vorba, Ashil. Uite.

Pagini peste pagini din *Între Oraş şi Oraş.* I-am arătat remarcile timpurii ale Mahaliei către ea însăşi, apoi cele de mai târziu, intervenţiile sale.

— E vorba despre faptul că *ea* îi citează. La sfârşit. Ultimele ei însemnări.

Am mai dat câteva pagini, arătându-i.

— S-a răzgândit, zise el în cele din urmă. Ne-am uitat ceva timp unul la celălalt.

— Toate treburile alea despre paraziţi şi despre faptul că s-a înşelat şi că a aflat că era o hoaţă, am spus eu. La naiba. Ea nu a fost omorâtă din cauză că era una din puţinele persoane *alese* care ştiau marele secret că există cel de-al treilea oraş. Nu a fost omorâtă din cauză că şi-a dat seama că Orciny o minţea şi că nu era aliatul ei. Nu despre asta s-a decis ea că nu reprezintă altceva decât nişte minciuni. Mahalia a fost omorâtă din cauză că *a încetat* să mai creadă în Orciny.

Capitolul Douăzeci şi şase

Cu toate că am implorat şi am devenit tot mai nervos, Ashil şi colegii săi nu m-au lăsat să-i sun pe Corwi sau pe Dhatt. M-am gândit să-i fi tras pe sfoară, dar expresia lui Ashil îmi spunea că asta şi aştepta, indiferent ce tehnici ar fi folosit.

— De ce nu? am zis. Ei ar putea să facă asta. Bine atunci, fă orice ai de făcut, află. Yorjavic rămâne în continuare cea mai bună legătură a noastră, el sau o parte din partenerii săi. El e singurul despre care ştim că-i implicat, *şi* ştim că se afla sub observaţie. Fă rost de programul după care se ţineau cheile lui Buidze. Şi încearcă să extragi datele *exacte* în care Mahalia a avut cheile şi, dacă se poate, trebuie să ştim unde s-a aflat Yorjavic în fiecare din acele seri. Ziceai că-i supravegheaţi pe AC? *Policzaii* o fac cu siguranţă. Încerc să…

Dar oricare ar fi fost aceste legături, nu puteam să le dăm de cap.

— Naţionaliştii au făcut asta. Verifică şi unde se afla Syedr, este implicat şi cineva cu acces la tot felul de chestii din Sala Ligamentului.

— Nu vom putea să facem rost de detaliile fiecărei zile-n care Mahalia s-a ocupat de chei. L-ai auzit pe Buidze, jumătate din ele nici măcar nu erau scrise.

— Fă ce poţi, dacă n-ai de gând să mă laşi să-i sun pe Corwi şi pe Dhatt, ei ar ştii cum să treacă prin sită…

— Tu. Ashil vorbi tare pentru prima dată după mult timp. Te afli în Breşă aici. Să nu uiţi asta. Nu ai dreptul la cerinţe. Tot ce facem aici este o investigaţie asupra breşei *tale.* Înţelegi?

Voiam un calculator cu aşa o conexiune rapidă şi în celula mea, dar n-au luat în considerare să-mi dea unul. Eram frânt şi mai voiam încă una din acele pastile. Am privit soarele răsărind, aerul de cealaltă parte a ferestrei mele luminându-se. M-am trezit şi Ashil era în cameră cu mine. Bea cafea – era prima dată când îl vedeam mâncând sau bând ceva. M-am ridicat în capul oaselor, m-am frecat la ochi. După lumina de afară, nu moţăisem foarte mult, dar suficient pentru ca dimineaţa să se transforme în zi. Ashil nu părea să fie câtuşi de puţin obosit. Mi-a aruncat în poală nişte hârtii împăturite, arătându-mi cafeaua pe care mi-o pusese lângă pat.

— Nu a fost atât de greu, zise el. Se semnează când pun cheile la loc. Aşa că am făcut rost de date. Ai acolo programul original, pe care-l ignorau ei, şi tabele cu semnăturile lor din fiecare noapte. Dar sunt teancuri. Sub nicio formă nu putem să dăm de ceva care să aibă o oarecare însemnătate, nu putem să punem degetul pe Yorjavic, ca să nu mai vorbim de Syedr sau de alt *nat* pentru atât de multe nopţi. Astea se întind pe mai bine de doi ani.

— Stai puţin. Am ţinut cele doi tabele unul lângă celălalt. Datele astea… Lasă când era programată în avans – urma nişte ordine, nu uita

asta. Când nu era trecută pe listă să se ocupe de chei, dar tot a făcut-o, la asta ar trebui să ne uităm. Nimeni nu iubeşte sarcina asta, trebuie să rămâi până târziu. Deci astea sunt zilele când se-ntoarce brusc şi-i spune oricui este la rând: „O fac eu. Insist.” Astea-s zilele în care a primit un mesaj. I s-a spus să livreze. Deci hai să vedem cine şi ce făcea atunci – astea-s datele. Chiar nu sunt atât de multe.

Ashil încuviinţă – notă serile în discuţie.

— Patru, cinci. Lipsesc trei bucăţi.

— Deci în câteva din zilele alea nu s-a întâmplat nimic. Poate că erau nişte schimbări legitime, fără vreun ordin. Tot ele sunt cele care trebuiesc investigate. Ashil încuviinţă din nou. Asta-i atunci când o să mergem să-i vedem pe naţionalişti în mişcare.

— Cum au organizat asta? De ce?

— Nu ştiu.

— Aşteaptă aici.

— Ar fi mai uşor dacă m-ai lăsa pur şi simplu să vin cu tine. De ce te ruşinezi acum?

— Aşteaptă.

Mai multă aşteptare şi, cu toate că de data asta n-am mai ţipat la camera nevăzută, am privit cu dezgust la fiecare dintre pereţi, pe rând.

— Nu.

Vocea lui Ashil intră în cameră printr-un difuzor pe care nu puteam să-l văd.

— Yorjavic se afla sub observaţie în cel puţin două din acele nopţi. În mod clar nu a ridicat nimic.

— Cum rămâne cu Syedr? m-am adresat eu golului.

— Nu. Are alibi pentru patru dintre nopţi. Ar putea să fie un alt mahăr de-al naţionaliştilor, dar am văzut ce are Beszélul împotriva tuturor şi nu este nimic care să sară-n ochi.

— Rahat. Ce vrei să zici prin „are alibi”?

— Ştim unde se afla şi nu era prin apropiere. A stat în şedinţe-n acele seri şi în zilele următoare.

— Şedinţe cu cine?

— El face parte din Camera Comerţului. Au avut întâlniri în acele zile. Tăcere. Ce? Ce?

Când nu am zis nimic pentru ceva timp, a continuat să pună aceeaşi întrebare.

— Am gândit greşit lucrurile. Mi-am plesnit degetele în aer, încercând să prind ceva. Doar din cauză că era Yorjavic, şi din cauză că ştim că Mahalia i-a călcat pe bătături pe naţionalişti. Ar putea să fie oricine. Ar fi putut să fie oricine. Nu pare un fel de coincidenţă prea a naibii că acele întâlniri au avut loc chiar în nopţile în care Mahalia se oferă să închidă? Încă o tăcere îndelungată. Au loc recepţii după, pentru feluriţii oaspeţi, nu-i aşa?

— Oaspeţi?

— Companiile. Care se duc acolo pentru a sta la bârfe – atunci se

ceartă pe contracte. Ashil, află cine a fost acolo la acele date.

— La camera comerţului…

— Verifică listele cu invitaţi pentru petrecerile de după, astfel o să-ţi dai seama despre cine se vorbea. Verifică şi comunicatele de presă de peste câteva zile şi o să vezi cine a primit ce contract. Haide. Isuse Hristoase, am spus câteva minute mai târziu, în linişte. Isuse Hristoase, am repetat iar după alte câteva minute, când tot mă plimbam înainte şi-napoi prin cameră, fără interlocutor. De ce dracu nu mă laşi pur şi simplu să ies? Sunt *policzai,* la naiba, cu asta mă ocup. Eşti bun la a face pe omul negru, dar eşti de rahat la asta.

— Tu ai breşat, spuse Ashil deschizând uşa. Pe tine te investigăm.

— Desigur. Ai aşteptat afară până am zis ceva cu care să-ţi faci intrarea?

— Asta-i lista.

Am luat hârtia.

— Vezi? mai zise el.

Liste de companii, canadiene, americane, franceze, italiene şi britanice, vreo două mai mici, americane, lângă felurite date. Cinci încercuite cu roşu.

— Celelalte au fost acolo în alte dăţi, cele în roşu au fost prezente acolo în fiecare dintre nopţile în care Mahalia a luat cheile, spuse Ashil.

— ReddiTek se ocupă de software. Burnley – ce face?

— Consultanţă.

— CorIntech – componente electronice. Ce scrie aici lângă ea?

Ashil aruncă o privire.

— Bărbatul care conducea acea delegaţie era Gorse, de la compania-mamă. Sear and Core. A venit pentru a se întâlni cu directorul local al CorIntech, tipul care conduce filiala din Beszel.

— Rahat. Noi… În care dintre dăţi a fost aici?

— În toate.

— CEO-ul companiei-mamă? Sear and Core? Rahat…

— Spune-mi, zise el.

— Naţionaliştilor n-ar fi putut să le iasă una ca asta. Stai aşa. Ştim că există o cârtiţă în Sala Ligamentului, dar ce dracu ar fi putut Syedr să facă pentru ei, Corwi avea dreptate, el e un măscărici. Ashil, cum funcţionează asta? Ce facem? Poţi pur şi simplu să extragi aceste informaţii, nu, din oricare dintre oraşe. Poţi să… Care-i statutul tău internaţional? Adică al Breşei, vreau să zic. Trebuie să mergem după companie.

— Sunt un avatar al Breşei, spuse Ashil. Acolo unde a avut loc o breşă pot să fac orice, dar nu mi-a servit totul din prima, m-a făcut să-mi bat puţin capul pentru asta. Felul lui osificat, acea opacitate, lipsa de licărire a oricărui sens al gândurilor sale, intensificate – era greu de spus dacă m-a auzit. Nici nu a comentat, nici nu a consimţit. A rămas în picioare câtă vreme mi-a luat să-i spun ce voiam.

— Nu, nu pot să le vândă, dar nu despre asta-i vorba. Am auzit cu

toţii zvonuri despre artefactele precursoare. Caracteristicile lor dubioase. Vor să vadă ce e adevărat şi ce nu. O pun pe Mahalia să-i aprovizioneze. O fac să-şi închipuie că este-n legătură cu Orciny, dar îşi dă seama. Sear and Core făceau cercetare şi dezvoltare.

Ashil se holbă la mine.

— Asta-i o nebunie, spuse el. Cine ar băga bani…

— CIA-ul a plătit milioane de dolari unor oameni care încercau să omoare capre holbându-se la ele, am zis eu. Sear and Core plătesc, cât, câteva mii de dolari? Nu sunt nevoiţi să creadă o iotă din toate astea. Se merită doar pentru slaba şansă ca unele dintre poveşti să aibă un sâmbure de adevăr. Merită banii ăştia numai pentru a-şi satisface curiozitatea, nemaivorbind despre revânzări…

Ashil şi-a scos telefonul mobil şi s-a pus pe dat telefoane. Era întuneric, mi-am dat seama. Era începutul nopţii.

— Trebuie să ţinem un conclav, spuse el. Sunt multe la mijloc. Da, trebuie. Conclav. Trebuie să fie…

Tot dădea telefoane în privinţa asta.

— Poţi să faci orice, am spus eu.

— Da. Da… Asta o să stârnească valuri, dar, oricum… Avem nevoie de spectacol. Breşa în putere.

— Deci mă crezi? Ashil, mă crezi?

— Nu. Cum ar fi făcut-o? Cum ar fi reuşit nişte outsideri ca ei să intre în contact cu ea?

— Nu ştiu, dar asta-i ceea ce trebuie să aflăm…

— Nu se poate, nu se poate să fi creat Orciny-ul doar pentru ea.

— Nu ar fi venit CEO-ul companiei-mamă până aici pentru nişte afaceri neînsemnate. Besźelul n-are nicio treabă în povestea asta. Există o legătură…

— Ei, o să investigăm. E suficient. Dar ei nu-s cetăţeni sau cetăţeni, Tye. Nu au acea…

Tăcere.

— Frică, am spus eu.

Acea frică de Breşă, acel reflex de supunere.

— Ei nu prezintă acele reacţii la care ne aşteptăm, aşa că trebuie să intervenim pe picior mare, avem nevoie de mulţi dintre noi, ne trebuie o prezenţă. Şi nu e vorba numai de ei. Dacă ceva din toate astea-i adevărat, vorbim despre închiderea unei afaceri mari din Besźel, va fi o criză pentru oraş. O catastrofă. Şi n-or să fie încântaţi de asta. Nu este ceva nemaiîntâlnit pentru cele două oraşe să se certe cu Breşa, Tye. S-a mai întâmplat. Au fost *războaie* cu Breşa. Asta nu ajută pe nimeni. Aşa că trebuie să avem prezenţă de spirit.

Breşa avea nevoie să intimideze. Înţelegeam.

— Haide, am zis, grăbeşte-te.

Dar numărul de avataruri ale Breşei de oriunde se postaseră, încercarea de adunare comisă cu acea autoritate difuză, o îngrădire a haosului, nu dădea randament. Oamenii răspundeau la telefoane,

conveneau, contraziceau, ziceau că aveau să vină sau nu, ziceau că aveau să asculte ce are de spus până la capăt. Toate astea judecând după ascultarea părţii lui Ashil din conversaţie.

— Câţi îţi trebuie? am spus. Ce mai aştepţi? Mai sunt şi alte investigaţii pe care le putem face? Avem nevoie de o *prezenţă,* am spus. Simţi ce se întâmplă acolo? am spus. O simţi în aer. Mai mult de două ore din asta, ţinut în priză de ceva care se găsea în mâncarea şi băutura care-mi fusese dată, învârtindu-mă prin cameră şi plângându-mă de încarcerarea mea. Mai multe apeluri începură să-i facă telefonul lui Ashil să sune. Prea multe, deveni clar în scurt timp, pentru a fi numai cei care răspundeau mesajelor pe care el le lăsase. Afară, pe hol, era agitaţie, paşi grăbiţi, voci ţipând şi răspunzând la ţipete.

— Ce este?

Ashil asculta la telefon, dând din cap de parcă ar fi vorbit cu cineva care se afla în cameră. „Nu”, a spus el. Vocea sa nu trăda nimic. A mai spus-o de câteva ori înainte să închidă telefonul şi să se uite la mine. Pentru prima dată, acea faţă determinată părea să aducă a eschivare. Nu ştia cum să spună ce trebuia să spună.

— Ce s-a întâmplat?

Strigătele de afară erau mai tari, iar acum se auzeau zgomote şi de pe stradă.

— Un accident.

— Un accident de maşină?

— Autobuze. Două autobuze.

— Au breşat? El a încuviinţat.

— Sunt în Besźel. S-au izbit în Finn Square. O piaţă mare, haşurată.

— Au derapat într-un zid din Ul Qoma.

Nu am spus nimic. Orice accident care ducea la breşă necesita în mod cert o manifestare a Breşei, câteva avataruri ieşind la iveală, încercuind locul accidentului, punând în ordine parametrii, lăsându-i să plece pe cei fără nicio vină, ţinându-i în Breşă pe cei vinovaţi, înmânând autoritatea forţelor poliţieneşti din cele două oraşe, ar fi fost destul. Nu era nimic de genul unei breşe de trafic care să aibă drept rezultat larma pe care o auzeam afară, trebuia să fi fost şi altceva, aşa că am aşteptat să aud ce era.

— Erau autobuze care duceau refugiaţii în tabere. Aceştia au scăpat şi nu sunt antrenaţi, breşează peste tot, se plimbă printre oraşe fără să aibă habar de ceea ce fac.

Îmi puteam închipui panica trecătorilor şi a celor care căscau gura, nemaivorbind de săracii automobilişti din Besźel şi Ul Qoma care au fost nevoiţi să se dea brusc din calea acelor vehicule care stăteau să se răstoarne, din nevoie înăuntru şi afară din oraşul topolganger, încercând din greu să recâştige controlul şi să-şi readucă vehiculele în oraşul lor de drept. Puşi apoi în faţa unui număr mare de intruşi speriaţi, răniţi, fără intenţia de a încălca legea, dar fără altă posibilitate, fără să vorbească limba pentru a cere ajutor, ieşind poticnindu-se din

vehiculele lor distruse, cu copii plângând în braţe, sângerând peste hotare. Apropiindu-se de bărbaţi şi de femei, nu-i vedeau acordaţi nuanţelor naţionalităţilor lor, diferenţiaţi prin haine, culori, păr, postură, oscilând înainte şi înapoi între ţări.

— Am cerut o închidere, spuse Ashil. Închidere totală. Curăţăm ambele străzi. Breşa este afară, în forţă, peste tot, până se termină cu asta.

— Ce?

Legea marţială a Breşei. Nu se intră în niciunul dintre oraşe, nu se trece între ele, o întărire extrem de dură a tuturor regulilor Breşei. Poliţia din fiecare oraş urmând să se ocupe de curăţat, fiind sub ordinele Breşei, adjuncţi pentru durata închiderii graniţelor. Acela era sunetul pe care puteam să-l aud venind de afară, acele voci mecanizate pe deasupra răcnetului tot mai puternic al sirenelor: difuzoare anunţând închiderea în ambele limbi. *Plecaţi de pe străzi.*

— Asta-i o prostie, pentru un accident de autobuz…?

— A fost intenţionat, spuse el. A fost o ambuscadă. A unificaţioniştilor. Sunt peste tot. Sunt raportate breşe prin tot locul.

Ashil îşi revenea în fire.

— Unifi în care dintre oraşe… am spus, întrebarea ştergându-se pe măsură ce mi-am dat seama de răspuns.

— În ambele. Lucrează împreună. Nici măcar nu ştim dacă au fost unificaţioniştii besźi cei care au oprit autobuzele.

Desigur că lucrau împreună, ştiam asta. Dar ar fi putut acele grupuleţe de utopieni nerăbdători să facă asta? Ar fi putut să dezlănţuie acest colaps, ar fi putut înfăptui asta?

— Sunt peste tot prin oraş. Este insurecţia lor. Încearcă să ne contopească.

Ashil şovăia. Asta mă făcea să continuu să vorbesc, numai asta, faptul că stătea în cameră mai mult timp decât ar fi trebuit. Îşi inspecta conţinutul buzunarelor, pregătindu-se de starea de alertă marţială. Toţi ai Breşei erau chemaţi să iasă pe străzi. Era aşteptat. Sirenele şi vocile continuau să se audă.

— Ashil, pentru numele lui Dumnezeu, ascultă-mă. Ascultă-mă. Crezi că asta-i o coincidenţă? *Fii serios.* Ashil, nu deschide uşa aia. Crezi că ajungem aici, crezi că ne dăm seama de asta, ajungem atât de departe şi, dintr-odată, are loc o nenorocită de răscoală? Cineva face asta, Ashil. Să te scoată pe tine, să scoată întreaga Breşă pe străzi şi să vă ţină departe de ei. Cum ai aflat despre care companii au fost aici şi când?

Stătea nemişcat.

— Noi suntem Breşa, spuse el într-un final. Putem să facem orice trebuie să…

— *La naiba,* Ashil. Eu nu-s unul dintre cei care breşează şi pe care trebuie să-l sperii tu, trebuie să ştiu. Cum te ocupi de investigaţii?

În cele din urmă:

— Ponturi. Informatori.

Ridică privirea spre fereastră, la o învârtoşire a sunetului crizei. Aşteptă lângă uşă pentru a-i mai spune ceva.

— Agenţii sau sistemele din sediile din Beszel şi Ul Qoma îţi spun ce trebuie să ştii, am dreptate? Deci cineva trecea prin sisteme, încercând să afle cine era unde şi când în Camera Besźă a Comerţului. Au fost marcate, Ashil. Ai trimis pe cineva să verifice şi scoaterea fişierelor a fost *văzută.* Ce dovadă mai bună îţi trebuie că am dat de ceva? I-ai văzut pe unifi. Sunt nişte rataţi. Beszel şi Ul Qoma, n-are nicio importanţă, sunt o mână de puştani naivi. Cineva a pus asta la cale din cauză că şi-au dat seama că suntem pe urmele lor. Aşteaptă. Închiderea… sunt anulate toate zborurile, aşa-i?

— Aşa este. BesźAir şi Illitania nu mai efectuează niciun zbor. Aeroporturile sunt închise traficului aerian.

— Cum rămâne cu companiile particulare?

— …Instrucţiunile sunt aceleaşi, dar nu sunt sub autoritatea noastră imediată precum liniile naţionale, deci e puţin mai…

— Asta este. Nu puteţi să le închideţi, nu la timp. Cineva scapă. Trebuie să ajungem la clădirea Sear and Core.

— Asta-i acolo unde…

— Acolo unde se petrece ceea ce se petrece. Asta…

Mi-am ridicat mâinile înspre fereastră, indicând geamurile sparte, ţipetele, nebunia vehiculelor în goana lor panicată, zgomotele de luptă.

— Asta-i o momeală.

Capitolul Douăzeci şi şapte

Pe străzi am trecut prin ultimele convulsii, zvâcnirile nervoase ale unei mici revoluţii care murise înainte să se nască şi care nu ştia asta. Oricum acele palpitaţii pe ducă rămâneau în continuare periculoase, iar noi ne prezentam într-o manieră marţială. Nicio stare de asediu n-ar fi putut să domolească această panică. În zilele următoare oamenii ar putea privi înapoi cu emoţie şi laşitate deopotrivă, de vreme ce evenimentele nu se petreceau la scară largă. Dar erau răspândite şi violente.

Oamenii fugeau, în ambele oraşe, de-a lungul străzilor care se înfăţişau înaintea noastră, în vreme ce lătrăturile anunţurilor publice în besźă şi illitană îi avertizau că aceasta era o închidere ordonată de Breşă. Nişte ferestre au fost sparte. Siluetele pe care le-am văzut fugind ferindu-se de cioburi au făcut-o mai mult cu zăpăceală decât cu teamă. Nu erau unifi, prea mici şi prea fără ţintă: adolescenţi aruncând pietre, în cea mai gravă faptă a lor de până acum, mici breşe azvârlite spărgând geamurile din oraşul în care nu trăiau sau în care nu se aflau. Un echipaj ul-qoman de pompieri goni în vehiculul său plângăreţ de-a lungul drumului, înspre locul în care cerul nopţii strălucea precum tăciunele. Un furgon besź îl urmă la câteva secunde: încercau în continuare să păstreze aparenţele, unul luptând cu focul pe o parte a faţadei îmbinate, celălalt pe cealaltă.

Acei copii ar fi făcut bine să o taie repede de pe străzi, din cauză că Breşa era peste tot. Nevăzuţi de mulţi dintre cei care încă mai erau afară în acea noapte, menţinându-şi metodele tainice. Alergând, am văzut alţi membri de-ai Breşei trecând prin ceea ce ar fi putut să treacă drept panica urbană a cetăţenilor din Besźel şi Ul Qoma, dar era o mişcare oarecum diferită, una mai hotărâtă, chiar ferală, precum a lui Ashil şi a mea. Puteam să-i văd întrucâtva datorită practicii recente, după cum puteau şi ei să mă vadă pe mine.

La două străzi distanţă de cartierul nostru general am văzut o bandă de unifi. Era şocant pentru mine, chiar şi după zile întregi de viaţă interstiţială, să văd găştile de unifi ale ambelor filiale, alergând împreună, în haine care în ciuda gecilor lor transnaţionale de punkeri şi rockeri şi a aplicaţiilor îi diferenţiau în faţa celor deprinşi cu semioza urbană, oricare ar fi fost dorinţa lor, *fie* Besźel *fie* Ul Qoma, uniţi, trăgând după ei Breşa pe măsură ce treceau de la un zid la altul, făcând graffiti-uri cu slogane într-o combinaţie destul de inventivă dintre besźă şi illitană, cuvinte perfect lizibile, chiar dacă filigranate şi groteşti, care spuneau *ÎMPREUNĂ! UNITATE!* în ambele limbi.

Ashil duse mâna către armă. Avea două, pe care le luase din depozitul de arme înainte să plecăm. Nu le văzusem îndeaproape.

— Nu avem timp… începusem eu să spun, dar din umbrele din jurul

acelei insurecţii se clarifică, mai degrabă, un mic grup de siluete, decât ieşi la iveală. Breşă. Cum te mişti astfel? am zis eu.

Avatarurile erau depăşite numeric, dar înaintau fără frică. Către acel grup unde, cu mişcări bruşte, nu dramatice dar foarte brutale, i-au scos din joc pe trei din gaşcă. Câţiva dintre ceilalţi s-au regrupat, iar Breşa şi-a ridicat armele. Nu am auzit altceva în afară de doi unifi căzând la pământ.

— Isuse, am zis, dar înaintam.

Cu o cheie şi o răsucire rapidă, de expert, Ashil a deschis ceea ce credeam că este o maşină oarecare, aleasă după nişte criterii care îmi erau neclare.

— Urcă. Stăvilirea se face cel mai bine pe ascuns, vor fi duşi de-aici. Asta este o urgenţă. Oraşele sunt amândouă ale Breşei acum.

— Isuse…

— Numai acolo unde nu se poate evita. Numai acolo unde este necesar pentru a asigura oraşele şi Breşa.

— Şi refugiaţii?

— Mai sunt şi alte posibilităţi.

Porni motorul. Am aruncat o privire în această maşină a unui străin.

— Ce vrei să spui că ambele oraşe sunt ale Breşei?

— Este o închidere totală, zise el şi demară.

Pe străzi erau puţine maşini. Necazurile păreau mereu să ne aştepte pe după colţuri. Grupuri mici ale Breşei înaintau. De mai multe ori, cineva, Breşa, se ivea din tot haosul şi părea gata să ne oprească, dar de fiecare dată Ashil îl fixa cu privirea, se bătea cu mâna peste sigiliu sau bătea cu degetele vreun cod secret, sau era văzut prin parbriz şi statutul său de avatar era recunoscut şi ni se făcea semn să ne continuăm drumul.

Implorasem ca mai mulţi de-ai Breşei să vină cu noi.

— N-or să vină, îmi spusese el mie. N-ar crede. Şi eu ar trebui să fiu pe străzi alături de ei.

— Ce vrei să spui?

— Toţi sunt afară, ocupându-se de asta. Nu am timp la dispoziţie pentru a câştiga discuţia asta.

A spus asta şi a devenit foarte clar cât de puţini de-ai Breşei erau de fapt. Ce linie subţire. Democraţia crudă a metodologiei, rânduiala lor decentralizată, însemnau că Ashil putea să acorde acestei misiuni importanţa de care îl convinsesem, dar criza însemna că nu aveam întăriri. Eram singuri.

Ashil a condus de-a curmezişul benzilor de circulaţie ale autostrăzii, prin hotarele tensionate, evitând mici anarhii. *Militsyeni* şi *policzai* stăteau la fiecare colţ. Din când în când Breşa ieşea din noapte cu acele mişcări nefireşti desăvârşite şi le ordona ceva – să ducă de-acolo vreun unif sau vreun cadavru, să strângă nişte gunoaie, să păzească ceva – şi dispărea din nou. De două ori i-am văzut escortând dintr-un loc într-altul femei şi bărbaţi nord africani îngroziţi, refugiaţi care constituiseră

pârghiile acestui colaps.

— Nu se poate una ca asta, noi am…

Ashil se întrerupse singur, ducând mâna la cască de vreme ce-i parveneau rapoartele. După asta, taberele aveau să fie pline de unificaţionişti. Ne aflam într-un moment în care deznodământul era indiscutabil ştiut dinainte, dar unificaţioniştii încă se străduiau să mobilizeze populaţia opusă cauzei lor. Poate că amintirea acelei acţiuni comune i-ar fi remontat pe cei care ar fi supravieţuit nopţii. Trebuie că-i îmbătător să păşeşti peste graniţă şi să-ţi saluţi tovarăşii străini pe ceea ce au făcut ei dintr-odată ca fiind o singură stradă, să-ţi faci propria ta ţară, chiar dacă numai pentru câteva clipe, noaptea, în faţa unui slogan scrijelit şi a unei ferestre sparte. Până acum ar fi trebuit să-şi dea seama că locuitorii oraşelor nu aveau să-i urmeze, dar nu s-au făcut nevăzuţi înapoi în oraşele lor. Cum ar fi putut să se-ntoarcă acum? Onoarea, disperarea sau curajul le dădeau putere.

— Nu este posibil, spuse Ashil. Nu se poate ca şeful de la Sear and Core, un *outsider* oarecare, să fi plănuit toată această… Noi… Ascultă ce primea în cască, îşi schimbă faţa. Am pierdut avataruri.

Ce război, acum şi cu victime, între cei dăruiţi unirii oraşelor şi aceia însărcinaţi cu păstrarea separată a lor.

UNITATE fusese scris pe jumătate pe faţada Sălii Ungir, care era de asemenea şi Palatul Sul Kibai înainte ca făptaşii să fie luaţi de Breşă, iar acum, prin vopseaua care se scurgea, clădirea spunea ceva fără sens. Ceea ce treceau drept districtele de afaceri ale Beszélului nu erau nici pe departe precum echivalentul lor ul-qoman. Sediul principal al Sear and Core se afla pe ţărmul Colininului, unul dintre puţinele succese ale încercărilor de a reanima zona docurilor Beszélului, aflată pe moarte. Am trecut de apa întunecată.

Am ridicat amândoi privirea la un zgomot venind din cerul de altfel gol, închis. Un elicopter, singurul lucru în aer, luminat de propriile sale lumini puternice pe măsură ce ne lăsa în urmă.

— Ei sunt, am spus eu. Am ajuns prea târziu.

Dar elicopterul venea dinspre vest, spre malul fluviului. Venea să ia pe cineva.

— Haide.

Chiar şi într-aşa o noapte ameţitoare, şofatul îndemânatic al lui Ashil mă intimida. A virat de-a curmezişul podului întunecat, a luat-o pe o stradă totală cu sens unic din Beszél în sensul opus, speriind pietonii care încercau să scape cu bine din acea noapte, printr-o piaţă haşurată şi apoi printr-o altă stradă totală besźă şi o alta ul-qomană. Stăteam cât de mult puteam aplecat pentru a putea urmări cum coboară elicopterul pe acoperişul clădirii de la malul apei, la un kilometru înaintea noastră.

— A coborât, am spus. Haide.

Am luat-o de-a lungul fluviului şi am ajuns în faţa antrepozitului reconfigurat, între camerele pneumatice de gaz ale clădirilor ul-qomane de fiecare parte a acestuia. În scuar nu se afla nimeni, dar luminile erau

aprinse in întreaga clădire Sear and Core, în ciuda orei, iar la intrare erau postaţi paznici care veniră agresiv înspre noi când am intrat. Marmorat şi luminat fosforescent, logo-ul S&C în oţel inoxidabil aplicat de parcă ar fi fost artă pe pereţi, reviste şi rapoarte corporatiste făcute să arate ca nişte reviste de artă pe mesele de lângă canapele din sala de aşteptare. O legendă cu etajele lângă lifturi.

— Ieşiţi dracului afară, zise un bărbat.

Fost soldat besź. Îşi duse mâna la tocul pe care îl purta şi îşi conduse oamenii spre noi. După o clipă se opri: văzuse felul în care se mişca Ashil.

— Stai pe loc, spuse Ashil, încruntându-se aşa cum făcea pentru a intimida. Întregul Besźel este sub controlul Breşei în noaptea asta. Şi-a scos la iveală pecetea. Bărbatul s-a dat în spate. Deblochează liftul pentru mine acum, dă-mi cheile pentru a ajunge pe helipad, şi stai pe loc. Nu mai intră nimeni altcineva.

Dacă paznicii ar fi fost străini, angajaţi în ţara de origine a Sear and Core sau recrutaţi la sediile europene sau nord americane, poate că nu s-ar fi supus. Dar acesta era sediul din Besźel şi paznicii erau besźi, iar aceştia au făcut aşa cum a spus Ashil. În lift, îşi scoase arma, o pregăti şi o verifică. Un pistol mare cu un design neobişnuit. Butoiaşul acoperit, astupat de un amortizor de efect. S-a folosit de cheia pe care ne-o dăduse paznicul pentru a trece de nivelurile corporatiştilor şi pentru a ajunge sus.

Uşa se deschise în nişte rafale puternice de vânt rece, înspre un peisaj format din acoperişuri joase, boltite şi antene. Pripoanele camerelor de gaz ul-qomane, la câteva străzi de faţadele din sticlă ale clădirilor ul-qomane de afaceri, turlele templelor din ambele oraşe şi, în întuneric şi în vânt, înaintea noastră, îndărătul unor bare de siguranţă, helipadul. Vehiculul întunecat aşteptând, rotorul acestuia rotindu-se foarte încet, aproape fără zgomot. Strâns în faţa lui, un grup de oameni.

Nu puteam auzi prea multe în afara basului motorului elicopterului şi a înăbuşirii infestate de sirene a revoltei unificaţioniste, peste tot în jur. Bărbaţii de lângă elicopter nu ne-au auzit apropiindu-ne, stând aproape pentru acoperire. Ashil m-a condus înspre pad, înspre aparatul de zbor care aştepta şi pâlcul de oameni care încă nu ne văzuseră. Erau patru. Cel puţin doi erau masivi şi tunşi scurt. Erau ultra-naţionalişti. Adevăraţi Cetăţeni. Stăteau în jurul unui bărbat la costum, bărbat pe care nu îl ştiam, şi a unuia pe care nu puteam să-l văd prea bine din cauza felului în care stăteau, adânciţi într-o conversaţie adâncă şi animată.

Nu auzeam nimic, dar unul dintre ei ne-a văzut. A avut loc o serie de arătări cu degetul şi s-au întors. Din cockpit, pilotul elicopterului a rotit lumina puternică, demnă de un aparat de zbor al poliţiei, pe care o ţinea îndreptată spre noi. Chiar înainte ca lumina să ne încercuiască, bărbaţii strânşi laolaltă s-au mişcat şi l-am putut vedea pe bărbatul ascuns, fixându-mă cu privirea. Era Mikhel Buric. Social Democratul,

opoziţia, cel din Camera Comerţului.

Orbit de proiector, l-am simţit pe Ashil apucându-mă şi trăgându-mă în spatele unei ţevi groase de ventilaţie, din fier, ca din măruntaiele unei nave. A urmat un moment de tăcere prelungită. M-am aşteptat la gloanţe, dar nu a tras nimeni.

— Buric, i-am spus lui Ashil. *Buric.* Eram sigur că Syedr n-avea cum să facă asta.

Buric era persoana de contact, organizatorul. Care ştia înclinaţiile Mahaliei, care o văzuse primul în primul ei an, vizita ei în Besźel, înfuriindu-i pe toţi cei prezenţi la conferinţă cu disidenţa ei de studentă. Un manipulant. Îi cunoştea lucrările şi ştia ce voia, acea istorie ascunsă, conforturile paranoiei, dezmierdările bărbatului din spatele cortinei. În Camera Comerţului, se afla într-o poziţie din care putea să alimenteze aceste lucruri. Pentru a găsi un ţel a ceea ce ea furase la comanda lui, spre binele plăsmuit al Orciny-ului.

— Toate lucrurile care au fost furate erau mecanisme, am spus eu. Sear and Core investighează artefactele. Este un experiment ştiinţific.

Informatorii lui au fost aceia – şi el, precum toţi politicienii besźi, îi avea – care i-au spus lui Buric când au avut loc investigaţiile care vizau Sear and Core. Poate că a crezut că înţelesesem mai mult decât era cazul, ar fi fost şocat de cât de puţin din toate acestea prevăzusem. Nu i-ar fi fost greu unui om aflat în poziţia lui să ordone instigatorilor guvernamentali, în chipul sărmanilor unificaţionişti, să acţioneze pentru a întârzia Breşa.

— Sunt înarmaţi?

Ashil aruncă o privire şi dădu din cap.

— Mikhel Buric? am strigat. *Buric?* Ce caută Adevăraţii Cetăţeni cu un trădător liberal ca tine? Duci soldaţi buni precum Yorj la moarte? Le faci de petrecanie unor studenţi despre care ţi se pare că se apropie prea mult de rahatul tău?

— Termină, Borlú, zise el. Nu părea furios. Suntem cu toţii patrioţi. Ei îmi ştiu palmaresul.

Un zgomot s-a alăturat zgomotului nopţii. Motorul elicopterului, prinzând viteză.

Ashil se uită la mine şi ieşi din ascunziş.

— Mikhel Buric, spuse el, cu glasul său terifiant. Îşi ţinea arma ridicată şi mergea în urma ei, de parcă l-ar fi condus, înspre elicopter. Eşti răspunzător în faţa Breşei. Vino cu mine.

L-am urmat. Îi aruncă o privire omului de lângă Buric.

— Ian Croft, directorul regional al CorIntek, îi spuse Buric lui Ashil. Acesta îşi încrucişă la piept braţele. Este oaspete aici. Adresează-mi mie comentariile tale. Şi du-te naibii.

Adevăraţii Cetăţeni îşi ţineau armele ridicate. Se mişcă înspre elicopter.

— Stai pe loc, spuse Ashil. Veţi rămâne *pe loc,* strigă Adevăraţilor Cetăţeni. Eu sunt *Breşa.*

— Şi ce? zise Buric. Am pierdut ani întregi făcând lucrurile să meargă în locul ăsta, i-am ţinut pe unifi la locul lor, am făcut rost de *afaceri pentru Beszél,* le-am luat nenorocitele lor de zorzoane chiar de sub nasul ul-qomanilor, şi tu ce faci? Breşă slabă de înger ce eşti. Protejezi Ul Qoma.

Ashil chiar a rămas cu gura căscată pentru o clipă.

— Le cântă-n strună, i-am şoptit. Adevăraţilor Cetăţeni.

— Unifii şi-au dat seama de un lucru, spuse Buric. Există un singur oraş, şi dacă nu ar fi superstiţia şi laşitatea locuitorilor, ţinuţi la respect de nenorocita de Breşă, am ştii cu toţii că-i vorba doar de un singur oraş. *Iar acel oraş se numeşte Beszél.* Şi tu vii să le spui patrioţilor să se supună *în faţa ta?* I-am avertizat, mi-am *avertizat* tovarăşii că era posibil să-ţi arăţi faţa, din cauză că priorităţile tale *nu* sunt şi ale noastre. La naiba cu Breşa. A spus-o cu grijă. Aici recunoaştem numai o singură autoritate, nici-nici mişel ce eşti, iar aceasta este *Beszélul.*

Îi făcu semn lui Croft să i-o ia înainte şi să urce în elicopter. Adevăraţii Cetăţeni se holbau. Nu erau chiar pregătiţi să deschidă focul asupra lui Ashil, să provoace războiul cu Breşa – puteai să observi în privirea lor un fel de beţie-blasfematoare la adresa intransigenţei pe care deja o afişau, nesupunându-se Breşei până în acest punct – dar nici să-şi coboare armele nu aveau de gând. Dacă ar fi tras el, ei ar fi răspuns, şi erau doi. Îndoctrinaţi până la sânge, nu aveau nevoie să ştie unde se ducea conducătorul lor sau de ce, numai că îi pusese să-i acopere spatele în vreme ce pleca. Erau motivaţi de o bravadă şovinistă.

— Eu nu fac parte din Breşă, am spus.

Buric se întoarse să se uite la mine. Adevăraţii Cetăţeni mă fixau cu privirea. Am simţit şovăiala lui Ashil. Îşi ţinea în continuare arma ridicată.

— Nu fac parte din Breşă. Am respirat adânc. Sunt Inspectorul Tyador Borlú. De la Brigada de Crime Extreme din Beszél. Nu mă aflu aici pentru Breşă, Mikhel Buric. Reprezint *policzia* din Beszél pentru a aplica legea besźă. Mă aflu aici pentru că tu ai încălcat-o. Nu investighez contrabanda, nu este departamentul meu, ia ce vrei, mi se rupe, şi nu mă interesează nici politica, nu-mi pasă dacă unelteşti împotriva Ul Qomei. Mă aflu aici, domnule ministru Buric, pentru că eşti un criminal. Mahalia nu era ul-qomană, nici vreun inamic al Beszélului, iar dacă a dat vreodată impresia asta a fost numai pentru simplul fapt că a crezut în minciunile pe care *tu* i le-ai turnat, pentru a putea vinde ce îţi furniza ea acestui *străin* nenorocit. Cum merge cu cercetările şi dezvoltarea? În numele Beszélului pe dracu, ai vândut bunuri furate pe bani străini. Adevăraţii Cetăţeni păreau tulburaţi. Asta până şi-a dat seama că fusese minţită. Că nu îndrepta vreun rău ancestral sau că afla adevărul: tu ai transformat-o într-o hoaţă. Fapt pe care Yolanda nu l-a priceput niciodată, apropo. A murit crezând în rahaturile turnate de tine. Domnule ministru Mikhel Buric, prin împuternicirea acordată mie

de către Guvernul şi Curtea Commonwealthului Besź, eşti arestat pentru conspiraţie la uciderea Yolandei Rodriguez şi pentru uciderea Mahaliei Geary. Vii cu mine.

Clipe întregi de tăcere uimită. Am înaintat încet, trecând de Ashil, înspre Mikhel Buric.

Nu avea să dureze. Adevăraţii Cetăţeni aveau, în mare parte, puţin mai mult respect pentru noi – slabele forţe poliţieneşti, în accepţiunea lor – decât pentru masele de oameni cu spirit de turmă din Beszél. Dar acestea erau nişte acuzaţii grave, aduse în numele Beszélului, care nu păreau să aibă vreo legătură cu convingerile politice la care aderau ei; dacă ar fi ştiut despre ele, li s-ar fi spus şi despre ce se afla în spatele morţilor. Cei doi bărbaţi se uitară unul la celălalt cu nesiguranţă.

Ashil se mişcă. Eu am răsuflat.

— Rahat, zise Buric.

Din buzunar scoase un pistolet pe care îl ridică şi-l îndreptă spre mine. Am zis „... oh”, sau ceva de genul, în vreme ce m-am împleticit înapoi. Am auzit o împuşcătură, dar nu a sunat aşa cum m-aş fi aşteptat. Nu explozivă, un fel de răbufnire puternică, o rafală. Îmi amintesc gândind asta şi fiind surprins că remarcasem aşa un lucru în timp ce muream.

Buric fu trimis imediat în spate, ca şi cum ar fi fost de cârpă, cu membrele mişcându-i-se în toate părţile şi cu o pată de culoare pe piept. Nu eu fusesem împuşcat, el fusese împuşcat. Îşi aruncă micuţa armă de parcă ar fi fost un gest voit. Detunătura amortizată a pistolului lui Ashil fusese cea pe care o auzisem. Buric căzu, cu pieptul plin de sânge. Acum, acolo, *acela* era sunetul împuşcăturilor. Două, una după alta, o a treia. Ashil căzu. Adevăraţii Cetăţeni deschiseseră focul asupra lui.

— Opriţi-vă, opriţi-vă, am ţipat. Nu mai trageţi! Am mers de-a buşilea către el. Ashil se târa pe ciment, sângerând. Urla de durere.

— Voi doi sunteţi arestaţi, am strigat.

Adevăraţii Cetăţeni se zgâiau unul la celălalt, la mine, la Buric – nemişcat, mort. Această sarcină de însoţire devenise dintr-odată violentă şi întru totul încâlcită. Puteai să citeşti în ochii lor cum îşi dădeau seama de mărimea hăţişului în care se afundaseră. Unul îi zise ceva şoptit celuilalt şi se dădură în spate, alergând către casa liftului.

— Staţi pe loc, am strigat în vreme ce îngenuncheam lângă Ashil, care răsufla din greu, dar m-au ignorat. Croft încă mai stătea nemişcat lângă elicopter. Să nu care cumva să vă mişcaţi, am zis, dar Adevăraţii Cetăţeni au deschis uşa care dădea spre acoperiş şi au dispărut înapoi în Beszél.

— Sunt bine, sunt bine, bolborosi Ashil. L-am culcat încet la pământ pentru a-i găsi rănile. Pe sub haine purta un fel de vestă din kevlar. Oprise ceea ce ar fi fost glonţul fatal, dar fusese împuşcat şi mai jos de umăr şi sângera. Tu de-acolo, reuşi să strige către reprezentantul de la Sear and Core. Rămâi pe loc. Se poate să fii protejat în Beszél, dar nu te

afli *în* Beszel dacă zic eu că nu te afli. Eşti în Breşă.

Croft se aplecă înăuntrul cockpitului şi-i spuse ceva pilotului, care dădu din cap şi, făcând ceva cu comenzile, mări viteza rotorului.

— Ai terminat? zise Croft.

— Ieşi afară. Acel aparat nu are voie să decoleze. Chiar şi cu dinţii strânşi de durere, Ashil îşi făcea revendicările. Îşi scăpase pistolul când a fost împuşcat.

— Nu sunt nici besź, nici ul-qoman, spuse Croft. Vorbea în engleză, cu toate că era clar că ne înţelegea. Nu sunt nici interesat, nici speriat de tine. Plec. „Breşa." Îşi scutură capul. Ce ciudaţi. Crezi că altcineva, din afara acestor orăşele, dă doi bani pe voi? *Ei* ar putea să vă dea credit şi să facă ce spuneţi, să nu pună întrebări, ei ar putea să aibă nevoie să le fie frică de voi, dar nimănui altcuiva nu-i pasă. Se aşeză lângă pilot şi îşi puse centura de siguranţă. Nu că aş crede că ai fii în stare, dar te sfătuiesc pe tine şi pe colegii tăi să nu încercaţi să opriţi acest elicopter. „Nu are voie să decoleze." Ce crezi că s-ar întâmpla dacă ai provoca mânia guvernului meu? E destul de haioasă numai ideea ca Beszelul sau Ul Qoma să pornească la război împotriva unei ţări adevărate. Ca să nu mai vorbim de Breşă.

Închise uşa, iar rotorul prinse viteză. Nu am încercat să ne ridicăm pentru o vreme, Ashil şi eu, el stând întins acolo, eu în genunchi în spatele lui, în vreme ce elicopterul cu aspect dilatat deveni tot mai zgomotos şi se înălţă ca şi cum ar fi atârnat de-o sfoară, trimiţând o rafală care ne făcu hainele să fluture în toate direcţiile şi care-i şfichiui cadavrul lui Buric. Se ridică deasupra turnurilor joase ale celor două oraşe, în spaţiul aerian deopotrivă al Beszelului şi Ul Qomei, încă o dată singurul lucru de pe cer.

L-am urmărit îndepărtându-se. O invazie a Breşei. Paraşutişti aterizând în ambele oraşe, luând cu asalt birourile secrete din clădirile lor disputate. Pentru a ataca Breşa, un invadator ar trebui să breşeze Beszelul şi Ul Qoma.

— Avatar rănit, zise Ashil. Vorbea în staţia sa de emisie-recepţie. A transmis locaţia în care ne aflam. Asistaţi-ne.

— Suntem pe drum, zise aparatul.

Se sprijini de zid şi dădu drumul staţiei să-i cadă în poală. Înspre est, cerul începea să se lumineze slab. Încă se mai auzeau zgomote violente venind de jos, dar din ce în ce mai puţine şi mai slabe. Erau mai multe sirene, besźe şi ul-qomane, pe măsură ce *policzia* şi *militsya* îşi redobândeau propriile lor străzi iar Breşa se retrăgea. Ar mai fi urmat o zi de închidere pentru a curăţa şi ultimele cuiburi de unifi, pentru întoarcerea la normalitate, pentru a-i strânge pe refugiaţii pierduţi şi a-i duce înapoi în tabere, dar trecuserăm de partea cea mai grea. Am privit norii care începeau să fie luminaţi de răsărit. Am verificat trupul lui Buric, dar nu avea nimic la el.

Ashil spuse ceva. Vocea îi era slăbită, a trebuit să-l rog să repete.

— Tot nu-mi vine să cred, spuse el. Că a putut să facă asta.

— Cine?

— Buric. Oricare dintre ei.

M-am lăsat cu spatele pe un horn şi m-am uitat la el. Am privit soarele răsărind.

— Nu, am spus în cele din urmă. Ea era prea deşteaptă. Tânără, dar… Nu-ţi vine uşor să crezi că Buric ar fi putut s-o tragă pe sfoară.

— …Da. Şi-a dat seama în cele din urmă, dar tot nu pot să cred că a putut s-o păcălească, şi asta în primul rând.

— Şi când a fost comisă crima, am spus eu încet. Dacă el ar fi vrut ca cineva să fie omorât, nu am fi găsit cadavrul.

Pe de-o parte nu era îndeajuns de competent, pe de alta era prea competent, pentru ca această teorie să aibă sens. Am stat nemişcat în lumina care creştea încet, aşteptând să vină ajutoarele.

— Ea era o specialistă, am spus. Ştia tot. Era ea isteaţă, dar nu la treburile astea.

— La ce te gândeşti, Tye?

Se auziră câteva sunete venind dinspre uşile închise care dădeau pe acoperiş. O izbitură şi zbură în lături, dând la iveală o siluetă pe care am recunoscut-o ca făcând parte din Breşă. Ea veni înspre noi, vorbind în staţie.

— De ce au tras în Bowden? am spus eu. Ashil se uită la mine. La Sala Ligamentului. Am crezut că era vorba de Orciny, vânându-l, din cauză că ar fi aflat în mod necugetat adevărul. Dar nu era Orciny. Era… M-am uitat la mortul Buric. Erau ordinele lui.

Ashil a încuviinţat.

— Ei trebuie să fi crezut că Mahalia i-a spus Yolandei ce ştia, dar…

— Ashil? strigă femeia care se apropia, iar Ashil dădu din cap. Încercă chiar să se ridice, dar se trânti la loc, cu putere.

— Ashil, am spus eu.

— Ok, ok, zise el. Eu doar… Îşi închise ochii. Femeia mări pasul. Îi deschise şi se uită la mine. Bowden ţi-a spus de la bun început că Orciny nu este adevărat.

— Aşa a făcut.

— Haide, zise femeia. O să te scot de-aici.

— Ce ai de gând să faci? am întrebat.

— Hai, Ashil, spuse ea, eşti slăbit…

— Da, sunt. O întrerupse. Dar… Tuşi. Se uită la mine şi eu la el.

— Trebuie să-l scoatem de-aici, am spus. Trebuie să punem Breşa să…

Dar Breşa era încă ocupată în acea noapte, şi nu era timp pentru a convinge pe nimeni.

— O clipă, îi zise femeii. Îşi scoase pecetea din buzunar şi mi-o dădu mie, un inel cu chei. Autorizez asta, spuse. Ea ridică o sprânceană, dar nu crâcni. Mi se pare că arma mea se află pe acolo. Ceilalţi ai Breşei sunt încă afară…

— Dă-mi telefonul tău. Care-i numărul? Acum du-te. Du-l de-aici.

Ashil. O s-o fac.

Capitolul Douăzeci şi opt

Breşa care-l ajuta pe Ashil nu mi-a cerut ajutorul. Am ezitat şi m-am uitat la ei, dar m-au gonit amândoi. I-am găsit arma. Era grea, amortizorul aproape că părea să fie organic, ca un fel de spută care învelea ţeava. A trebuit să mă uit pe toate părţile înainte să dau de piedică. Nu m-am riscat să o trag pentru a o verifica. Am băgat pistolul în buzunar şi am luat-o pe scări.

În vreme ce coboram, m-am uitat prin lista de contacte a telefonului: erau numai înşiruiri de litere, aparent fără sens. Am format de mână numărul de care aveam nevoie. Urmând o bănuială, nu am format şi prefixul ţării şi am avut dreptate, legătura a fost stabilită. Când am ajuns în foaier, suna. Paznicii s-au uitat la mine neştiind ce să facă, dar am ridicat pecetea Breşei şi s-au dat în spate.

— Ce… cine este?

— Dhatt, eu sunt.

— Lumină Sfântă, *Borlú?* Ce… unde eşti? Ce se petrece?

— Dhatt, taci şi ascultă-mă. Ştiu că nu e încă nici măcar dimineaţă, dar trebuie să te trezeşti şi să mă ajuţi. Ascultă-mă.

— Lumină, Borlú, am crezut că eşti cu Breşa… unde eşti? Ştii ce se petrece?

— Cu Breşa. La kilometri întregi distanţă. Te rog ascultă-mă. Nu te-ai întors la muncă, nu?

— Pe dracu, sunt încă în rahat…

— Am nevoie să mă ajuţi. Unde este Bowden? *Militsyenii* tăi l-au luat să-l interogheze, nu?

— Pe Bowden? Da, dar nu l-am reţinut. De ce?

— Unde este?

— Sfântă Lumină, Borlú. Îl puteam auzi ridicându-se din pat, dezmeticindu-se. În apartamentul lui. Nu te panica, este urmărit.

— Trimite-i după el. Reţine-l. Până ajung acolo. Fă-o, te rog. Trimite-i acum. Mulţam. Sună-mă când aţi ajuns la el.

— Stai puţin. Ce număr e ăsta? Nu îmi apare pe telefon. I-am spus. În scuar am privit cerul care se lumina şi păsările care se roteau deasupra ambelor oraşe. M-am plimbat înainte şi înapoi, unul dintre puţinii, dar nu singura persoană aflată pe stradă la acea oră. I-am privit îndeaproape şi pe furiş pe ceilalţi care treceau pe lângă mine. Mă uitam la ei cum încercau să ajungă în oraşul lor, Beszél, Ul Qoma, nu contează, din masiva Breşă care, în sfârşit, se ştergea în jurul lor.

— Borlú. A dispărut.

— Ce vrei să spui?

— A fost trimisă o echipă la apartamentul lui, ştii? Pentru protecţie, după ce a fost împuşcat? Ei, după toate rahaturile care s-au întâmplat în noaptea asta a fost nevoie de toţi oamenii, detaşamentul a fost luat

de acolo şi trimis în altă parte, nu cunosc detaliile, în orice caz, nu a fost nimeni acolo pentru ceva timp. I-am trimis înapoi – lucrurile încep să se calmeze, *militsyienii* şi oamenii voştri încearcă s-o rezolve cu graniţele din nou – dar încă este o mare nebunie pe străzi. Oricum, i-am trimis înapoi şi tocmai ce i-au încercat uşa. Nu-i acolo.

— Băga-mi-aş.

— Tyad, ce dracu se-ntâmplă?

— Ajung şi acolo. Poţi să faci un… Nu ştiu cum se zice-n illitană. *Trimite un APB*[5] *pe numele lui.*

Am spus-o în engleză, copiind filmele.

— Mda, noi îi zicem „a trimite un halo”, o să mă ocup de asta. Dar la dracu, Tyad, ai văzut ce haos e-n noaptea asta, crezi c-o să-l observe careva?

— Trebuie să încercăm. El încearcă să iasă.

— Atunci a pus-o, frontierele sunt închise, aşa că oriunde o să apară o să fie pur şi simplu oprit. Chiar şi dacă ar fi ajuns în Besźel în drumul său spre ieşire, oamenii voştri nu-s atât de incompetenţi încât să lase oamenii să treacă.

— Ok, dar totuşi, pune un halo pe el.

— *Trimite,* nu *pune.* În regulă. Oricum, n-o să-l găsim. Erau mai multe vehicule ale echipelor de salvare pe străzi, în ambele oraşe, gonind înspre locurile în care criza continua, ici şi colo câteva automobile ale locuitorilor, respectând cu ostentaţie regulile de circulaţie ale propriilor lor oraşe, trecând unul pe lângă celălalt cu o neobişnuită atenţie, respectând litera legii, la fel şi puţinii pietoni. Stăruinţa cu care vedeau şi nevedeau era afectată. Haşurarea este rezilientă. Când m-a sunat înapoi Dhatt, era acel frig de dinaintea răsăritului.

— M-am înşelat, Borlú. L-am găsit. Tocmai am primit mesajul.

— Ce? Unde?

— Este în faţa Sălii Ligamentului. L-au recunoscut după semnalmente, au verificat după fotografiile online. Se află acolo de ore-ntregi, zic ei. În văzul tuturor. Uite-aşa. Singurii *militsyeni* care n-au fost trimişi să patruleze pe străzi sunt grănicerii. Pesemne că Bowden s-a îndreptat într-acolo imediat cum au început lucrurile s-o ia razna.

— Ce face?

— Stă pur şi simplu acolo, zic ei. Chiar afară. Ei se gândesc că a intrat, că a fost înăuntru mai devreme, iar acum stă chiar acolo, afară. Nu e singur, e o mulţime de oameni – au fost prinşi când a fost anunţată închiderea.

---

[5] APB, acronim pentru All-points bulletin, reprezintă, în SUA, o dispoziţie trimisă de la o instituţie poliţienească la o alta care conţine, de obicei, informaţii despre suspecţi daţi în urmărire.

— Ok, l-au săltat grănicerii?
— Nu încă, am vrut să-ţi zic mai întâi, să ştii unde se află.
— Mersi. Spune-le să-l reţină, sunt pe drum.
Am închis şi am stat pe gânduri pentru o clipă, apoi, ajutat de şperaclul lui Ashil dar fără aplombul lui şi cu greutate, am spart o maşină – o maşină ul-qomană, voiam ceva rapid şi de nădejde – şi am încercat să-mi dau seama cum s-o pornesc fără cheie. Tocmai îmi dădusem seama că cheile pe care le aveam mergeau şi în contact, când m-a sunat Dhatt. Vocea lui era foarte diferită faţă de cum fusese înainte. Era, nu puteam s-o percep altfel, înfiorată.
— Tyad, nu pot să pună mâna pe el. Avem o problemă.
— Ce se întâmplă?
— Ei… nu cred că el se află în Ul Qoma.
— A traversat azi-noapte? Trebuie să vorbim cu *policzia* de frontieră din Besźel atunci…
— Nu, ascultă-mă. Ei *nu pot să-şi dea seama* unde se află.
— …Ce? Ce? Ce dracu face?
— Doar a stat acolo, în văzul tuturor, iar când i-a văzut că se-ndreaptă spre el a început să meargă… dar felul în care merge… hainele pe care le poartă… nu pot să-şi dea seama dacă se află în Ul Qoma sau în Besźel.
— Verifică dacă a traversat.
— Tyad, este o mare nebunie aici, de când au început grozăviile n-a mai ţinut nimeni cont de hârţogărie, calculatoare şi aşa mai departe, aşa că nu ştim dacă a făcut-o sau nu, se poate să fi traversat, să fi traversat înapoi, oricum ar fi, n-am de gând să pretind că lucrurile sunt toate la locul lor…
— Trebuie să-i pui să se ducă la…
— Tyad, ascultă-mă. Asta a fost tot ce am putut să scot de la ei. Sunt speriaţi ca naiba de faptul că şi spunându-mi *mie* asta înseamnă *breşă,* şi au tot dreptul să fie speriaţi, şi ştii ce? *Ar putea să însemne.* În noaptea asta mai mult decât în oricare altă noapte. Breşa este peste tot, tocmai a avut loc o nenorocită de *închidere,* Tyad, ultimul lucru pe care l-ar face cineva ar fi să rişte să breşeze. Asta-i ultima informaţie pe care o primeşti dacă Bowden nu se mişcă în aşa fel încât să poată spună dacă se află în Ul Qoma.
— Unde-i acum?
— De unde să ştiu eu? Nu vor să rişte să-l urmărească. Ziceau că-i afară. Tot ce au mai zis a fost că ultima dată când l-au văzut mergea. Mergea, doar atât, dar în aşa fel încât nimeni nu putea să spună unde se află.
— Deci nu-l opreşte nimeni?
— Tyad, ei nici măcar nu ştiu dacă pot să-l vadă. Dar el nici nu breşează. Doar că… nu pot să-şi dea seama.
O pauză.
— Tyad?

— Isuse Hristoase, desigur. A aşteptat să vină cineva să se uite după el.

Am tras de volan cu putere şi am început să accelerez înspre Sala Ligamentului. Era la câţiva kilometri distanţă. Am înjurat.

— Ce e? Tyad, ce e?

— Ai spus-o chiar tu, Dhatt, are să fie întors de la frontieră de către grănicerii oraşului în care se află. Care este…?

Câteva clipe de tăcere.

— La dracu, zise Dhatt.

— Unde eşti? Cât de aproape eşti de Sala Ligamentului?

— Pot să ajung acolo în zece minute, dar…

Dar nici el nu l-ar fi oprit pe Bowden. În agonie, aşa cum era, nu ar fi vrut să rişte Breşa văzând un om care ar fi putut să nu se afle în oraşul lui. Voiam să-i zic să nu-şi facă griji, voiam să-l implor, dar aş fi putut eu să-i spun că se înşală? Nu puteam să ştiu dacă n-avea să fie urmărit. Puteam eu să spun că era-n siguranţă?

— *Militsyenii* l-ar aresta dacă le-ai cere asta şi dacă ar fi fără urmă de îndoială în Ul Qoma?

— Sigur, dar n-or să se ducă după el dacă nu pot să rişte să-l vadă.

— Atunci du-te. Dhatt, te rog. Ascultă-mă. Nu te opreşte nimic să te duci pur şi simplu să te plimbi, nu? Dacă te-ai duce la Sala Ligamentului şi te-ai plimba pe unde ai vrea, şi dacă s-ar întâmpla să atingi din întâmplare pe cineva care e tot timpul în preajma ta şi s-ar dovedi că este în Ul Qoma, ai putea să-l arestezi, nu?

Nimeni nu trebuia să recunoască nimic, nici măcar pentru ei. Atâta timp cât nu exista nicio interacţiune câtă vreme Bowden era neclar, ar fi fost din plin loc de tăgăduială.

— Te rog, Dhatt.

— În regulă. Dar ascultă, dacă mă duc la o nenorocită de plimbare şi cineva din apropierea mea globaltopică *nu* se dovedeşte a fi *sigur* în Ul Qoma, atunci nu pot să-l arestez.

— Stai puţin. Ai dreptate. Ai dreptate. Nu puteam să-i cer să rişte să breşeze. Şi se putea ca Bowden să fi traversat şi să se afle în Besźel, caz în care Dhatt nu avea nicio putere. Ok. Du-te la plimbare. Dă-mi de ştire când eşti la Sala Ligamentului. Mai am de dat un telefon.

M-am deconectat de la anxietatea lui şi am format un alt număr, tot fără prefix internaţional chiar dacă era într-un alt oraş. În ciuda orei, apelul a fost preluat aproape imediat, iar vocea care a răspuns era alertă.

— Corwi, am spus.

— Şefu’? Isuse, şefu’, unde eşti? Ce se petrece? Eşti bine? Ce se întâmplă?

— Corwi. O să-ţi spun tot, dar chiar acum nu pot, chiar acum am nevoie să te pui în mişcare, şi asta repede, să nu pui nicio întrebare şi să faci exact ce spun. Am nevoie să te duci la Sala Ligamentului.

Kilometri întregi, kilometri de parcurs. M-am uitat la ceas şi am

aruncat o privire către cerul care părea să reziste în faţa dimineţii. În oraşele lor, Dhatt şi Corwi erau pe drum spre Sala Ligamentului. Dhatt a fost cel care m-a sunat primul.

— Am ajuns, Borlú.

— Poţi să-l vezi? L-ai găsit? Unde este? Tăcere. În regulă, Dhatt, ascultă. Nu putea să spună dacă era în Ul Qoma, dar nu m-ar fi sunat fără rost. Te-ai pus în mişcare? Unde eşti?

— Sunt la intersecţia dintre Ilya şi Suhash.

— Isuse, ce-aş vrea să ştiu cum să fac o teleconferinţă pe drăcia asta. Îmi apare un apel în aşteptare, aşa că rămâi pe fir. I-am răspuns lui Corwi. Corwi? Ascultă.

A trebuit să trag maşina pe dreapta şi să compar harta din torpedou a Ul Qomei cu ce ştiam eu despre străzile din Beszél. Mare parte din oraşele vechi erau haşurate.

— Corwi, vreau să te duci pe ByulaStrász şi… şi WarszaStrász. Ai văzut pozele lui Bowden, nu?

— Mda…

— Ştiu, ştiu. Dacă nu eşti sigură că se află în Beszél, nu te atingi de el. După cum am zis, îţi cer numai să te duci să te plimbi, şi dacă cineva *se dovedeşte* că se află în Beszél, poţi să-l arestezi. Şi să-mi spui unde eşti. Ok? Ai grijă.

— La ce, şefu'?

— Aşa-i, aşa-i.

Nu mă aşteptam ca Bowden să-i atace pe Dhatt sau pe Corwi, chiar dacă i-ar fi văzut: dacă ar fi făcut asta, s-ar fi declarat singur criminal, în Beszél sau Ul Qoma. Dacă i-ar fi atacat pe-amândoi, ar fi fost în Breşă, situaţie în care, incredibil, nu era. Mergea echilibrat, posibil în oricare dintre oraşe, pietonul lui Schrödinger.

— Unde eşti acum, Dhatt?

— La jumătatea străzii Teipei.

Teipei, din câte îmi aduceam aminte, îşi împărţea spaţiul din punct de vedere globaltopic cu MirandiStrász din Beszél. I-am spus lui Corwi unde să se ducă.

— Nu mai am mult.

Eu trecusem deja de fluviu, iar numărul de vehicule de pe stradă era în creştere.

— Dhatt, unde e? Unde eşti, vreau să zic?

Mi-a spus. Bowden era nevoit să se rezume la străzile haşurate. Dacă ar fi mers printr-o zonă totală, s-ar fi încredinţat acelui oraş, iar poliţia l-ar fi putut prinde. În hăţişul celor mai vechi străzi, prea înguste şi prea întortocheate pentru ca maşina să-mi câştige ceva timp, am abandonat-o, alergând pe caldarâmul pietruit şi printre streşinile care atârnau deasupra ale Oraşului Vechi al Beszélului, pe lângă mozaicurile complicate şi boltele Oraşului Vechi al Ul Qomei. „Mişcaţi-vă!” strigam la puţinii oameni care-mi stăteau în drum. Într-o mână ţineam pecetea Breşei, în cealaltă telefonul.

— Sunt la capătul MirandiStrász, şefu'.

Vocea lui Corwi se schimbase. Nu voia să admită faptul că putea să-l vadă pe Bowden – nu-l vedea, şi în acelaşi timp nici nu-l nevedea, se afla undeva între cele două – dar Corwi nu îmi mai urma pur şi simplu instrucţiunile. Era aproape de el. Poate că el putea s-o vadă.

— Spune-mi. Corwi? Mi-a spus noua ei locaţie.

Am mai examinat o dată arma lui Ashil, dar nu înţelegeam prea mult din ea. Nu puteam s-o folosesc. Am băgat-o iar în buzunar, am mers în locul în care mă aştepta Corwi în Besźel, Dhatt în Ul Qoma, şi pe unde mergea Bowden, nimeni nefiind sigur pe unde anume.

L-am văzut pe Dhatt prima dată. Era în uniforma sa completă, cu arma la bandulieră, cu telefonul la ureche. L-am bătut pe umăr când am trecut pe lângă el. A sărit ca ars, a văzut că eram eu şi a rămas cu gura căscată. Şi-a închis încet telefonul şi a indicat o direcţie printr-o privire aruncată scurt. S-a holbat la mine cu o expresie pe care nu eram sigur că o recunoşteam.

Privirea aruncată nu era necesară. Cu toate că mai erau câţiva curioşi pe străzile haşurate, suprapuse, Bowden sărea imediat în ochi. Acel fel de a merge. Imposibil de descris, dar pe loc ciudat, imposibil. Nu putea fi descris, dar pentru oricine obişnuit cu trăsăturile neaoşe ale Besźelului şi Ul Qomei, fără rădăcini şi neîmpământenit, consecvent şi fără ţară. L-am văzut din spate. Nu mergea şerpuit, ci păşea cu o neutralitate patologică îndepărtându-se de centrul oraşelor, în cele din urmă către graniţe, munţi şi afară, înspre restul continentului.

Înaintea lui, câţiva localnici curioşi se uitau la el, apoi, cu o incertitudine clară, uitându-se pe jumătate-n altă parte, nesiguri unde, de fapt, să se uite. Am făcut semn fiecăruia în parte să *o ia la pas,* şi au luat-o. Poate că unii se uitau de la ferestre, dar asta era ceva contestabil. M-am apropiat de Bowden pe sub contururile ameninţătoare ale Besźelului şi streşinile întortocheate ale Ul Qomei.

La câţiva metri de el, Corwi mă urmărea cu privirea. Şi-a băgat telefonul în buzunar şi şi-a scos arma, dar tot nu se uita direct la Bowden, doar în cazul în care nu era în Besźel. Nu o condamnam pentru asta. Poate că, de undeva, eram urmăriţi de Breşă. Bowden încă nu încălcase legea pentru a le capta atenţia: nu puteau să se atingă de el.

Mi-am întins mâna în timp ce mergeam, şi nu am încetinit, iar Corwi mi-a prins-o şi ne-am încrucişat privirile pentru o clipă. Uitându-mă înapoi, i-am văzut pe ea şi pe Dhatt, la câţiva metri buni unul de celălalt, holbându-se la mine. În sfârşit veniseră zorii zilei.

— Bowden.

Acesta se întoarse. Expresia feţei îi era chiar calmă. Ţinea ceva în mână a cărui formă nu puteam s-o disting.

— Inspectore Borlú. Nu mă aşteptam să te întâlnesc… aici?

Rânji.

— Unde e *aici?* am spus eu. El ridică din umeri. Este chiar impresionant ceea ce faci.

Ridică iarăşi din umeri, cu un manierism nici besź, nici ul-qoman. I-ar lua o zi sau mai mult, dar Besźelul şi Ul Qoma sunt nişte ţărişoare mici. Ar putea s-o facă, ar putea să iasă. Cât de expert să fie un cetăţean, cât de desăvârşit un locuitor şi observator urban, să mijlocească acele câteva milioane de particularităţi neluate în seamă care trasau specificitatea urbană, să refuze oricare dintre cele două agregate comportamentale. Ţinti cu acel ceva pe care îl ţinea în mână.

— Dacă mă împuşti, Breşa o să vină după tine.

— Asta dacă ne urmăreşte, zise el. Mă gândesc că-i probabil ca tu să fii singurul aici. După noaptea asta, sunt secole-ntregi de graniţe de redresat. Şi chiar dacă ne urmăresc, este o problemă dificilă. Ce fel de crimă ar fi? *Tu* unde eşti?

— Ai încercat s-o tai pe faţă.

Acea tăietură zimţată, de sub bărbie.

— Oricum, n-ai putut. În schimb, i-ai întins machiajul pe care-l avea. Nu a zis nimic. Ce-i aia? Mi-a arătat-o pentru o secundă, înainte s-o strângă mai bine şi s-o îndrepte din nou spre mine. Era ceva dintr-un metal coclit, deformat de vreme şi urât şi care păcănea. Era peticit cu nişte benzi metalice noi. Tu l-ai stricat?

— Ultima chestie pe care a luat-o. Pe care Mahalia a refuzat s-o dea mai departe. Acum putea să recunoască orice. Câtă vreme rămânea în poziţia avantajoasă pe care o avea, legea cui ar putea să-l salte? S-a stricat singur.

— …Isuse, cu asta ai lovit-o. Când ţi-ai dat seama că ea ştia că toate sunt numai nişte minciuni. Deci nu ai ştiut cum să tragi cu ea?

A strâns-o mai bine şi a fluturat-o prin aer, o mânie de moment. Am văzut că mânerul acelei chestii, pe care o ţinea în mână, care era îndreptat spre el, se termina într-un ţep urât, ascuţit.

— Ai înşfăcat-o, ai plesnit-o, ea cade jos, tu deja o ţii în mână. Am mimat câteva împunsături. Sunt adevărate? am spus. Toate acele zvonuri despre „mecanici ciudate”? E şi asta ceva după care umbla Sear and Core? Trimiţând pe cineva să-şi roadă călcâiele prin parc?

— Ar putea fi ceva utilizabil la tot felul de lucruri, zise el. Nu aş numi-o o armă, dar… ei, vrei să vezi ce poate să facă.

O mişcă dintr-o parte-n alta. Mă acoperi.

— Nu te tentează s-o vinzi singur? Păru jignit. De unde ştii ce face?

— Sunt arheolog şi istoric, spuse el. Şi sunt teribil de bun la asta. Şi plec.

— Ieşi din oraş? Îşi înclină capul.

— Care oraş? Zâmbi şi-şi mişcă arma în semn de negaţie. Nu am vrut s-o fac, ştii, zise el. Ea era…

— Trebuie să fi fost furioasă. Să-şi dea seama de cum o minţeai.

— Am spus adevărul întotdeauna. M-ai auzit bine, Inspectore. Ţi-am spus de-atâtea ori: nu există un astfel de loc ca Orciny-ul.

— Ai flatat-o? I-ai spus că ea era singura căreia puteai să-i spui adevărul?

— Borlú, pot să te ucid pe loc şi, vezi tu, nimeni nu va şti vreodată unde suntem. Dacă ai fi fost într-un loc sau în celălalt, poate că ar fi venit după mine, dar *nu* eşti. Treaba este că, şi ştiu că n-ar merge astfel, dar asta-i din cauză că nimeni de aici, inclusiv Breşa, nu-şi urmează propriile legi, iar dacă le-ar fi urmat ar fi mers astfel, treaba este că dacă ai fi ucis de cineva de care nimeni n-ar fi sigur în care dintre oraşe se afla, când n-ar fi siguri nici de unde te aflai tu, trupul tău ar fi condamnat să zacă acolo, putrezind, pentru totdeauna. Oamenii ar fi nevoiţi să treacă peste el. Din cauză că nimeni n-a breşat. Nici Beszélul, nici Ul Qoma n-ar putea să rişte să te ia de-acolo. Ai zace acolo, împuţind ambele oraşe, până n-ar mai rămâne din tine decât o pată. Plec, Borlú. Îţi închipui că Beszélul va veni după tine dacă te împuşc? Ul Qoma?

Corwi şi Dhatt îl auzeau clar, chiar dacă ar fi trebuit să neaudă.

— Partenerul, da, până la urmă partenerul meu era sceptic, am spus. Avea dreptate. Chiar dacă Buric ar fi putut plănui toate astea, nu avea nici răbdarea şi nici expertiza cu care s-o fi păcălit pe Mahalia. Pentru asta era nevoie de cineva care ştia arhivele, secretele şi zvonurile despre Orciny nu doar parţial, ci în totalitate. Complet. Acum tu, tu ai spus adevărul, după cum şi zici: nu există un asemenea loc precum Orciny-ul. Ai spus-o iar şi iar, şi despre asta era vorba, nu? Nu a fost ideea lui Buric, nu-i aşa, după acea conferinţă din Beszél în care a fost o adevărată bătaie de cap. În mod clar nu a fost la mijloc nici Sear and Core – ei ar fi angajat pur şi simplu pe altcineva care să se ocupe mai eficient de contrabandă, la o operaţiune atât de neînsemnată şi-au ţinut gura şi au acceptat oportunitatea care li se prezenta. Sigur că aveai nevoie de resursele lui Buric pentru a face treaba să meargă, iar el n-ar fi refuzat o ocazie în care să fure de la Ul Qoma, să bage Beszélul în afaceri *şi* să tragă nişte bani pentru el, dar pun pariu că a fost ideea ta, şi nu a fost vorba niciodată despre bani. A fost din cauză că duceai dorul Orciny-ului. Şi asta a fost o cale de a avea şi una şi alta. Da, desigur că te-ai înşelat în privinţa Orciny-ului, dar puteai să faci în aşa fel încât să iasă că aveai dreptate. Ai fost întotdeauna nostalgic după el, aşa-i?

Din când în când, erau scoase la lumină unele artefacte alese cu grijă, despre care numai arheologii ar fi putut şti – sau aceia care le lăsaseră acolo, aşa cum crezuse sărmana Yolanda – şi presupusul Orciny trimitea presupusei sale agente instrucţiuni care nu suportau amânare, nici timp de gândit sau regândit – doar să le fure, cât mai repede.

— I-ai spus Mahaliei că ea era singura căreia i-ai spune adevărul. Ceea ce a venit mai târziu, când ţi-ai întors spatele propriei tale cărţi, a fost doar joaca ta de-a politica? Sau i-ai spus că era laşitate? Asta ar fi făcut toţi banii. Pun pariu că asta ai făcut. M-am apropiat de el. „Spre ruşinea mea, Mahalia, am cedat în faţa presiunilor. Tu eşti mai curajoasă decât mine, continuă ceea ce faci, eşti atât de aproape, o să-l

găseşti…” Ce ai scris despre Orciny ţi-a făcut praf întreaga ta carieră, şi timpul irosit nu-l mai primeşti înapoi. Aşa că cea mai bună chestie e să faci în aşa fel ca totul să fi fost adevărat de la bun început. Sigur că banii au picat bine, iar Buric avea propriul său motiv şi Sear and Core le-aveau pe-ale lor. Dar Orciny-ul a fost motivul tău, nu? Dar şi-a dat seama că era o absurditate, doctore Bowden.

Cât de perfectă ar fi acea istorie inexistentă, spusă pentru a doua oară, când ar putea construi dovezile nu din fragmente găsite în arhive, nu din referinţe încrucişate ale unor documente prost înţelese, ci putând să adauge documente false, să sugereze texte tendenţioase, chiar să creeze mesaje – trimise şi lui, pentru binele ei şi, mai târziu, pentru al nostru, ca în tot timpul să poată să le respingă ca pe nişte nimicuri ce erau – care să vină chiar din locul inexistent. Dar chiar şi-aşa, ea îşi dăduse seama de adevăr.

— Trebuie să fi fost tare neplăcut pentru tine, am spus.

— A fost. Ochii îi erau aţintiţi pe locul în care ne aflam, oricare ar fi fost acela. De-asta a fost… De-asta.

Ea îi arătase artefactul şi-i spusese că „Orciny-ul” nu va pune niciodată mâna pe el. Dar nu acela a fost momentul în care furia a pus stăpânire pe el.

— A crezut cumva că şi tu ai fost păcălit? Sau şi-a dat seama că tu ai fost în spatele întregii afaceri?

Era uimitor că un asemenea detaliu aproape că ar trebui să fie epifenomenal.

— Eu cred că nu a ştiut. Nu-i stătea în fire să te ia în derâdere. Mă gândesc că ea credea că te protejează. Mă gândesc că a făcut în aşa fel să te întâlnească pentru a te proteja. Să-ţi spună că amândoi aţi fost prostiţi. Că amândoi sunteţi în pericol.

Furia acelui atac. Acel întreg proiect, acea justificare post-factum a unui proiect mort, subminat şi distrus. Niciun punct de înscris, nicio competiţie. Numai purul şi simplul fapt că Mahalia, chiar fără s-o ştie, l-a întrecut în deşteptăciune, şi-a dat seama că plăsmuirea lui era o plăsmuire, în ciuda încercărilor lui de a-şi sigila creaţia, de a o face impermeabilă. L-a distrus fără viclenie şi iritabilitate. Dovezile i-au făcut din nou praf proiectul, versiunea îmbunătăţită, Orciny 2.0, faţă de data trecută, când el chiar credea în acesta. Mahalia a murit din cauză că i-a dovedit lui Bowden că fusese un prost să creadă în basmul pe care-l crease.

— Stai puţin, chestia asta nu-i ceva pe care ea n-ar trafica-o, pe care n-ar fi scos-o. Unde te-ai întâlnit cu ea? De unde-i drăcia asta?

— Pe asta… o am de ani de zile, spuse el. Pe asta o am de ani de zile. Am găsit-o chiar eu. Când făceam *eu* săpături la început. Paza n-a fost întotdeauna atât de atentă.

— Unde te-ai întâlnit cu ea? Vreo făcătorie de *dissensus?* Vreo clădire veche, părăsită, despre care i-ai spus că-i locul unde-şi fac orciniţii vrăjile?

Nu conta. Locul crimei n-ar fi altceva decât un loc gol, oarecare.

— M-ai crede dacă ţi-aş spune că nu-mi amintesc exact momentul? zise el.

— Da.

— Doar această constanţă, această…

Raţionamentul, dovada care i-a făcut bucăţi creaţia. I-ar fi arătat artefactul. *Nu e vorba de Orciny! Cine este? Cine ar vrea lucrurile astea?* Furia în faţa refuzului ei.

— Deci nu este stricată?

— Nu, e rezistentă. Artefactele sunt rezistente.

În ciuda folosirii lor pentru a o omorî în bătaie.

— A fost o idee tare bună să o iau cu mine, ştii, când am trecut efectiv prin punctul de control.

— Buric n-a fost mulţumit că a fost nevoit să facă rost de şofer, dar problema nu a fost niciodată legată de *militsye* sau de *policzai.* Nu puteam lăsa Breşa să ne observe.

— Dar hărţile tale sunt toate vechi. Ieşite din uz. Le-am văzut pe biroul tău, când am fost la tine.

— Când au construit skatepark-ul ăla? A reuşit să sune de parcă se amuza pe tema asta. Pe-acolo trebuia să ajungi direct la estuar.

— Yorjavic n-a reuşit să se descurce? E doar oraşul lui. Ce mai soldat.

— Se pare că nu. Nu am mai fost pe acolo de vreo doi ani – atunci am cumpărat şi harta aia pe care i-o dădusem lui, şi era în regulă atunci – şi n-a avut niciodată vreun motiv să plece.

— Dar la naiba cu reconstrucţia urbană, nu? Era acolo, cu dubiţa plină cu tot felul de gunoaie ca s-o îngreuneze, şi apare un skatepark între el şi apă, şi se lumina de zi. Când asta a mers prost, acela a fost momentul în care tu şi Buric… v-aţi despărţit.

— Nu chiar, Inspectore. Ne-am spus câteva cuvinte, adevărat, dar am crezut că treaba a fost dată uitării. Nu, el s-a speriat când ai venit *tu* în Ul Qoma. Înţelegi? zise el în cele din urmă. Acela a fost momentul când şi-a dat seama că-i rost de necazuri.

— Deci… într-un fel îţi datorez scuze… Ridică din umeri.

— Dacă vrei, zise el. Atunci şi-a trimis Adevăraţii Cetăţeni la vânătoare. A încercat chiar să dea vina pe Prima Qoma, cu acel mesaj din coletul-capcană. Şi s-au gândit că şi eu credeam asta.

— Toate acele bilete pe care le-ai scris în limba precursoare, în care te ameninţai singur. A fost o ocazie într-un fel, nu-i aşa? A adăugat substanţă Orciny-ului tău. Rahatului tău. Cum rămâne cu Yolanda?

— Îmi pare rău de ea. Ei trebuie să fi crezut că eu şi ea eram… că Mahalia sau eu îi spusesem ceva.

— Şi totuşi nu i-ai spus nimic. Nici Mahalia, ea o ţinea la distanţă pe Yolanda de asta. De fapt, Yolanda a fost singura care a crezut în Orciny de la bun început. A fost cel mai înfocat fan al tău. Ea şi Aikam.

Se holbă la mine, cu chipul lipsit de orice expresie. Ştiam că niciunul

dintre ei nu era cel mai deştept. Pentru o clipă, nu am mai spus nimic.

— Hristoase, eşti un mincinos, Bowden, am spus. Chiar şi acum minţi, Isuse. Îţi închipui că nu ştiu că tu ai fost cel care i-a zis lui Buric că Yolanda o să fie acolo? Se uită la mine cu hotărâre. Tu i-ai trimis acolo, din cauza a ce ştia ea. Şi, după cum am zis, nu ştia nimic. Ai pus să fie omorâtă pentru nimic. Dar de ce ai *venit?* Ştiai că or să-ncerce să te-mpuşte şi pe tine.

Ne-am privit îndelung.

— ...Simţeai nevoia să te convingi, nu-i aşa? am spus eu. Şi ei la fel.

Nu l-ar fi trimis pe Yorjavic şi n-ar fi organizat acel extraordinar asasinat transfrontalier pentru Yolanda. Nici măcar nu erau siguri că ar fi ştiut ceva. Bowden, pe de altă parte: Ei ştiau ce ştie el. Totul.

S-au gândit că şi eu credeam asta, spusese el.

— Le-ai spus că te întorci din cauză că Prima Qoma încerca să te omoare, după bomba aia. Chiar şi-au închipuit că ai crede una ca asta? ... Dar, pe de altă parte, puteau să verifice, aşa-i? Mi-am răspuns singur. Puteau să verifice dacă îţi făceai apariţia. Trebuia să fii acolo, altfel ar ştiut că au fost duşi de nas. Dacă Yorjavic nu te-ar fi văzut acolo, ar fi ştiut că plănuiai ceva. Trebuia să aibă ambele ţinte acolo. Aşa că ai fost nevoit să-ţi arăţi faţa şi să încerci pur şi simplu să ţii pe cineva în bătaia puştii... M-am oprit. Ambele ţinte? Trei ţinte, am spus.

Eu eram motivul pentru care toate lucrurile au mers prost, până la urmă. Mi-am scuturat capul.

— Ştiai că vor încerca să-ţi ia viaţa, dar se merita riscul pentru a scăpa de ea. Camuflaj.

Cine l-ar fi suspectat pe el de complicitate, după ce „Orciny-ul” a încercat să-l omoare? Se uită la mine cu o privire posacă.

— Unde este Buric?

— Mort.

— Bun. Bun...

Am ridicat din umeri. Am păşit înspre el. Artefactul era îndreptat spre mine ca un fel de baghetă butucănoasă din epoca bronzului.

— Ce-ţi pasă ţie? am zis. Uită-te în jurul tău. Ce ai de gând să faci? Cât timp ai trăit în oraşe? Acum ce faci? S-a terminat. Orciny s-a făcut praf. Încă un pas, el încă ţinând arma îndreptată spre mine. Ai o singură opţiune. Ai fost în Beszél. Ai trăit în Ul Qoma. A mai rămas doar un singur loc. Haide. Ai de gând să trăieşti incognito în Istanbul? În Sevastopol? Poate ajungi până la Paris? Crezi că asta o să fie de-ajuns? Orciny nu-nseamnă nimic, Bowden. Vrei să vezi ce este cu adevărat între oraşe?

Om meschin şi distrus. Singurul lucru mai vrednic de dispreţ decât ceea ce făcuse el a fost setea pe jumătate ascunsă cu care mi-a acceptat oferta. Nu era vorba de curaj să intri în Breşă. Mi-a întins acea grea armă-artefact, iar eu am luat-o. Am scuturat-o şi era ca o maraca. Bulbul plin de rotiţe, vechile mecanisme de ceasornic care i-au tăiat capul Mahaliei atunci când metalul plesnise brusc.

Se târâia, murmurând nişte scuze sau rugăminţi, nu îl ascultam şi nu-mi aduc aminte. Nu l-am arestat – nu eram *policzai,* nu atunci, iar Breşa nu arestează – dar pusesem mâna pe el, şi am răsuflat uşurat, pentru că se terminase.

Bowden încă nu voia să recunoască locul în care se afla. L-am întrebat:

— În ce oraş te afli?

Dhatt şi Corwi erau aproape, pregătiţi, şi oricare dintre ei împărţea acelaşi locus cu el ar fi făcut un pas în faţă când ar fi spus.

— În oricare, zise el.

Aşa că l-am apucat de ceafă, l-am întors din drum şi l-am pus să meargă. Conform autorităţii care-mi fusese acordată, am tras Breşa după mine, l-am învelit în ea, l-am scos din oricare oraş în niciunul dintre ele, în Breşă. Corwi şi Dhatt m-au urmărit luându-l de lângă oricare dintre ei. I-am privit dincolo de graniţele lor. Am înclinat capul, mulţumindu-le. Niciunul din ei nu s-ar fi uitat la celălalt, dar amândoi mi-au răspuns cu aceeaşi mişcare.

Mi-am dat seama, în vreme ce-l târâm pe Bowden după mine, că breşa pe care fusesem împuternicit s-o urmăresc, pe care încă o investigam şi, din care, el reprezenta o dovadă, era încă a mea.

Coda

BREŞA

Capitolul Douăzeci şi nouă

Nu am mai revăzut acea maşinărie. S-a pierdut în birocraţia Breşei. Nu am aflat niciodată ce putea să facă, ce voia de la ea Sear and Core, sau măcar dacă putea să facă ceva.

Ul Qoma, în urma Nopţii Revoltei, fierbea din cauza tensiunii. *Militsya,* chiar şi după ce ultimii unifi fuseseră alungaţi sau arestaţi, sau după ce-şi ascunseseră însemnele şi se făcuseră nevăzuţi, menţinea în continuare starea de alertă, o ordine păstrată într-un mod aproape supărător. Libertarii civili se plângeau în legătură cu asta. Guvernul Ul Qomei anunţă o nouă campanie, Vecinii Vigilenţi, vecinătatea referindu-se la persoanele care locuiesc alături (ce făceau?) şi la oraşul conex (vezi cât de importante sunt graniţele?).

În Besźel, noaptea a dus la un fel de muţenie exagerată. A devenit un fel de ghinion să aminteşti de asta. Ziarele minimalizau cât puteau evenimentele. Politicienii, dacă spuneau ceva, făceau referiri indirecte la *tensiunile recente* sau ceva de genul. Dar asupra oraşului a căzut un giulgiu. A fost subjugat. Populaţia de unifi era ca şi inexistentă, cei care mai rămăseseră având grijă să stea ascunşi vederii, la fel ca în Ul Qoma.

Ambele acţiuni de curăţare au fost rapide. Închiderea ordonată de Breşă a durat 36 de ore şi nu a mai fost menţionată mai apoi. Noaptea a dus la 22 de morţi în Ul Qoma, 13 în Besźel, fără a-i include pe refugiaţii care au murit după accidentele de la început, nici pe cei dispăruţi. Erau mai mulţi jurnalişti străini pe ambele rânduri de străzi, realizând reportaje mai mult sau mai puţin subtile, iar una dintre încercările obişnuite ale lor era aranjarea unui interviu – „anonim, desigur” – cu reprezentanţii Breşei.

— A rupt rândurile vreodată cineva din Breşă? am spus eu.

— Desigur, zise Ashil. Dar atunci se consideră că breşează, devin insilaţi şi sunt ai noştri.

Păşea cu grijă, purta bandaje pe dedesubtul hainelor şi armurii sale ascunse.

În ziua următoare revoltei, când m-am întors la sediu trăgând după mine un Bowden semi-ascultător, am fost închis în celula mea. Dar uşa a rămas descuiată de atunci. Am petrecut trei zile cu Ashil, de la externarea lui din oricare spital ascuns ar fi fost acela în care Breşa primea îngrijiri medicale. În fiecare zi pe care a petrecut-o în compania mea, am străbătut oraşele în lung şi-n lat, în Breşă. Învăţam de la el cum să merg între ele, prima dată într-unul, apoi în celălalt, în oricare dintre ele, dar fără atitudinea de paradă a mişcărilor extraordinare ale lui Bowden – o echivocaţie mult mai ascunsă.

— Cum de a putut s-o facă? Să meargă în acel fel?

— A fost un cercetător al oraşelor, spuse Ashil. Poate că a fost

nevoie de un outsider care să vadă felul în care se diferenţiază cetăţenii, pentru a putea găsi astfel calea de mijloc.

— Unde este?

Îi pusesem această întrebare lui Ashil de multe ori. Evita să-mi răspundă în diferite feluri. De această dată a spus, ca şi mai înainte:

— Există nişte mecanisme. Au grijă de el. Era înnorat şi întunecat, plouând slab. Mi-am ridicat gulerul hainei. Ne aflam pe malul vestic al fluviului, lângă şinele haşurate, o mică porţiune de cale ferată folosită de trenurile ambelor oraşe, cu un orar stabilit internaţional.

— Dar treaba este că nu a breşat niciodată. Nu dădusem glas acestei anxietăţi în faţa lui Ashil până acum. Se întoarse să mă privească, masându-şi rana. Sub ce autoritate a fost... Cum putem să-l avem?

Ashil m-a purtat prin jurul şantierului Bol Ye’an. Puteam să aud trenurile din Besźel, la nord de noi, şi cele din Ul Qoma, la sud. Nu aveam de gând să intrăm, nici măcar să ne apropiem de Bol Ye’an cât să fim văzuţi, dar Ashil refăcea diferiţii paşi ai cazului, fără să o spună.

— Vreau să zic, ştiu că Breşa nu dă socoteală nimănui, dar tu trebuie să prezinţi nişte rapoarte, am spus eu. Cu toate cazurile tale. Comisiei de Supraveghere. Ashil ridică o sprânceană. Ştiu, ştiu că au fost discreditaţi de când cu activităţile lui Buric, dar linia de acţiune este aceea pe care o dau membrii, nu-i aşa, nu comisia în sine. Situaţia dintre oraşe şi Breşă este tot aceeaşi, nu? Au dreptate în privinţa asta, nu crezi? Aşa că va trebui să justifici luarea lui Bowden.

— Nimănui nu-i pasă de Bowden, zise el în cele din urmă. Nici în Ul Qoma, nici în Besźel, nici în Canada, nici în Orciny. Dar da, le vom înainta un dosar. Poate că, după ce s-a debarasat de Mahalia, s-a întors în Ul Qoma prin breşă. Poate aşa a făcut-o. Vom vedea. Poate că-l vom împinge în Besźel şi-l vom trage înapoi în Ul Qoma. Dacă noi spunem că a breşat, atunci a breşat.

Sear and Core nu părăsise Besźelul. Nu ar fi riscat să atragă atenţia plecând după ultimele ştiri ale comportamentului lui Buric, dezvăluiri despre care, oricum, erau confuzi. Numele companiei şi al diviziei sale tehnice fuseseră vehiculate, dar legăturile făcute erau vagi. Numele lui Gorse nu a fost niciodată pronunţat. Posibila persoană de legătură a lui Buric era una, din păcate, necunoscută, iar greşeli au tot fost făcute, fiind luate precauţii în privinţa lor. Existau unele voci care spuneau de CorIntech că avea să fie vândută.

Ashil şi cu mine am mers cu tramvaiul, cu metroul, autobuzul, taxiul, şi pe jos. Ne cosea ca pe o sutură, înăuntrul şi în afara Besźelului şi Ul Qomei.

— Cum rămâne cu breşa mea? am pus în sfârşit întrebarea. O aşteptaserăm amândoi de zile întregi. Nu am întrebat nici *Când pot să mă-ntorc acasă?,* nici *Mă mai întorc acasă?* Am luat funicularul până-n vârful parcului numit după acesta, cel puţin în Besźel.

— Dacă ar fi avut o hartă recentă a Besźelului, nu ai fi găsit-o

niciodată, spuse Ashil. Orciny. Îşi scutură capul. Vezi vreun copil în Breşă? Cum ar fi mers una ca asta? Norii de deasupra oraşelor erau dramatici, iar eu mă uitam mai degrabă la ei, decât la el. Tu ştii cum am fost eu făcut Breşă.

— Când pot să mă-ntorc acasă? am zis, fără vreo legătură cu subiectul. El chiar a zâmbit la asta.

— Ţi-ai făcut datoria de minune. Ai văzut cum muncim noi. Nicăieri nu funcţionează la fel ca în oraşe, zise el. Nu suntem numai noi, ţinându-le separate. Sunt toţi cei din Besźel şi toţi cei din Ul Qoma. În fiecare clipă, în fiecare zi. Noi suntem doar ultima garnizoană: cei din oraş sunt aceia care fac mare parte din muncă. Funcţionează pentru că stăruiţi. De-asta nevăzutul şi neperceperea sunt atât de importante. Nimeni nu poate să spună că nu funcţionează. Deci dacă nu o spui, funcţionează. Dar dacă breşezi, chiar dacă nu este vina ta, pentru mai mult decât cel mai scurt timp… nu mai este cale de întors.

— Accidente. Accidente rutiere, incendii, breşe nechibzuite…

— Da. Bineînţeles. Dacă te grăbeşti să ieşi din nou. Dacă acesta este răspunsul tău în faţa Breşei, atunci poate că mai ai o şansă. Dar chiar şi-aşa eşti la ananghie. Şi dacă este pentru mai mult de o clipă, nu poţi să mai ieşi. Nu vei mai nevedea niciodată.

— Ce ştii despre Forţele Navale Britanice? întrebă Ashil. În urmă cu câteva secole? M-am uitat la el. Am fost recrutat la fel ca toţi ceilalţi din Breşă. Niciunul dintre noi nu este născut aici. Făceam cu toţii parte din forţele poliţieneşti cândva, într-un loc sau altul. Cu toţii am breşat cândva.

Urmară câteva minute de tăcere între noi.

— Sunt unii oameni pe care aş vrea să-i sun, am spus. Avea dreptate. Mi-am imaginat că aş fi în Besźel acum, nevăzând Ul Qoma din zona haşurată. Trăind în jumătate din spaţiu. Nevăzând toţi oamenii, clădirile, vehiculele şi toate cele în care şi printre care trăisem. Puteam să mă prefac, poate, cel mult, dar ceva s-ar fi întâmplat, iar Breşa ar fi ştiut.

— A fost un caz mare, spuse el. Cel mai mare dintotdeauna. N-o să mai ai niciodată un caz la fel de mare.

— Sunt detectiv, am spus. Isuse. Am vreo opţiune?

— Desigur, zise el. Te afli aici. De-o parte-i Breşa, de cealaltă – aceia care breşează, cei asupra cărora ne manifestăm noi.

Nu se uita la mine, ci pe deasupra celor două oraşe suprapuse.

— Există şi voluntari?

— Voluntariatul este un indice timpuriu şi puternic că nu eşti calificat pentru asta, zise el.

Am mers înspre vechiul meu bloc, eu şi cel care mă lua cu arcanul.

— Pot să-mi iau adio de la cineva? Sunt oameni cărora…

— Nu, zise el. Am mers.

— Sunt detectiv, am spus din nou. Nu vreun… orice. Nu muncesc ca tine.

— Asta este şi ceea ce vrem. De-asta eram atât de bucuroşi că ai breşat. Timpurile se schimbă.

Deci metodele ar putea să nu fie la fel de necunoscute pe cât mă temeam. Alţii ar putea să procedeze în clasicul stil al Breşei, avantajul intimidării, acea auto-cosmetizare de bau-bau, în vreme ce eu, folosind informaţii trase de pe internet, telefoanele ascultate din ambele oraşe, reţeaua de informatori, puterile care se află dincolo de orice lege, veacurile de teamă, da, şi ele, câteodată, aluzii la alte puteri de dincolo de noi, de forme necunoscute, indicaţii cum că noi nu suntem decât nişte avataruri, rămâneam să investighez, aşa cum investigasem vreme de ani de zile. O persoană nouă care să facă unele schimbări. Fiecare birou are nevoie de una. E ceva haios în toată situaţia.

— Vreau s-o văd pe Sariska. Ştii cine e, cred. Şi pe Biszaya. Vreau să vorbesc cu Corwi, şi cu Dhatt. Măcar să-mi iau la revedere.

Pentru o vreme nu a spus nimic.

— Nu poţi să vorbeşti cu ei. Aşa merg lucrurile la noi. Dacă nu avem asta, nu avem nimic. Dar poţi să-i vezi. Dacă nu te faci văzut.

Ajunsesem la un compromis. Am scris scrisori iubitelor mele de-altădată. Scrise de mână şi livrate de mână, dar nu de mâna mea. Nu le-am spus Sariskăi sau Biszayei altceva în afara faptului că-mi va fi dor de ele. Nu eram doar cordial.

De colegii mei m-am apropiat, şi cu toate că nu am vorbit cu ei, amândoi puteau să mă vadă. Dar Dhatt în Ul Qoma, iar mai apoi Corwi în Besźel, puteau să-şi dea seama că nu eram, sau nu în totalitate, sau nu numai, în oraşul lor. Nu au vorbit cu mine. Nu şi-ar fi asumat riscul.

Pe Dhatt l-am văzut ieşind din biroul său. S-a oprit brusc văzându-mă. Îl lăsasem să mă vadă. Am stat lângă o mulţime de oameni strânsă în faţa unei secţii ul-qomane, cu capul lăsat în pământ, pentru ca el să-şi dea seama că este vorba de mine, dar să nu-mi vadă faţa. Mi-am ridicat mâna către el. A ezitat ceva timp – ştia unde sunt – şi şi-a desfăcut degetele, făcându-mi semn cu mâna fără a-mi face, de fapt, semn cu mâna. M-am întors în umbră. El plecase primul.

Corwi stătea la o cafenea. Era în Cartierul Ul Qoman din Besźel. M-a făcut să zâmbesc. Am privit-o sorbind din ceaiul ei ul-qoman în localul unde o dusesem eu. Am privit-o pentru câteva secunde bune din penumbra unei străduţe înainte să-mi dau seama că se uita fix la mine, că ştia că eram acolo. Ea a fost cea care şi-a luat la revedere de la mine, printr-o ceaşcă ridicată, înclinată în semn de salut. Mi-am mişcat buzele, mulţumindu-i şi luându-mi la revedere, cu toate că n-ar fi putut s-o vadă.

Am multe de învăţat, şi nicio altă soluţie decât să învăţ, sau să dezertez, şi nu este nimeni mai vânat decât un dezertor al Breşei. Deci, nefiind pregătit pentru asta sau pentru răzbunarea noii mele comunităţi de suflete goale, extra-orăşeneşti, îmi fac alegerea din acele două non-alegeri.

Îndatorirea mi s-a schimbat: nu să aplic o lege sau o alta, ci să

menţin învelişul care păstrează legile la locul lor. Două legi în două locuri, de fapt.

Acesta este sfârşitul cazului Orciny-ului şi al arheologilor, ultimul caz al Inspectorului Tyador Borlú de la Brigada de Crime Extreme din Beszél. Inspectorul Tyador Borlú nu mai este. Mă semnez Tye, avatar al Breşei, urmându-mi mentorul, în noviciatul meu, afară din Beszél şi afară din Ul Qoma. Suntem cu toţii filosofi aici unde mă aflu, şi dezbatem, printre multe alte lucruri, şi întrebarea care ţine de unde se află locul în care trăim. Asupra acestei chestiuni mă declar liberal. Trăiesc în interstiţiu, da, dar trăiesc în cele două oraşe.
